

ROLDUC'S JAARBOEK

ONDER REDACTIE VAN

L. LINSSEN, Pr. EN

Dr. FERD. SASSEN, Pr.

III

1923

MGR. DR. CORTEN

Mgr. Dr. M. R. H. CORTEN, Directeur van Rolduc. ¹⁾

Gedachtenisrede, gehouden 15 September 1909, na den terugkeer der studenten, door Dr. P. J. M. van Gils.

Mementote praepositorum vestro-
rum qui vobis locuti sunt verbum Dei;
quorum intuitus exitum conversa-
tionis imitamini fidem.

Gedenkt Uwe oversten, die U het
woord Gods verkondigd hebben, be-
schouwt het einde van hun levens-
wandel en volgt na hun geloof.

Hebr. XIII, 7.

¹⁾ Bidprentje van Mgr. Corten:

Bid voor de ziel van zaliger
den Hoogeerwaarden, Zeergeleerden Heer
Monseigneur

Dr. M. REINIER H. CORTEN,

Kanunnik van het Kapittel der Kathedrale Kerk
van Roermond,

Geheim-Kamerheer van Z. H. Pius X,

Officier in de Orde van Oranje-Nassau,

Directeur van het Klein-Seminarie en der Scholen
te Rolduc,

en Stichter van de Vereen. „Voor Eer en Deugd”,

geboren te Geverik-Beek, 24 Augustus 1844, pries-
ter gewijd te Roermond, 28 Maart 1868: van 1868
tot 1893 Leeraar, van 1893 tot aan zijn overlijden
Directeur der Scholen voor Hooger en Middelbaar
Onderwijs te Rolduc, en plotseling, doch voorzien
van de laatste H.H. Sacramenten in den Heer
ontslapen te Maastricht, 25 Augustus 1909.

Heer, de schoonheid van uw huis heb ik lief
gehad, en de plaats der woning uwer heerlijk-
heid. (Ps. XXV. 8.)

Eerwaarde Medebroeders! Behartigt de woorden
der H. Schrift: Ik heb geijverd voor het goede
en zal niet beschaamd worden. (Eccli. LI. 24.)

Ik ben alles voor allen geworden, om allen
zalig te maken. (I Cor. IX. 22.)

En gij, dierbare leerlingen! Gehoorzaamt uwen
Oversten en weest hun onderdanig; want zij
waken als die rekenschap moeten geven over uwe
zielen, opdat zij dit met blijdschap doen, en niet
al zuchtende; want dit is U niet nuttig.

(Hebr. XIII. 17.)

Oefent U tot godsvrucht; want de godsvrucht
is tot alles nuttig, dewijl zij de belofte heeft van
dit leven en van het toekomstige. (I Tim. IV. 7. 8.)

Ik smeek U dan broeders, bij onzen Heer Jezus
Christus en bij de liefde des H. Geestes, dat gij
mij bijstaat in uwe gebeden voor mij tot God.

(Rom. XV. 30.)

Mijn Jezus, barmhartigheid!
Zoet hart van Maria, wees mijne redding.
(100 d. aflaat)
(300 d. aflaat)

Excellentie, ²⁾ eerwaarde medebroeders,
beminde studenten.

De H. Apostel Paulus besluit zijn hoogen
leeraarsbrief aan de Hebreëen, het volk,
waaruit hij zelf ontsproten was, met hen te
wijzen op de plichten jegens degenen, die
hun het woord Gods verkondigd hebben,
hunne overleden priesters-oversten. Hij vat
die plichten samen in drie woorden: navol-
ging van hun geloof, dankbaarheid voor hun
leer, waakzaamheid door het beschouwen
van hun dood.

Alle beelden, die de H. Schrift gebruikt om
het wreede en plotselinge van den dood uit te
beitelen, schijnen hier te zwak. Meedoogen-
loozer dan de hand, die de lolie knakt, plot-
selinger dan de bliksem, die door de wol-
ken flitst, sneller dan het schip, dat de gol-
ven klieft, verraderlijker dan de dief, die in
den nacht zijn slag slaat, verscheen hier die
vijand van het leven. Hij is als de engel, die
de zonen van Egypte in den Paaschnacht
trof en neervelde, en gelijk daar, zoo verwek-
te hij ook in ons huis ontsteltenis en leed.

Gods raadsbesluiten zijn ondoorgrondelijk
en zijn wegen onnaspeurlijk, maar zooveel
mag toch gezegd worden, dat God, door
dezen rechtvaardige op zulke wijze weg te
nemen, ons ouderen en jongeren een luid en
tastbaar „Vigilate! „Waakt!” heeft willen toes-
roepen.

„Latet ultima, vigilate ergo”, „de laatste ure
is verborgen, waakt derhalve!” staat sinds
eeuwen op een der torens van ons Rolduc
geschreven. De dierbare overledene las de
scherpzinnige spreuk elken morgen, had ze
diep in zijn ziel geprent, en leefde naar dat
wijze woord. En toch, raad ik niet zijn ge-
dachte, wanneer ik zeg, dat hij zich voorge-
steld had, uit dit leven te scheiden na ons
en U op zijn stervenssponde den Jacobs-
zegen te hebben geschonken met de verma-

²⁾ Jhr. Mr. G. Ruys de Beerenbrouck, Minis-
ter van Staat, Commissaris der Koningin in
Limburg.

Wij zijn van plan, in 't vervolg elk jaar, ter opening van het Jaarboek, de beeltenis te plaatsen
van een van de groote figuren uit Rolduc's geschiedenis van vroeger en later tijd. Het bijschrift
zal dan dienen als een hulde aan hun nagedachtenis.

(Red. R. J.)

ning: „Bemint elkander, gelijk ik U heb lief gehad” op de stervende lippen?

Wonderlijke beschikking der Voorzienigheid! Over hem, die in den morgen van 25 Augustus plechtstatig het De Profundis voor een overleden medebroeder in het H. Priesterschap had gebeden, zou op dienzelfden avond datzelfde De Profundis gefluisterd worden. Hij, die leefde in de stilte van het heiligdom, zou sterven op een plaats van angstige gejaagdheid.¹⁾ Hem, die een halve eeuw onder de schaduw van het kruis in een kring van veertig priesters mocht leven, werd het niet vergund, dat kruis bij den greep van den dood aan de lippen te drukken; de zoete naam van Jesus, dien hij in woord en daad had verkondigd, zou hem in die doodsure niet worden voorgezegd. God heeft hem zóó opgevorderd om ons tot de christelijke waakzaamheid aan te sporen en in hem ons toe te roepen: „Sit mors pro doctore”, „de dood zij Uw leermeester!”

Maar, kwam de dood onverwacht, hij vond hem gereed, want onze directeur was erop voorbereid door zijn leven en zijn werken.

Zijn prille jeugd bracht Michaël, Reinier, Hubertus Corten door in een christelijk gezin, wiens poëzie hij zelf eens bij gelijke droeve plechtigheid als die ons thans vereenigt, zoo treffend heeft geschetst. Dat huisgezin, waar ouders en kinderen zich verzamelen rond het oude kruisbeeld, als om den stamboom der familie, 't kruis, waar zij kracht putten als uit de bron des levens: lignum vitae, fons salutis! Onder de armen van dien Heiland leeft het gezin heilig en veilig. Zoo vouwde hij bij morgen, bij dag en bij avond zijn handjes, en de vrome, als een andere moeder der Machabeën, wees hem op de bloemen des velds en de sterren des hemels, die God loven, en leerde hem bidden. Zoo won dat gezin Gods rijkste en mildste zegeningen: den kinderzegen in tien kinderen, den priesterzegen in drie zonen, die 's Heeren altaar zouden bestijgen. Maar gelijk Aarons staf op het outer moet gelegd om tot priesterstaf uit te bloeien, zoo gaan voor den jongeling jaren

van studie, worsteling en zelfverloochening dat priesterschap vooraf. Na een paar jaren in het bisschoppelijk college te Roermond te hebben doorgebracht, komt hij te Rolduc, en reeds dadelijk onderscheidt hij zich door de schranderheid van zijn geest, zijn dichterlijken zin, zijn vroomheid, zijn geloof.

Weldra opent zich voor hem het Groot Seminarie. Hoe moet hij gereikhalst hebben naar dat H. Priesterschap, het voorwerp der hoogste en heiligste verlangens van jonge en edele zielen; het priesterschap met zijn zelfverloochening, maar ook met zijn goddelijke vertroosting, zijn overvloed van genade-gaven, zijn eucharistische genietingen. De geestelijke overheid riep hem naar Rolduc. Rolduc was de „mons Domini”, „de berg des Heeren” van zijn verlangen. Hier zou hij de kunst der kunsten: de christelijke vorming der zielen van de jongelingen beoefenen, en een wijd veld vinden voor zijn blakenden zielenijver. Hij toch had het woord der Schrift gelezen: „Geef mij de zielen en behoud het overige voor u”, en dat andere: „Alles in Christus hernieuwen”. Aan die her-nieuwing wijdt hij al wat hij bezit: zijn kunstzin, zijn wetenschap, zijn priesterhart.

Hoe die zielenoogst zijn levensvreugde was, getuigt reeds dadelijk het eerste priesterjaar, dat ingeluid werd met die roerend schoone bekeering eener moeder-weduwe door de gebeden van haar stervend kind.

Door woord en voorbeeld sticht hij als professor. Zeker, aan de wetenschappelijke opleiding zijner leerlingen werkt hij ijverig, doch grooter vreugde was het hem, zijn leerlingen, van de laagste klasse tot de hoogste, te kunnen spreken van Gods goedheid en de verheven schoonheid van den katholieken godsdienst. Geen kerkelijke feestdag breekt aan, of hij heeft in de leszaal de beteekenis en den diepen zin van 't feest verklaard.

Edoch, 't gesproken woord, met hoeveel talent en zalving in de Congregatie — zijn stichting — op den kansel, en later op den katholiekekendag gesproken, was hem niet genoeg. Waar hij dagelijks met de studenten van de zaken Gods wilde spreken, greep hij naar de pen, en zoo ontstonden de Congregatieoefeningen, dat loflied onzer Moeder

¹⁾ Mgr. Corten is plotseling overleden in het station te Maastricht.

Maria, en die heerlijke Elève Chrétien, waaruit geslachten op geslachten van Rolducsche studenten de hoogste wetenschap, die des heils, hebben geput, de bloemkelk, waaruit zij geestelijken honing puurden. Hij had geleerd, dat alle macht van God komt, en vandaar koesterde hij een diepen eerbied voor het door God gestelde gezag. Met zijn heerlijken feestzin en zijn kreet: „Voor God en vaderland, voor Paus en Koningin” wist hij de jongelingen te begeistere en maakte hen tot trouwe zonen van het vaderland, omdat hij hen tot goede katholieken vormde.

Ik verhaa hier niet, hoe Z. H. Leo XIII hem 't doctoraat in de H. Godgeleerdheid honoris causa schonk, Z. H. Pius X hem tot zijn Geheim Kamerheer verhief, Z. D. H. de Bisschop hem in zijnen raad riep, H. M. de Koningin zijn borst met het officierskruis van Oranje-Nassau sierde, Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden hem met Hoogst-deszelfs persoonlijke vriendschap vereerde en de eerbiedwaardige vertegenwoordiger van het koninklijk gezag in dit gewest hem herhaaldelijk de meest ondubbelzinnige blijken van waardeering schonk, ik ga over tot wat hij was op het eigenlijk veld van zijn zielenoogst, den biechtstoel.

De biechtstoel was zijn liefste woning. In het schooljaar was hij jarenlang de geestelijke leidsman der Eerw. Broeders te Bleyersheide en een goed deel zijner vacantie bracht hij vaak als missionaris in steden en dorpen van het diocees door in denzelfden stoel der boete.

En hier in Rolduc? Rijst op, jongelingen, die naast God aan hem Uwe roeping tot het H. Priesterschap dankt en getuigt van zijn zielenijver en voortreffelijk leiderschap! Wat al geheimenissen zijn hem toevertrouwd, die hij mede in het graf heeft gedragen! Wat edele besluiten zijn onder zijn aansporen, zijn aandringen, zijn smeeken genomen! Voor hoevelen was hij de olie op de smeulende lamp van hun zieleleven! Hoeveel malen richtte hij het geknakte riet op en keerde in heilige blijdschap met het verloren schaapje naar den schaapstal terug!

Zóó was hij als leeraar, doch als directeur zal hij niet meer enkele zielen leiden, maar

de groote gemeenschap: zijn Rolduc. Op ons derwijsgebied zet hij glorieuze traditiën voort, drukt de voetstappen van een Peters, een Jansen, een Everts, en voegt bij hun Rolduc een Voorbereidende School en een Handelsschool, doch op kunstgebied gaat hij zijn eigen weg en betreedt nieuwe banen. Dag en nacht had hij met David gezocht: „Ik zal mijne woning niet binnengaan en mijne sponde niet bestijgen, en mijne oogen geen en slaap gunnen, vooraleer ik een woonstente voor den God van Jacob gevonden heb.” Maar gelukkiger dan David, die den troffel aan Salomon moest overlaten, mocht het zijnen gloeienden ijver en zijn schrandereid in het opsporen der middelen gelukken, het Godshuis uit z'n verval op te richten, wat zeg ik, in wonderbaren luister te herstellen. Als naar een ander Jerusalem zullen de tribus Domini, de jonge stammen van den Heer, naar Rolduc optrekken, om er den naam des Heeren te verkondigen, en, met dankbaarheid in het harte, bij het bewonderen van zuilen en bogen, van crypta en bovenkerk, Mgr. Corten gedenken. Zijn naam blijft onuitwischaar op deze muren geschreven. Indien de menschen hem mochten vergeten, de steenen zullen hem uitbazuinen!

Met den opbouw van het Godshuis was zijn liefde voor het dierbare gesticht niet bevredigd. Hij moest tijdgenoot en nakomeling verhalen, wat al wisselende lotgevallen de dierbare stichting had doorleefd, en hoe in haar bewaarheid werd en wordt: „Gods zegen rust op dit huis”. En zoo schonk hij ons het merkwaardig historiewerk: Rolduc in woord en beeld.

Maar hoezeer hij den luister van Gods tempel beminde, hij begreep, dat hooger waarde bezitten de levende tempels van den H. Geest, de zielen der jongelingschap.

De jeugd is vroolijk en heeft idealen. Hij was en bleef jong met zijn jongens door zijn blijmoedigheid en zijnen idealen zin. Hij won door vaderlijke goedheid de harten der studenten. Zij vertrouwden hem zich zelven toe met al de geheimen hunner harten, en die kennis van hun zielestrijd en gewetensmoelijkheden maakte hem zacht, welwillend, vergevingsgezind, vaderlijk. Hij was overtuigd,

dat een vriendelijk woord vaak meer uitwerkt ten goede dan een strenge straf en daarom vermaande hij vaak en straffe zelden, en slechts na eerst zichzelf overwonnen, ja gestraft te hebben.

En de jongelingen? Zij voelden zich aangegrepen door den geest van gebed, die hun directeur bezielde. Hij had in het Boek der Boeken gelezen, dat de Joden overwonnen, zoolang Mozes met uitgestrekte armen bad; en hij bad voor de zijnen. Maar Mozes' armen werden vermoeid, hij liet zich steunen door zijn medehelpers. In moeilijke omstandigheden verzocht onze directeur ons aller gebed voor de jonge mannen in 't algemeen, voor U, van 't geloof uwer vaders afgeveken, in 't bijzonder.

Mgr. Corten ijverde voor, ja was de vader van de studentenretraiten. In het Boek des Levens staan de namen opgeteekend van hen, die in deze afzondering hun „Juravi ac statui“, „ik heb gezworen mijn leven te beteren“ hebben gesproken en den zielevrede teruggevonden.

Drukte hem bijwijlen de last van het zware directeursambt, God zond hem in zijn laatste levensdagen nog een grooten troost. Hij had de verwoestingen gezien, die de booze geest der ontucht in de zielen aanricht. „Legioen“ is de naam van de duivelen, die in het land der Gerazenen rondwaarden; „Legioen“ is de naam der slechte boeken, prenten, platen, die de wereld in alle richtingen doorskruisen.

Moet er dan geen dam opgeworpen worden tegen dien stroom van zedelooze geschriften? Moet de wereld, in 't bijzonder de jongelingschap, niet ook tot kuischheid opgevoed worden?

Zijn vereeniging „Voor Eer en Deugd“ was het in een daad belichaamd antwoord. Gelijk het mosterdzaadje van het Evangelie, zoo groeide dit plantje uit en thans verspreidt de boom zijn schaduw over geheel het vaderland en vinden duizenden mannen en jongelingen den zielevrede onder zijn loover.

„Imitami fide!“ Weest dankbaar, studenten en volgt zijn geloof na. Want inderdaad een vurig geloof en een teedere godsvrucht hebben dezen man voorbereid tot en

geholpen in zoo vele en velerlei Gode welgevallige werken.

Het geloof was het richtsnoer zijner daden. Het maakte hem blijmoedig in moeilijkheden, gaf zijne verbeelding vleugelen, adelde zijn kunstzin, scherpte zijn verstand, staalde zijn wil. Met de oogen van dat jubileerend geloof had hij Jesus luisterrijk zien verrijzen op den hoogen Paaschmorgen: en hij had den luister van den godsdienst lief; met de oogen van het nederig geloof Jesus zijn handen op de kinderhoofden zien neerleggen: en hij volgde den Heiland na in zijn liefde tot de kleinen; hij had Maria's heerlijkheden in de hemelen geschouwd en het middenschip onzer Kerk zou van haar glorie getuigen. Jesus in de H. Eucharistie was zijn troost en opbeuring; door woord en voorbeeld vuurde hij de zijnen aan tot het dagelijksch aanzitten aan het eucharistisch gastmaal; dat was voor hem de schoonste hosannakreet van de Rolducsche jeugd.

„Imitami fide“. Jongelingen, volgt zijn geloof na hier in dit heilig huis, ginds in de wijde en vaak booze wereld. Geve God, dat ook van U eens getuigd worde, wat deze doode van zich zelve mocht getuigen: „Manifestavi nomen tuum hominibus“, „Ik heb Uwen naam den menschen verkondigd.“

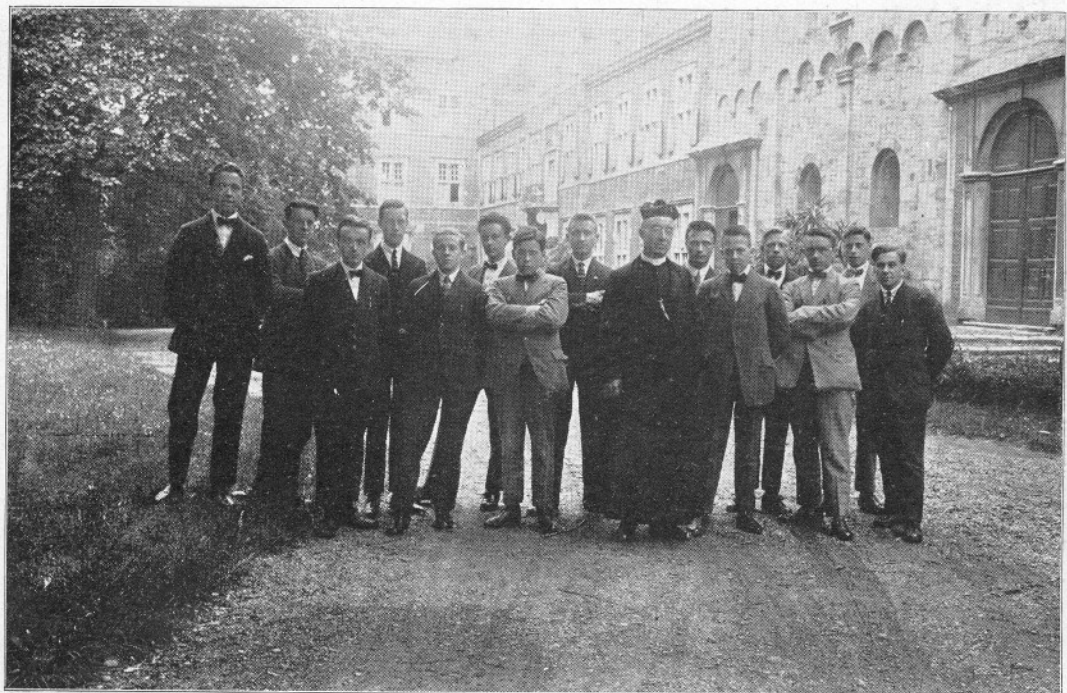
Voorgelicht door dat geloof zullen wij den overledene in het H. Misoffer en in onze gebeden gedenken en hem den Heer aanbevelen als den man, die ons met des hoogen Konings vane op den weg der zaligheid is voorgegaan.

Toen Elias ten hemel was gevaren, kwamen de zonen der profeten tot Eliseus en getuigden: „Spiritus Eliae super Eliseum“ „Elias' geest rust op Eliseus,“ en zich op de aarde neerwerpend, vereerden zij den opvolger van Elias in het heilig profetenambt. Ook wij, leeraren en leerlingen van Rolduc, beloven plechtig gehoorzaamheid aan hem, wien God thans het bestuur van ons Rolduc heeft toevertrouwd.¹⁾ Want de dragers van het gezag zijn sterfelijk, het van God gestelde gezag zelf is onsterfelijk. Amen.

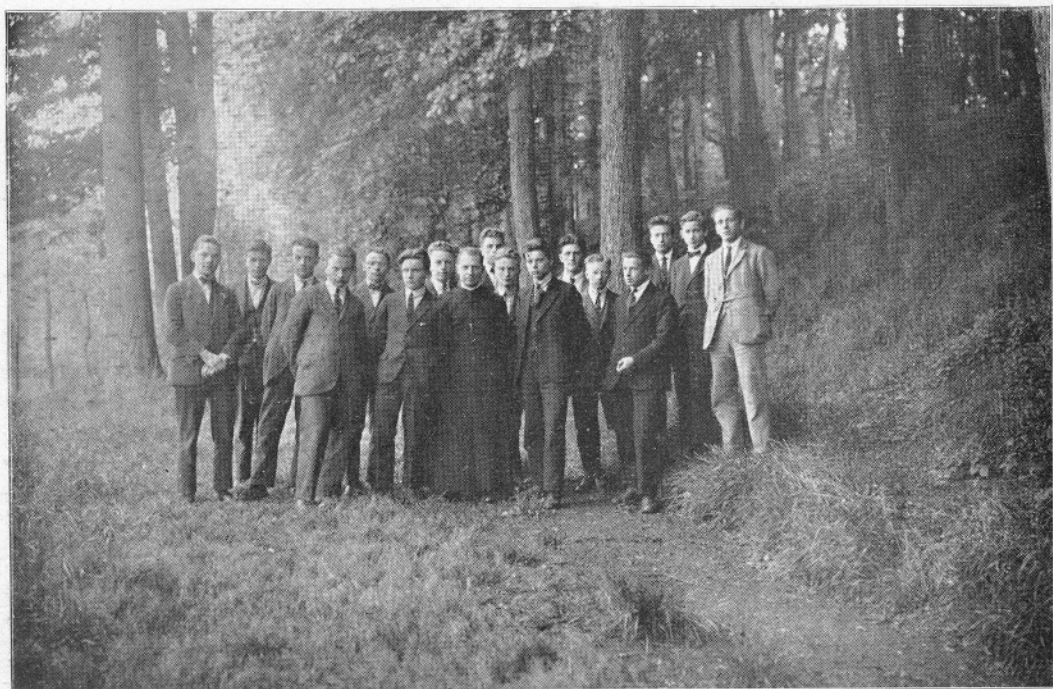
¹⁾ De opvolger van Mgr. Corten, als Directeur van Rolduc, was de huidige Bisschop van Roermond, Z. D. H. Mgr. Laurentius Schrijnen.

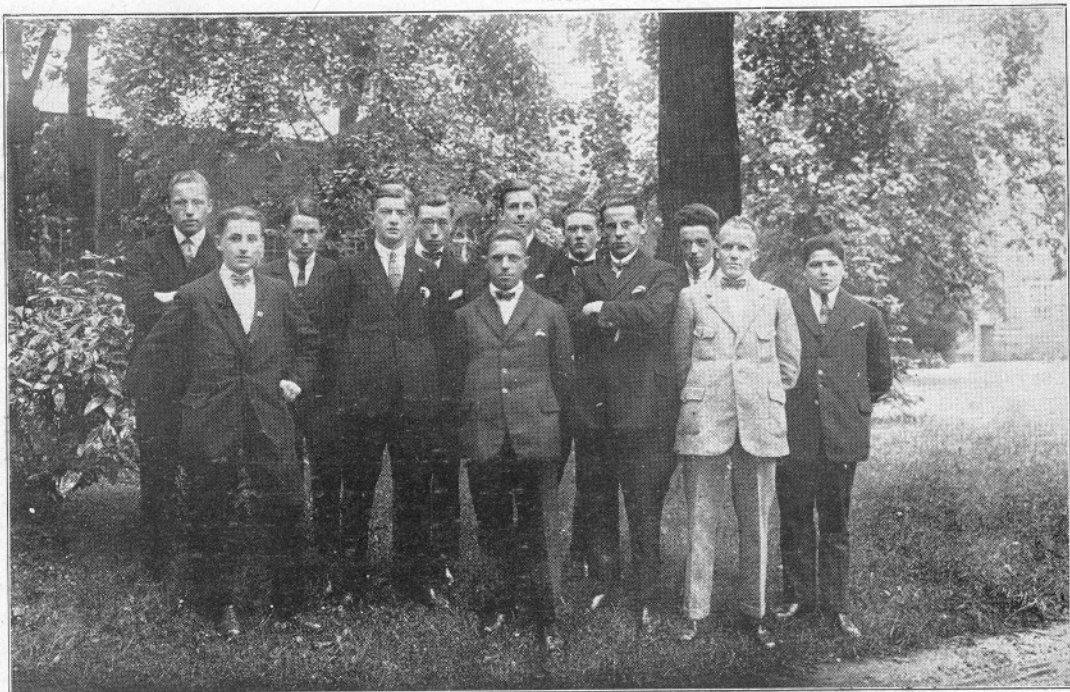
PHILOSOPHIE SUPÉRIEURE

6E KLAS GYMNASIUM

5E KLAS H. B. S.

5E KLAS H. H. S.

KRONIEK

1922—1923

.....

De groote vacantie mag dezen keer in de kroniek niet worden overgeslagen. Immers, er zijn gebeurtenissen voorgevallen, die wel waard zijn, in de Annalen der Rolducsche historie bewaard te blijven. Nauwelijks is de vacantie begonnen en de rust op Rolduc teruggekeerd, of:

16 Juli komt Mgr. Schrijnen, Bisschop van Roermond, hier aan om een week in zijn seminarie te verblijven en van hieruit in verschillende plaatsen van het dekenaat Kerk-rade het H. Vormsel toe te dienen.

18 Juli is ons nieuw bisschoppelijk bezoek aangezegd, dat van Mgr. Theelen, Passionist, Limburger en Bisschop van Nicopolis in Bulgarije.

19 Juli. Geheel onverwachts wordt het hoog bezoek nog vermeerderd door de aankomst van Mgr. Aelen, van de congregatie van Mill-Hill, aartsbisschop van Madras. Drie prinsen der Kerk tegelijk op Rolduc: 't is sinds den tijd der groote feestvieringen niet meer voorgekomen!

30 Juli. De eerw. zusters van de congregatie van St. Joseph, de bescheiden verzorgsters van onze huishouding, vieren in eigen kring het zilveren feest van haar aankomst te Rolduc. Dat ons huis en ieder van zijn bewoners aan de zusters onschatbaren dank verschuldigd is, zij zelve zullen wel de laatste zijn om het te erkennen, maar het mag hier wel openlijk worden herdacht, met welke zorgzaamheid, ijver en toewijding zij deze 25 jaar haar nederig werk voor ons allen hebben verricht. Wie zou zich Rolduc nu nog zonder zusters kunnen denken? Op dezen Zondag wordt te 9 uur een plechtige Hoogmis opgedragen door Mhr. Provisor, waarna bij een receptie in de groote, voor deze gelegenheid versierde eetzaal de eerw. zusters dank wordt gebracht voor haar werkzaamheid en

zij worden opgewekt, in den geest van Martha en Maria zich te blijven kwijten van de zoo verdienstelijke taak, haar toevertrouwd. De twee jubilaressen, de eerw. Zusters Angela en Liboria, die van 1897 af te Rolduc werkzaam zijn, worden in de verdere feestviering natuurlijk bijzonder herdacht.

5 September. Helaas, de schoone dagen zijn verstreken! De terugkomst na bijna 8 weken valt lang niet makkelijk, en zoo slecht kan men zich nog wennen aan de gedachte, dat het werk met de dagelijksche inspanning weer moet beginnen. Maar het terugzien van de oude vrienden en het wederkeerig ophalen van zooveel doorleefd vacantiegebeuren geeft al wat afleiding. De meesten hebben al uit de kranten vernomen, dat Mhr. Nillesen, onze gevierde rector chori, benoemd is tot pastoor te Bemelen bij Maastricht. Sinds 1900 was hij hier werkzaam. Met het overnemen van zijn taak voor de leiding van de vocale muziek heeft de Bisschop van Roermond belast Mhr. Zuylen; de wandeling zal voortaan begeleid worden door Mhr. L. Janssen; Mhr. G. Knops zal de zorg voor de vijvers en andere waterwerken op zich nemen.

Het blijkt, dat onder de vacantie nieuwe plafonds zijn aangebracht in de spreekkamer, in de klas daarnaast en in heel de groote vestibule. De gevaarlijke scheuren in de mooie oude renaissancezolderingen maakten het wegnemen daarvan noodzakelijk. Sic transit.... In studiezaal 3 is een nieuwe vloer gelegd, waar de laagste-klassers hun studie en morswoede nu op kunnen uitvoeren.

6 September. Al aanstonds op den avond van den eersten vollen dag gaan we de retraits beginnen onder leiding van de paters Voets, Philippona en Jonckbloedt C. S. S. R. Het doet goed, na de verstrooiingen van de

vacantie zich weer eens verplaatst te voelen in de atmosfeer van godsvrucht en plichtsbetrachting, die in 't nieuwe schooljaar in aller leven op de eerste plaats zullen moeten staan.

11 September. Na het Te Deum van gisteren, dat de retraite besloten heeft, gaan we „auspice Deo” voor goed beginnen.

19 September. Geheel onverwacht een vrije dag. Er is wel reden toe: heden is 't 800 jaar geleden, dat de stichter van Rolduc, de eerbiedwaardige Ailbertus van Antoing, te Sechem bij Bonn is gestorven. Zoo'n eeuwfeest dient in vroom herdenken te worden gevierd. Te 10 uur wordt door den Z. E. H. Directeur de plechtige Hoogmis opgedragen, waarbij Mhr. Cuypers in een feestpredicatie aan alle Rodenses eerbied voorhoudt voor de Rolducsche historie en dankbaar de deugden van onzen stichter ter navolging voor kan stellen. 's Avonds is er een plechtig lof in de crypte bij de versierde tombe, waarin Ailbertus' stoffelijk overschot sinds een kwart eeuw in ons midden verblijft, en aan het altaar, in zijn tegenwoordigheid in 1108 gesconsacreerd. Voor 't eerst sinds vele jaren komt heel Rolduc weer ter gezamenlijke godsdienstoefening in de crypte bijeen. Wie denkt niet aan de heerlijke Nachtmis van Kerstmis, die iederen oud-Rolducien van de vroegere geslachten als mooiste herinnering „van Rode” is bijgebleven? Nu, in de volle klaarte van veel lamplicht en kaarsen, leeren velen voor 't eerst de crypte in al haar schoonheid kennen. Zal ook deze dag niet in aller herinnering blijven?

2 October. De pastoorsbenoeming van Mhr. Nillesen bezorgt ons een extra-vrijen middag.

4 October. Mhr. J. Linssen, hoofd der voorbereidende school, wordt benoemd tot leeraar aan de R. K. Kweekschool te Venlo.

18 October. De winter zet in alle vroegte in. Heden zijn de beide groote vijvers reeds geheel dichtgevroren. Zouden we een koude moeten verwachten als 't vorig jaar? Voor de ijs-liefhebbers een heerlijk vooruitzicht.

23 October. Feest van de H. Daphne, dat we als gewoonlijk met plechtig Lof en uitstelling harer relieken vieren. Het is juist 75

jaar geleden, dat 't corpus sanctum door Mgr. Paredis naar hier werd overgebracht. Door omstandigheden en studie-noodzaak wordt het jubilé niet verder gevierd.

25 October. Tot opvolger van Mhr. J. Linssen als hoofd der Voorbereidende School wordt benoemd Mhr. A. C. J. van der Heyden, onderwijzer aan de R. K. Jongensschool te Kerkrade.

1 November. Allerheiligen. Elken Zondag hooren we in Hoogmis en Vespers den gregoriaanschen zang met goed materiaal van stemmen uitvoeren. En heden biedt 't Hoogfeest aan ons koor een gelegenheid om zich ter eere van God en zijn Heiligen op 't best te laten hooren. 's Avonds brengen de Dooden-metten ons in de droevige stemming van Allerzielenherdenking.

5 November. Een avond van zang, muziek en voordracht brengt een aangename verpoosing in het lange trimester.

7 November. De valuta-woede (de gulden staat op 3000 mark) maakt ook op 't vredig Rolduc haar slachtoffers. 7 Leerlingen, wier namen de „veder der historie” weigert mede te deelen, hebben, zonder verlof van de hoogste overheid, een heer verleid om met hen naar Herzogenrath te gaan tot den aankoop van schoenen. Helaas, de barre wachters van het befaamde „Loch im Westen” staan op den uitkijk en sleepen de onvoorzichtigen gevankelijk mede naar hun hoofdkwartier te Afdon, waar ze pas na het storten van een hooge borgstelling in hollandsche guldens in vrijheid worden gesteld, en met achterlating der gekochte schoenen naar Rolduc kunnen terugkeeren. Later zal hun gelukkig een groot deel der betaalde som worden teruggegeven.

16 November. 't Is heden een propagandadag voor Kruisverbond en Derde Orde. Voor spreker hebben we niemand minder dan den beroemden redenaar P. Borromeus de Greeve, O. F. M. 's Middags wekt hij in de speelzaal alle belangstellenden op tot het werk der christelijke drankbestrijding, om 's avonds in de Kerk voor heel Rolduc de voordeelen uiteen te zetten van de Derde Orde, waarvan sinds verleden jaar een afdeeling hier is opgericht. Met de weelde zijner klank-

volle stem en den rijkdom zijner weidsche welsprekendheid weet de spreker aller aandacht geboeid te houden.

22 November. De promotie van Mhr. Deuſmens tot doctor in de wiſ- en natuurkunde is wel een congé waard; we krijgen 't vanmiddag. Sinds eenige weken zijn onder leiding van Mhr. G. Knops groote werken in uitvoering aan den bovensten vijver om het verder inzakken van den zuidelijken oever tegen te gaan. Ook de andere vijvers, sinds den waternood van 't vorige jaar tot minimum niveau gereduceerd, worden thans weer op normaal peil gebracht. Onze bronnen geven weer water genoeg om heel Rolduc te „laven” en de vijvers te „voeden”.

25 November. St. Cathrien. Een dag van ontspanning, waar men in het wintertrimester altijd met veel verlangen naar uitziet. Winter? De milde temperatuur sinds de eerste hevige koude van October kan 't nauwelijks doen gelooven. Velen herinneren zich nog de ijspret van 't vorig filosofenfeest. Thans wordt de traditioneele voetbalmatch Sup.—Inf. in modder en natheid uitgevochten, en wacht men met te meer spanning den avond, die ons voor 't eerst weer sinds jaren de opvoering van een fransch tooneelstuk „Le malade imaginaire” zal brengen. In lange voorbereiding is 't stuk haast op alle klassen doorgewerkt, eer de filosofen 't heden ten tooneele voeren. In 1913 was 't meesterstuk van Molière 't laatst in onze aula gespeeld.

5 December. Een dag van blijde verwachting en „zoet” genot; de pakjes en de verrassingen. Op klein Rolduc brengt Sinterklaas als gewoonlijk een persoonlijk bezoek, in gezelschap van zijn knecht om aan de kleintjes den spiegel van hun geweten op orde, netheid en ijver eens voor te houden.

6—8 December. Het jaarlijksch triduum van Voor Eer en Deugd, eindigend op het feest van O. L. Vr. Onbevleete Ontvangenis, wordt gepredikt door P. H. Janssen, S. J., die met juist begrip van de nooden van het jongensleven de leerlingen weet aan te zetten tot een ware begeestering voor het Roomsche Ideaal.

10 December. Het is vandaag een goede dag voor Rolduc. In de Derde Orde worden

niet minder dan 74 nieuwe leden gekleed en 14 geprofest. Moge de vrijwillige aanvaarding voor zooveel van het ideaal van eenvoud en versterving voor heel Rolduc ten zegen zijn!

Het overlijden wordt gemeld van Johan Nicolaas Systemans (1837—1922), een oudgediende van ons personeel, aan het jongere geslacht niet meer bekend, maar die onder den specialen naam van „de Vadder” in de herinnering van alle oudere Rolduciens voortleeft. Meer dan 50 jaar was hij als metselaar hier werkzaam.

12 December. In het bosquet wordt een begin gemaakt met 't opruimen van gestorven boomen. Er gaat veel schoonheid van dit brokje ongerepte Limburgsche natuur mee verloren: vooral de Olifantenlaan onder langs de vijvers heeft zwaar te lijden, maar een vernieuwing is noodzakelijk; zoo gaat 't in de wereld: panta rhei!

In ander opzicht blijkt het bestuur van ons huis meer conservatief te zijn; er wordt een stevige omheining met puntdraad en ijzeren palissaden rond heel 't bosquet aangebracht. De toenemende onveiligheid in de grensstreek maakt 't noodzakelijk, den toegang tot Rolduc voor ongenooide gasten zoo moeilijk mogelijk te maken.

18 December. Om de zwaarte der compositiedagen wat te verlichten, krijgen we heden een uitvoering in de aula. De Kerkraadsche Concertvereniging, die ons 't vorig jaar met „Die Schöpfung” zoo zuiver muzikaal genot geschonken heeft, geeft thans weer onder leiding van Mhr. Zeyen Haydn's „Jahreszeiten.” Over de uitvoering zal in een andere rubriek meer worden gezegd.

22 December. Vacantie. Alle zorgen en moeiten van de laatste compositiedagen zijn vergeten in het vooruitzicht van de dagen van vreugde. De lange donkere tocht door het kille bosquet en over de doodsche winterwegen naar het station valt lichter dan de aangenaamste wandeling. In 't verlaten Rolduc drukt nooit de stilte zoo hinderlijk en „unheimisch” als op den duisteren eersten morgen van de Kerstvacantie. Zouden de vrije dagen thuis geen ijs brengen om de pret te verhoogen?

8 Januari. Regen, toen we gingen, regen nu we weer komen. Zal deze „winter” dan niets dan regendagen hebben? Zoo ploeteren we door den vetten löss-modder naar Rolduc terug. Blij, dat de vakantie om is? Wie zou dat durven zeggen? Maar het werk en de noodzakelijke plicht roept. Na 't avondgebed zijn de eersten al boven, als de stroom van opkomers onderbroken wordt en onder in de corridors het recreatie-rumoer opleeft. Wat is er gebeurd, dat de ernstige Rolducsche dagorde zoo kan verstoren? Het blijkt, dat de wagen met de koffers onderweg van het station is blijven steken. Onze edele rossen kunnen hem niet meer vooruitkrijgen, en eerst nadat van hier hulp gehaald is, kan hij met een half uur vertraging Rolduc bereiken.

Mhr. Steinhart vertrekt naar de Universiteit van Groningen om zijn studie in de franse taal en letteren voort te zetten. Dr. Deumens neemt zijn functie over van eersten ceremoniaris bij de kerkelijke diensten.

14 Januari. Pater Stanislaus, Conventueel, komt in een predicaie onder de Hoogmis een aalmoes vragen voor de nieuwe kerk te Kaalheide, waar tusschen de zich sterk uitbreidende mijnwerkersbevolking hem de stichting van een rectoraat is opgedragen.

28 Januari. De avondbladen van gisteren brengen ons het officieele bericht van de a.s. oprichting der Katholieke Universiteit te Nijmegen. Zal niet voor velen onzer een deel van hun toekomst daar moeten liggen?

2 Februari. Maria Lichtmis. Door den heftigen storm, die heel den nacht om ons huis gewoed heeft, is het ijzeren netwerk, dat aan de noordzijde der cour de ballen uit het bosquet moet houden, naar beneden gekomen. 't Ligt er te huiveren in de regen-kilheid. Heel den dag blijft 't doorgieren, met kletterende vlagen regen op de blinkende cour.

Vóór de Hoogmis de plechtigheid der kaarsenwijding en processie. Erna, in de crypte, de opdracht van de nieuwe leden der congregatie. 's Avonds „De koopman van Venetië,” waarover in de Tooneelrubriek meer zal gezegd worden.

8 Februari. Naar mate 't op Carnaval gaat, verbreidt zich sterker 't gerucht, dat „De Koopman van Venetië” nog eens zal

worden opgevoerd. Voor de H. B. S. van Heerlen, zeggen sommigen; voor het publiek van Kerkrade, zeggen anderen, en allen verzuchten: als wij er maar bij mogen zijn! De spelers worden heden in de aula bijeengeroepen voor een kleine repetitie. 't Blijkt dus waar te zijn. Maar toch, there is something mysterious about it!

19 Februari. Eindelijk 't geheim opgelost! Mhr. Directeur maakt onder daverend applaus in de eetzaal bekend, dat Louis Bouwmeester overmorgen in onze aula de rol van Shylock in „De Koopman van Venetië” zal spelen. Dat de overige spelers in een angstige spanning verkeerden, is wel begrijpelijk. En al onze jongens hebben wel genoeg van den jubileerenden Bouwmeester gehoord, om de grootste verwachtingen van Maandagavond te koesteren.

20 Februari Quinquagesima. De drie aanbiddingsdagen brengen heel Rolduc in een stemming van oprechte en innige Godsvrucht. In de Kerk de volle luister der hooge feesten, het altaar in de omlijsting van het gulden gaslicht, met veel kaarsen en planten en bloemen. En elken dag de weidsche pracht van de plechtige Hoogmis, met heel den stoet van wierookdragers en acolythen en priesters, in statige gebaren voltrekkend de ceremoniën van het heilig Offer. Boven allen uit de monstrans met 't Hoogwaardig Sacrament, ten troon geheven ter aanbidding. En meermalen daags komen we Jesus die aanbidding brengen met dank en eerherstel en Hem den zegen vragen in al ons ondernemen. Wie voelt zich niet in deze dagen van genade opgeheven tot Hem, die immers heel de wereld tot Zijn Hart wil trekken? Ons koor is na langdurige en ingespannen oefening tot zijn hoogste praestatie geklommen. Zelden zal het doel van den liturgischen zang, de eere Gods en de stichting der geloovigen zoo na zijn bereikt als door de fingekezen muziek van deze dagen: Zondag de Mis van Stehle, Maandag die van Willberger, Dinsdag die van Beltjens.

12 Februari. De dag van de Shylock-opvoering, met zooveel spanning verwacht. En zijn toch niet al onze verwachtingen overtroffen door de werkelijkheid van het spel van dezen

80-jarige, zoo vol geweldige kracht en machtigheid van expressie? Men zie maar, wat de tooneelrubriek ervan zegt.

14 Februari. Aschwoensdag. De vrije dagen zijn voorbij. We gaan in de stemming van den vastentijd ons werk hervatten.

19 Februari. De beide beugelbanen tusschen de boomen van den ijzeren weg zijn heden afgebroken. Na hoeveel jaren bestaan? Sinds lang werden ze voor haar eigenlijk doel niet meer gebruikt. Zoo gaan vele historische stukken van oud-Rolduc langzaam aan verloren.

25 Februari. De Missievereeniging heeft heden te gast Mgr. Verstraelen, apost. vic. van de Kleine Soenda-eilanden. Z. D. H. spreekt onder de avondstudie in de aula voor de „leden en belangstellenden”. Als de bel van half 6 gaat, is er vooral onder de grooteren een sterke aarzeling merkbaar. Waarheen, naar studie of aula? Het „geweten” drijft velen naar de studie, voor dringend werk of noodzakelijke repetitie, terwijl daar tegenover wel niet juist de „Booze”, maar dan toch de welkome afleiding naar de aula roept. De meesten volgen als Shakespeare's Lancelot, den „Booze”.

27 Februari. We vieren heden het 25-jarig priesterfeest van Mhr. Hubert Janssens.¹⁾ Na de twee eerste lessen wordt de plechtige Hoogmis door den jubilaris opgedragen, waaronder het koor nog eens een uitvoering geeft van de Mis van Stehle, gevolgd door het Tantum Ergo van Winnubst. Verder is de dag vrij. Als aan het diner de feesteling, omringd door zijn familie, in de eetzaal verschijnt, wordt hij door Mhr. Directeur uit aller naam hartelijk gehuldigd. Een plechtig lof, more romano, besluit de feestviering.

28 Februari. Neen, 't feest is nog niet voorbij, maar wordt heden voortgezet in een vrijen middag. 't Begint echter jammerlijk te

regenen, als de wandeling ver genoeg weg is, om druipnat thuis te komen.

11 Maart. Laetare. Naar oud gebruik wordt op dezen zondag steeds het groote „stuk” gegeven, dat dan bestemd is op tooneelgebied de gebeurtenis van het jaar te blijven. Maar we zagen dit trimester al zooveel bijzondere tooneelprestaties, dat beter geoordeeld werd, 't ditmaal met Halfvasten met wat lichtere stukjes te doen. Zoo krijgen we heden twee éénacters, „Wie waagt, die wint,” en „De tolk, die geen Engelsch kent”, afgewisseld door enkele orkestnummers en door een muzikale voordracht, getiteld „Drillinge”. Men zie erover in de Tooneelrubriek.

21 Maart. De vacantie nadert. Maar eerst nog moeten we de beproevingen van vier zware compositiedagen doorworstelen.

25 Maart. Palmzondag. Eer de vacantie begint, worden nog de eerste plechtigheden van de Goede Week met allen luister gevierd. Eerst de palmwijding onder 't jubelend Hosanna, dan de processie, en als we, de palmen in de hand, door de gangen trekken, golft onder blauwen hemel de volle lente-lucht door de open vensters naar binnen, en streept er 't gouden zonlicht op de blauw- en grijze plavuizen. Maar dan wacht ons in de Kerk binnen het kader der ceremoniën van de plechtige Hoogmis het aangrijpend verhaal van Jesus' lijden, gedramatiseerd in de muzikale vertolking door de drie priesters en het koor. We wedden, dat wel nergens in het land zóó Palmzondag gevierd wordt als hier in onze Kerk. Wie in de volgende jaren elders is, moge 't getuigen!

Maar ook nergens is zulk een natuurlijk blijde stemming, nu morgen de vacantie aanbreekt. En ter eere van het mooie weer is er al een heel bijzondere dagorde vandaag: na de Hoogmis vergadering van de Missievereeniging in het bosquet, waar P. Erkens over de missionering van Afrika spreekt, en 's middags wandeling, zoodat de studie uitvalt; waar zou ze ook heden nog voor dienen?

26 Maart. Driemaal 's jaars valt vroeg opstaan aan niemand zwaar: op de dagen, dat de vacantie begint. Maar als tegen kwart voor 4 de H. Mis begonnen is, komt er nog een verrassing: plotseling verzwakt in heel

¹⁾ Op 27 Febr. 1898 werden de heeren H. Janssens, J. Hilgers (als pastoor te St. Odiliënberg overleden 14 Maart 1923), en F. Petry (thans regent der R. K. Kweekschool te Roermond), alle drie leeraar te Rolduc, door Mgr. van de Ven, Bisschop van 's Bosch, in onze Kerk priester gewijd. Een beschrijving van die plechtigheid vindt men in Utile Dulci, 5e jg., no. 1. In 1857 had de E. H. G. Slits in onze Kerk van Mgr. Paredis de H. Wijding ontvangen.

de Kerk het gaslicht en kwijnt weg, zoodat alleen de kaarsen op de altaren nog een schamele klaarte verspreiden. Wat nu? Zou de stoker zijn gasvoorraad al te zuinig hebben afgemeten? Ook in de gangen een egyptische duisternis, weldra door enkele kaarsvlammetjes verbroken. In de eetzaal brengt de meesterknecht kaarsen aan. Maar de algemeene vroolijkheid verhindert niet, dat men zich moet haasten, en als de lange stoet de cour overtrekt om het bosquet af te dalen, begint achter het H. Hartbeeld de morgen al aan te lichten. In 't stilgeworden Rolduc blijven de Heeren achter om 's avonds hun restraite te beginnen.

16 April. De schoone tijd van rust en vermaak is al te snel voorbij. Maar heet niet de zomer op de kostschool het prettigste trimester? Laten we hopen, dat het spoedig zomer wordt! Het heerlijke lenteweer van haast heel de vacantie doet het beste verwachten. Over den tuin hangt een licht waas van voorjaarskleuren: de vruchtboomen dicht in witten bloesem en juist ontloken groen, de groote palmen achter 't H. Hart even aanzettend de nieuwe blaren; in 't carré wiegen op hoogen stengel de tulpen, rood en geel.

20 April. Iets nieuws op de groote cour! Naast het bordes worden hokken opgehangen voor de duiven, die enkele liefhebbers hier hebben geïntroduceerd. Het jonge gevogelte trekt de algemeene belangstelling en vooral de vliegproeven worden met groote aandacht gevolgd.

3 Mei. Er is van 't oude Rolduc gezegd, dat 't steeds zich verjongt en nooit ouder wordt. Is 't ook zoo niet met de Heeren? We gaan het gelooven, nu we op den grooten vijver een roeibootje zien verschijnen met den historischen naam van Roda en dag aan dag de Heeren zien spelevaren op 't stille water.

5 Mei. Ten gevolge van een beroerte is heden onze oude knecht Willem van Helden, die van 1912 af Rolduc trouw gediend heeft, in den ouderdom van 78 jaar overleden.

7 Mei. Er wordt een begin gemaakt met den afbraak van schuren en stallen achter de aula, waar de nieuwe boerderij moet verrijzen.

13 Mei. Een uitvoering van zang en orgelmuziek in de Kerk. Men zie erover in een speciale rubriek.

15 Mei. Morgen naar Schaesberg! We hebben 't al dagen verwacht, maar 't barre weer met kilte en regenvlagen liet 't niet toe. Als 't nu morgen maar goed wil zijn! Donne, donne nous un beau jour!

16 Mei. Mis hoor! De regen valt al bij stroomen, als we opstaan, en als we Mhr. Directeur aan het altaar zien verschijnen, begrijpen we, dat we na de H. Mis den dag gewoon met studie zullen beginnen, en met les als altijd zullen voortzetten. Zeide de wijsgeer niet: das Leben ist eine Kette von Enttäuschungen?

20 Mei. Pinksteren. Twee gure dagen. Wanneer zal toch de zomer komen? Er is wat haast bij, want we moeten deze week toch zeker naar Schaesberg.

21 Mei. Kort voor Paschen is op den bosvensten vijver een paar witte zwanen verschenen, tot niet geringe woede van den grooten zwarten, die sinds jaren hier de alleenheerschappij voerde en nu naar den ondersten vijver verbannen wordt. Vandaag hebben we vijf jonge zwanen, die al aanstands met hun ouders zich op 't wijde vlak gaan wagen.

23 Mei. Eindelijk kan 't er van komen! We gaan den uitgestelden pelgrimstocht nu ondernemen. Maar op den heenweg valt steeds door een zachte regen, die eerst ophoudt, als in de kapel daarginds de H. Mis begint. Op den terugtocht naar huis is 't geheel opgeklaard.

24 Mei. Onder de laatste morgenlessen is men begonnen, het „but” af te breken, het stroo en de matten worden weggesleept, de schermen uit den grond getrokken en eer de avond valt, zijn de laatste sporen van de eens zoo glorieuze schietbanen van de Rolducsche cour verdwenen. Moet 't niet elken rechtgeaarden Rolducien aan 't hart gaan, zóó de traditie te zien afbrokkelen? Maar de nieuwe tijd dringt met nieuwe eischen en plaats moet worden gemaakt voor 't schoolgebouw, dat straks onze H. B. S. zal herbergen.

25 Mei. De duitsche muzikanten zijn weer

in 't land. ¹⁾ Heel de avondrecreatie houden ze ons stil met hun fijn en vaak zoo weemoedig spel, en we hopen, dat ze nu voor goed den weg naar Rolduc hebben teruggevonden.

31 Mei. Sacramentsdag. Onze eigen harmonie wil voor de duitsche muzikanten niet onderdoen, en verrast ons met een avondconcert op 't bordes, dat door allen gaarne wordt aanhoord.

3 Juni. Processiezondag. Het hoogtepunt van een zomer, die geen zomer is. Maar met niet minder eerbied en liefde trekken we heden onder donkeren hemel ter processie uit, den verborgen God ter eere.

11 Juni. Vreemde werklui verschijnen op de cour om de boomen te vellen, die sinds menschenheugenis aan de zuidzijde zulk een sierlijke en lommerrijke afsluiting vormden. Het werk trekt van uur tot uur groeiende belangstelling. Voor de nieuwsgierigen worden het grootsche dagen.

12 Juni. Vandaag blijft weer aller aandacht bewaard voor het eindexamen H. H. S. Op de cour, na het diner, de gewone vorming van groepen, besprekend de verschillende kansen. De uitslag is tot ieders voldoening: allen zijn geslaagd. De namen vindt men bij de prijsuitdeeling.

13 Juni. Er is heden een droevig ongeluk voorgevallen. De mooie, oude „roode poort”, die aan de buitenzijde het jaartal 1730 draagt, is door een vallenden boom ernstig beschadigd. Het leien dak is naar omlaag gekomen, gekneusd en uit de voegen, en de poortboog is scheef getrokken.

16 Juni. Het eindexamen Gymnasium wordt sinds eergisteren gehouden onder toezicht der gecommitteerden: Prof. Dr. J. W. Muller, hoogleeraar te Leiden, Prof. Dr. A. G. Roos, hoogleeraar te Groningen, Prof. Dr. A. A. Nijland, hoogleeraar te Utrecht, Prof. Dr. F. A. H. Schreimakers, hoogleeraar te Leiden. Heel de middagrecreatie laat de uitslag op zich wachten; zou er zoo lang over 't erop of eronder worden beraadslaagd? Pas als de eerste lessen beginnen, wordt 't bekend: alweer allen geslaagd. 't Gaat goed! Nu de H. B. S. nog!

19 Juni. De laatste der 21 boomen aan den zuidkant der cour ligt terneer. Nu zal men met de rookzaal beginnen. Sinds eenige dagen is dat eerbiedwaardig bouwwerk onttruimd en wordt den rooklustigen hoogste klassers een onderkomen verschaft in de speelzaal. Wat een historie neemt het oude rookzaaltje mee! Wat een kapitaal is daar sinds 1904, toen 't gebouwd werd, in rook opgegaan, hoeveel kaarten zijn er gelegd, hoeveel leesboeken verslonden, en hoeveel studieboeken geopend en weer gesloten, omdat je er toch niet kon studeeren van 't rumoer!

21 Juni. Het feest van Mhr. Directeur is van de vorige week wegens de eindexamens tot heden uitgesteld. Het weer werkt niet mee. Sinds weken weten we trouwens nauwelijks meer, hoe de zon eruit ziet. Na de Hoogmis, door den Z. E. Jubilaris opgedragen, komen we alweer op een natte cour. Maar daar wacht een nieuwe attractie. De muren van wat eens de rookzaal heette worden neergehaald. Men heeft ze ondermijnd en er zware touwen aangebonden om ze om te trekken. Er wordt getrokken onder aanmoedigend geschreeuw, doch aanvankelijk blijkt de muur de sterkste, en als het touw knapt, steken de zes werkers hun beenen ten hemel. Ten slotte moeten toch, tegen vereenigd geweld, de muren het opgeven. In den avond wordt een oude traditie in eere hersteld: we krijgen op de cour, onder leiding van Mhr. Stessen, een gymnastiekuitvoering door Thor, een gezelschap uitgelezen krachten. De toeren en de „pyramides humaines” worden afgewisseld door muziek van onze harmonie. Heel Rolduc is op banken en stoelen in wijden kring rond 't bordes gezeten, vóór het front de autoriteiten van het huis met Mhr. Directeur.

22 Juni. We treffen 't best met den jour de jeux: de eerste dag van dezen zomer, dat 't eens niet regent. Mede daardoor is de dag veel meer geanimeerd dan anders, en de deelname aan de spelen algemeener. Er is trouwens ook meer variatie. Bij de prijsuitdeeling stellen ons de heeren filosofen oud en nieuw in de wijsbegeerte, van Pythagoras tot Bergson, aanschouwelijk voor. Na het souper de clou van den dag: een phantasiematch, ge-

¹⁾ Zie Rolduc's Jaarboek 1922, bl. 91.

speeld door geïmproviseerde elftallen in de dolste kleedij.

28 Juni. Bij het eindexamen H. B. S. waren dit jaar als deskundigen aanwezig de heeren: H. A. Ravenek, oud-ingenieur bij de Spoorwegen, te Rotterdam, Dr. Th. Strengers, lector aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, D. Aytton, oud-leeraar M. O. te Velp, J. J. Versbeeten, inspecteur van het L. O., te Breda, en H. de Noo, idem te 's-Gravenhage. Hoe heel Rolduc met zoo'n examen meeleeft! De kans van iederen candidaat worden op de cour gewikt en gewogen, en sommigen worden door den volksmond al veroordeeld. Die ongeluksprofeten hebben 't mis gehad: alle candidaten zijn geslaagd. Gloria, victoria! 't Is een onverdeeld succes dit jaar, voor Rolduc, en voor de gelukkige geslaagden niet minder!

9 Juli. De hoogste klassen beginnen vandaag al met de overgangsexamens, de andere morgen. 't Wordt nog een week van ernst en uiterste inspanning.

14 Juli. Eer de middag aanbreekt, is 't gedaan, en van de cour schouwt men angstig naar boven, naar „treize", waar, naar men fluistert, geheel den dag vergaderd wordt om over 't lot van zooveel te beslissen. En de heeren willen toch maar niets loslaten!

15 Juli. Na de Hoogmis vertolkt het plechtig Te Deum den dank van ons allen aan den Koning der Eeuwen, die zooveel gunsten dit jaar voor ieder van ons beschikte. Dan de uitslag van de examens, door velen angstig verwacht. Maar door lach en tranen heen wenkt de gelukkige vacantie.

16 Juli. Het schooljaar is voorbij. We gaan, om pas over 8 weken met nieuwen moed weer te beginnen.

PRIJSUITDEELING

SCHOOLJAAR 1922—1923.

Hebben met goed gevolg afgelegd:

I. Het Toelatingsexamen tot de Studie der Philosophie,

alle leerlingen der 6e klasse van het Seminarie van het schooljaar 1922—1923:

Hubert Hermans, van Broekhuizenvorst,
August Schutgens, van Spaubeek,

Jan Simons, van Blerick,
Jules Thywissen, van Venlo.

II. Het Eindexamen van het Gymnasium,

alle leerlingen der hoogste klasse van het schooljaar 1922—1923:

A.

Hubert Boyens, van Sweykhuisen,
Heinrich Müller, van Rotterdam,
Joseph Paulussen, van Maastricht,
Jean Rouschop, van Maastricht,
Albert van Eckelen, van Oosterhout,
Joseph Weijden, van Kerkrade,
Leopold Weijermans, van Eijsden.

B.

Frans Coebergh, van Utrecht,
Joseph Dohmen, van Terwinselen,
Leo Leclou, van Ubachsberg.

III. Het Eindexamen der Hoogere Burgerschool,

alle leerlingen der hoogste klasse van het schooljaar 1922—1923:

Jacques Allart, van Alfen a. d. Rijn,
Hubert Croughs, van Stevensweert,
Herman Damen, van Moerdijk,
Joseph Jaspars, van Merselo,
Charles Kramers, van Zwolle,
Alfons Lannoye, v. Uitkerke-Blankenberghe,
Pierre Niesten, van Bergen,
Gerard Offermans, van Geertruidenberg,

Constant Receveur, van Venlo,
Jan Schreven, van Wychen,
Henri Stoot, van Venray,
Arthur Thomas, van Eijsden,
Martin van Aken, van Oudenbosch.
Louis van de Venne, van Echt,
Joseph van de Weyer, van Spekholzerheide,
Joseph Verhaegen, van Stoppeldijk.

IV. Het Eindexamen der Hoogere Handelsschool,

alle leerlingen der hoogste klasse van het schooljaar 1922—1923:

Jan de Hesselle, van Aken,
Jan Eygenraam, van Dordrecht,
Bernard Gras, van Bussum,
Jan Hehenkamp, van Amersfoort,
Thijs Linthorst, van Wilp,
Frans Meuwissen, van Echt,

Joseph Rouschop, van Maastricht,
Richard Rijken, van Schaesberg,
Pierre Schattorjé, van Venlo,
Jan Schram, van Chaam,
Bernard Vermeulen, van Beuningen,
Hein Weckseler, van Kerkrade.

ALGEMEENE PRIJZEN.

Seminarie.

TWEEDE JAAR.

Rudolf Huysmans, van Eindhoven.

EERSTE JAAR.

Henri van der Sterren, van Horst.

Gymnasium.

VIJFDE KLASSE.

Piet Zoetmulder, van Heerlen.

VIERDE KLASSE.

Frits Voncken, van Wylré.

DERDE KLASSE.

Emmanuel Hell, van Duisburg.

Martinus van den Bercken, v. Grubbenvorst.

TWEEDE KLASSE.

1ste afd.

Ignace König, van Osnabrück.

Henri Jochems, van Meyel.

Willem Cals, van Schaesberg.

2de afd.

Louis Raedts, van Venray.

Antoon Weynen, van Fijnaart.

Herman Stolwijk, van Vinkeveen.

EERSTE KLASSE.

1ste afd.

Jacob Engelbregt, van Dordrecht.

2de afd.

Pierre Spauwen, van Eysden.

Hoogere Burgerschool.

VIERDE KLASSE.

Jo Maaskamp, van Nijmegen.

Karel van Dijk, van Arnhem.

DERDE KLASSE.

1ste afd.

Willy Reinards, van Valkenburg.

2de afd.

Joseph Kurstjens, van Grubbenvorst.

TWEEDE KLASSE.

1ste afd.

Henri Jansen, van Weert.

2de afd.

Emery van Waes, van Westdorpe.

EERSTE KLASSE.

1ste afd.

Hubert Frencken, van Obbicht.

2de afd.

Joseph Bemelmans, van Meerssen.

Hoogere Handelsschool.

EERSTE KLASSE.

Antoon Overling, van Doetinchem.

Voorbereidende Klasse.

1ste afd.

Jan van der Meer, van Alkemade.

2de afd.

Charles Adriaans, van Maastricht.

.....

SEMINARIE.

Tweede Jaar.

Rudolf Huysmans, van Eindhoven.

Alg. pr., 1ste pr. theol., 1ste pr. psychol., 1ste pr. ethica, 1ste pr. toeg. psych., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. gesch. wijsb., 1ste pr. boekh., 1ste pr. gew. welspr., pr. 4 verm.

1ste verm. archeol., 2de verm. nat., 4de verm. hoogd., 5de verm. econom.

Jacques Mullenders, van Fouron-St. Martin.

1ste pr. gew. welspr., 1ste pr. econom., 2de pr. theol., 2de pr. psychol., 2de pr. toeg. psych., 2de pr. bijb. gesch., 3de pr. nat., pr. 4 verm.

1ste verm. ethica, 1ste verm. boekh., 3de verm. kerk. gesch., 3de verm. gesch. wijsb.

Willem Sillen, van Roermond.

1ste pr. archeol., 2de pr. ethica, 2de pr. kerk. gesch., 2de pr. bijb. gesch., pr. 7 verm.

1ste verm. theol., 1ste verm. psychol., 1ste verm. toeg. psych., 1ste verm. gesch. wijsb., 1ste verm. econom., 2de verm. hoogd., 3de verm. nat.

Arnold van Thiel, van Leur.

2de pr. toeg. psych., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. gesch. wijsb., 2de pr. nat., 2de pr. archeol., pr. 6 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. theol., 2de verm. ethica, 2de verm. econom., 3de verm. psych., 3de verm. boekh.

August Rohs, van Amstenrade.

2de pr. theol., 3de pr. econom., pr. 6 verm.

2de verm. bijb. gesch., 4de verm. psychol., 4de verm. ethica, 4de verm. toeg. psych., 4de verm. gesch. wijsb., 5de verm. kerk. gesch.

Herman Hanöver, van Kerkrade.

2de pr. archeol.,

3de verm. ethica.

Henri Janssen, van Horn.

2de pr. boekh.

2de verm. bijb. gesch., 3de verm. toeg. psych., 3de verm. econom.

Gerard Menten, van Limbricht.

3de pr. econ., pr. 8 verm.

1ste verm. psychol., 1ste verm. gesch. wijsb., 2de verm. toeg. psych., 2de verm. kerk. gesch., 3de verm. theol., 3de verm. archeol., 3de verm. boekh., 6de verm. hoogd.

Gerard Raeven, van Maastricht.

3de pr. gew. welspr.

Jan Willems, van Horst.

1ste verm. bijb. gesch., 3de verm. archeol.

Lambert Versterren, van Meerssen.

1ste verm. nat., 3de verm. boekh.

Hendrik Zitzen, van Rimborg.

1ste verm. gew. welspr.

Jan Bemelmans, van Nuth.

1ste verm. hoogd., 2de verm. gew. welspr.

Jules Ceyssens, van de Kempen-Dorplein.

3de verm. gew. welspr.

Lambert Teunissen, van Weert.

3de verm. gew. welspr.

Antoine van den Bosch, van Weert.

3de verm. gew. welspr.

Eerste Jaar.**Henri van der Sterren, van Horst.**

Alg. pr., 1ste pr. phil., 1ste pr. ethica, 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. gesch. wijsb., 1ste pr. econom., 1ste pr. lat., 1ste pr. gr., 1ste pr. nat., 1ste pr. scheik., 3de pr. kerk. gesch.

1ste verm. archeol.

Theo Pol, van Weert.

1ste pr. boekh., 2de pr. gesch. wijsb., 3de pr. phil., 3de pr. hoogd., pr. 5 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. lat., 2de verm. ethica, 3de verm. gr., 4de verm. kerk. gesch.

Mathieu Arts, van Horst.

1ste pr. boekh., pr. 4 verm.,

1ste verm. phil., 1ste verm. ethica, 1ste verm. scheik., 3de verm. gesch. wijsb.

Pierre Castermans, van Maastricht.

1ste pr. hoogd., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. lat., 2de pr. scheik., 3de pr. ethica, pr. 7 verm.

1ste verm. gesch. wijsb., 2de verm. phil., 2de verm. gr., 3de verm. gew. welspr., 4de verm. nat., 5de verm. econom., 6de verm. kerk. gesch.

August Lebens, van Munstergeleen.

2de pr. lat., pr. 6 verm.

1ste verm. gew. welspr., 3de verm. gesch. wijsb., 4de verm. phil., 4de verm. ethica.

Silvio Raven, van Sittard.

2de pr. ethica, 2de pr. gr., pr. 5 verm.

1ste verm. gew. welspr., 2de verm. lat., 3de verm. phil., 4de verm. bijb. gesch., 4de verm. econ.

Jan Lanckohr, van Kerkrade.

2de pr. hoogd.

Victor Boosten, van Maastricht.

2de verm. phil., 2de verm. ethica, 4de verm. bijb. gesch.

Adrien Peeters, van Weert.

2de verm. bijb. gesch., 2de verm. gesch. wijsb.

Theo Geelen, van Sittard.

3de verm. gew. welspr., 4de verm. phil., 5de verm. ethica.

Joseph Schreurs, van Haelen.

5de verm. phil.

Emile Thissen, van Sittard.

5de verm. hoogd.

Martin Christis, van Venlo.

6de verm. ethica.

.....

GYMNASIUM.**Vijfde Klasse.****Piet Zoetmulder, van Heerlen.**

Alg. pr., pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. gr., pr. ned., pr. aardr., pr. fr., pr. eng., pr. wisk., pr. scheik., pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. lat., 1ste verm. gesch., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. nat.

Jan Kallen, van Noorbeek.

Pr. gr., pr. lat., pr. hoogd., pr. eng., pr. 5 verm.
1ste verm. fr., 2de verm. godsd., 2de verm.
gesch., 2de verm. aandr., 2de verm. nat.

Frans Koch, van Steenberg.

Pr. gesch., pr. nat., pr. nat. hist.
1ste verm. ned., 1ste verm. aandr., 1ste verm.
scheik.

Gerard Smeets, van Kerkrade.

1ste verm. godsd., 1ste verm. kerk. gesch., 2de
verm. aandr.

Joseph Houben, van Valkenburg.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. ned.

Johan Meyerink, van Denekamp.

2de verm. fr., 2de verm. hoogd.

Vierde Klasse.

Frits Voncken, van Wylré.

Alg. pr., pr. godsd., pr. gr., pr. ned., pr. aandr.,
pr. fr., pr. hoogd., pr. eng., pr. wisk., pr. nat., pr.
scheik., 2de pr. lat.
1ste verm. handt.

Hugo von Schwartzberg, van Rimbarg.

Pr. gesch., pr. hoogd.
1ste verm. aandr., 2de verm. godsd.

Gerard van Enckevort, van Sevenum.

Pr. handt.
2de verm. wisk.

Antoon Janssen, van Maarland.

Pr. 9 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. ned., 1ste verm.
gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm. eng., 1ste verm.
wisk., 1ste verm. nat., 1ste verm. scheik., 2de
verm. aandr.

Hubert Swillens, van Heerlen.

2de verm. ned., 2de verm. fr.

Derde Klasse.

Emmanuel Hell, van Duisburg.

Alg. pr., 1ste pr. gr., 1ste pr. lat., 1ste pr. ned.,
1ste pr. aandr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. eng., 2de
pr. godsd., 2de pr. fr., 2de pr. nat.
1ste verm. gesch., 2de verm. wisk., 2de verm.
handt.

Martinus v. d. Bercken, van Grubbenvorst.

Alg. pr., 1ste pr. gr., 1ste pr. ned., 1ste pr. wisk.,
2de pr. godsd., 2de pr. lat., pr. 7 verm.
1ste verm. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm.
hoogd., 1ste verm. eng., 1ste verm. nat., 1ste
verm. handt., 2de verm. aandr.

Piet Rutges, van Geertruidenberg.

1ste pr. godsd., 1ste pr. ned., 1ste pr. gesch.,
1ste pr. fr., 1ste pr. nat., 2de pr. wisk.
1ste verm. aandr., 2de verm. hoogd., 3de verm.
handt.

Honoré De Rechter, van St. Janssteen.

1ste pr. aandr., 1ste pr. eng., 1ste pr. handt., 2de
pr. godsd., 2de pr. gesch., 2de pr. hoogd., pr. 5
verm.
1ste verm. gr., 1ste verm. lat., 1ste verm. ned.,
2de verm. fr., 2de verm. nat.

George Smeets, van Ottersum.

2de pr. handt.
3de verm. ned., 3de verm. wisk.

Joseph Hermans, van Spekholzerheide.

Pr. 5 verm.
1ste verm. wisk., 2de verm. lat., 3de verm.
gesch., 3de verm. fr., 3de verm. nat.

Henri Loch, van Valkenburg.

Pr. 5 verm.
2de verm. ned., 3de verm. nat., 4de verm. lat.,
4de verm. gesch., 4de verm. fr.

Hubert Vliegen, van Heerlen.

1ste verm. godsd., 2de verm. eng.

Leopold Huynen, van Reymerstock.

2de verm. godsd.

Jacques Slijpen, van Stevensweert.

2de verm. gr., 3de verm. lat.

Jan Janssen, van Maarland.

3de verm. hoogd., 4de verm. wisk.

Tweede Klasse.

1ste Afd.

Ignace König, van Osnabrück.

Alg. pr., 1ste pr. lat., pr. fr., pr. hoogd., 2de
pr. godsd.
1ste verm. aandr., 1ste verm. wisk., 1ste verm.
nat. hist.

Willem Cals, van Schaesberg.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. gr., pr. ned., pr.
gesch., pr. aandr., pr. hoogd., 2de pr. lat.,
1ste verm. fr.

Henri Jochems, van Meyel.

Alg. pr., pr. kerk. gesch., pr. wisk., pr. 9 verm.
1ste verm. gr., 1ste verm. gesch., 1ste verm.
hoogd., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. ned., 2de
verm. fr., 2de verm. handt., 3de verm. lat., 4de
verm. godsd.

Joseph Hermans, van Broekhuizenvorst.

Pr. gesch., pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. hoogd., 2de verm. lat., 2de verm. fr.

Antoon Geurts, van Geysteren.

Pr. aandr.

2de verm. godsd., 2de verm. kerk. gesch.

Joseph Habets, van Kerkrade.

Pr. handt.

1ste verm. lat., 1ste verm. ned.

Joseph Keyzers, van Sittard.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. wisk., 3de verm. godsd.

Pierre Keybets, van Terwinselen.

2de verm. kerk. gesch.

2de Afd.

Louis Raedts, van Venray.

Alg. pr., 1ste pr. gr., 2de pr. lat., 2de pr. ned., 2de pr. wisk., pr. 5 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. gesch., 2de verm. aandr.

Antoon Weynen, van Fijnaart.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. ned., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. wisk., 1ste pr. nat. hist., 2de pr. gr.

Herman Stolwijk, van Vinkeveen.

Alg. pr., 1ste pr. lat., 1ste pr. aandr., 1ste pr. fr., 2de pr. godsd., 2de pr. kerk. gesch., pr. 7 verm.

1ste verm. gr., 1ste verm. handt., 2de verm. ned., 3de verm. gesch., 3de verm. wisk., 4de verm. hoogd., 4de verm. nat. hist.

Joseph Neuss, van Vaals.

1ste pr. nat. hist., 2de pr. gesch., 2de pr. hoogd., pr. 6 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. lat., 1ste verm. aandr., 1ste verm. fr., 1ste verm. wisk., 3de verm. gr.

Leo Systermans, van Valkenburg.

2de pr. hoogd.

4de verm. lat.

Henri Wetzels, van Chêvremont.

2de pr. handt.

4de verm. godsd.

Hubert Ortmans, van Mechelen.

Pr. 4 verm.

1ste verm. ned., 1ste verm. hoogd., 2de verm. gr., 4de verm. handt.

Werner Smeets, van Bleyerheide.

Pr. 6 verm.

1ste verm. gesch., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. wisk., 3de verm. aandr., 3de verm. hoogd., 3de verm. handt.

Eugène Notermans, van Venlo.

1ste verm. fr., 2de verm. hoogd., 3de verm. lat.

Piet Römken, van Schaesberg.

2de verm. godsd., 2de verm. nat. hist., 4de verm. gesch.

Joseph van Loo, van Schin-op-Geul.

2de verm. lat., 3de verm. kerk. gesch., 4de verm. ned.

Jan Reinartz, van Waubach.

2de verm. handt.

André van de Reyt, van Ginneken.

3de verm. kerk. gesch., 3de verm. nat. hist.

Mathieu Vincken, van Schaesberg.

3de verm. godsd., 4de verm. hoogd.

Anton van Eekelen, van Oosterhout.

3de verm. ned.

EERSTE KLASSE.

1ste Afd.

Jacob Engelbregt, van Dordrecht.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. bijb. gesch., pr. gesch., pr. aandr., pr. fr., pr. wisk., pr. nat. hist., pr. handt., 2de pr. lat., 2de pr. decl., 1ste verm. ned.

Hubert Keularts, van Heerlen.

1ste pr. lat.

1ste verm. wisk., 1ste verm. fr., 2de verm. gesch.

Pierre Janssen, van Maarland.

Pr. ned.

1ste verm. lat.

Pierre Knops, van Obbicht.

2de pr. godsd., 2de pr. decl., pr. 5 verm.

1ste verm. nat. hist., 2de verm. lat., 2de verm. ned., 2de verm. aandr., 2de verm. wisk.

Henri Mesker, van Maastricht.

1ste verm. godsd., 2de verm. ned., 2de verm. fr.

Piet Baars, van Geertruidenberg.

1ste verm. bijb. gesch., 2de verm. fr., 3de verm. lat.

Henri Diederer, van Heerlen.

1ste verm. gesch., 1ste verm. aandr.

Joseph Jacobs, van Heerlen.

1ste verm. handt., 2de verm. godsd.

Max Krekelberg, van Maastricht.

2de verm. aandr., 2de verm. nat. hist., 2de verm. handt.

Mathieu Partouns, van Eijsden.

2de verm. godsd., 4de verm. lat.

Gerard Bloemen, van Nieuwenhagen.

2de verm. godsd.

Bernard Carlier, van Groningen.

2de verm. bijb. gesch.

2de Afd.

Pierre Spauwen, van Eijsden.

Alg. pr., 1ste pr. lat., pr. ned., pr. gesch., pr. fr., pr. wisk., 1ste pr. decl., 2de pr. godsd.
1ste verm. aandr., 2de verm. bijb. gesch.

Frans Ruffini, van Treebeek.

Pr. bijb. gesch., pr. aandr., pr. nat. hist., pr. handt., pr. 4 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. lat., 1ste verm. fr., 2de verm. ned.

Louis Paulussen, van Maastricht.

1ste pr. godsd., pr. 6 verm.
1ste verm. lat., 1ste verm. ned., 1ste verm. gesch., 2de verm. aandr., 2de verm. wisk., 3de verm. fr.

Jan Horsmans, van Voerendaal.

2de pr. lat.
1ste verm. wisk., 2de verm. nat. hist.

Henri Souren, van Wylré.

Pr. 4 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. bijb. gesch., 2de verm. gesch., 3de verm. lat.

Jan Possen, van Wittem.

1ste verm. handt.

.....

HOOGERE BURGERSCHOOL.

Vierde Klasse.

Jo Maaskamp, van Nijmegen.

Alg. pr., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. werkt., 1ste pr. cosmogr., 1ste pr. nat. hist., 1ste pr. staatsw., 2de pr. aandr., 2de pr. hoogd., 2de pr. eng., pr. 7 verm.
1ste verm. gesch., 1ste verm. fr., 2de verm. handt., 3de verm. ned., 3de verm. nat., 3de verm. scheik., 4de verm. godsd.

Karel van Dijk, van Arnhem.

Alg. pr., 1ste pr. scheik., 1ste pr. aandr., 2de pr. wisk., 2de pr. boekh., pr. 7 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. werkt., 2de verm. gesch., 2de verm. staatsw., 3de verm. cosmogr., 3de verm. eng., 4de verm. nat.

Hubert Defesche, van Maastricht.

1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. eng., 2de pr. kerk. gesch., 2de pr. gesch., 2de pr. nat. hist.
1ste verm. godsd., 4de verm. ned.

Frans van Enckevort, van Blerick.

1ste pr. godsd., 1ste pr. nat., 2de pr. cosmogr., pr. 7 verm.

1ste verm. wisk., 1ste verm. scheik., 1ste verm. hoogd., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. lijnt., 3de verm. werkt., 4de verm. boekh.

Jacques Raedts, van Venray.

1ste pr. wisk., 2de pr. nat., 2de pr. werkt.
1ste verm. handt., 2de verm. scheik., 2de verm. boekh.

Bernard Derks, van Bergen.

1ste pr. boekh., 2de pr. scheik., pr. 6 verm.
1ste verm. nat., 1ste verm. eng., 2de verm. werkt., 3de verm. kerk. gesch., 3de verm. nat. hist., 3de verm. fr.

Lodewijk Braam, van Terborg.

1ste pr. gesch., pr. 7 verm.
1ste verm. staatsw., 1ste verm. eng., 2de verm. godsd., 2de verm. nat., 3de verm. boekh., 3de verm. aandr., 4de verm. nat. hist.

René Smeets, van Ottersum.

1ste pr. ned., 2de pr. staatsw.
1ste verm. cosmogr., 3de verm. hoogd.

Chris Meurs, van Gendt.

Pr. handt.
4de verm. nat., 4de verm. scheik.

Eugène Rutten, van Beesel.

Pr. lijnt., 2de pr. staatsw., pr. 5 verm.
1ste verm. aandr., 2de verm. cosmogr., 2de verm. nat. hist., 3de verm. eng., 4de verm. nat.

Cor Verbeek, van Oss.

2de pr. godsd.
1ste verm. ned.

Willy Urselmann, van Nijmegen.

2de pr. ned., 2de pr. fr.
2de verm. aandr.

Joseph Nijsten, van Schimmert.

1ste verm. boekh., 1ste verm. lijnt., 3de verm. staatsw.

Frans Beltjens, van Roermond.

2de verm. wisk., 2de verm. ned., 3de verm. cosmogr.

Alfred Pinckers, van Eijsden.

2de verm. fr., 3de verm. godsd.

Frits Nievelstein, van Kerkrade.

2de verm. hoogd.

Huibert van Thiel, van Leur.

3de verm. gesch., 4de verm. kerk. gesch.

Robert Vorstman, van Heemstede.

4de verm. werkt., 4de verm. gesch., 4de verm. fr.

Derde Klasse.

1ste Afd.

Willy Reinards, van Valkenburg.

Alg. pr., pr. kerk. gesch., pr. nat., pr. nat. hist., pr. gesch., pr. aandr., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd., pr. eng., 2de pr. godsd.

1ste verm. wisk., 1ste verm. staatsw.

Louis Martens, van Valkenburg.

Pr. wisk., pr. gesch., pr. aandr., pr. hoogd., pr. eng., pr. handt., pr. 6 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. ned., 2de verm. godsd., 2de verm. staatsw., 2de verm. fr.

Piet de Jong, van Oosteind.

1ste pr. godsd., pr. staatsw.

1ste verm. fr.

Gerard Heyltjes, van Kerkrade.

Pr. hoogd.

1ste verm. aandr.

Herman Meyer, van Rheden.

1ste verm. godsd., 1ste verm. aandr., 1ste verm. handt.

Piet Hilbrand, van Obdam.

1ste verm. nat., 2de verm. kerk. gesch.

Joseph Gerards, van Heerlen.

1ste verm. gesch., 2de verm. nat., 2de verm. nat. hist.

Louis Daniels, van Tilburg.

1ste verm. eng., 2de verm. wisk.

Jan Gozé, van Maastricht.

2de verm. ned., 3de verm. godsd.

Cor Weitjens, van Bussum.

4de verm. godsd.

2de Afd.

Joseph Kurstjens, van Grubbenvorst.

Alg. pr., 1ste pr. wisk., 1ste pr. hoogd., 2de pr. nat., 2de pr. staatsw., pr. 5 verm.

2de verm. ned., 2de verm. fr., 2de verm. eng., 2de verm. handt., 4de verm. kerk. gesch.

Guillaume Rouschop, van Bergen.

1ste pr. godsd., 1ste pr. nat. hist., 1ste pr. fr., pr. 4 verm.

3de verm. ned., 3de verm. eng., 4de verm. nat., 4de verm. aandr.

Max Hartmann, van Delft.

1ste pr. wisk., 1ste pr. nat.

2de verm. staatsw.

Koos Offermans, van Geertruidenberg.

1ste pr. ned., 1ste pr. eng., 2de pr. kerk. gesch., pr. 5 verm.

1ste verm. aandr., 1ste verm. staatsw., 1ste verm. hoogd., 3de verm. godsd., 3de verm. gesch.

Marcel Krekelberg, van Maastricht.

1ste pr. kerk. gesch., 2de pr. gesch., 2de pr. fr., 2de pr. hoogd.

3de verm. aandr., 4de verm. eng.

Gerard de Nijs, van Roosendaal.

1ste pr. gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. eng., 2de verm. nat. hist., 3de verm. godsd., 3de verm. staatsw., 4de verm. ned., 4de verm. fr.

Antoon Hermans, van Brunssum.

1ste pr. aandr., pr. 4 verm.

1ste verm. wisk., 1ste verm. handt., 2de verm. gesch., 3de verm. staatsw.

Piet Mesker, van Maastricht.

1ste pr. staatsw., 2de pr. godsd., 2de pr. aandr., 2de pr. ned., 2de pr. hoogd., 2de pr. eng., pr. 5 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. gesch., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. fr., 3de verm. nat.

Hubert Fouarge, van Gulpen.

Pr. handt.

3de verm. fr.

Joseph Lenssen, van Brunssum.

Pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. nat., 2de verm. aandr., 2de verm. hoogd.

Arnold Jochems, van Meyel.

Pr. 4 verm.

1ste verm. nat., 1ste verm. ned., 2de verm. wisk., 3de verm. kerk. gesch.

Frits Gökemeyer, van Kerkrade.

2de verm. godsd.

August Beckers, van Nuth.

2de verm. kerk. gesch., 4de verm. gesch.

Tweede Klasse.

1ste Afd.

Henri Jansen, van Weert.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. wisk., 1ste pr. ned., 1ste pr. eng., 2de pr. kerk. gesch.
3de verm. gesch., 3de verm. aandr., 4de verm. nat. hist.

Jo Jagersma, van Nuth.

1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. nat. hist., 2de pr. eng.
1ste verm. wisk., 1ste verm. hoogd., 3de verm. gesch.

Hubert Vijgen, van Kerkrade.

1ste pr. gesch., 2de pr. hoogd.
2de verm. aandr., 3de verm. nat. hist.

Clemens Ubben, van Kerkrade.

1ste pr. aandr., 2de pr. godsd., 2de pr. nat. hist.
2de verm. wisk., 4de verm. ned., 4de verm. hoogd.

Allard Vermeulen, van Beuningen.

1ste pr. fr., 2de pr. aandr.

Mathieu Stessen, van Gulpen.

1ste pr. hoogd., pr. 4 verm.
1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 1ste verm. handt., 3de verm. wisk.

George Urselmann, van Nijmegen.

1ste pr. handt.

Hendrik Swart, van Tripscompagnie.

2de pr. kerk. gesch., 2de pr. gesch.
2de verm. aandr., 2de verm. ned., 3de verm. godsd.

Jan van den Hombergh, van Amsterdam.

2de pr. ned., 2de pr. fr., pr. 6 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. gesch., 1ste verm. eng., 2de verm. nat. hist., 2de verm. hoogd., 5de verm. godsd.

Herman van Mourik, van Lith.

2de pr. wisk.
2de verm. kerk. gesch., 3de verm. ned., 3de verm. godsd.

Gerard Vollmer, van Dokkum.

2de pr. eng.
3de verm. kerk. gesch., 4de verm. godsd., 4de verm. wisk.

Jan Albers, van Druten.

1ste verm. godsd.

Hubert Hermans, van Sittard.

1ste verm. godsd.

Colla Colaris, van Broeksittard.

1ste verm. nat. hist.

Charles Nicolai, van den Haag.

1ste verm. gesch., 2de verm. fr.

Joseph van der Heijden, van Hulst.

2de verm. godsd., 3de verm. fr.

Willem Colsen, van Hontenisse.

2de verm. eng.

Everard Carlier, van Groningen.

3de verm. eng.

Paul Nabben, van Sevenum.

4de verm. aandr.

Frans Heystee, van Helmond.

6de verm. godsd.

2de Afd.

Emery van Waes, van Westdorpe.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. wisk., 1ste pr. gesch., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. eng., 2de pr. nat. hist.
2de verm. kerk. gesch., 2de verm. handt., 3de verm. aandr.

Bernard Oomen, van Oosterhout.

1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. handt., pr. 4 verm.
1ste verm. fr., 1ste verm. eng., 3de verm. nat. hist., 4de verm. godsd.

Cornelis Kerckhoffs, van Meerssen.

1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr., 2de pr. eng.
2de verm. hoogd., 4de verm. nat. hist.

Antoon Meyers, van Oss.

1ste pr. gesch., 1ste pr. hoogd., pr. 4 verm.
1ste verm. ned., 1ste verm. eng., 3de verm. godsd., 3de verm. kerk. gesch.

Antoon Kauling, van Gouda.

1ste pr. gesch., 2de pr. godsd., 2de pr. aandr., 2de pr. fr., 2de pr. eng., 2de pr. handt., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. ned., 4de verm. wisk., 4de verm. nat. hist., 4de verm. hoogd.

Henri Vencken, van Papenhoven.

1ste pr. nat. hist.
1ste verm. wisk.

Yette Flapper, van Franeker.

2de pr. kerk. gesch., 2de pr. eng., pr. 5 verm.
2de verm. nat. hist., 2de verm. fr., 3de verm. gesch., 4de verm. ned., 4de verm. hoogd.

Antoon Annyas, van Leeuwarden.

2de pr. kerk. gesch.
2de verm. godsd., 3de verm. ned.

Piet Hoefnagels, van Asten.

2de pr. wisk., pr. 4 verm.
1ste verm. nat. hist., 1ste verm. aandr., 1ste verm. eng., 2de verm. gesch.

Christ Smits, van Oud-Valkenburg.

2de pr. ned.
2de verm. aandr., 3de verm. wisk.

Peter Straeten, van Vaals.

1ste verm. godsd., 1ste verm. hoogd., 4de verm. aandr.

Théophile Stroux, van Stramproy.

1ste verm. fr.

Frans Voncken, van Wylré.

1ste verm. handt., 2de verm. wisk., 3de verm. fr.

Henri Frencken, van Weert.

3de verm. hoogd.

Eerste Klasse.

1ste Afd.

Hubert Frencken, van Obbicht.

Alg. pr., 1ste pr. wisk., 1ste pr. gesch., 1ste pr. fr., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. aandr., 2de pr. ned., 2de pr. hoogd., 2de pr. handt.
1ste verm. godsd., 1ste verm. nat. hist.

Hubert Engel, van Castrop.

1ste pr. godsd., 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. aandr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. handt., 2de pr. gesch., 2de pr. nat. hist.
4de verm. wisk., 4de verm. ned.

Piet Geurts, van Gennepe.

1ste pr. nat. hist., 1ste pr. ned., 2de pr. godsd., 2de pr. fr.
1ste verm. bijb. gesch., 2de verm. wisk., 2de verm. hoogd.

Marinus Boerland, van Nieuwe-Pekela.

2de pr. hoogd., 2de pr. handt., pr. 5 verm.
1ste verm. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste verm. fr., 2de verm. nat. hist., 3de verm. ned.

Henri Vijgen, van Sittard.

2de pr. wisk., pr. 5 verm.
1ste verm. handt., 3de verm. gesch., 3de verm. aandr., 4de verm. nat. hist., 4de verm. fr.

Benjamin Carlier, van Groningen.

Pr. 4 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. ned., 3de verm. fr., 4de verm. godsd.

Willy ten Berge, van Groningen.

Pr. 6 verm.
1ste verm. wisk., 2de verm. ned., 2de verm. fr., 3de verm. nat. hist., 3de verm. hoogd., 4de verm. godsd.

Joseph Gerards, van Kerkrade.

Pr. 4 verm.
1ste verm. hoogd., 3de verm. godsd., 4de verm. bijb. gesch., 4de verm. gesch.

Jacques Vennekens, van Neer.

2de verm. godsd., 2de verm. gesch., 3de verm. bijb. gesch.

Henri Gozé, van Maastricht.

2de verm. aandr.

Pierre Gelissen, van Blerick.

3de verm. wisk.

Willy van Riet, van Kerkrade.

4de verm. aandr.

Gerard Heystee, van Helmond.

4de verm. fr.

2de Afd.

Joseph Bemelmans, van Meerssen.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. wisk., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr., 1ste pr. ned., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. handt., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. fr.
1ste verm. nat. hist.

Jan Pernot, van Borne.

1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 2de pr. hoogd.

Frits Helmer, van den Haag.

1ste pr. bijb. gesch., 2de pr. godsd., 2de pr. nat. hist., 2de pr. handt.
1ste verm. wisk., 1ste verm. aandr.

Henri Simons, van Maasniel.

1ste pr. nat. hist., 2de pr. godsd.
1ste verm. hoogd., 2de verm. bijb. gesch., 3de verm. wisk.

Frans Thuys, van Laren.

1ste pr. decl.
2de verm. hoogd., 2de verm. handt.

Henri Romans, van Beek.

2de pr. gesch., pr. 8 verm.
1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. handt., 2de verm. godsd., 2de verm. wisk., 2de verm. ned., 2de verm. fr., 3de verm. aandr., 3de verm. nat. hist.

Frans Beuskens, van Gulpen.

2de pr. wisk., 2de pr. hoogd.
3de verm. godsd.

Willy Dessing, van Naaldwijk.

2de pr. aandr., pr. 4 verm.
1ste verm. gesch., 1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. hoogd.

Henri Robertz, van Heerlen.

Pr. 4 verm.

1ste verm. hoogd., 3de verm. gesch., 3de verm. ned., 4de verm. wisk.

Joseph Linssen, van Merkelbeek.

2de verm. aandr., 4de verm. gesch.

Chris van Heek, van Echt.

2de verm. bijb. gesch.

Hubert Thuys, van Laren.

2de verm. nat. hist.

Henri van de Kar, van Steenberg.

3de verm. godsd., 4de verm. nat. hist., 4de verm. ned.

.....

HOOGERE HANDELSSCHOOL.

4de Klasse.

Antoon Overling, van Doetinchem.

Alg. pr., pr. kerk. gesch., pr. ned. corr., pr. fr. t., pr. fr. corr., pr. hoogd. t., pr. hoogd. corr., pr. eng. t., pr. eng. corr., pr. hand. rek., pr. stelk., pr. hand. aandr., pr. hand. gesch., pr. nat., pr. scheik., pr. staath., pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. ned. t., 1ste verm. hand. recht, 2de verm. boekh.

Antoon Hensen, van Rotterdam.

1ste pr. godsd., pr. ned. t., pr. 12 verm.

1ste verm. fr. t., 1ste verm. fr. corr., 1ste verm. hoogd. t., 1ste verm. hoogd. corr., 1ste verm. eng. t., 1ste verm. eng. corr., 1ste verm. boekh., 1ste verm. hand. gesch., 1ste verm. staath., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. hand. rek., 2de verm. hand. aandr.

Piet Barten, van Beugen.

Pr. boekh.

2de verm. hand. recht, 2de verm. staath., 3de verm. godsd.

Joseph Senden, van Vaals.

Pr. hand. recht, pr. 4 verm.

1ste verm. scheik., 2de verm. godsd., 2de verm. hoogd. t., 2de verm. stelk.

Pierre Lenaerts, van Weert.

2de pr. godsd.

1ste verm. ned. corr., 1ste verm. nat., 2de verm. ned. t.

Laurent Vreeburg, van Delft.

Pr. 8 verm.

1ste verm. hand. rek., 1ste verm. stelk., 1ste verm. hand. aandr., 2de verm. fr. corr., 2de verm. hoogd. corr., 2de verm. eng. t., 2de verm. eng. corr., 2de verm. scheik.

Martin Berger, van Venlo.

2de verm. kerk. gesch.

Paul Berkemeyer, van Heerenveen.

2de verm. fr. t., 2de verm. nat.

VOORBEREIDENDE KLASSE.

1ste Afd.

Jan van der Meer, van Alkemade.

Alg. pr., pr. ned., pr. aandr., pr. nat., pr. 5 verm. 1ste verm. godsd., 1ste verm. rek., 1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. bijb. gesch.

Antoon Lenssen, van Elsloo.

1ste pr. godsd., pr. fr., pr. 4 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 2de verm. rek., 2de verm. aandr., 2de verm. nat.

Hubert Dassen, van Heerlen.

Pr. bijb. gesch., 2de pr. godsd., pr. vad. gesch. 1ste verm. aandr., 1ste verm. nat.

Klaus Nievelstein, van Kerkrade.

Pr. rek.

Eduard Nabben, van Sevenum.

1ste verm. ned., 2de verm. vad. gesch., 4de verm. godsd.

Antoon Houben, van Valkenburg.

2de verm. godsd.

Willem Havenith, van Bochoitz.

2de verm. ned., 3de verm. godsd.

Alfons Kerckhoffs, van Meeressen.

2de verm. fr., 4de verm. godsd.

2de Afd.

Charles Adriaans, van Maastricht.

Alg. pr., pr. ned., pr. fr.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. rek., 2de verm. godsd.

Nico Zwartelé, van Alkemade.

Pr. godsd., pr. vad. gesch., pr. nat.

1ste verm. aandr.

Jules Vallen, van Ottersum.

Pr. bijb. gesch., pr. rek., pr. aandr.

Joop Weitjens, van Bussum.

Pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. vad. gesch., 2de verm. bijb. gesch., 2de verm. aandr.

Johan Ruiters, van Kerkrade.

Pr. 5 verm.

1ste verm. fr., 2de verm. godsd., 2de verm. ned., 2de verm. vad. gesch., 2de verm. nat.

Karel van der Meer, van Dordrecht.

1ste verm. ned., 1ste verm. nat., 2de verm. rek.

Marinus de Bakker, van Naaldwijk.

2de verm. fr.

.....

JAARVERSLAGEN

.....

DE MARIA-CONGREGATIES 1922—1923

„Is dat verslag nou nog niet klaar? Hoe dikwijls moet ik er nog om vragen?”

„Ja, ziet U, Mhr. de Redacteur, een jaarverslag opmaken is toch het werk van den Secretaris.”

„Wat Secretaris.” — En samen gingen we de lijst na van de raadsleden der beide Congregaties.

Seminaristen:

Prefect: Rudolf Huysmans.

1e Assistent: Henri Zitzen.

2e Assistent: Lambert Teunissen.

Raadslid: Amaury Janssen.

Niet-Seminaristen:

Prefect: Constant Receveur.

1e Assistent: Hein Müller.

2e Assistent: Bernard Gras.

Raadsleden: Piet Zoetmulder; Karel Kraemers; Antoon Janssen; Jozef Neusz.

„D'r is immers geen Secretaris. Dus jij maakt 't en een beetje vlug asjeblijft.” „Ik vlieg Mr. de Redacteur” — en ik was al buiten de deur. Doch waar moet ik naartoe vliegen? Eerst naar de bovenste verdieping, dan weer naar de eerste verdieping, waar ik op twee plaatsen zijn moet, en overal worden mij bereidwillig de noodige gegevens verstrekt. En in kalme vlucht daal ik nu naar den begane grond om neer te strijken in de studiezaal, nu, Goddank, rustig en verlaten.

Ik rangschik de gegevens en uit mijn nieuwe Duitschen vulpenhouder vloeit het volgende „keurig” verslag:

Er bestaan te Rolduc, twee Maria-Congregaties,.... Maar, halt, dat staat reeds in Rolduc's eerste jaarboek, dus dat behoef ik niet meer te schrijven.

Het bestuur der beide Congregaties noem

de ik boven ook reeds, en we constateerden, dat er geen secretaris bij was, om het jaarverslag op te maken, zoodat we de hoop moeten uitspreken, dat die leemte een volgend jaar worde aangevuld, zooals in den IVen titel 17 van de algemeene regelen der Maria-Congregaties ook gevorderd wordt. Men voege er dan tevens een penningmeester bij, want, sinds volgens een raadsbesluit van 18 Sept. 1921 weer regelmatig in onze vergadering gecollecteerd wordt, behooren we tot de bezittende klasse of „kapitalisten”, zoodat we voor het beheer onzer gelden een penningmeester kunnen gebruiken, vooral als ons „kapitaaltje” grooter zou worden door schenkingen van heeren professoren of oud-Congreganisten. (Ik heb m'n neus n.l. wat verder in de notulen gestoken, dan alleen van het laatste jaar en daar vond ik verschillende zulke schenkingen, welk gebruik we gaarne weer in eere hersteld zagen).

Over den ijver van den raad der beide Congregaties valt niet te klagen, doch kunnen we den raad der niet-seminaristen, die driemaal vergaderde in 't afgelopen jaar, terwijl drie zijner leden in de Sacramentsprocessie afwisselend het vaandel droegen, tot voorbeeld stellen aan den raad der Seminaristen, die als boven het vaandel droeg en op 't eind van het jaar zijn „eenige” vergadering hield ter verkiezing van een nieuw bestuur.

De veertiendaagsche vergaderingen werden trouw gehouden en bezocht en zelden of nooit was er iemand zonder geldige reden afwezig, (eene vergadering slechts viel uit ten gevolge van het directeurfeest) zoodat de 6 en 62 aspirantleden alle konden worden toegelaten tot de opdracht, die na een driedaag-

sche voorbereiding, plaats had op den 2 Februari 1923 in Rolduc's heerlijke crypta.

Als feestredenaar trad op de Z. E. H. Dr. J. Kurris, die zelf vurig Congreganist, den congreganisten aantoonde, dat zij de eerewach, de keurbende vormden van Maria, de Onbevlekt Ontvangene. Dat maakte indruk, en ongetwijfeld hebben alle congreganisten het voornemen gemaakt zich te gedragen als waardige leden van die keurbende.

Maar toch, hebben wij congreganisten wel eens onder elkander gezegd: die en die zouden wij niet hebben toegelaten, en hoe komt die in den raad? Raadsleden, gij met den Z. E. H. Directeur hebt te beslissen over de toelating van de aspirant leden, zooals het in den regel staat en zooals u in de bestuursvergadering van 14 Sept. 1922 nog eens op het hart werd gedrukt. Maakt onder leiding van den Directeur gebruik van uwe macht en doet uw plicht, door iedereen te weren, dien gij niet waardig oordeelt lid te worden van Maria's keurbende, want eene eer moet het zijn voor de studenten van Rolduc lid te mogen worden der Maria-Congregatie, en een schande als dusdanig geweigerd of ontslagen te worden.

Overigens zou ik de raadsleden voor het volgende jaar willen aanraden de hoofdstukken v. h. reglement, die handelen over het bestuur eens goed na te lezen, opdat zij hunne rechten en plichten leeren kennen niet alleen doch ook leeren uitoefenen, want zonder een goed en ijverig en kundig bestuur kan geene vereeniging bloeien.

Want laten we ons niet verblinden door het groote aantal leden — de niet-seminaristen Congregatie telt 194 leden, de seminaristen zijn allen zonder uitzondering lid —, daarin immers bestaat niet de grootste bloei onzer Congregatie. Maar eene keurbende van Maria moeten we zijn. Keurbende — zelfheiliging niet alleen doch ook apostolaat wordt van ons gevorderd, en dat kunnen we zeker het beste uitoefenen door ons te vereenigen in secties, die naar buiten werken. Nu lees ik in het raadsverslag van 14 Sept. 1922. Uitvoerig wordt gehandeld over de oprichting eener sectie „Voor Eer en Deugd”,

waartoe andermaal (d. w. z. voor de derde maal) besloten wordt. En in de vergadering van 29 Jan. 1923: In de eerstvolgende vergadering zullen de directeurs spreken over de oprichting eener sectie „Voor Eer en Deugd”.

Driemaal besloten tot de oprichting, in die eerstvolgende vergadering hebben de Directeurs er over gesproken, het nut, de noodzakelijkheid wellicht er van aangetoond, en het resultaat? Slechts enkele leden der midden-klassen, naar ik verneem, hebben zich opgegeven. Geen enkel der bestuursleden, die toch allen mede tot de oprichting hadden besloten, geen enkel lid van de afdeling der hogere klassen. Weigert de keurbende van Maria, in het strijdperk te treden voor het hoogste goed, Haar en den congreganisten het dierbaarst?

Mogen die weinigen die kern vormen eener weldra bloeiende sectie „Voor Eer en Deugd,” die werkelijk vruchtbaren arbeid verrichten kan onder hare medestudenten niet alleen doch ook buiten Rolduc onder haar makers gedurende de vacantie en later.

Nu ik toch spreek over de sectie „Voor Eer en Deugd” wil ik tevens vermelden, dat in de bestuursvergadering van 29 Mei 1923 het voorstel werd gedaan om eene sectie op te richten ter verspreiding van R. K. goedkoopellectuur, welk voorstel met algemeene stemmen werd aangenomen, en na de vacantie verder zal besproken worden. Aan deze sectie zij een beter lot beschoren.

De opmerkelijke lezer heeft reeds begrepen, dat er wat de secties betreft, sprake was van de congregatie der niet-seminaristen. Het Seminaristen-bestuur immers hield slechts zijn jaarvergadering tot vaststelling van de kandidaten voor het nieuwe bestuur, wat de niet-seminaristenraad natuurlijk ook deed in zijn laatste vergadering, waarin tevens het jongcongreganistencongres op 14 en 15 Augustus te Nijmegen in het Canisius-college te houden, besproken werd en besloten daarvoor propaganda te maken, met 't gevolg dat 20 Rolducsche congreganisten eraan zullen deelnemen.

Niet volledig zou ik zijn, wanneer ik niet

vermeldde, dat de congreganisten getooid met hunne medaille, — die volgens een raadsbesluit van 29 Januari 1923 in de veertiendaagsche vergadering ook weer gedragen wordt — in de Sacramentsprocessie, achter hun vaandel, gedragen zooals boven vermeld door eenige hunner raadsleden, voortschreden, en zeer zeker allen gesticht hebben door hun eerbiedig gedrag en luid gebed.

Wanneer ik nu mijn verslag nog eens nalees, dan willen we niet ontevreden zijn, want we zijn niet achteruitgegaan, maar we moeten bekennen, dat we nog veel verder vooruit

kunnen en dus moeten. En daarom voor het komende jaar

Ziezoo, en nu vlieg ik weer naar boven en vlug strijk ik neer voor de deur van Mr. den Redacteur. „Eenige” tikken (anders meent ie dat 't een Eerw. Collega is).

Jà.

Goddank, hij is er nog.

Al klaar.

Jawel, mijnheer, en ik weg.

Of 't opgenomen wordt, zie ik wel in 't jaarboek.

MAJORASPERO.

DE DERDE ORDE.

Prefect: Ant. v. d. Bosch.

Onderprefect: J. Thywissen.

Secretaris: Th. Pol.

Penningmeester: W. Albers.

Werd 't vorig jaar geschreven over onze Derde Orde-afdeeling: „Al is het aantal leden nog niet zoo groot, wij hopen, dat 't zal groeien,” thans, nu een jaar verstreken is, zien wij onze hoop vervuld: de Derde Orde is in ledenaantal buitengewoon toegenomen. Was zij wellicht bij hare oprichting wegens 't vreemde en 't nieuwe weinig gekend en zag menigeen haar misschien als een onbeduidend iets aan, thans, nu zij $\pm$ 90 leden telt, mogen wij zeggen, dat zij zich de plaats, die haar toekomt, heeft weten te veroveren.

Doch ledenaantal alleen is niet genoeg, en, Goddank, wij vinden bij onze Derde Orde meer dan dat: de Derde Orde te Rolduc, al is zij nog jeugdig van leeftijd, toch bloeit zij! Daarvoor getuigt de trouwe opkomst der leden en hun ijver voor het streven der mooie instelling van den Arme van Assisië.

Maar, zal men zeggen, waarvandaan die opvallende vooruitgang? Welnu, de stoot daartoe is uitgegaan den 16den November en wel, van een rede van Pater Borromeus de Greeve. Des avonds waren alle studenten in de kerk en Pater Borromeus sprak over de Derde Orde, maakte ze ons meer bekend en schetste den zegenrijken invloed, dien zij op de wereld steeds wist uit te oefenen.

Toen was 't, dat velen de roepstem van St. Franciscus in hun hart mochten vernemen.

In de volgende dagen was er gelegenheid om zich aan te melden als lid en toen de 10de December was aangebroken, ontvingen in den namiddag na de professie van enkele Z. E. leeraren en de 11 studenten van 't vorige jaar, niet minder dan 74 postulanten het kleed van hun geestelijken Vader, 't boeteskleed van den Assisiër. De Directeur der afdeeling, Pater Marius Lamers sprak in enkele woorden zijn blijdschap uit over „den zoo juist binnengehaalden oogst, den eersten onzer Derde Orde, en met de beste verwachtingen meende hij de toekomst tegemoet te mogen zien.

De uitbreiding in St. Franciscus' gelederen bracht met zich de noodzakelijkheid van een grooter bestuur. De verkiezing van 19 Febr. wees W. Albers en Th. Pol aan, waarvan naderhand de eerste penningmeester, de laatste secretaris werd.

Voor de novicen werden nu enkele afzonderlijke vergaderingen gehouden, waarin zij den regel in 't kort kregen uitgelegd. Buiten deze vergaderingen om bleven de maandelijksche bijeenkomsten geregeld plaats vinden.

't Einde der Meimaand bracht voor onze afdeeling weer een belangrijken dag. 't Was de 28ste Mei, dat de eerste visitatie plaats had. In den namiddag kwamen de Rolducsche zonen van Franciscus in de kerk bijeen, waar een plechtig Lof de eigenlijke Visitatie voorafging. De Eerw. Pater Luchsius Moeskops als visitor hield een korte toespraak, waardoor hij de Franciscaansche idealen ons weer helder voor den geest bracht en onze harten weer warmer daarvoor deed kloppen.

Moge onze Derde Orde-afdeeling zich steeds krachtiger ontwikkelen; mogen hare leden zich steeds meer dien echt Franciscaanschen geest eigen maken, waardoor zij zich zelf godsdienstig vormen en sterken en later voor de katholieke beginselen zullen opkomen; moge, in één woord, onze Derde Orde in allen dat bereiken, waarvoor haar Heilige Stichter haar heeft ingesteld!

TH. POL.

KRUISVERBOND „ST. GERLACHUS”.

1e afd. Voorz. R. Huysmans.

Secret. H. Zitzen.

Penningm. H. van der Sterren.

2e afd. Voorz. P. Zoetmulder.

Secret. H. ten Berge.

Penningm. G. Offermans.

Bestuursl. H. Defesche.

C. Verbeek.

In het begin van het schooljaar kwam Pater Borromeus de Greeve de actie inzetten. Tjokvol was 't in de speelzaal; opgepropt op de banken, die niet genoeg plaats konden bieden voor de belangstellenden, luisterde men naar 't machtig woord van den redenaar, die zoo meeslepend en kleurig over het edel werk der R. K. Drankbestrijding sprak. Dat 't meer dan 'n momenteel enthousiasme was, dat 't dieper was doorgedrongen, wat de Pater gezegd had, dat konden de volgende dagen de beide besturen waarnemen, hier en daar eens polsend, of men zich niet als lid wilde opgeven. Toch bleef ondanks de aanwinst na deze eerste propagandavergadering 't sobriëtasgroepje ook dit jaar nog maar betrekkelijk klein in aantal. Voor de drankbestrijders zij dit 'n krachtige prikkel tot ijverig doorzetten hunner actie! 'n Anderen keer kwamen wij bijeen om naar Dr. Verhagen te luisteren, die op de hem eigen, geestige wijze weer het een en ander opdischte, dat er den ijver inhiel.

Het laatste trimester bracht nog twee groote bijeenkomsten: den 8sten Juni wist Pater Colsen uit Eygelshoven in 'n warme toespraak, komend uit 'n echt priesterhart,

zijn toehoorders in het bosquet te bezielen voor 't grootsche sociale werk, dat de R. K. Drankbestrijding beoogt; 'n paar weken later ontving Dr. Verhagen ons in het gezellenhuis te Kerkrade, waar de slotvergadering van het schooljaar werd gehouden en allen hun voornemens voor de komende vacantie nog eens vaststelden.

Natuurlijk hadden in den loop van 't jaar nog afzonderlijke vergaderingen plaats der beide afdeelingen, in welke de Z.E. Directeur geregeld 't woord voerde en den ijver warm wist te houden, terwijl Z.E. in 't 2de trimester nog een mooie lezing voor een gecombineerde vergadering hield over den grooten socialen werker van Engeland, Kardinaal Manning. Van 15 tot 24 Juni vereenigden de leden hun gebeden met die van alle Nederlandsche Katholieke drankbestrijders om 's hemels zegen over hun arbeid af te smeken: moge 't volgend jaar ook de Rolducsche afdeelingen de vruchten daarvan plukken!

Alles bij elkaar genomen blijkt het heel duidelijk dat ook hier de stelling „Onbekend maakt onbemind” van volle kracht is; had weer eens 'n ander spreker doel en werkwijze van het Kruisverbond uiteen gezet, telkens

kon men daarna waarnemen, dat bij verschillenden de bezwaren (vooroordeelen) vervalten waren. 'n Aansporing te meer voor de volgende jaren om door bekwame sprekers

en degelijke lectuur meer kennis van de drankbestrijding onder de jongens te brengen.

MISSIEVEREENIGING „ROLDUC”.

Voorzitter: A. van den Bosch.

Vice-Voorzitter: B. Gras.

Secretaris: P. Zoetmulder.

Penningmeester: H. Defesche.

Moderator: Drs. P. Cramer.

In 't vorig jaarverslag schreef de toenmalige secretaris: de Missievereeniging „Rolduc” bloeit, en ik geloofde het, want zalig zij, die niet gezien en toch geloofd hebben, maar pas goed heb ik 't gemerkt toen we ons een middag blauw hebben zitten pennen op quitanties voor onze donateurs. Neen, ik had beslist niet gedacht, dat onze missievereeniging zoo algemeen bekend was in den lande. Een goed teeken!

Maar 't is niet alleen naar buiten, dat ze zoo haar bloei laat blijken, ook hier op Rolduc zelf heeft ze het in de vorige jaren gedane werk voortgezet. Het aantal propagandisten vermeerderde, zoo zelfs, dat het afdeeltje aspirant-propagandisten, verleden jaar reeds ten gevolge van de groote animo ontstaan, tot een flinke afdeeling groeide. De vergaderingen zijn altijd goed bezet, tot 't houden van lezingen zijn steeds bereidwilligen te vinden en de tijdschriften worden druk gelezen, waarin vooral Klein-Rolduc 't voorbeeld geeft, zoodat missiekennis en daardoor ook missieliefde vergroot werden.

Niet weinig droegen daartoe ook bij de 3 algemeene vergaderingen, die dit jaar werden gehouden, want een propagandistenlezing kan zoo goed zijn als maar wil, 't blijft toch altijd maar dilettantenwerk en Ersatz in vergelijking met wat de missionaris weet te vertellen, die zoo vol is van de idealen, waarvoor hij z'n leven opoffert.

Zoo hadden we dan den laatsten dag van het lange eerste trimester den Zeereerw. Pater Kok S. M. M. op bezoek. Het rookzaaltje, boordevol, zag weldra blauw. De vice-voorzitter, de heer B. Gras, opende met

forschen slag van een aschbakje. Een strijkje, uit propagandisten bestaande, trachtte zware muziek te spelen. De stemming was uitstekend.

Dan begon de Z. E. Pater Kok zijn lezing over de geweldig zware missies onder de Indianen van Columbia. Eerst beschreef hij 't grootsch-tropisch, maar ongezonde klimaat, de zeden, gebruiken en godsdienst der inboorlingen; dan meer 't missiewerk in 't bijzonder, de moeilijke tochten door de oerwouden van de Amazone naar op kilometersafstand van elkaar wonende Indianen, den last, door rubberzoekende, gedemoraliseerde blanken aan de missionarissen bezorgd.

In de pauze liet Pater Kok ter illustratie enkele bezienswaardigheden uit z'n missiën onder 't auditorium rondgaan, terwijl 't strijkje enkele nummers ten beste gaf. De beschikbare tijd bleek veel te kort, zoodat de interessante lezing tot aller spijt moest afgebroken worden. Hartelijk applaus beloonde den spreker.

Zondag 4 Maart. 't Bestuur is in rep en roer. Den avond te voren is geheel onverwacht 't bericht gekomen, dat Mgr. Verstraeten, nieuw-benoemd apostolisch-vicaris van de Kleine Soenda-eilanden, voor 't vertrek naar z'n missie den volgende dag Rolduc een bezoek zal brengen. Er zal dus in aller haast zoo goed en zoo kwaad als 't gaat gezorgd moeten worden, den hoogen gast een eenigszins passende ontvangst te bereiden.

Muzikanten zetten zich aan 't oefenen, anderen sjouwen met kruiwagens bloemen en palmen naar de aula of werken met vlaggen

en schilden, om 't geheel een feestelijk aanzien te geven. Een der propagandisten schildert met kunstvaardige hand een chronicum, door een der professoren vervaardigd:

ArnoLDo pontIfICI fLorInensI

roDa

faUsta In IesU ChrIsto

aDpreCatUr

(Arnoldus, den bisschop van Flores, wenscht Rolduc alle heil in Jesus Christus).

De aula ziet er dan ook frisch en vroolijk uit. Om half zes opent de Voorzitter de buitengewoon goed bezette vergadering, die voor allen toegankelijk was en heet Monseigneur welkom. Het strikje speelt een overture, waarna Mgr. het woord neemt. Door oud-studenten, die hem van Rolduc's missie-vereening gesproken hebben, aangespoord, is hij er toe gekomen, Rolduc een bezoek te brengen.

Dan geeft hij in 't kort de geschiedenis van 't katholicisme op de Kleine Soenda-eilanden. Goddank worden de toestanden er langzamerhand beter, hoewel artikel 123 het missiewerk nog danig belemmert. Hij verhaalt over 't Indisch natuurschoon, over 't slag van menschen, dat er gevaarlijker uitziet dan ze eigenlijk zijn, over de voor ons vreemdsoortige gebruiken, o. a. het verwisselen van namen, het offeren bij begrafenissen en de z.g. doodenfeesten. Industrie is er weinig, alleen het katoenweven wordt druk beoefend.

Na deze interessante rede is er gelegenheid tot debat. De Voorzitter vraagt eenige inlichtingen over de opleiding der inlandsche priesters, de Heer Coebergh over die der catechisten. Mgr. Verstraelen beantwoordt de hem gestelde vragen en vraagt de aanwezigen nog eens dringend om den steun van hun gebed en zoo mogelijk den steun van hun eigen leven, namelijk diegenen, die roeping voelen voor 't missionarisschap. Een hartelijk applaus volgde op de woorden van den doorluchten spreker. Na een kort woord van den voorzitter en den Zeereerw. Heer Directeur als eerevoorzitter werd de vergadering gesloten.

Palmzondag 25 Maart, de derde algemeene vergadering. Het mooie weer heeft ons naar 't bosquet gelokt, waar de eerste lente al begint te groenen. Spreker is de Zeereerw. Pater Erkens van de societeit der Afrikaansche missiën van Lyon.

Hij wil ons deze keer niet in 't bijzonder van zijn missie in Nigeria, maar van de geloofsverkondiging in Afrika in 't algemeen spreken. Hij behandelt deze in vier tijdperken. Daarna geeft hij de geschiedenis van den verderfelijken slavenhandel en een verdediging van den dikwijls ten onrechte als de oorzaak daarvan gedoodverfden Dominicaan Las Casas.

Ten slotte een klein statistiekje van de uitgaven en giften, in 't afgelopen jaar door de Missievereening gedaan.

f. 50 Eerw. Pater Kok.

f. 50 Eerw. Pater Erkens.

f. 75 Mgr. Verstraelen.

f. 500 Mgr. Aerts.

f. 100 St. Petrus Liefdewerk.

f. 50 Mgr. Smit.

f. 250 afgedragen aan de Voortplanting des Geloofs.

Verder werd aan de P.P. Carmelieten en Lazaristen voor hun nieuwbegonnen missie op Java ieder f. 200 geschonken en aan abonneementen op missietijdschriften ± f. 175 uitgegeven, in totaal dus f. 1650. Een mooi getal.

We hebben dus een jaar van bloei achter den rug, een jaar, waarin we altijd meer bekend en bemind raakten met de missieactie. De actie werd tot Klein-Rolduc uitgebreid, waar twee causerieavonden gehouden werden, ja, 't was slechts aan de wantoestanden in 't Roergebied te wijten, dat een missiecurus voor de grooten, te houden door den bekenden Pater Huonder S. J., niet doorging.

Laat zoo Gods zegen blijven rusten op onze vereening, dat ze een middelpunt van missieactie moge worden; de gezamenlijke veertiendaagsche H. Communies zullen Hem dien zegen blijven vragen.

P. ZOETMULDER.

ACADEMIE „SANCTUS AUGUSTINUS”.

Voorzitter: Rud. Huysmans.

Vice-Voorzitter: Theod. Pol.

Secretaris: Jan Bemelmans.

Moderator: Drs. Th. E. Absil.

Het academiejaar is voorbij.

Welke herinneringen zijn aan dit woord verbonden? Is het slechts een vliegensvlug terugdenken tot aan het beginpunt, waarna de geest zich wendend, zich weer aan de bepeinzigen van het concrete „nu” overgeeft? Of is het een genietend terugwandelen door den gedachtentuin, waardoor wij straks onzen tocht namen, terwijl wij af en toe even staan blijven in de bewondering van al het schoone, dat we zagen en hoorden?

Ja dit is het onder tal van andere mogelijkheden. En... deez' wandeltocht biedt ons een groote voldoening. De nieuwelingen begonnen te ploegen op het nieuwe veld, terwijl de ouderen zich reeds verhieven in de hogere sferen der filosofie. Anderen sierden de dorre logica met een roosje en speelden met het schoone woord. Nog anderen... Doch ik zou geraken tot opsomming, in zóó verscheiden kleur ligt het materiaal voor mij. Het devote leven van den Heilige als het woelige van den artist, het stormende eener moderne streving als het godsdienstige leven der middeleeuwen; historie, economie en diverse andere takken van wetenschappelijke studie vonden een behandeling in lezing en improvisatie. Merkwaardig is voor dit academiejaar de warme sympathie voor het tooneel. Meerdere dramatische werken boden een aangename afwisseling in de verscheidenheid van dan toch intellectueelen arbeid.

Niet alle werk was volmaakt. Doch dit doet geen afbreuk aan de prestaties der academie als geheel. Niet iedereen is het gegeven, wat er schoon is, dit ook te manifesteeren in voelbare wending of klank. Maar de wil goed te werken... zeer zeker, deze was er. Alleen de improvisatie was gematigd waar oxymorisch tegenover staat het levendig debat, dat vaak het meerendeel van den avond eischte. Aan het debat vooral dankt de academie haar air van intellectueele ont-

spanning, en juist dit, omdat het debat naar juiste waarde werd geschat. De critiek, die in den beginne slapjes was en nadien meerderen tot een „zoozal't-wel-moeten-zijn” verleidde, werd naderhand zinvoller. Het stadium van gematigde strengheid, dat hierop volgde, kon niet dan goeden invloed uitoefenen.

Zoo'n jaar van bloei is voorbij.

Niet alles hebben wij meegenomen. Doch uit dat heel veel is toch veel bewaard.

In de herinnering blijft leven zoo menige Zondagavond in het rookzaaltje. Bleef de held van den avond, de steller ons steeds boeien, toch bracht het décor, de sigaar, telkens het zijne bij om in de vergadering de harmonische eenheid te verbreedden.

Onvergetelijk zijn de vergaderingen in het bosquet. Dat was een genot! Gezeten op een tapijt van natuur, terwijl boven ons het breefde bladerdak een scherm vormde tegen de doorbraak der zon; als de kleine nachtigaal zijn wondere tonen versmolt met de voordracht van den spreker... heel dicht bij ons soms.

Tenslotte het academie-congé waarop de ernst van het meerwetenschappelijke werd omgevormd in den humor van een onderonsje.

Nu werden voordrachten afgewisseld met muziek, terwijl straks werd aangekondigd dat de traditioneele wedstrijden in de hogere sport zouden beginnen.

Zoo mogen wij met tevreden blik terugzien op het verlopen jaar.

Wij hebben onze kennis verruimd en aan het veld onzer ontwikkeling is weer een strookje bijgeslibd. Wij hebben onze gedachten uitgewisseld, gewikt en gewogen, en een voorname factor voor het verdere leven: samenwerking en samenvoelen, dat nog als een abstract begrip voor ons opdoemde, is meer geconcretiseerd.

Als wij iets wenschen mogen voor wie na

ons komen, moge dan Gods rijkste zegen, zooals dit jaar, ook de volgende op het veredelend werk rusten. Moge de ontwikkeling van het gesproken woord, dat voor den priester een onmisbaar middel is, op hoogen trap geraken.

Op 't einde van dit jaarverslag komt het niet ongepast een woord van dank te zeggen aan onzen ijverigen Moderator.

Was er wel eens een kwestie, door ons aangeroerd, hoe divergeerend ook, welke hij niet op schitterende wijze wist te expliceren?

Was er wel eens een objectie, voor ons te diep, welker oplossing hij niet eventjes uit de mouw schudde?

En vooral, was hij het niet die telkens het geestige in de vergadering wist te brengen of te verbreedden?

Onze Moderator leefde met ons mee en deed ons met zich meevoelen.

Dit vooral kenmerkt zijn tact als leider der Academie.

Een hartelijk woord van dank aan hem van wien wij die leiding ontvingen.

JAN BEMELMANS.

ACADEMIE „ALBERDINGK THIJM”.

Voorzitter: J. Weyden.

Vice-Voorzitter: P. Zoetmulder.

Secretaris: Ch. Kramers.

Moderator: Z. E. H. E. Ribbergh.

Toen wij dit jaar begonnen, was de animo miniem, het aantal leden bijgevolg klein.

Ondanks het slappe begin heeft de Academie getoond een vereeniging te zijn, waardig den naam „Alberdingk Thijm” te dragen.

Wij hebben gepoogd Alberdingk Thijm te volgen in ijver en toewijding, door ons letterkundig te ontwikkelen, voor zoover dat mogelijk was, en het mag hier gezegd worden, dat de resultaten niet zijn uitgebleven.

Vruchtbaar mag dit Academiejaar genoemd worden, vooral wat hoofdstellen betreft. De meeste waren van letterkundigen aard, enkele echter hadden hun stof uit muziek, schilderkunst of economie geput. Dit waren vooral de opstellen, waaraan de stellers heel wat tijd en moeite hebben moeten opofferen.

De voordrachten over het algemeen genomen stonden op gelijk peil met de hoofdstellen.

De improvisaties verloren haar verdienste nog al eens door overmatige voorbereiding, waardoor haar karakter van voor-de-vuist-weg spreken, dikwijls niet tot uiting kwam.

Het debat is dit jaar zeer algemeen geweest in vergelijking met het voorgaande jaar. De deelname was steeds aanzienlijk, waar het belangrijke kwesties gold. En als

wij nagaan, welke onderwerpen het debat omvatte, dan waren dat schilderkunst, muziek en tooneelkunst. Een geliefkoosd onderwerp van debat bleek ook het ophemelen en naar benedenhalen van de wereldsteden Rotterdam en den Haag. Het debat werd over het algemeen op zeer goeden toon gevoerd.

Tenslotte dient nog vermeld te worden de belangstelling, die wij van buiten ondervonden met name van den heer Werenbeck, commissielid voor het Middelbaar-Fransch en van den heer Peeters, student te Wageningen, oud-leerling van Rolduc. Deze heeren woonden een vergadering bij.

Leden, die het volgend jaar de kern gaat vormen onzer vereeniging, weet welk een kracht er uitgaat van een stel eensgezinde menschen onder voorlichting van een zeer bekwamen moderator. Herinnert u de getuigenis van oud-Academieleden, welk een nut zij voor later kunt opdoen en daarom vraag ik u allen, steunt onze vereeniging door onvermoeide en onverminderde ijver, houdt hoog den naam onzer Academie en stelt u steeds tot voorbeeld:

Alberdingk Thijm, den fijn-beschaafden man van ontwikkeling, den baanbreker der katholieke idee en beginselen.

CH. KRAMERS.

PASTOOR H. NILLESEN, LEERAAR ROLDUC 1900-1922

P.

P. J. CUIJPERS, LEERAAR ROLDUC 1896-1923

J. H. LINSEN, Hoofd Voorb. School
Rolduc 1919-1922

H. K. BONEKAMP
Leeraar Rolduc 1916-1923

W. ROUKENS
Leeraar Rolduc 1921-1923

TOONEEL, MUZIEK EN ZANG.

.....

Het schooljaar 1922—1923 mag in de Anna's van Rolduc's Tooneelgeschiedenis wel als een heel bijzonder jaar aangeteekend worden.

In December „Die Jahreszeiten” door de K. C. V. en 12 Februari Louis Bouwmeester als Shylock in „de Koopman van Venetië!” 't Is wel hoogstaand kunstgenot, dat Rolduc zijn leerlingen biedt.

Maar ook de andere opvoeringen mogen wel vermeld worden.

5 November. Buiten de vaste tooneeldagen krijgen we vandaag een extra-avond van zang, muziek en voordracht. 't Was een welkome afwisseling in het lange trimester. Als er nog meer voorbereiding en zorg aan besteed werd, zou 't succes en de geestelijke winst van dergelijke avonden nog grooter zijn, zoowel voor spelers als toehoorders.

En de comieke voordrachten „Hannes Sol-daat” en „Hannes a. d. table d'hôte”, door Steph. Vos, en de zangnummers „Heinrich der Vogler”, „Spiritu Sancto”, „Le Credo du paysan” door Ant. van den Brûle en de declamatiestukken „der Handschuh” en „Erl-könig” door Jacq. Mullenders, vonden een dankbaar gehoor.

25 November. Sint Cathrien brengt ons weer de traditioneele opvoering van een tooneelstuk. Dit jaar is de keuze gevallen op: „Le Malade Imaginaire” van Molière, wiens geestigheden men — zooals blijkt uit 't hartelijk gelach en gul applaus — weet te genieten.

Le Malade Imaginaire.

PERSONNAGES:

ARGAN
AUGUSTE, son fils
LOUIS, petit frère d'Auguste
BELIN, intendant d'Argan
BERALDE, frère d'Argan
M. PURGON, médecin
M. FLEURANT, apothicaire
M. DE BONNEFOI, notaire royal
ANTOINE,) domestiques
CRIQUET,)
PRAESES
DOCTORES

ACTEURS:

R. Huysmans
Th. Pol
G. Heystée
P. Castermans
J. Bemelmans
L. Teunissen
G. Raeven
H. Hanövers
J. Mullenders
M. Arts
L. Versterren
H. Zitzen
H. v. d. Sterren
J. Ceyssens
A. Janssen
J. Grippe

CHIRURGI

2 Februari. Maria Lichtmis. Vandaag kreken we weer een tooneelstuk in grooten stijl: De Koopman van Venetië door William Shakespeare.

Al zullen er wel altijd tekortkomingen blijven in de vertolking van dergelijke meesterstukken voor diletanten, men zal toch steeds vol bewondering blijven genieten van wat de jeugdige acteurs onder bekwame leiding weten te presteeren. Toch zal wel niet deze opvoering van „De Koopman van Venetië” blijven voortleven in de dankbare herinnering van allen, die het voorrecht hadden erbij tegenwoordig te zijn, maar die van 10 dagen later.

Want hoe verdienstelijk A. v. d. Brûle ook de rol van Shylock vertolkte, een vergelijking met den grootmeester der Ned. tooneelspelers is natuurlijk niet mogelijk.

Wat of er dan gebeurd is?

Dadelijk na de eerste opvoering liepen er allerhande geruchten, dat 't stuk 'n tweede maal opgevoerd zou worden, tot eindelijk Mhr. Directeur in de eetzaal onder daverend applaus en luid gejuich bekend maakte, dat Louis Bouwmeester de rol van Shylock zou komen spelen.

Velen konden het zelfs na deze officieele uitspraak maar niet gelooven. Hadden ze niet juist de laatste dagen nog in de tooneelberichten der couranten gelezen van de geestdriftige hulde, die in de drie grootste Belgische steden gebracht was aan Louis Bouwmeester? Een groote stadsschouwburg als die van Brussel, Antwerpen, Mechelen en een klein burgerlijk bekrompen liefhebberijtooneeltje; de Vlaamsche élite der Belgische hoofdstad met den kroonprins en minister Franck in het midden, en de knapen en aankomende jongelingen eener eenvoudige kostschool; was er wel schriller tegenstelling denkbaar? Was dit niet de hooge tooneelkunst verlagen tot kinderspel? Was het geen dwaasheid zulk een titan als Louis Bouwmeester te plaatsen tusschen zulk een groepje dwergen en kaboutermpjes?

Maar dezelfde algeheele overgave van zich zelf, waarmee Bouwmeester zich met heel zijn persoonlijkheid werpt in zóó verschillende rollen als die van „Shylock” en „de Honderdjarige” maakt het hem mogelijk, zich even volkomen aan te passen aan een milieu van toehoorders en medespelers, het moge dan bestaan uit vorstelijke of ministerieele personen of uit de „jochies” van Rolduc. En de man, die op 7 Februari in de koninklijke loge door Prins Leopold ontboden werd en toegesproken, zat vijf dagen later onder de pauze gemoedelijk-eenvoudig met een sigaret in de eene en den wereldberoemden „silver-tipped” stok van Shylock in de andere hand, te vertellen en te schertsen met tooneelspelertjes van twaalf tot achtien jaren.

Men zal zeggen: dat is louter heuschheid en hoffelijkheid. Doch er is meer. Niet „mijnheer” Bouwmeester alléén, maar Shylock heeft met de jongens meegeleefd en meegespeeld, en dat wel met zijn volle ziel. Zij, die 't genoeg hadden, meerdere malen dezen Shylock te zien, zoowel in provincie-stadjes als in groote schouwburgen, verklaarden dat hij, vooral in het laatste bedrijf, hen nooit zoo geïmponeerd en meegesleept had als te Rolduc. Was het, omdat door de kleine afstanden geen trek van zijn gelaat, geen klankschakeering van zijn stem voor ons verloren ging? Of was het, omdat het frissche, spontane spel der jongens, die zich zonder routine, zonder kunstvaardigheid en technische volmaaktheid, maar in alle oprechtheid dien avond gaven en overgaven aan hunne rol, voor Bouwmeester, die bij al zijn geweldige kracht zoozeer het eenvoudig-kinderlijke weet te waardeeren, een geheel bijzondere charme had?

De overgang in deze ongewone nieuwe omgeving moet voor hem geweest zijn, alsof hij, na een lange nachtvoorstelling uit een drukkend-zwoel geparfumeerde tooneelzaal plotseling in een frisch lente-landschap geworpen werd.

Acht dagen had hij triomfen gevierd in België, waarvan hij Zaterdag-avond in Amsterdam terugkeerde; een enkelen rustigen Zondag om wat uit te blazen en toen met

den eersten trein weer naar het uiterste Zuiden, naar Rolduc, waar hij om half twee arriveerde, juist tijd genoeg om een kleine repetitie aan de uitvoering te doen voorafgaan; geen „algemeene” natuurlijk, maar tenminste de Shylocktooneelen in vogelvlucht, met 't oog op 't samenspel en om de jeugdige acteurs in de gelegenheid te stellen het vooral nu zoo begrijpelijke Bühnenfieber te doen overwinnen, en om aan Bouwmeester te wennen!! Wat viel de kennismaking mee! Wat was die gevierde en beroemde man toch eenvoudig en geduldig en goed. In zeer korten tijd verrichtte hij bij hen wonderen van regie. Om 5 uur begon hij zich te grimeeren; hij doet dat altijd zelf, dat kan trouwens niemand beter dan hij zelf; een uurtje heeft hij daartoe noodig en na de gewichtigste metamorphosen drie of vier rustmomenten om even zooveel cigarettten rustig en smakelijk op te blazen.

Om zes uur ging 't doek. Zijn spel was schitterend. Ieder gebaar, iedere stand, iedere stap, iedere klank van hem is kunst. Is er wel ooit een acteur geweest, wiens „stil” spel zoo veelzeggend, zoo welsprekend was? En hoe weet hij dat spel nu eens gevoelig, brandend heet en heftig-hartstochtelijk te maken, en dan te verinnigen en te verteederen.

Toen hij, bij het afscheid van Jessica, gebogen stond over zijn dochter, en den zegen van Abraham, Isaac en Jacob afsmeeke over haar hoofd, was het als zagen wij den weemoed van den „Zoon van het oude volk” van Jozef Israëls, maar vooral het eerbiedwaardig oud-testamentische, het heilig-patriarchale van Rembrandt vóór onze oogen. Dat de eerst ietwat schuchtere jongens geleidelijk meer en meer bezielde en geïnspireerd werden door Bouwmeester, spreekt vanzelf. Dat zij, vooral in het laatste bedrijf, door hem zoozeer werden aangevuurd, dat zij door zijne gloeihitte ook zelf nu en dan geëlectriseerd werden en vonken spatten, was hun verdienste en zij hun lof.

Een raadsel is 't, dat er ook na de heftigste tooneelen geen spoor van vermoeidheid bij dezen man te bespeuren valt. Spelen is leven voor hem; als hij niet meer speelt, zal hij sterven.

Hoe kalm en „uitgerust” zat hij daar tusschen de bedrijven, omringd van luisterende nieuwsgierigen, te vertellen van wat hij beleefde, 40 en 50 jaar geleden!

Paf stonden we, toen hij, na pas te voren als een hijgende, onmachtige en totaal gebroken man uit de gerechtszaal te zijn weggestrompeld, gedegrimeerd en, o zoo doodgewoon rustig, te voorschijn kwam om de hem toegedachte hulde in ontvangst te nemen.

Onder de pauze was reeds een bouquet aangeboden door twee kleine Venetiaantjes. Na afloop werd aan Bouwmeester dank gebracht door den Z.E. Heer Directeur. Vooral dat Bouwmeester na zulk een vermoeiende tournee door België, waaruit hij met lauweren overdekt zoo pas was teruggekeerd, in Rolduc als Shylock had willen optreden.

Hij gaf hem de verzekering, dat de leerlingen de herinnering aan zulk een genotvol en verheffenden kunstavond door het leven zouden meedragen. „Al moet gij met Charlemagne in „La Fille de Roland” zeggen: „c'est bien le vent du soir qui me souffle au visage”, toch hopen wij, dat gij U nog lang met dezelfde geestdrift, aan de veredelende kunst moogt blijven wijden.”

Als een herinnering aan dezen avond bood de Z.E. Heer Directeur hem een prachtuitgave aan van „Rolduc in Woord en Beeld.”

Tenslotte richtte een der medespelers, Antonio „de Koopman van Venetië” de hierna volgende dichtregels tot Bouwmeester.

VOOR LOUIS BOUWMEESTER.

„He was not of an age, but for all time”

I.

„Hij was niet voor een eeuw; voor alle tijden Was hij”: zoo klonk 't profetisch-fiere woord, In 't lofgedicht, dat eens Ben Jonson wijdde Aan Shakespeare. En onsterfelijk leeft hij voort Door d'eeuwen, die zijn glorie steeds verbreidden Door alle landen en geslachten heen;

Wat ook de volkeren verdeele en scheide, In hunne hulde aan Shakespeare zijn zij één; Eén rondom hem, die aan geen land, geen tijden,

Maar aan de kunst en aan de menschheid hoort,

En door zijn kunst de wereld blijft verblijden, Door geene wisseling van tijd gestoord.

II.

„Gij waart niet voor een eeuw; voor alle tijden

Waart gij”: 't geldt ook de mannen en de vrouwen,

Met al hun liefde en haat, hun vreugd en lijden,

In levend marmer door hem uitgehouwen;

Zoo rijkgeaderd, dat wij er het bloed,

Het purpren hartebloed zien kloppen,

zwellen;

Zoo warm, dat 't ons de polsen kloppen doet,

Onz' eigen tragen harteslag versnellen.

De scheppingen van Shakespeare leven voort,

De rijke, bonte mengling van personen,

De honderden, geschapen door zijn woord,

Even verscheiden als onze aard bewonen:

Droevig en blij, broos, teeder,forsch en machtig,

Denkers en droomers, beedlaar en nar en vorst,

Maar allen even waar en levenskrachtig,

Maar allen met een hart in hunne borst

Als 't onze; Hamlet en Macbeth en Lear,

En zooveel andren; maar wel Shylock 't meest;

Geen schetsen zijn 't van inkt en van papier,

Maar menschen, tintelend van gloed en geest.

Ja, Shylock 't meest. Want hij vooral blijft leven,

Met heel zijn volle Joodsche ziel,

Die in haar trillingen zijn wraak doet beven,

Maar ook den vloek, die op den godsmoord viel.

Hij is de Jood; hij draagt door alle tijden,

Als Ahasverus in het oud verhaal,

Van heel zijn volk den haat, den wrok, het lijden,

't Gebaar, den stap, de stem, de zieletaal.

III.

Shakespeare's onsterflijkheid werd Shylock's deel,

En beider levenskracht bezielde uw leven,
O Meester, gij, van Neerland's schouw-
tooneel,

Die door hun kunst, uw kunst, zijt jong ge-
bleven.

Al drukt uw schouders ook een last van
jaren,

Uw spel, uw taal, uw ziel bleef altijd frisch,
En bloeien bleef, bij 't grijzen van de haren,
Uw lauwerkrans, die onverwelkbaar is.

Als Shakespeare en als Shylock is uw faam
Door grenzen niet van land of tijd gebonden,
Uw kunst is wereldtaal, en met uw naam,
Klonk Holland's roem in Weenen, Moscou,
Londen.

Gij, grijze Meester, hebt onz' jonge harten
Verjeugdigd door uw gloed, uw zieleklank;
Blijf zoo de jaren en de tijden tarten,
Dat's onze wensch, onz' bede, onze dank.

Den volgenden morgen voor zijn vertrek,
wilde hij de jongens gaarne nog even zien,
het liefst „in actie”, zooals hij 't noemde; hij
verraste hen in de eetzaal aan het déjeuner,
bewonderde de koperen koffiekannen, de
reuzenbroodjes „voor ieder twee!” en had
een nog reuziger ovatie in ontvangst te
nemen, die zich uitte in een krachtig: „Lang
zal hij leven!”

Om half negen moest hij al vertrekken,
want 's middags wachtte hem in Amsterdam
een repetitie voor een kortelings in studie ge-
nomen stuk. Toen hij in 't rijtuig stapte, had
hij juist zijn vijfde cigarette aangestoken;
twee pijpen waren er al aan voorafgegaan; hij
voelde zich „lekker als kip”.

Volgende maand hoopt hij nog eens in
Brussel voor de Koningin te spelen, daarna
komt Parijs aan de beurt „voor de oorlogs-
blinden”, dan Stockholm, dan Amerika....
„Ik ben pas tachtig, ziet U!”

Ad multos annos, mijnheer Bouwmeester!
Wij zullen hier nog lang aan U denken!

De leerlingen, die 't voorrecht en 't genot
hadden, de verschillende rollen te vervullen,
waren:

DE DOGE VAN VENETIË	L. Teunissen
DE PRINS VAN MAROKKO)	H. Zitzen
BASSANIO)	G. Raeven
Dingend naar de hand van Portia.	
ANTONIO,	
koopman en Bassanio's vriend.	P. Zoetmulder
GRATIANO	J. Dohmen
SOLARINO	J. Wesseling
SOLANIO	J. Senden
LORENZO	L. Teunissen
SHYLOCK, een rijke Jood.	Louis Bouwmeester
TUBAL, een Jood, vriend van Shylock.	A. van den Brûle
	H. Müller (2Feb.)
LANCELOT GOBBO,	
bediende van Shylock	W. Urselmann
OUDE GOBBO, vader van Lancelot	J. Weyden
STEFANO,)	A. Hensen
FERNANDO,) bedienden van Portia,	J. Senden
PORTIA, een rijke erfdochter	J. Houben
JESSICA, dochter van Shylock	G. Urselmann
Gerechtsdiens, Senatoren, een klerk.	

11 Maart. Halfvasten. 't Was een goede
gedachte om na een stuk als „De Koopman
van Venetië” een paar comische stukken op
te voeren.

Zoowel 't Duitsch comisch zangstukje „Die
Drillinge” als de beide blijspelletjes „Wie
waagt, die wint” en „De Tolk, die geen En-
gelsch kent” vielen zeer in den smaak en
deden 't jonge volkje onophoudelijk in gullen
lach uitbarsten. De stukken werden afgewis-
seld door enkele orkestnummers.

„Wie waagt, die wint.”

Personen :

JAN VAN BUUREN, rentenier	Jos. Weyden
HENDRIK VAN BUUREN, rentenier	H. Müller
JAN HENDRIK STEEN, hun neef, schilder.	W. Urselmann

Die Drillinge.

C. Receveur	Tenor
Ger. Smeets	Baryton
P. Zoetmulder	Bas
A. Bollen	Piano-begeleiding.

„Engelsch zonder leermeester” of „De Tolk, die geen Engelsch kent.”

Personen :

EUGÈNE, de tolk	W. Urselmann
HOGSON, Engelschman uit New Castle- on-Tyne	M. Linthorst
JOHN, zoon van Hogson	Frits Voncken
JULIEN CÉCANDEL, vriend van John	J. Wesseling
De chef van het hotel	A. v. d. Brûle
De kellner	A. Hensen
De groom	P. Koch
Een inspecteur van politie	A. Weckeler
Een politieagent	M. Hartman

UITVOERING VAN KERKELIJKE MUZIEK

OP ZONDAG 13 MEI

.....

't Was de tweede maal in een korte spanne tijds, dat het Klein Seminarie van ons Bisdom binnen zijn muren getuige zou zijn van de opleving der kerkelijke muziek. Ettelijke jaren geleden was het de aula, die de kerkkoren van het dekenaat Kerkrade tot onderlinge leering en in heiligen naijver, de heilige kerkgezangen hoorde vertolken. Nu zou alleen de zang der Rolducsche jeugd in de stilte van het heilighdom, onder de gewijde gewelven, de hemelsche schoonheid openbaren, die er schuilt in den kerkelijken zang, terwijl het orgelspel zich daarbij zou aansluiten om de stichting, in de kerkelijke muziek verborgen, mede te deelen aan de luisterende ziel.

Het kan toch zoo devoot zijn in onze abdijkerk. De imposante gewelven nopen tot eerbied; de heilige stilte, die er heerscht, door geen gedruisch der wereld gebroken, vormt een atmosfeer, waarin de ziel als van zelf in aanbidding wegzinkt. Maar hoe vaak kwam de liturgie met hare indrukwekkende plechtigheden, vooral op hooge feestdagen, die devotie versterken en inniger maken. Hoe vaak hebben wij een heilige ontroering gevoeld en bovenaardschen vrede gesmaakt, wanneer en de heilige handelingen aan het altaar en de rijke, kleurige gewaden der levieten en die schare van misdienaars en licht en wierookwolke en kleurenpracht van plant en bloem en vaandels, nog verhoogd door 't blijde zonnelicht, ons in nauwer contact brachten met den God onzer altaren!

Kan er geschikter milieu gevonden worden voor een uitvoering van kerkelijke muziek?

't Is waar. Wij, bewoners van Rolduc, wennen zoo aan die heilige omgeving, waarin we ons dagelijks verplaatst zien. Maar toen we heden de kerk binnentraden vóór het lof, dat het eerste gedeelte van deze uitvoering vormde en de talrijke toehoorders van buiten zagen, die zich een plaatsje hadden bemachtigd, was het alsof hun bewondering voor ons heilighdom zich aan onze zielen

mededeelde. En toen de eerste tonen van het voorspel de heilige ruimte vulden en de lange rij van misdienaren, gevolgd door de celebranten, de trappen van het koor besteeg, drong als een stroom het heilig ontzag onze ziel binnen.

„O Sacrum Convivium” zoo klonk, na het zwijgen van het orgel, eerbiedig schuchter de inzet der tenoren. En weldra volgden, meegesleept in heilig enthousiasme, beurtelings de andere stemmen. „O Sacrum Convivium” zoo galmde het na in onze ziel, welke gedragen op de golven der gewijde muziek, met haar in aanbidding en bewondering neerzeeg aan den voet van het altaar. Naarmate die stroom van tonen zwol en ons herinnerde aan het Goddelijk Lijden, zwol ook in ons hart de liefde en de dankbaarheid jegens den Eucharistischen Verlosser. 's Morgens zaten we aan de Communiebank en genoten we het heilig Gastmaal, dat ons met genade vervulde en een voorsmaak bood van het eeuwige Gastmaal. En nu, bij de heerlijke vertolking der woorden, welke ons daaraan herinnerden, herleefden de gevoelens, toen genoten. Hoordet ge, hoe de stemmen door elkander slingerden bij dat „pignus nobis datur”? Hoe telkens diezelfde melodie, pas geëindigd in de eene stem, opnieuw omhoog geworpen werd door de volgende in darteleezielsblijheid, gelijk de fontein in ons carré den verdwijnenden waterstraal telkens door een nieuwen vervangt tot een levend bouquet van fonkelende waterdruppels? Hoordet ge eindelijk dat laatste zachte wegsterven, toen de tonen hemelwaarts trokken steeds verder... nog verder... nauwelijks meer hoorbaar... eindelijk uitgestorven? Maar wij volgden het blijde Alleluja van den Paaschtijd, de voorbode van het eeuwige Alleluja, dat de bekroning is van het werk der Eucharistie in onze harten...

Het Marialied van den Paaschtijd zou beginnen. Daar vóór den ingang der crypte stond het versierde beeld der nederige dienst-

maagd des Heeren, als middelares tusschen den mensch en het tabernakel. En die daar het Regina Coeli zongen, waren kinderen van Maria en aspirant-levieten, die met kinderlijke liefde en heilige geestdrift Maria uitnodigden, zich te verheugen over de verrijzenis van Haren Zoon. Terwijl de bekende gregoriaansche melodie, door de bassen langzaam en plechtig gezongen, het fundament van den zang vormde, vlochten de andere stemmen daaroverheen een weefsel van jubel en gebed.

Teer en innig was het „O quam amabilis” met zijn 17e eeuwse melodie. Het was de teederheid en de innigheid uitgezongen door de bruid des Heeren, de reine ziel, die in verheven beschouwing van haar beminnelijken Bruidegom haar binnenste voelde ontgloeien van reine liefde zonder passie. En juist de eenvoud, waarmede deze zang werd uitgevoerd, gaf op zoo treffende wijze het karakter weer van zijn inhoud, en openbaarde ons het kalme geluk der Godminnende ziel.

Met een vierstemmig Tantum Ergo van Cohen eindigde dit eerste deel.

Nauwelijks waren de tabernakeldeuren gesloten of het orgel zette in met zijn naspel: Choral No. 3 (la mineur) van Cesar Franck, later gevolgd door een kort Adagio (la mineur) van J. S. Bach en de grootsche Sonate No. 1 van A. Guilmant. Wat werd er geluisterd onder dat machtige orgelspel! Ze zaten daar, de groote en kleine toehoorders als in diep gepeins verzonken. Kan een jongensziel zóó ernstig zijn? En wat ging er om in de jeugdige phantasie van die honderden? De muzikale inhoud kon het niet zijn, wat zoo boeide. Om daarvan te genieten is noodig rijpe muzikale kennis. Maar ik stel me zoo voor, dat die phantasie werd medegesleept

en door de technische vaardigheid, welke zich openbaarde in de passages met „vliegen de vaart” en door het machtige bruisen der akkoorden, die het majestueuze tempelgebouw geheel en al vulden, en door die keurige afwisseling van instrumenten, die beurtelings met de hun eigen stem zongen; in één woord: het was de kunst die, hier in den dienst van God, de toehoorders en de harten opvoerde tot de Bron van alle schoonheid, die de Schoonheid zelf is.

De Gregoriaansche zang werd ons geboden in een viertal nummers. Wat reeds aanstonds opviel is de buigzaamheid van het Gregoriaansch. Het weet zich zoo geheel en al aan te passen aan de woorden. Het wordt één met den text, die zingend gezegd wordt en daarom is het een zoo uiterst geschikt middel van uitdrukking. Daarbij komt, dat de gekozen melodieën zoo zeer overeenkomen met den inhoud. We begrijpen dan ook, dat de gregoriaansche zang, waardig voorgedragen, de kerkmuziek bij uitnemendheid is. En de voordracht heeft tot taak, die hemelsche schoonheid van inhoud en muziek te openbaren en zoo de geloovigen te stichten. Kan men afgaan op de getuigenis der toehoorders, dan hebben de jeugdige zangers dit doel ten volle bereikt. Want stichtend was de zang in hooge mate.

En wanneer door deze uitvoering de hoogachting en de liefde voor het gregoriaansch gestegen zijn, vooral in de harten dergenen, die later eenmaal geroepen zijn om werkzaam te zijn op dit gebied, dan hebben de zangers een heerlijke taak volbracht, welke na lange jaren nog vruchten zal voortbrengen. Dan zal ook deze uitvoering bereikt hebben wat ze nagestreefd heeft: de herleving bevorderen van de verheven kerkelijke muziek.

M. K.

„DIE JAHRESZEITEN”.

.....

18 December! Als ik 'n journaal hield, werd die datum zeker, evenals 17 Januari, rood omlijnd; misschien de eerste nog wat dikker dan de tweede.

Dat was 'n waardig slot van 't lange eerste trimester! Die dag vergoedde ineens al 't compositieled en gaf een heerlijk voorproefje van de komende vacantie! Wat was 't ongewoon om midden onder de composities zoo'n afleiding te hebben, je hersens, opgestopt met formules, feiten en woorden, leeg te kunnen gooien en dan zóó iets prachtigs te kunnen genieten.

Dat was 'n dag om nooit te vergeten!

* * *

Toen we om vijf uur uit de helverlichte gangen door de smalle deur naar buiten drongen, was 't geen sneeuw, zooals bij de vorige uitvoering, waar we door waadden, maar vuile modderplassen en onophoudelijk stroomde de regen neer, die de dames, bezorgd om hun lichte toiletjes, naar binnen dreef, en de heeren inrok een oogenblik hun waardigheid deed vergeten, zoodat ze, overgooten en plassen heenend, halsoverkop de aula invluchtten, n'en déplaise corpulentie.

Een tijdje duurde het, voordat alles binnen en de zaal overvol was. Maar als dan 't laatste rumoer van binnenkomers was weggestorven, het stokje getikt had en alles in afwachting zat, zette de ouverture in.

Een geregeld verslag?

't Is me onmogelijk en zou veel te ver voeren. Wat zou er niet over te schrijven zijn, over al dat mooie, dat geestige, dat diepdoorvoelde van Haydn's werk!

Maar laat ik 't in z'n geheel en oppervlakkig behandelen, den inhoud in 't kort aanstippend, en den raad geven: Tracht 't zelf te hooren te krijgen.

* * *

Gevlucht is de winter met zijn gevolg van regen, hagel en winden; de lente komt. Reeds jubelen de vrouwen in blijden zang hem te

gemoet, terwijl toch de laatste winterstormen nog woeden, en de waarschuwend stemmen der mannen kunnen haar vreugde niet temperen, die in 't slotkoor in al z'n volheid tot uiting komt.

De wolken zijn verdreven en helder straalt de zon. Door 't dampende land snijdt 't blinkende ijzer en vroolijk-fluitend volgt de jonge boer het bonkige paard, dat voortgaat in regelmatigen stap. Op den top van den heuvel zwaait de zaaier z'n breeden zwaai, altijd gelijk, en telkens wolkt het zaad over den akker.

En na 't werk, als 't Angelus klept, dan roept hij den zegen van zijn God af over z'n werk en z'n land.

Hanne verhaalt op eenvoudige manier de vreugde van de lente in een recitatief, besloten, zooals altijd, met de twee accoorden, die als 't ware de heele melodie nog eens in zich bevatten en een volkomen afsluiting vormen. De jongens en meisjes zingen hun Freudenlied en Hanne en Lucas wijzen op 't gewriemel der bijen, 't gewemel der visschen, de vroolijke lammetjes, op heel de frissche, jonge natuur, tot de ouderen met hen instemen en Haydn hen zijn machtig godsvertrouwen laat uitzingen in het grootsche:

Ewiger, mächtiger, gütiger Gott.

* * *

Overall is 't stil. Het is de eerste morgenschemering. Zacht komt 't nader, het morgenlicht; langzaam wijkt de nacht terug. Met onhoorbaren vleugelslag vluchten de lichtschuwe nachtuilen.

Dan plotseling kraait driemaal de haan, de heraut van den dag, en als bij tooverslag komt er leven in de natuur. De vroolijke tonen van den koehoorn weerklinken door 't dal en op z'n staf geleund wacht de herder het verschijnen van de zon, die de toppen der bergen al in roodgouden glans zet.

De muziek zwelt aan, hooger en hooger, altijd sterker, tot ze eindelijk jubelt:

„Ze schijnt in heerlijke pracht, in vlam-mende majesteit”.

Alles gaat aan den arbeid en weldra flitsen de zeisen der maaiers in 't bruin-gele koren, dat valt, maar dadelijk ook weer in schoven recht zal staan op de witte stoppels. Zwaar-beladen wagens trekken diepe zwarte sporen door 't veld, de paarden zwoegen en zweeten.

Maar steeds heeter brandt de zon, nu alles verzengend onder haar stralen. In 't koele bosch zoeken de menschen zich tegen de drukkende warmte te beschermen, en de muziek geeft van 't beekje, dat voortstroomt tusschen bemoste eiken en witte berken, een heerlijk beeld, veel gelijkend op de „Scene am Bach” uit de Pastorale van Beethoven.

Niet lang echter duurt de rustige toon; van over de bergen komt een vale nevel opzetten en langzaam nadert een zwarte wolkenbank. Alles is doodstil. Plots de eerste bliksem-straal, wegflitsend in 't zwart. Knetterende slagen volgen. De lucht dreunt. In ontzetting roepen de vrouwen.

Met donderend geweld brult en raast de natuur; in stroomen plast de regen neer en de bergbeken zwellen aan.

Maar toch, langzamerhand vermindert de kracht van 't onweer, de slagen verrommelen in de verte en hier en daar vertoont zich blauw tusschen de wolken, die de avondzon met gouden randen omlijst.

Alles is opgefrischt na den zwoelen dag en nu en dan tikt er van de boomen zwaar nog een druppel na. Met vroolijk geloei keeren de koeien stalwaarts; de krekelsnerpt, de kwartel slaat, eentonig rekke-tekken de kikkers.

En helder, door de klare lucht, komen de tonen van de avondklok.

* *

De herfst is er, een rijke oogst. Frissche kinderstemmen klinken overal tusschen het bruinende groen en mandenvol noten komen ze aandragen. In den boomgaard is de pluk in vollen gang en appels en peren stapelen zich op. Lachend staan er de meisjes te ginnegappen met de jonge boeren.

In een zeer prachtig duet bezingen Hanne en Lucas hun liefde en smalen op de bleeke,

fatterige heertjes uit de stad. De jacht begint.

In een breede rij trekken de jagers op, springend van kluit op kluit door hobbelige hei en kleiige velden. Vooruit rent de hond, den neus laag over den grond, de ooren slap. Opeens „hij staat”. Een oogenblik is ie onbewegelijk als steen. Dan rent hij verder op 't vaste spoor en een klucht hoenders wiekt op tegen de blauwe lucht. Een schot, een knal, en getroffen valt de vogel.

Ginder is het een roepen en slaan in 't kreupelbosch en de jonge dennen; de stokken beuken op de takken. Van alle kanten rennen de hazen naar buiten en schot op schot knalt.

Dan roepen de horens vroolijk tot de jacht op 't grovere wild en woest-blaffend springt de schaar honden vooruit. Opgeschrikt vlucht 't hert met groote sprongen en verdwijnt in 't bosch. De honden zijn 't spoor bijster en even houdt de muziek in. Maar „Tajo!” het dier is gevonden en weldra licht het terneer en lustig roepen de jagers hun vreugde: „Halali, halali!”

Een dans zet in. Een vlug tempo. De paartjes vormen zich en draaien er op los. Leve de wijn! Leeg de kroezen! Heisa, laat ons springen! De fluiten deunen, de trommels slaan, violen krassen. En tot de avond valt, duurt de vroolijkheid.

* *

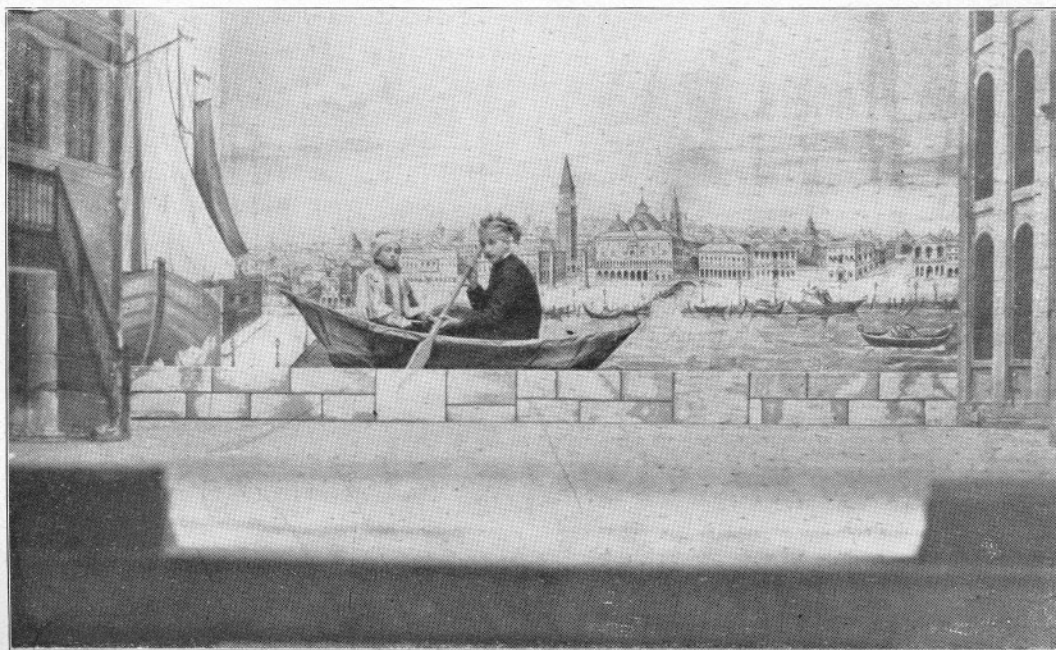
Treurige muziek. Dichte nevels. De winter begint. De natuur verstart voor zijn stap. Het prachtige meer is onder z'n adem gebonden, de waterval klatert niet meer. Een zwerver is 't, die ronddoelt door de sneeuw, wadend met groote stappen, maar pad noch spoor vindt hij. Hij verliest den moed, de vorst grijpt z'n leden aan.

Maar eensklaps, daar schemert een flauw licht. De verloren krachten herleven weer en hij ijlt naar 't huis, van waaruit vroolijke stemmen hem tegenklinken.

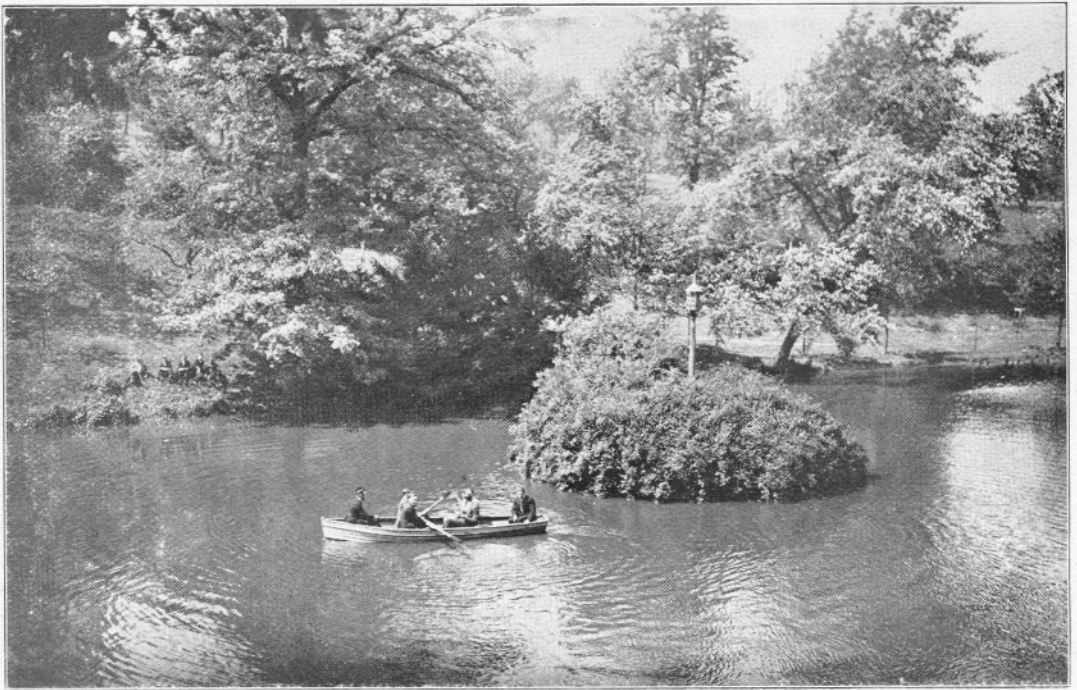
Rondom de kachel zitten de ouderen van hun jeugd te vertellen, de jongens breien netten, de vrouwen en meisjes spinnen. Snorrend draait het wiel en lustig zingen ze er bij, tot het langzamer gaat en eindelijk stil staat. Een kring wordt gevormd om Hanne,

LOUIS BOUWMEESTER ALS SHYLOCK

DE KOOPMAN VAN VENETIË (1e BEDRIJF)

VIJVER MET BOOTJE

WAAR EENS BUT EN ROOKZAALTJE STONDEN

die vertelt, hoe een boerinnetje een edelman, die haar tot vrouw wilde hebben, er tusschen nam. Telkens wordt 't verhaal onderbroken door uitroepen der luisteraars.

Maar na grappen en scherts wijst Simon, de vader, op den ernst des levens en 't open graf, dat ons wacht. De lente, de zomer, de herfst des levens, dat alles verdwijnt snel, deugd alleen blijft. Het koor valt in met een machtigen zang van den hemel. De morgen van 't nieuwe leven nadert. Laat ons arbeiden,

lijden, strijden. Dan overwinnen we en gaan in Gods heerlijkheid. Amen!

* *

Het is een onvergetelijke avond geweest, een avond, die later in onze herinnering aan Rolduc er onafscheidelijk mee verbonden zal blijven. Dank aan allen, die er toe hebben meegewerkt, dank vooral aan U, Zeereerw. Heer Directeur, voor 't genot, ons hierdoor geschonken.

P. Zoetmulder.

SPORT EN SPEL.

VOETBAL.

Niettegenstaande slechts vier spelers van verleden jaar over waren, heeft het Rolduc'sche elftal gedurende dit seizoen toch een goed figuur geslagen. Drie wedstrijden werden tegen buitenclubs gespeeld, waarvan er 1 verloren en twee gewonnen werden.

Iste trimester:

Sparta—Rolduc 4—0.

Reeds binnen een maand na de groote vacantie werd Rolduc te gast gevraagd door Bleyerheide om een wedstrijd te spelen voor den R. K. Voetbalbond.

Met een ongeoeffend elftal, waarin voor het meerendeel nieuwe spelers uitkwamen, trokken wij naar Bleyerheide. Het terrein liet veel te wenschen over. Als begin wordt gefloten, pakt Rolduc onmiddellijk flink aan, doch prachtige kansen gaan verloren door het hooge overschieten van den centre-voor. Sparta komt ondertusschen op dreef, doch de Rolduc'sche achterhoede weet het gevaar te bezweren. Een vlugge aanval der Spartanen brengt tenslotte een doelpunt (1—0), waarmee rust ingaat.

Onder de pauze spreekt de heer Bus namens den R. K. N. V. B. een woord van dank tot beide elftallen voor de welwillendheid om dezen wedstrijd ten bate der R. K. Bonds-kas te spelen.

Als 't spel weer begint, is Rolduc eenige oogenblikken aan 't woord, doch brengt 't niet verder dan de achterhoede.

Bij een scrimmage voor het Rolduc'sche doel weet Sparta het 2e punt te boeken. Door dezen tegenslag laat zich Rolduc van de wijs brengen. Sparta hiervan profiteerend brengt den stand respectievelijk op 3—0 en 4—0. Rolduc doet een poging om de traditioneele eer te redden doch stuit op de hechte achterhoede. Als einde komt, heeft Sparta voor de eerste keer het Rolduc'sche team weten te slaan na 8 ontmoetingen in de laatste jaren.

Ile trimester:

Olympia—Rolduc 0—1.

Niettegenstaande 't ongunstige weer ging deze wedstrijd toch door. Olympia is volledig, Rolduc verschijnt met twee invallers. Onmiddellijk ontwikkelt zich een vurig spel en na 13 minuten spelen weet de linksbinnen van Rolduc uit een mooien voorzet van rechts de kans te benutten en met een prachtig schot de Wit-Zwarten de leiding te bezorgen.

Ongekend enthousiasme. De voorhoede van Chêvremont kan Rolduc's achterhoede, die uitstekend werkte, niet passeeren en rust gaat in met 0—1.

Na de thee zet Olympia hard op na een wijziging in de voorhoede, doch de Rolducsche achterhoede is onverbiddelijk. Vooral de rechts achterspeler leverde een spel, waar tegen Olympia's heele voorhoede niet opgewassen bleek.

Geen verandering kwam er in den stand van het spel. Dat Chêvremont verloor, was eenigszins het gevolg van oneenigheid harer spelers. Dit is de 1ste keer dat Rolduc met gelijkspelen tegen deze club gebroken heeft en een mooie overwinning kan boeken.

IIIe trimester:

Rolduc—Sparta-Combinatie (Achilles) (6—1)

Reeds was de hoop op een vreemde club verloren, toen een Sparta-combinatie een wedstrijd kwam aanvragen. Rolduc was van plan revanche te nemen op de nederlaag te Bleyerheide geleden. Onder den „inheemschen scheidsrechter" stellen beide ploegen zich op, Rolduc met een plaatsvervanger voor onzen eminenten Rechts-back.

Rolduc is in de meerderheid en weet door flink doorzetten weldra een doelpunt te forceeren. Niet lang daarna gevolgd door een tweede en een derde. De gasten doen hun uiterste best, doch blijken geen notie van terrein-afstand te hebben. Toch weten zij plotseling uit een scrimmage den achterstand te verkleinen. Rolduc pakt onmiddellijk weer hard aan en aan het flinke doordringen van den Rechts-binnen was het te wijten, dat vóór rust de stand op 4—1 gebracht werd.

Na de thee komen de gasten met een nieuwe opstelling, die echter geen verbetering blijkt. Thans wordt het terrein slecht door een regenvlaag, die ook aan het spel veel afbreuk doet. Rolduc dringt weer op, doch vóór de bal in het net ligt, is een vrije schop toegekend wegens buitenspel. Na eenige doorbraken weet Rolduc nog een punt te forceeren (5—1). De gasten wijzigen weer, maar alle veranderingen blijven vruchteloos, totdat Rolduc enkele minuten vóór einde met een prachtig schot van den linksbuiten den stand op 6—1 brengt.

Rolduc had niet zoo'n degelijk samenspel als Bleyerheide en had zich de voorhoede

niet zoo dikwijls aan buitenspel schuldig gemaakt, dan was de buit niet te overzien geweest. Daar in deze ploeg voor de meerderheid oud-Spartanen meespeelden, hebben wij eenigszins de nederlaag van het 1e trimester gewroken.

* *

De competitie in besloten kring, die in de Rolducsche sportwereld veel attractie heeft, werd dit seizoen geopend met:

Iste Klasse.

Pantarei—Minor I, 2—3.

Onder ongunstige weersgesteldheid had deze ontmoeting plaats. Aan beide kanten zien wij verschillende nieuwe krachten. Bij Pantarei enkele traditioneele zwakke plekken. Na enkele aanvallen weet Minor een doelpunt te boeken, terwijl even later een Pantarei-achterspeler tot overmaat van ramp in eigen doel schiet (0—2).

Even voor rust weet de centre-voor van Pantarei uit een scrimmage den achterstand te verkleinen (1—2).

Onder aanhoudenden regen wordt het spel hervat.

Van beide kanten gelijk opgaand spel. Pantarei weet een vrijen schop te benutten en den gelijkmaker te forceeren. Hard wordt gestreden om de overwinning, die Minor behaalde toen de midden-voor een voorzet van rechts in 't doel plaatste. Einde 2—3.

Sparta I—Pantarei, 0—1.

Pantarei verschijnt in Ranja-kleur. Het begin is een getrap naar de meest onmogelijke richtingen. We noteren een hard schot van Pantarei's midden-voor, dat tegen de lat terugspringt. Ofschoon aan beide kanten hard gewerkt wordt, komt de rust toch met blanken stand. Na rust pakken de Rood-Zwarten flink aan, doch hebben het te kwaad met den buitenspelregel. Pantarei heeft het eerst succes als zij uit een vrijen schop de leiding neemt.

Pantarei gaat nu verdedigen en weet ondanks gevaarlijke aanvallen van Sparta den stand onveranderd te handhaven. Voor 't

eerst na 12 jaar mocht Pantarei een overwinning boeken op Sparta. Onbeschrijfelijke vreugde natuurlijk na afloop op het hooge Casino.

Minor I—Sparta I, 0—2.

Reeds in 't begin weet Sparta bij een doorbraak de leiding te nemen (0—1). Van den kant van Minor is een verslapping te constateeren. Wanhopig getrap van beide kanten, tot rust komt. Na hervatting van het spel blijkt een overvloed te komen aan schietingen, waaruit plotseling een strafschoot ontstaat. De centre-voor weet de kans te benutten en Sparta een grooteren voorsprong te bezorgen (0—2). Na enkele minuten werd einde gefloten.

Sparta I—Minor I 1—3.

Nu de drie clubs een gelijk doelgemiddelde hebben, belooft de tweede helft der competitie spannende wedstrijden. Minor is van plan revanche te nemen, doch de fanatieke beginaanval der Spartanen brengt Sparta uit een gewoonte-geworden doorbraak het 1e doelpunt (1—0). Minor zal echter volhouden, en weet dan ook door vlug samenspel den gelijkmaker in 't net te plaatsen (1—1). Thans volgen verwoede aanvallen, doch de rust treedt in met onveranderden stand. Na rust pakt Sparta flink aan, maar wordt op zijn speelhelft teruggedrongen. Een keihard hoog schot van den centre-half kan de doelverdediger slechts stoppen, als de bal het vlak gepasseerd is (1—2).

Sparta onderneemt enkele doorbraken, maar Minor's keeper is safe. Het Sparta-doel lijdt onder den sterken druk en spoedig brengt de centre-voor den stand met een hard schot op 1—3.

Hiermee eindigt dit spel.

Sparta I—Pantarei, 2—1.

Dadelijk beginnen beide partijen elkanders veste te beproeven maar zonder succes. Het is hard werken van beide kanten, maar voor rust kan geen doelpunt geforceerd worden. Na rust wijzigt Sparta de opstelling. Spoedig daarna wordt aan Pantarei 'n strafschoot toegekend in 't beruchte gebied, waardoor ze de leiding weet te nemen.

Sparta echter pakt flink aan, waardoor 't tot tweemaal toe weet te doelpunten (2—1). Onstuimige aanvallen van Pantarei's midden-voor stuiten op Sparta's middenlinie en einde komt met ongewijzigden stand.

Minor I—Pantarei, 0—0.

Veel hoop had men op Pantarei gevestigd om Minor 't kampioenschap te ontfutselen. Vurig spel werd er dan ook van beide kanten geleverd, doch doelpunten bleven uit.

Ondanks alle pogingen van Pantarei blijft Minor's achterhoede onwrikbaar en zoo treedt einde in met dubbel-blanco. Minor is kampioen.

De standen in de eerste afdeeling zijn als volgt:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	punt.	Doelpunten.	
						v. teg.	gemidd.
Minor	4	2	1	1	5	6—3	1.25
Sparta I	4	2	0	2	4	4—5	1.—
Pantarei	4	1	1	2	3	4—5	0.75

Over 't algemeen werd er in de 1e afdeeling vurig gespeeld, waartoe eenigszins bijbracht de aspiratie van Pantarei op 't kampioenschap. Minor's kampioenschap is grootendeels te danken aan de sterke verdediging, terwijl het combineeren der voorhoede aardige staaltjes te zien gaf. Was Sparta's doelverdediger safe geweest, dan zou de beslissing in de eerste klasse niet zoo gauw zijn gevallen.

* * *

IIe Klasse.

In de 2de klas werd over 't algemeen goed werk geleverd. Vooral Limburgia en Sempre Avanti gaven spel dat relatief in techniek dikwijls niet onderdeed voor dat van de 1ste klas, zoodat de wedstrijden van deze clubs tegen de tweede-klassers van Sparta en Minor meestal niet erg veel spanning vertoonden, hetgeen uit het doelgemiddelde zeer goed op te maken is. Minor II en Sparta II leverden interessante wedstrijden. Om niet van de ons toegestane plaatsruimte misbruik te maken, willen we alle verslagen der IIde klasse maar niet publiceeren. Volledigheids halve zullen we ons beperken tot den kampioenswedstrijd.

Limburgia—SempreAvanti.

Beide ploegen verschijnen volledig. Deze wedstrijd, die de beslissing aangaande 't kampioenschap der IIde klasse zou brengen, trok talrijk publiek. 't Was 'n vurige wedstrijd, waarin geen der aspirant-kampioenen toef.

Meerdere aanvallen worden wederzijds gestuit door de onwrikbare achterhoeden. Kort voor de thee gelukte 't SempreAvanti bij 'n dijkbreuk 't eerste doelpunt te fabriceren, waarna de menigte haar sympathie in 'n luid enthousiasme uitte. Na de rust nog vuriger spel, waarin Limburgia na veel vergeefsche aanvallen 'n tegenpuntje weet te maken. Daar Limburgia ondanks wanhopige krachtsontplooiing geen puntje meer fokken kon, was 't kampioenschap toegewezen aan SempreAvanti. We laten de standen in deze afdeeling hier volgen.

	gesp.	gew.	gel.	verl.	punt.	Doelpunten. v. teg.	gemidd.
Sempre							
Avanti	6	4	2	0	10	15—3	1.66
Limburgia	6	4	1	1	9	11—4	1.50
Minor II	6	1	1	4	3	7—13	0.50
Sparta II	6	0	2	4	2	3—16	0.33

IIIe Klasse.

Op 't 3de klassterrein, waar 't spel veel weg heeft van billarten ('t hekwerk dient als lange band) was van hoogstaand spel niet veel te bespeuren. Klein Rolduc dat vorig jaar kampioen was, kwam dit jaar als heksesluiter achter aan.

Het zal voldoende zijn slechts de standen te noteeren.

	gesp.	gew.	gel.	verl.	punt.	Doelpunten. v. teg.	gemidd.
Limburgia II	4	3	1	0	7	16—3	1.75
SempreAv. II	4	2	0	2	4	8—5	1.—
Kl. Rolduc	4	0	1	3	1	2—14	0.25

Bekerwedstrijden.

Het reglement van de bekerwedstrijden stelde den duur op 1½ uur, bij eventueel gelijk spel telden de corners en gaf dit geen beslissing, dan moest er geloot worden.

Ie Klasse.

Sparta had 't vrijlot, zoodat als eerste elftallen in 't veld verschenen geel-zwart en ranja.

Wegens de belangrijkheid der bekerwedstrijden heeft de heer Amkreuz, scheidsrechter der R. K. F., zich bereid verklaard de wedstrijden der eerste klasse te leiden, terwijl voor de 2de klasse 'n inheemsche scheidsrechter optrad.

Pantarei—Minor (1—3)

Het begin kenmerkt zich door een zeer zenuwachtig spel. Plotseling weet Minor van de gelegenheid gebruik te maken en te doelpunten, doch.... de scheidsrechter kende offside toe. Pantarei herstelt zich even, doch is niet in staat 'n oogenblik daarna 'n doelpunt te verhinderen.

Hopeloos spel blijft tot den rusttijd. Na hervatting van 't spel pakt Minor weer hard aan 'en dank 't vlugge samenspel van linksbinnen en linksbuiten, weer Minor den voorsprong te vergrooten. Pantarei brengt 'n wijziging aan dat 'n verbetering blijkt. „Ams" komt in de voorhoede en na eenige worstelingen weet hij Pantarei eenigst doelpunt te forceeren. Voor einde weet Minor nogmaals te doelpunten en zodoende 'n overwinning te boeken.

Minor I—Sparta I (2—2)

Voor de 2de maal verschijnen deze ploegen in 't veld. Deze keer was 't spel lang niet zoo vurig als Donderdags. De wind deed veel afbreuk, doch dit belette niet dat Sparta reeds na 5 minuten de leiding nam, juist als Donderdags te voren, toen wegens de regen 't spel moest gestaakt worden. Minor, geenszins ontmoedigd, weet van den gunstigen wind gebruik te maken om tot tweemaal toe te doelpunten, waarmede rust intreedt.

Als de bal weer aan 't rollen gebracht wordt, heeft Sparta 't voordeel van den wind, doch doelpunten laten lang op zich wachten. Twee min. voor einde maakt Sparta den gelijkmaker en won den beker wegens 'n kleine voorsprong van corners.

Het is hier de plaats, even te noteeren dat wegens de correcte leiding en het doortastend optreden van den heer Amkreuz klachten uitbleven, zoowel van de spelers als van 't publiek, dat bij 'n inheemsche scheidsrechter nog al 'ns voorkomt.

ROLDUC'S ELFTAL

SPARTA I

LIMBURGIA I

UNITAS (KLEIN ROLDUC)

IIe Klasse.

In de wedstrijden der 2de klasse, zouden de twee sterkeren in deze afdeeling, Limburgia en Sempre-Avanti¹⁾ elkaar ontmoeten. We zullen ons beperken tot 'n kort verslag over den wedstrijd.

Limburgia-Sempre-Avanti (3—2).

Beide concurrenten van het kampioenschap ontmoetten elkaar wederom in den strijd om den beker. Hard tegen hard wordt er gewerkt, doch Limburgia weet vóór rust 'n voorsprong te maken van 2—0. Sempre-Avanti echter, vast besloten te winnen brengt den stand op 2—1, om eenige oogen-

¹⁾ In den loop van het jaar wijzigde Sempre-Avanti haar oorspronkelijken clubnaam in het „meer hollandsche“ Quick.

blikken daarna den gelijkmaker te forceeren. Nu begint er een hard spel om een voorsprong in corners. Eenige minuten voor tijd echter weet Limburgia nogmaals de leiding te nemen, waarbij het bleef, zoodat Limburgia weer voor een jaar met den beker strijken gaat.

IIIe Klasse.

De beker der IIIe klasse wordt verspeeld tusschen Unitas (H. B. S.) en Concordia (Gym.) van klein-Rolduc.

In beide wedstrijden weet Unitas de overwinning te behalen, zoodat haar de beker bleef.

Het Dagelijksch Bestuur:

JAN BEMELMANS, Praes.

LOUIS BRAAM, Secr.

JAN HERMANS, Penningm.

HOCKEY.

Niet altijd was van 't jaar de animo voor de Hockeysport even groot. Toch was 't aantal leden zeer bevredigend. De kracht eener vereeniging ligt nu eenmaal niet alleen in 't aantal harer leden; ware dit 't geval geweest, dan mocht 't jaarverslag geen enkelen mineurtoon laten hooren. Onze Hockeyclub won in leden, die voornamelijk kwamen uit de jongere klassen, een voordeel, dat in de naaste toekomst vruchten zal geven, immers er is een tijd van training noodig, wil men 't spel tot de gewenschte hoogte opvoeren.

Het eerste Trimester van 't verlopen schooljaar was een groote opbloei goed merkbaar. Trouw was de opkomst naar verplichte als ook naar gewone partijen. Het werkzame bestuur wist gedaan te krijgen,

dat een club van Oud-Rolducenaren tegen hun stamclub „Unitas“ zou komen spelen. Maar 't mocht niet zijn! Den vastgestelden dag regende het. Meerdere pogingen werden door 't bestuur aangewend, maar nooit kon men tot matches komen.

Het tweede Trimester was erg slap: zeer weinig animo.

Het laatste Trimester wist het bestuur door oproep en aansporing de club te doen herleven. Er werd weer veel en goed gespeeld.

Tenslotte een woord van dank aan 't afgetreden bestuur voor zijn trouw werk, waar door het aan de Hockeyclub weer vastere vormen gaf.

J. Houben.

SCHOOLJAAR 1922-1923

.....

LEERARENCORPS

I. Priesterleeraren.

Van de Venne, A. J. M. H. Directeur.

Benoemd 1898.

Verbeek H. C. 1894.

Cuypers P. J. 1896.

Ribbergh E. E. J. H. 1897.

Janssens A. J. H. H. 1898.

Lemmens J. H. F. 1899.

Wismans J. H. 1899.

Franck W. H. J. 1900.

Nagant Dr. J. L. H. J. B. 1901.

Rutten J. R. 1904.

Backhuys L. W. H. 1905.

Jacobs Dr. J. W. J. J. 1905.

Knops M. A. M. 1905.

Lücker A. J. J. 1905.

Nijssen P. J. 1905.

Terstappen Dr. V. A. S. 1905.

Roebroek Dr. F. L. H. 1906.

Janssen Drs. L. J. 1910.

Absil Drs. Th. E. 1911.

Cramer Drs. P. J. J. H. M. 1911.

Everts Drs. P. S. 1912.

Knops J. W. H. 1913.

Linssen L. W. 1913.

Deumens Dr. A. L. I. 1913.

Van der Mühlen H. J. 1913.

Sittarz Drs. W. F. J. 1914.

Steinhardt J. 1914.

Berendsen Th. J. M. H. 1914.

Metzemakers J. P. J. 1914.

Janssens S. B. E. M. J. 1916.

Hutschemakers K. C. 1916.

Smits A. M. J. 1916.

Cobbenhagen Drs. M. J. H. 1916.

Kurris Dr. J. M. H. 1917.

Sassen Dr. F. L. R. 1919.

Zuylen A. H. H. J. 1922.

II. Leekenleeraren.

Stessen J. H. 1901.

Eck. P. J. A. 1910.

Bonekamp H. K. 1916.

Benoemd leeraar R. K. H. B. S. Maastricht 1 Juni 1923

Roukens W. 1921.

Benoemd leeraar R. K. Kweeksch. Echt 20 Mei 1923.

Vaessen J. H. 1921.

III. Onderwijzers voorb. school.

Linssen J. H. 1919, Hoofd,

Benoemd leeraar R. K. Kweeksch. Venlo 1922.

Van der Heyden A. C. J. 1922, Hoofd.

Cleven G. J. M. 1920.

IV. Muziekleeraren.

Hanöver J. 1869.

Rietra J. 1875.

Zimmerman P. 1901.

Zeyen P. 1901.

.....

LEERLINGEN VAN HET SCHOOLJAAR 1922-1923

.....

Philosophie Sup.

Bemelmans Jan, Nuth.
Ceyssens Jules, de Kempen = Dorplein.
Geurts Jean, Maashees.
Hanöwer Herman, Kerkrade.
Huysmans Rudolf, Eindhoven.
Janssen Henri, Horn.
Menten Gerard, Limbricht.
Mullenders Jacques, Fouron St. Martin.
Oomes Mathieu, Maastricht.
Raeven Gerard, Maastricht.
Rohs August, Amstenrade.
Sillen Willem, Roermond.
Teunissen Lambert, Weert.
van den Bosch Antoine, Weert.
van Gassel Leo, Sevenum.
van Thiel Arnold, Leur.
Versterren Lambert, Meerssen.
Willems Jan, Horst.
Zitzen Hendrik, Rimborg.

Philosophie Inf.

Aerts* Koenraad, Roggel.
Arts* Mathieu, Horst.

Boosten* Victor, Maastricht.
Castermans* Pierre, Maastricht.
Christis* Martin, Venlo.
Geelen* Theo, Sittard.
Grispen* Joseph, Maasbracht.
Janssen Amaury, Venray
Janssen Joseph, Ottersum.
Lanckohr* Jan, Kerkrade.
Lebens* August, Munstergeleen.
Palla* Adalbert, Szolnok.
Peeters* Adrien, Weert.
Peeters* Frans, Velden.
Pol* Theo, Weert.
Raven* Silvio, Sittard.
Rutten* Jan, Helden-Panningen.
Schreurs* Joseph, Haelen.
Seroe* Antoon, Venlo.
Spee Joseph, Blerik.
Thissen* Emile, Sittard.
Tijssen* August, Wessem.
van der Sterren* Henri, Horst.
van der Sterren* Piet, Baarlo.

.....

SEMINARIE GYMNASIUM

6de Klas.

Boyens Hubert, Sweykhuizen.
Coebergh Frans, Utrecht.
Dohmen Joseph, Terwinselen.
Hermans Hubert, Broekhuizen-vorst.
Leclou Leo, Ubaghsberg.
Müller Heinrich, Rotterdam.
Paulussen Joseph, Maastricht.
Rouschop Jean, Maastricht.
Schutgens August, Spaubeek.
Simons Jan, Blerick.
Thijwissen Jules, Venlo.
van Eekelen Albert, Oosterhout.
Weijden Joseph, Kerkrade.
Weijermans Leopold, Eysden.

5de Klas.

Houben Joseph, Valkenburg.
Janssen Joseph, Venray.

Koch Frans, Steenberg.
Kallen Jan, Noorbeek.
Meyerink Johan, Denekamp.
Smeets Gerard, Kerkrade.
ten Berge Henri, Groningen.
Zoetmulder Piet, Heerlen.

4de Klas.

Baas Joseph, Hoorn.
de Vrede* Guillaume, Maastricht.
Gökemeyer Jan, Kerkrade.
Hermans Jan, Sittard.
Janssen Antoon, Maarland.
Koch Louis, Steenberg.
Kruyen Arnold, Geleen.
Seelen Henri, Heerlen.
Swillens Hubert, Heerlen.
Ubaghs Joseph, Valkenburg.
van Enckevort Gerard, Sevenum.

* Nieuwe leerlingen van het schooljaar 1922—1923.

van Groenendael Jan, Breda.
 Voncken Frits, Wylré.
 von Schwarzenberg Hugo, Rimbürg.
 Vorstman Louis, Heemstede.

3de Klas.

Bollen Johan, Zwolle.
 Debije Joseph, Amstenrade.
 De Rechter Honoré, St. Janssteen.
 Hell Emmanuel, Duisburg.
 Hermans Joseph, Spekholzerheide.
 Houben Emile, Valkenburg.
 Huynen Leopold, Reymerstock.
 Jansen Joseph, Tilburg.
 Janssen Jan, Maarland.
 Koch Jo, Amsterdam.
 Linthorst Willy, Wilp.
 Locht Henri, Valkenburg.
 Rutges Piet, Geertruidenberg.
 Slijpen Jacques, Stevensweert.
 Smeets George, Ottersum.
 Smeets* Henri, Weert.
 Smeets Paul, Weert.
 van den Bercken Martinus, Grubbenvorst.
 van der Zalm Nico, den Haag.
 Vliegen Hubert, Heerlen.
 Wijnen Pierre, Reymerstock.

2de Klas, 1ste Afd.

Arkenbosch Frans, Kerkrade.
 Bollen Jacques, Maastricht.
 Bos* Pierre, Blerik.
 Cals* Willem, Schaesberg.
 Dijkman Gerard, Epe.
 Ehlen Frans, Broeksittard.
 Franck Johan, Schaesberg.
 Geurts Antoon, Geysteren.
 Habets Joseph, Kerkrade.
 Hermans Joseph, Broekhuizen-vorst.
 Houba* Frans, Maastricht.
 Janssens* Emile, Weert.
 Jochems Henri, Meyel.
 Keybets Pierre, Terwinselen.
 Keysers Joseph, Sittard.
 Koch* Pierre, Steenbergen.
 König Ignace, Osnabrück.
 Snieders* Willy, Dommelen.

2de Klas, 2de Afd.

Neuss Joseph, Vaals.
 Notermans Eugène, Venlo.

Ortmans Hubert, Mechelen.
 Prompers Nico, St. Geertruid.
 Pulles Johan, Oss.
 Raedts Louis, Venray.
 Reinartz Jan, Waubach.
 Römken Piet, Schaesberg.
 Smeets Werner, Bleyerheide.
 Stolwijk Herman, Vinkeveen.
 Systemans Leo, Valkenburg.
 van de Reyt André, Ginneken.
 van Eekelen Anton, Oosterhout.
 van Loo Joseph, Schin-op-Gel.
 van Thoor Joseph, Simpelveld.
 van Wijngaarden Johan, Blerik.
 Vincken Mathieu, Schaesberg.
 Wesseling Jan, den Haag.
 Wetzels Henri, Chèvremont.
 Weynen Antoon, Fijnaart.

1ste Klas, 1ste Afd.

Baars Piet, Geertruidenberg.
 Beuyssen Ferdinand, Horst.
 Bloemen Gerard, Nieuwenhagen.
 Carlier* Bernard, Groningen.
 Cremers Frans, Roermond.
 de Macker Hubert, Meerssen.
 Dieren* Henri, Heerlen.
 Engelbregt* Jacob, Dordrecht.
 Gruwel* Hendrik, Delft.
 Jacobs* Joseph, Heerlen.
 Janssen Pierre, Maarland.
 Keularts Hubert, Heerlen.
 Mesker* Henri, Maastricht.
 Knops* Pierre, Obbicht.
 Krekelberg Max, Maastricht.
 Partouns Mathieu, Eysden.

1ste Klas, 2de Afd.

Horsmans Jan, Voerendaal.
 Muré* Joseph, Maastricht.
 Neyens Mathieu, Breda.
 Paulussen* Louis, Maastricht.
 Possen Jan, Wittem.
 Pricken* Leo, Nyswiller.
 Renckens Jan, Bingelrade.
 Renckens Joseph, Bingelrade.
 Ruffini Frans, Treebeek.
 Schlangen* Joseph, Spekholzerheide.
 Senden Hubert, Voerendaal.
 Souren* Henri, Wylré.

Spauwen* Arnold, Eysden.
Spauwen Joseph, Gronsveld.

Spauwen* Pierre, Eysden.
Swillens Marcel, Heerlen.

.....

HOOGERE BURGERSCHOOL

5de Klas.

Allart Jacques, Alfen a. d. Rijn.
Croughs Hubert, Stevensweert.
Damen Herman, Moerdijk.
Jaspars Joseph, Merselo.
Kramers Charles, Zwolle.
Lannoye Alfons, Uitkerke-Blankenberghe.
Niesten Pierre, Bergen.
Offermans Gerard, Geertruidenberg.
Receveur Constant, Venlo.
Schreven Jan, Wychen.
Stoot Henri, Venray.
Thomas Arthur, Eysden.
van Aken Martin, Oudenbosch.
van de Venne Louis, Echt.
van de Weyer Joseph, Spekholzerheide.
Verhaegen Joseph, Stoppeldijk.

4de Klas.

America Joseph, Gulpen.
Beltjens Frans, Roermond.
Braam Louis, Terborg.
Defesche Hubert, Maastricht.
Derks Bernard, Bergen.
de Vries Paul, Wolvega.
Heiligers Hubert, Heerlen.
Kneepkens Frans, Weert.
Maaskamp Jo, Nijmegen.
Meurs Chris, Gendt.
Nivelstein Frits, Kerkrade.
Nijsten Joseph, Schimmert.
Peeters Henri, Eindhoven.
Pinckers Alfred, Eysden.
Raedts Jacques, Venray.
Rutten* Eugène, Beesel.
Schuerman Albert, Hulst.
Smeets René, Ottersum.
Urselmann Willy, Nijmegen.
van Dijk Karel, Arnhem.
van Enkevort Frans, Blerik.
van Thiel Hubert, Leur.
Verbeek Cor, Oss.
Vorstman Robert, Heemstede.

3de Klas, 1ste Afd.

Aerts Louis, Venray.
Daniels Louis, Tilburg.
de Haes Bart, Eindhoven.
de Jong Piet, Oosteind.
Gerards Joseph, Heerlen.
Gozé Jan, Maastricht.
Heyltjes Gerard, Kerkrade.
Hilbrand Piet, Obdam.
Kissels Mathieu, Klimmen.
Martens Louis, Valkenburg.
Meyer Herman, Rheden.
Reinards Willy, Valkenburg.
Schroeder Martin, Heerlen.
van de Venne* Paul, Weert.
van Oppen Alphons, Aken.
Weitjens Cor, Bussum.
Wolfs Wiebe, Breda.

3de Klas, 2de Afd.

Beckers August, Nuth.
de Deckere Gabriel, Clinge.
de Nijs Gerard, Roosendaal.
Fouarge Hubert, Gulpen.
Gökemeyer Frits, Kerkrade.
Hartmann Max, Delft.
Hermans Antoon, Brunssum.
Jochems Arnold, Meyel.
Krekelberg Marcel, Maastricht.
Kurstjens Joseph, Grubbenvorst.
Lenssen Joseph, Brunssum.
Mesker, Piet, Maastricht.
Offermans Koos, Geertruidenberg.
Rouschop Guillaume, Bergen.
Scholten Henri, Borne.
Verhaegen George, Grauw.
Vermeulen Willy, Beuningen.
Wolfs Frans, Terborg.
Wynands Eduard, Nijmegen.

2de Klas, 1ste Afd.

Albers Jan, Druten.
Albers Willem, Druten.

Carlier* Everard, Groningen.
 Colaris Colla, Broeksittard.
 Colsen Willem, Hontenisse.
 Hermans Hubert, Sittard.
 Heystee Frans, Helmond.
 Jagersma Jo, Nuth.
 Jansen Henri, Weert.
 Lenssen Jan, Brunssum.
 Morselt Jan, Borne.
 Nabben Paul, Sevenum.
 Nicolai* Charles, den Haag.
 Stessen Mathieu, Gulpen.
 Swart Hendrik, Tripscompagnie.
 Ubben Clemens, Kerkrade.
 Urselmann George, Nijmegen.
 van Bockstaele Emille, Terneuzen.
 van den Hombergh Jan, Amsterdam.
 van der Heyden Joseph, Hulst.
 van Mourik Herman, Lith.
 van Rhijn Joseph, Hilversum.
 van Rijthoven Embrecht, Oosterhout.
 Vermeulen Allard, Beuningen.
 Vollmer* Gerard, Dokkum.
 Vijgen Hubert, Kerkrade.

2de Klas, 2de Afd.

Annyas Antoon, Leeuwarden.
 Bemelmans Gaston, München.
 Bots Kees, Leiden.
 Flapper Yette, Franeker.
 Frencken Henri, Weert.
 Geuskens Winand, Rimburch.
 Hoefnagels Piet, Asten.
 Janssen Jacques, Helden.
 Jennekens Joseph, Valkenburg.
 Kauling Antoon, Gouda.
 Kerckhoffs Cornelis, Meerssen.
 Kwanten Henri, Arcen.
 Meyers Antoon, Oss.
 Muré Edmond, Gulpen.
 Oomen Bernard, Oosterhout.
 Schmier Jan, den Haag.
 Smeets Willy, Boxmeer.
 Smits Christ, Oud-Valkenburg.
 Straeten Peter, Vaals.
 Stroux Theophile, Stramproy.
 van Oers Renier, Helenaveen.
 van Waes Emery, Westdorpe.
 Vencken Henri, Papenhoven.
 Voncken Frans, Wylre.

1ste Klas, 1ste Afd.

Boerland* Marinus, Nieuwe-Pekela.
 Carlier* Benjamin, Groningen.
 Corten* August, Beek.
 Daniels Pius, Tilburg.
 de Moll* Johan, Steenderen.
 Engel* Hubert, Castrop.
 Erkens Antoon, Heerlen.
 Frencken* Hubert, Obbicht.
 Gelissen* Pierre, Blerik.
 Gerards* Joseph, Kerkrade.
 Geurts Piet, Gennep.
 Giesen Alfons, Haelen.
 Goulmy Berto, den Bosch.
 Gozé* Henri, Maastricht.
 Heystee* Gerard, Helmond.
 Poelmann* Alex, Amsterdam.
 Rütten Frans, Kerkrade.
 ten Berge Willy, Groningen.
 Timmers Jacques, Kerkrade.
 van der Kallen* Henri, Heerenveen.
 van Riet Willy, Kerkrade.
 Vennekens Jacques, Neer.
 Vijgen Henri, Sittard.
 Weyden Willy, Kerkrade.

1ste Klas, 2de Afd.

Bemelmans Joseph, Meerssen.
 Beuskens Frans, Gulpen.
 Budé* Jan, Maastricht.
 Dessing* Willy, Naaldwijk.
 Gelissen* Frans, Beek.
 Haagmans* Martin, Kerkrade.
 Helmer* Frits, den Haag.
 Hermans* Pierre, Maastricht.
 Lausberg* Jan, Maastricht.
 Linssen Joseph, Merkelbeek.
 Looman* Piet, Dordrecht.
 Pernot* Jan, Borne.
 Robertz Henri, Heerlen.
 Romans* Henri, Beek.
 Rouppe van der Voort* Karel, Vught.
 Simons* Henri, Maasniel.
 Thuys Frans, Laren.
 Thuys Hubert, Laren.
 van de Kar* Henri, Steenberg.
 van der Werf* Johan, Bolsward.
 van Heek Chris, Echt.
 van Poelvoorde* Frans, Heerlen.
 Vincken Hubert, Mechelen.

HOOGERE HANDELSSCHOOL

5de Klas.

de Hesselle Jan, Aken.
 Eygenraam Jan, Dordrecht.
 Gras Bernard, Bussum.
 Hehenkamp Jan, Amersfoort.
 Linthorst Thijs, Wilp.
 Meuwissen Frans, Echt.
 Rouschop Joseph, Maastricht.
 Rijken Richard, Schaesberg.
 Schattorjé Pierre, Venlo.
 Schram Jan, Chaam.
 Vermeulen Bernard, Beuningen.
 Weckselser Hein, Kerkrade.

4de Klas.

Ackermans Jan, Nuth.
 America George, Gulpen.

Barten* Piet, Beugen.
 Berger Martin, Venlo.
 Berkemeyer Paul, Heerenveen.
 Biesmans Piet, den Haag.
 Bollen* Antoon, Utrecht.
 Bremen Hubert, Kerkrade.
 de Hesselle* Frans, Aken.
 Goulmy Victor, den Bosch.
 Hensen Antoon, Rotterdam.
 Lenaerts Pierre, Weert.
 Lenssen Eduard, Brunssum.
 Overling Antoon, Doetinchem.
 Senden Joseph, Vaals.
 van Dael* Gerard, den Haag.
 van den Brûle Antoon, Maastricht.
 Vreeburg Laurent, Delft.
 Vos Steph., Terborg.
 Wolfs Gerard, Breda.

.....

VOORBEREIDENDE KLAS

1ste Afd.

Asma* Namle, Heeg.
 Dassen* Hubert, Heerlen.
 Elbert* Frans, Millingen.
 Habets* Pierre, Kerkrade.
 Havenith* Willem, Bocholtz.
 Hermans* Henri, Broekhuizen.
 Houben* Antoon, Valkenburg.
 Kerckhoffs* Alfons, Meerssen.
 Lammers* Robert, Someren.
 Lenssen* Antoon, Elsloo.
 Meyer* Piet, Scheveningen.
 Mulkens Hubert, Eygelshoven.
 Nabben* Eduard, Sevenum.
 Nieuvelstein Klaus, Kerkrade.
 Renckens* Bernard, Bingelrade.
 van Abbe* Jan, Eindhoven.
 van der Meer* Jan, Alkemade.

2de Afd.

Adriaans* Charles, Maastricht.
 Lenssen* Mathieu, Elsloo.
 de Bakker* Marinus, Naaldwijk.
 Meens* Hubert, Klimmen.
 Penders* Frans, Elsloo.
 Ritzerfeld* Joseph, Terwinselen.
 Ruiters Johan, Kerkrade.
 Simons Leopold, Waubach.
 Smeets* Alfons, Eysden.
 Vallen* Jules, Ottersum.
 van Abbe* Albert, Eindhoven.
 van der Meer* Karel, Dordrecht.
 Weitjens* Joop, Bussum.
 Zwartelé* Nico, Alkemade.

.....

PERSONALIA

1922—1923

.....

Werden benoemd:

aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam: tot **Kerkelijk Hoogleraar**:
Pater R. R. Welschen, O. P. te Zwolle.

aan de Keizer Karel-Universiteit te Nijmegen ¹⁾: tot **gewoon Hoogleraar**:

Prof. Dr. Jos. Schrijnen, te Utrecht. (tevens Rector Magnificus voor het eerste studiejaar)

Dr. A. Slijpen, S. J., te Amsterdam.

tot Lector:

Mr. G. Russel, te Amsterdam.

De **H. Priesterwijding** ontvingen:

J. Adams.	G. Seegers.
L. Evers.	F. Stroux.
J. Durlinger.	A. Terstappen.
W. Franck.	P. van Cleef.
C. Janssen.	G. Vervoort.
J. Kusters.	P. Vullingsh.
F. Lanckohr.	J. Wehrens.
L. Moonen.	G. Wolf.
G. Peeters.	M. Wolfs.

allen van het Bisdom Roermond.

G. Frantzen. H. Lerschen.

voor de Missie in Noord-Amerika.

Werd benoemd: tot **Assistent-Bisschop** bij den Pauselijken troon:

Mgr. A. F. Diepen, Bisschop van 's Bosch.

De volgende **examens** werden afgelegd:

aan de Universiteit van **Leiden**:

Jhr. R. van Grotenhuis, voorb. ex. N. I. adm. dienst.

aan de Universiteit van **Groningen**:

F. H. van der Werf, cand. med.

J. Steinhart, Pr., cand. rom. t. en lett. (fr.)

aan de Universiteit van **Utrecht**:

H. J. Voncken, cand. med.

J. H. J. Gerards, cand. tandh.

A. Deumens, Pr., promotie wis- en nat.

E. Panhuysen, cand. recht.

J. van Eys, doct. med.

Th. Blom, doct. med.

J. W. Handels, theor. tandh. 2e ged.

J. Stroom, doct. recht.

J. Bouma, doct. med.

aan de Universiteit van **Amsterdam**:

G. van Bracht, doct. med.

P. van de Kar, semi-arts.

J. G. A. Kerssemakers, arts ex.

J. P. M. Vercauteren, cand. med.

A. van Loy, cand. med. 1e ged.

W. P. A. Brocks, doct. med.

Ch. Keunen, semi-arts.

Th. van Dijk, arts-ex.

R. Verhaegen, doct. med.

J. van de Kar, arts ex. 1e ged.

A. G. Reyers, arts ex. 1e ged.

J. Notermans, doct. recht.

S. Majoor, arts ex.

aan de Technische Hoogeschool van **Delft**:

J. Hoyink, prop. civ. ing.

A. S. van Mourik, cand. werkt. ing.

A. van der Linden, prop. electr. ing.

aan de Veeartsenijkundige Hoogeschool van **Utrecht**:

Th. J. L. Stals, 1e ged. 1e helft veeartsenijk. ex.

K. Bloemen, 1e ged. 2e helft veeartsenijk. ex.

aan de Handelshoogeschool van **Rotterdam**:

A. F. Adriaansens, dipl. hand. ec.

G. Jenneskens, dipl. hand. ec.

aan de Landbouwhoogeschool van **Wageningen**:

H. J. H. Bemelmans, Pr., ing. ex. ned. ldb.

J. J. Janssen, prop. ex.

N. A. ten Doesschate, prop. ex.

J. M. J. Hanraets, prop. ex.

J. Ch. Bles, prop. ex.

B. C. C. Wösten, prop. ex., 1e ged.

W. J. Droesen, cand. ned. ldb.

aan de Universiteit van **Leuven**:

G. van Damme, cand. med.

aan de Technische Hochschule van **Stuttgart**:

R. Brandes de Roos, cand. ex.

¹⁾ De druk van dit Jaarboek was reeds te ver gevorderd, om dit jaar nog de portretten van de nieuwbenoemde hoogleraren aan de R. K. Universiteit te kunnen opnemen,

Notarieel Staatsex.:

J. Kirch, 2e ged.

Ex. Gem. Adm.:

P. Jansen.

(De examenlijst is afgesloten 1 Juli.)

Werden benoemd:

tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw:

Mgr. A. F. Diepen, Bisschop van 's Bosch.

J. M. H. van der Grinten, Generaal-majoor, commandant der Ite divisie.

Mgr. Dr. H. A. Poels, Hoofdaalmoezenier van Sociale Werken, te Heerlen.

Mr. A. J. I. M. Smits, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, te Oosterhout.

tot Officier in de Orde van Oranje Nassau:

J. F. M. Diepen, voorzitter der Katakombenstichting, te Valkenburg.

Dr. Felix Rutten, letterkundige, te Geulle.

Dr. F. M. J. de Wever, arts te Heerlen.

J. A. H. Wouters, kanunnik, deken en pastoor te Maastricht.

tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau:

Mr. H. A. N. van Haastert, rechtskundig ambtenaar van den Ned. Boerenbond, te Hillegom.

A. L. Habets, pastoor, te Voerendaal.

M. J. H. Nuchelmans, rustend pastoor, te Nieuwenhagen.

J. H. Rijs, rector, te Haelen.

J. W. H. Stassen, rustend pastoor, te Heerlen.

tot Ridder-Grootkruis van de Souvereine Orde van Malta:

Mgr. A. F. Diepen, Bisschop van 's Bosch.

tot Officier d'Académie van Frankrijk:

A. Nolet, te Nijmegen.

I. Sassen, secretaris van de Alliance Française, te 's-Gravenhage.

Werden begiftigd:

met het eerekruis Pro Ecclesia et Pontifice van den H. Stoel:

D. van Arcken, te Nijmegen.

met het Onderscheidingsteeken van het Koninkrijks Roode Kruis:

Mgr. A. F. Diepen, Bisschop van 's Bosch.

G. E. Huys, majoor-aalmoezenier, te Breda.

Mgr. Dr. W. H. Nolens, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te 's-Gravenhage.

met de Medaille van Koning Albert van België:

V. Coenen, burgemeester, te Roosendaal.

Mgr. A. F. Diepen, Bisschop van 's Bosch.

J. Jongen, pastoor, te Spekholzerheide.

A. Nolet, te Nijmegen.

Ch. Oliviers, pastoor, te Gronsveld.

Ch. Op de Coul, pastoor, te Swolgen-Tienray.

J. Poels, oudlid Tweede Kamer, te Venray.

J. Keybets, te Spekholzerheide.

J. Salden, pastoor-deken, te Schinnen.

Dr. A. Smits, pastoor, te Breda.

F. Smits, te Breda.

V. C. J. Smits, arts, te Utrecht.

F. J. van Waesberghe, te Hulst.

O. Wolters, arts, te Venlo.

OVERLEDENEN.

(achter den naam is het geboortejaar aangegeven.)

J. Schram (1870), rustend priester, Lierop.

J. J. Verheggen (1858), rustend priester, Hel-den.

L. C. Hermans (1846), pastoor, Haps.

J. H. H. van Aken (1867), pastoor, Maas-tricht.

P. C. M. Bogaers (1853), oudlid Prov. St., Helmond.

Mr. J. Th. Cremers (1872), notaris, Gulpen.

P. J. van den Goor (1844), oudleeraar, Echt.

H. J. N. Beckers (1858), pastoor, Roosteren.

J. F. Hilgers (1873), pastoor, St. Odilienberg.

P. Th. Dohmen (1847), rustend priester, Hol-tum.

H. M. J. E. Hanssen (1870), archivaris, Rim-burg.

J. Beukers (1883), missionaris van Mill-Hill, Madras.

J. Reinartz (1867), pastoor, 's Graven-Voeren.

P. Vaessen (1900), stud. med., Klimmen.

J. J. Soons (1854), pastoor, Roggel.

J. Gubbels (1900), Heythuizen.

P. L. Faes (1857), Breda.

H. E. J. H. van Haeff (1854), rustend priester, Tienray.

Door de belg. mil. overheid is in Febr. 1923 verklaard, dat Robert Hoho (1893), sinds den oorlog vermist, in Oct. 1914 voor België gesneuveld is.

R. I. P.

PROFESSOR R. R. WELSCHEN, O. P.

Oud-student van Rolduc

Hoogleeraar in de Thomistische Wijsbegeerte aan de Universiteit van Amsterdam

.....

De Redactie van dit jaarboek vroeg mij een kort bijschrift bij het portret van den oud-leerling van Rolduc, die onlangs opvolger werd van den onvergeetlijken Prof. J. V. de Groot aan de Hoogeschool van Amsterdam.

Ik mocht niet weigeren, immers hij, die nu mijn collega werd aan de Universiteit behoort al vele jaren tot den kring mijner vrienden. En ik won eens dien vriend in mijn leven op *Rolduc's grond*, waar wij in denzelfden tijd student waren en korten tijd na elkaar eindexamen maakten. Onze levenswegen gingen uiteen, toen wij het „Adieu Rolduc” gezongen hadden. Hij trok — na kort verblijf in Freiburg — zich terug achter de muren van het Dominikaner klooster. Ik ging ter Academie om medicus te worden. In den aanvang na de scheiding werden nog wel brieven gewisseld. Maar dat luwde allengs, en jaren gingen henen, zonder dat wij elkaars stem hoorden of de hand weer drukken konden. Tot het wederzien weer plaats had. Dat was bij een bezoek in Amsterdam vóór een paar maanden, toen de Zwolsche Pater Welschen als pas benoemd Hoogleeraar bij mij orientatie zoeken kwam in zeden en gebruiken van het universitaire leven in de hoofdstad. Het was een joyeus wederzien na jaren van geheel onwillekeurige verwijdering. Het werd een opgetogen gesprek, dat uren duurde, maar dat niet of nauwelijks raakte aan wat betrekking had op... universitaire zaken, doch bijna uitsluitend liep over... Rolducsche herinneringen. De schatkamers van ons geheugen waren vol er mede. Jarenlang hadden die herinneringen gesluimerd. Nu werden ze weer gezet in het volle licht voor onze fantasie, en wij genoten er van met opgetogen harten. Wij lachten weer

als jonge studenten, die draafden op cour of bosquet, in jonge, rijke levensvreugde. Tot nabij het middernachtelijk uur ging de stroom van herinneringen maar voort, en het werd voor ons beiden een herleven van de mooiste jaren onzer jeugd. Rolduc had ons gansch dien avond van weerzien beheerscht, volkomen beheerscht. Eén herinnering trof bijzonder, al gold zij slechts een eenvoudig feit. Wij herdachten de dagen vóór ons eindexamen, toen wij te Rolduc, als studenten der hoogste klassen, de studie-uren gedeeltelijk mochten doorbrengen in het bosquet, om daar uit boek en schrift de accumulatoren onzer hersenen te laden voor de eindproef, die ons wachtte. Met twee of drie te zamen werd dan dikwijls, op een rustig bankje in een of andere stille laan, gerepeteerd. Menigmaal nu hadden wij beiden, in die dagen, een bank gezocht vlak bij den kleinen vijver, en daar werden dan de geschiedeniscijfers en gonio- of stereometrie-formules en wat al niet meer duchtig gerepeteerd. De derde in den bond was Welschen II, nu ook Dominikaan, die met mij eindexamen H. B. S. moest doen, terwijl Welschen I, de „held” dezer regelen, het gymnasiale eindexamen moest ondergaan. In onze herinnering doemde dat werken te zamen daar in het mooie bosquet op, en plots vloog haast tegelijk ons de vraag van de lippen: Wie had toen kunnen droozmen, dat wij nog eens naast elkaar aan eenzelfde Universiteit zouden werken!...

Welschen te Rolduc behoorde tot de kalme, ernstige studenten. Hij draafde niet achter den voetbal, maakte de „proemerie” niet onveilig, noch toonde groote neiging tot heimelijke nicotine-genietingen. Rustig deed hij, wat regel of voorschrift was. Hij was vol

orde en regelmaat, ging kalm zijn weg, maar was van lach of dartelheid toch geenszins afkeerig. Hij kon vol pret en jolijt zijn om de prettige dingen van het kostschoolleven — maar geen, die hem in Rolduc als vriend nabij stond, was later verbaasd, toen het na zijn vertrek van Rolduc bekend werd, dat hij niet de medische carrière gekozen had, zoo als zijn „compagnie”-genooten steeds van hem gehoord hadden, maar pater worden ging. Dat hij man-van-studie blijven zou, wist ieder wel, want in Rolduc was hij als „blokker” een voorbeeld.

Nu is deze oud-student van Rolduc ge-roepen, na vele jaren in het Zwolsche Dominicanerklooster gedoceerd te hebben, als Hoogleeraar aan de Amsterdamsche Universiteit het werk van den edelen de Groot voort te zetten. De taak is zwaar. Maar zijn kort verblijf reeds te midden van de Amsterdamsche studenten maakte het duidelijk, dat „the right man” in hem gevonden was. Kalm

en rustig, ernstig en vriendelijk, schrander en scherpzinnig, met die eigenschappen, die in den Rolducschen student reeds te bespeuren waren, wint hij nu geesten en harten der Roomsche jonge mannen, die in Prof. De Groot een voortreffelijken leermeester niet alleen, maar ook een onschatbaar goeden, vaderlijken vriend verloren hadden.

Als deze vindt Prof. Welschen den weg naar de harten zijner studenten. Dat staat reeds vast. Geest en hart in hem hebben de vorming, die den vertrouwen-wekkenden meester maakt. Aan die vorming had Rolduc eens deel. Het zal met eere ook deelen in de glorie van het welslagen, dat zijn leerling als Hoogleeraar der Thomistische Wijsbegeerte in Amsterdam, naar menschenlijke berekening, zeker wacht.

Prof. Dr. A. H. M. J. VAN ROOIJ.

Amsterdam, 24 Juni 1923.

DR. RUDOLF VAN OPPENRAAY S. J.

Nu ik ervoor stá, zie ik eerst, hoe roekeloos snel ik deze taak aanvaard heb! Niet dat ik niet graag over hem zou schrijven, niet dat ik niet veel over hem kán schrijven: maar... hij is mijn levende Overste....

„Pardon!” hoor ik hem al aanstonds repliceren, „Uw Overste ben ik heelemaal niet.” En in juridischen zin heeft hij gelijk.

Maar als Assistent van den Generaal staat hij zóó hoog op de ladder der waardigheden in de Sociëteit van Jesus, dat 't, nu ja, nogal lastig is om over hem te schrijven. Als het niet zoo náár klonk, zou ik voor dit oogenblik wel wenschen, dat hij eens een poosje dood was. Dan ging het veel beter, en kon ik vrijuit zeggen alwat er in mij leeft aan hooge vereering voor dezen zeldzame onder de menschen.

Nu mag dat niet, en ik hoop in werkelijkheid, dat de tijd van het wél-mogen nog heel ver in de toekomst ligt. Als ik dan nog

leef, bied ik mij aan voor dit Jaarboek. Maar het ellendige van de zaak is: dat zelfs dit simpel constateeren eener waarheid al vleierij (en echt-doortrapte) lijken zal aan zekeren waard van zekere gasten.

Never mind. Ik kan het niet helpen. En ik beloof voorzichtigheid. Doch moet ik me dan enkel houden aan wat iedereen weet? Eén enkel iets zou ik zoo gaarne nog zeggen, al merkt hij het misschien, daarginds in Rome.

Toen ik, zelf oud-Rolducenaar, in Mariëndaal kwam, hoorde ik daar al spoedig van Pater van Oppenraay spreken. Hij was toen Rector in Amsterdam en stond nogal erg in conspectu, zoodat het hoegenaamd niet opvallend was, dat men over hem sprak. Maar wat ik wél opvallend vond, was: dat men nog sprak over zijn noviciaat, ofschoon het toch voluit dertig jaar geleden was, sinds hij van Rolduc daarheen verhuisd was. Allerlei bizonders haalde men aan, maar het kwam

steeds hierop neer, dat hij aan zóó fellen levenslust (hij werd toen juist zeventien jaar) zóó diepen ernst paarde. Gloeiende en sproeiende vreugde, doch in God. En zoo was het gebleven, zoo zeide men. Kortom hij werd ons geschilderd als een soort ideaal.

„Personne n'est grand pour son valet de chambre” fluisterde een daimoon mij in. Hoe zou hij wel zijn in het dagelijksch leven, in de akelig nuchtere realiteit?

Nu, zijn valet de chambre ben ik natuurlijk nooit geworden! Maar jarenlang heb ik toch in zeer nabij contact met hem geleefd, en was ik zijn buurman. En ziet: niet enkel met bewondering, maar wel vooral met diepgevoelde dankbaarheid, mag ik getuigen: ons jong verlangen naar een levend voorbeeld hééft hij vervuld, ons hóóg verwachten krenkte hij niet, hij stelde niet teleur onze gezonde geestdrift.

Hoe zijn levensloop ongeveer was? Ik zal U met jaartallen niet vervelen. Ook deze hooren meer thuis in een necrologie.

De vorming der jeugdige Jezuïeten duurt lang. Buiten de twee ascetische jaren, de twee jaren humaniora, de drie jaren philosophie, de vier jaren theologie en het ééne, derde en laatste jaar noviciaat in de „schola affectus”, dat Pater van Oppenraay in Engeland doorbracht onder leiding van den beroemden P. Rickaby, had hij nog aan de Leidsche Universiteit den doctorsgraad te halen in de klassieke Letteren.

Toen werd hij klaar geacht. Om leeraar te zijn. En hij werd dat met hart en ziel. Zooals Dr. Hudleston Slater het eens zoo mooi beschreef¹⁾:

„Hij doceert de oude talen, en de Romeinsche en Grieksche wereld der oude tijden grijpt hij levend uit de lichte plooien van zijn herinnering, en toont ze aan zijn jongens, die met genot luisteren naar z'n pakkende voordracht. Daar doet hij den discusswerper na, met lenig gebaar zijn lichaam wendend naar het doel; de zware schijf schijnt loom te rusten op zijn hand en zijn onderarm, en als hij die dan wegslingert en nakijkt, dan meenen de jongens dat hij werkelijk den muur

gaat verbrijzelen, waar ze angstig naar toe kijken. En ze vergeten den discusswerper nooit meer. . . . Ik zeg U: hij is een fijne Humanist. Hij proeft de Oudheid. En geeft die smaak mee aan zijn jongens, en die bewaren die, gaan er het leven mee door, in vereering voor hun meester. . . .”

Hij werd leeraar. Maar bleef toch bovenal ook priester, dé priester van hen, die hij onderwees.

Meer dan te voren werd hem gelegenheid gegeven de schitterende gaven van zijn priesterlijk hart naar alle kanten uit te strooien, toen hij Rector was geworden, eerst van Katwijk, daarna van Amsterdam. Ver buiten den betrekkelijk engen kring der Gymnasias ten begon zijn invloed toen te bloeien. En met angst vroegen zijn helpers en onderhoorigen zich af, hoelang zijn arme lichaam bestand zou blijven tegen de geweldige eischen, die hij zich stelde. Rector van een religieus huis, rector en leeraar van een gymnasium, moderator der studenten, druk bekeerder (reeds in dien tijd) van zoekenden buiten de Kerk, gezochte (en veel geplaagde!) zieleleider, slaaf van bezoekers iederen dag. . . . geen wonder dat hij er eens bij neerviel, naar velen vreesden voor altijd. Toch herwon hij zijn oude veerkracht, en was weer als voorheen: de éénige rector.

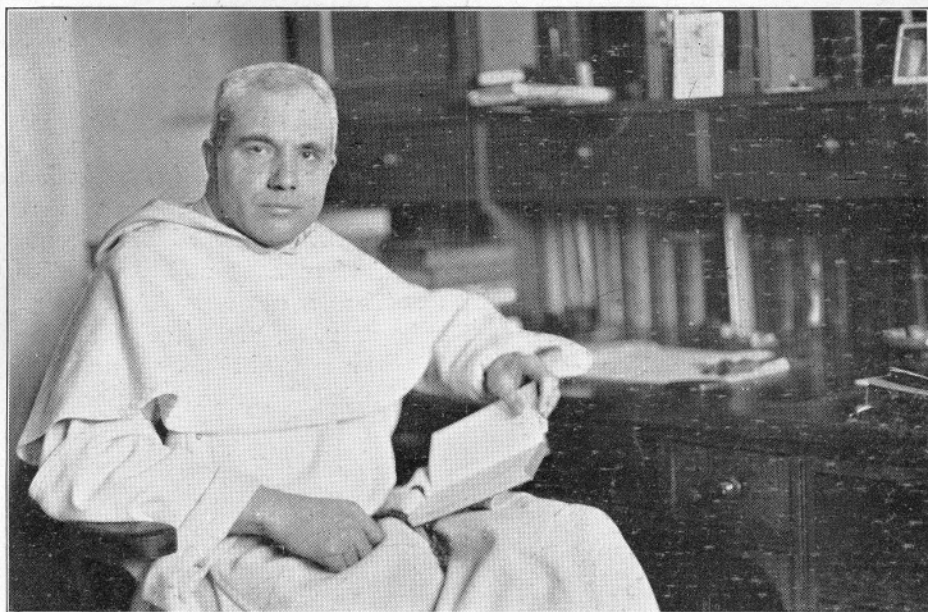
„Als hij de klas binnenkwam, zoo vertelt Prof. Veraart²⁾, vlogen weg uit de vensters de dwaasheden van een vorig uur: er kwam tijd voor klare gedachten, rijke beelden en fijne geestigheid. Haast altijd was zijn bij-ons zijn een ongestoord genieten.

Onze Rector. . . . Wat al gevoelens jegens hem rezen op bij ons en verdrongen zich iederen dag! Bewondering, dankbaarheid, ontzag, schaamte. . . . Er waren Zondagochtenden, dat we kwamen op het Gymnasium; dan preekte de Rector. En als we terugkeerden door de straten, spraken we over zijn schoone taal met warme dankbaarheid.

Hoe edel behandelde hij ons! Met zijn groote menschenkennis wist hij, dat onze leeftijd vroeg: waardeering zonder vleierij, vriendschap zonder intimiteit, klaarheid van

¹⁾ Annuarium der R. K. Studenten, 1906, blz. 191, vlg.

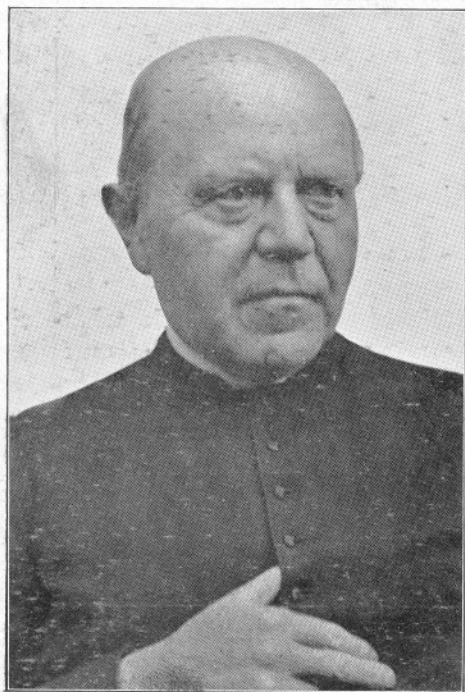
²⁾ „Van mijn gymnasium”, Annuarium der R. K. Studenten, 1906, blz. 330, vlg.

PROF. R. WELSCHEN O. P.

DR. R. VAN OPPENRAAIJ S. J.

P. J. VAN DEN GOOR †

H. VAN HAEFF †

J. HILGERS †

P. VAESSEN †

betoog zonder pijnlijk duidelijk maken, prikkel zonder bangmakerij. En wij beantwoordden dat met ontzag zonder schuchterheid.

Toch was er wel eens schaamte bij ons tegenover hem. Wanneer de voorname Grieksche klas haar cachet verloor, omdat er veel ontbrak aan onze kunde, dan kwam ze en deed ons dieper buigen over onzen Homeerus; maar het was niet de schaamte met de schrijnende pijn van vernedering; maar een schaamte met zacht verwijt en opwekking."

Hetzelfde getuigt eigenlijk de schrijver, dien ik straks noemde waar hij zegt: „Die wil van hem, die zachte wil, die bonst niet hard tegen je aan met 'n: ga weg!... nec, je voelt 'm zacht langs je strijken en je zegt: „o pardon, pater", en je gaat opzij.

En waar hij dien vandaan heeft, dat weet God en Die weet dan ook, met hoeveel strijd hij zóóveel wil en zóóveel „zacht" bij elkaar heeft gebracht, — die van elkaar zoo afkeersige elementen, die onder normale omstandigheden wild sissend uiteenspatten, zooals gloeiend glas en water verbrokkelen tot fijn gruis — hier in ongekende verbinding samen verinnigd..."

Het rectoraat is bij Jezuiten (zooals elders de liefde) niet bestendig van duur. En zoo kwam Pater van Oppenraay in 1907 weer als gewoon leeraar terug in Katwijk, waar hij zoovele jaren Directeur was geweest. Zeven jaren later volgde dan zijn benoeming tot Provinciaal der Orde in Nederland, en toen

bij het begin van den wereldoorlog de Generaal was gestorven (in denzelfden nacht als de Paus, die hem stervend zijn laatsten zegen zond) ging hij naar Rome ter keuze, maar keerde niet terug. Voor het Germaansch gedeelte der Societeit, d. w. z. voor Holland, België, Duitschland, Zwitserland, Oostenrijk, Hongarije, Polen, Joego-Slavië en Tschechoslowakije, staat hij den Generaal ter zijde in het bestuur der Sociëteit, die thans van alle Orden de talrijkste is. Vierduizend zeshonderd Jezuiten (voor velen om van te rillen!) ressorteeren onder hem.

Slechts eens nog zagen wij hem in Holland terug. Het was, toen hij ging trachten in bes trekking te treden met generaal von Bissing in het bezette België. Niet tot het smeden van een of andere politieke machinatie, maar om te verzachten het lot van zeer velen.

Hetgeen hem natuurlijk weer lukte.

Vijftig jaren zijn er thans verlopen, sedert hij zich gaf aan God en aan zijn nieuwe moeder, die hem liefdevol verder vormde tot wat hij is: de Societeit van Jesus. Maar het kan niet anders, of na die vijftig jaren gaan zijn gedachten weer dankbaar terug naar het groote huis, dat, als Gods Kerk, op den berg staat gebouwd, en waaraan hij zooveel schuldig is voor zijne ziel: Rolduc, séjour de son enfance, waar men hem, leidend en begrip-pend, de kostelijke eerste vorming gaf.

Prof. Dr. AL. SLIJPEN, S. J.

IN MEMORIAM

.....

P. J. VAN DEN GOOR. †

Wie, onder zijne oud-leerlingen, ziet bij het lezen van dezen naam, hem niet voor zich staan, zooals hij altijd stond in de klas? Want, zitten op de kathedr deede hij nooit. Niet om schoolsch te doceeren of gemoedelijk te zitten praten, kwam hij; hij moest getuigen. Staande bij den hoek van de eerste bank, één hand er op steunend, en de andere met peinzend gebaar spelend strijkend langs de kin, de oogen op den grond gericht, behalve als zij, geestdriftig glanzend, bij het slot van zijn betoog, met een vlamvend woord omhoog gingen en je in de ziel zagen.

Of dat andere beeld, niet zoo scherp afgedrukt misschien, maar toch onuitwischaar, gelijk de meeste jeugd-herinneringen: Professor van den Goor, alléén, in gedachte, door de corridors op en neder stappend, haastig, met ritselend toog-gefladder, het ontbloote zacht-ronde hoofd neergebogen, de bonnet in de hand, niets en niemand ziende. Ja, „c'est lui!" Toch kon hij dan onverwachts je aanhouden en met afgewenden blik je vragen, hoe „hij" — dat was je zelf — het maakte, of vermanen, dat „hij" ijveriger zijn moest, of prijzen, dat „hij" nu goed zijn best deed. En die eerlijke belangstelling deed je plotseling eerbied, neen, liefde gevoelen voor dien „vreemden" man, met wien je kort te voren nog gespot had en wiens naam je zelden zonder een glimlach had uitgesproken. Ja, hij was een echt type, in den schooljongenszin van het woord. Een van die, door jongelui zoo graag-ontdekte figuren, die door iets wat zonderlings in hun gewoonten, gebaren en gezegden, steeds welkome stof leveren voor grappen en kwinkslagen aan „cet âge sans pitié."

Voor enkele oppervlakkige leerlingen was hij misschien niets meer dan dat; een naam die louter lachlust wekte. Maar de meesten

onder ons wisten wel, dat er onder die ongewone uiterlijkheden een diep innerlijk leven verscholen lag; dat die zonderlinge man een geleerde, een denker, ja misschien een heilige was. Zij zagen in hem een karakter, dat door een hoog en heilig beginsel gedragen werd: de liefde voor de Kerk, haar waarheid en haar recht, haar groote mannen en voorvechters. Daartoe kon alles, wat hij zei, en dacht en schreef worden teruggebracht. En wie dat, en dat alleen van hem heeft geleerd en meegenomen, is hem dankbaar gebleven voor het leven. Al was het niet met dezelfde woorden, steeds sprak hij ons toe in denzelfden geest, als Schaepman op zijn sterfbed te Rome sprak tot de twee oud-leerlingen, die hem in zijn laatste oogenblikken bijstonden: „Jongens, hebt de Kerk lief. In die liefde tot de Kerk is alles vervat, want de Kerk vertegenwoordigt voor ons den Christus. Nog eens dan, ik herhaal het: hebt de Kerk lief."

Vandaar zijn vereering voor mannen als Veuillot, Broere, Alberdingk Thijm, Schaepman, wier namen in bijna iedere les, niet alleen in de Apologetica, maar zelfs in de Fransche en Nederlandsche taallessen terugkeerden, van wie hij ons allerlei kernachtige en treffende gezegden, soms ook halve bladzijden, dicteerde en deed noteeren, of — en dat was zijn geliefkoosd middel —, stilvertrouwelijk onder het werk schreef. Nu eens vindt ge er een stroof van Louis Veuillot's Epitaphie, ¹⁾ waarvan hij je een volgend maal zijn eigen metrische Nederlandsche vertaling gaf; dan een aanhaling uit Joseph de Maistre over de schoonheid en klaarheid der Fransche taal; dan weer, in een keurig gestelden Franschen zin, eenige hartelijke woorden van bemoediging; of een korte geschiedkundige

¹⁾ Waarvan de laatste stroof is aangehaald op bladzijde 63 van het Jaarboek.

bizonderheid over je geboorteplaats, liefst over de parochiekerk, of over de geschiedenis van Rolduc, waarbij hij je altijd eenige typische Fransche uitdrukkingen meegaf, die je nog beter bijbleven dan de verbeteringen in het zorgzaam nageziene themawerk of opstel zelf.

Een enkel voorbeeld, waarvan menig oud-leerling de weergade zal vinden in zijn eigen cahiers, als hij ze bewaard heeft, dat een goede bekende van me vond onder een opstel over Louis Veuillot:

„Beaucoup de bonnes choses: en bien des endroits vous marchez d'un pas sûr et en pleine clarté — parfois vous chancelez encore et allez en tâtonnant. Je constate avec plaisir que Veuillot vous intéresse beaucoup.”

Veuillot evenarend in de kracht zijner overtuiging, ging hij, evenals deze, in zijne vasthoudendheid wel eens tot uitersten. Ook wist hij, hoe geduldig hij overigens was, Veuillot's wapen der satire geestig en gevat te hanteeren, wanneer men, al was het in onschuldig bedoelde scherts, te kort schoot in eerbied, niet jegens hemzelf, maar jegens anderen. Wie echter zijne bewondering voor onze groote mannen deelde, had onmiddellijk zijn hart gewonnen. Men behoefde slechts den naam van Veuillot, Broere of Windhorst met eerbied uit te spreken, om een snaar van zielsverwantschap in hem te doen trillen. Dat hij, in zijne helden geen vlekken kon of wilde zien, kwam niet voort uit gemis aan onderscheidingsvermogen, want hij was een scherpzinnige geest, maar uit overmaat van liefde en piëteit.

Ook als rustend oud-leeraar te Echt bleef hij met de grootste toewijding en belangelooosheid, met dezelfde warmte en gulheid als vroeger, bijna tot zijn tachtigste levensjaar, in zijn eenvoudig kamertje bij de Liefdezusters, van zijn kennis en bezieling, van zijn geest en hart meedeelen aan anderen. Wat wij bij zijn afsterven hierover in een eenvoudig dorpsblaadje lazen, moge hier bevestigd blijven.

„Geen leermeester zoo goed als hij. Geen zoo wijs als hij. Geen ook zoo vroom als hij. Van 't eerste oogenblik dat ik hem zag, boog zich mijn eerbied diep voor hem neer. Hoe

weinig menschenkennis ik ook bezat, in hem wist ik den mensch, die knielt voor God. Hij had de genade van het goede woord. Wanneer zijn lippen begonnen te trillen en extase zijn deemoed overstelpde, dan hield ik mijn adem in. Dan voelde ik, dat iedere vezel van zijn menschelijk bestaan trillend schreide naar God. Beschaamd boog hij het hoofd naar zijn boek, want hij wilde schuilgaan voor de menschen om alleen te leven onder het oog van Hem. Wij wisten, dat hij veel voor ons bad, en met zijn barmhartig begripen onze zwakheden wilde bedekken. Voor mij is hij een zalige. In mijn verdere leven een eeuwig-aanwezige.”¹⁾

Hij rust nu in de schaduw der parochiekerk van Echt, waarover hij een eenvoudig mooi gedichtje schreef, waar wij enkele strofen uit laten volgen, en welks laatste regel zijn laatste wil en zijn grafschrift werd.

Drievoudig schip, den Heer gewijd,
Om 't welk ons vreedzaam dorp zich reit,
Waar we, één gezin, ons vroom vergaaden
En al tot d'eenen Vader naadren!
Uw kruis schiet in de blauwe lucht
En voert ons mee in zijne vlucht;
Beurt onz' gedachten op ten hemel
Ver boven d'aard en 't stofgewemel.
'k Hoor uit uw toren, daags driemaal
't Gegalm van uw gedoopt metaal
De blijde boodschap ons verkonden
Van Gabriël, de Maagd gezonden.
Uw luiden zoo meewarig schalt,
Wen u een Echtenaar ontvalt;
Dan komt ge, als weenend, in uw slagen
Ons om een „De Profundis” vragen.
De storm is over u gegaan,
Maar gij bleeft vast en stevig staan;
Mij zeggen 't uw gewijde muren:
Ons Roomsche geloof zal altoos duren.
De godslamp brandt, houdt trouw de wacht,
In u, bij Jezus, dag en nacht;
De Liefde blijft er bij ons wonen
Hoe koud de wereld zich mag toonen!
Mijn dooden zijn bij u gelegd,
't Kruis op hun doodkist vastgehecht,
Dat zij met stervend oog nog kusten;
— 'k Wil zóó eens in uw schaduw rusten.

¹⁾ L. Hermans in het „Echter Weekblad”.

HYPPOLITE VAN HAEFF. †

Weer een van de oude garde, die is heen gegaan, een, die een plaats in ons jaarboek ten volle verdient, omdat Rolduc veel aan hem te danken heeft gehad, omdat hij Rolduc heeft lief gehad en trouw bleef liefhebben tot op zijn stervenssponde.

Hyppolite van Haeff werd geboren te Meerlo in 1854; hij stamde uit een diep godsdienstige familie, die vele priesters en kloosterzusters schonk aan Gods kerk — vier broers van zijn vader dragen het priesterskleed, drie zijner eigen zusters dragen den kloostersluier. — Hij trad in de voetstappen zijner heerooms. In 1879 werd hij priester gewijd en in het zelfde jaar benoemd tot leeraar te Rolduc. In 1886 volgde hij wijlen den Z. E. Heer van de Winckel op als provisor. In die waardigheid hebben wij hem 36 jaren geleden voor het eerst leren kennen. Levendig staat zijn robuste gestalte ons voor den geest, zooals wij hem iederen dag in het vroege morgenuur ontmoetten, wanneer hij, na reeds voor het dienstpersoneel de heilige Mis te hebben opgedragen, zich langzaam voort bewegend surveilleerde, in de breede gangen, terwijl wij ons begaven naar het gebed, naar de kerk en de studie, of zooals hij stond achter zijn groot register op de bibliotheek, of ons met ronden lach ontving op zijn mooie kamer, wanneer een of andere aangelegenheid onze aanwezigheid daar noodzakelijk maakte. Met ontzag zagen wij op naar den man die het finantieele en economische gedeelte onzer groote inrichting leidde en die — wij wisten het — zijn uiterste best deed, om ons te geven wat noodig was voor ons lichamelijk welvaren.

Onder zijn provisoraat werd klein Rolduc gebouwd en had de herstelling plaats onzer heerlijke abdijkerk; de geldelijke zorgen daaraan verbonden, heeft hij gedragen met liefde en toewijding.

In 1900 werd hij benoemd tot pastoor te Grubbenvorst en in 1902 als zoodanig overgeplaatst naar Blerick. Daar toonde hij zich den Goeden Herder, die trouw waakte over zijn kudde, die zijn parochianen diende met woord en daad.

Hyppolite van Haeff was een man met een vurig karakter en wie hem slechts een enkele maal ontmoette, kreeg wel eens van hem een onvolledigen of verkeerden indruk. Inderdaad hij had iets van de donderzonen van het evangelie en kon met meer dan gewoon aplomb meeningen lanceeren, die soms niet vrij waren van overdrijving, maar hij meende, wat hij zei, hij was de verus Israelita, in quo dolus non est, en onder zijn breede borst klopte een gouden hart.

Nog midden in zijn volle werkkraft trof hem een slag, die slechts waarlijk groote zielen met gelatenheid weten te dragen. (de amputatie van een been). Lichamelijk verzwakt, maar niet naar de ziel, zette hij zijn mooien priesterlijken arbeid voort en welke moeiten en smarten het hem ook kostte, de Blericksche parochianen zagen hem aan het altaar, in den biechtstoel, ja zelfs den preekstoel beklauteren, om soms hard maar altijd zoo goed gemeend, hen te wijzen op plichten en tekortkomingen.

Alleen totaal ingewijden weten, hoe zeer de martelaarskroon dezen vromen priester gedrukt heeft en hoe hij aan God zijn lijden heeft opgedragen.

Meermalen hebben wij pastoor van Haeff sindsdien bezocht in zijn altijd gastvrije woning en gezellige uren brachten wij bij hem, door, wanneer hij met vuur redeneerde en sprak over allerlei moderne stroomingen, die niet overeen stemden met zijne ideeën, doch vooral, als hij zijn herinneringen ophaalde over Rolduc.

Van iemand, die jaren lang zijn zorgen en smarten trouw gedeeld heeft, ontvingen wij een schrijven, waaruit wij het volgende citeeren: „Rolduc was zijn ideaal, Rolduc was hem alles. Wee dengene, die iets ten nadeele van Rolduc durfde zeggen; dan wond hij zich op met een heilige geestdrift, dan kwam er een vloed van woorden, getuigende van de dankbaarheid en innige toewijding voor Rolduc. Op Rolduc, zeide hij zoo dikwijls, heb ik mijn schoonste, mijn gelukkigste jaren doorgebracht. Hij sprak met elkeen, priester of leek, student of gewoon burger over Rol-

duc; hij droomde van Rolduc en dan wees hij ons later de plaatsen aan, waar het gedroomde gebeurd was en meende vaak, dat het werkelijkheid was."

Een paar jaar geleden heeft hij Rolduc nog eens bezocht; zijn eerste, moeilijke gang was naar de Rolducsche kerk, waar hij zoo langen tijd zijn heilige priesterlijke functies had uitgevoerd. De heeren op hun kamers bezoeken ging niet; in de spreekkamer kwamen zijn oude vrienden, vroegere collega's en de huisknechten, die nog onder hem gediend hadden, hem begroeten. Dat was een gelukkige dag in zijn leven; met tranen van vreugde in de oogen nam hij van ons afscheid.

October 1919 kreeg de Blericksche pastoor eervol ontslag en ging hij rusten in het stille klooster der eerwaarde zusters te Tienray, rusten eigenlijk niet; daar zette hij zijn bid-den, zijn lijden, zijn weldoen voort; ook zijn studie, want thans kon hij zich naar hartelust bezig houden met het onderzoek van oude stukken en het ordenen van archieven, met de bestudeering der geschiedenis van het bisdom en van de parochies, die hij meer van nabij kende.

14 Mei 1923 overleed hij — zijn dood was als zijn leven, die van een vromen priester.

Rolduc zal hem niet vergeten in zijn dankbare gebeden.

JOZEF HILGERS. †

27 Februari van dit jaar herdacht pastoor Hilgers met stille plechtigheid in zijn parochie St. Odiliënborg den grooten dag, waarop hij voor 25 jaar uit de handen van wijlen den Bosschen kerkvoogd Mgr. van de Ven in Rolduc zelf, de heilige priesterwijding ontving. Ruim 14 dagen later overviel hem bij een gezellig onderhoud ten zijnen huize de onverbidde dood.

Ofschoon hier bekend was, dat deze Rolducsche oudleeraar geen sterke constitutie had — daarom immers had hij indertijd de studie moeten staken aan de universiteit te Groningen en daarom ook was hij reeds gauw definitief van Rolduc weg gegaan — wekte het onverwachte overlijden algemeene verslagenheid. De afgestorvene immers telde onder ons goede vrienden en een aangename herinnering bewaart men aan het vele goed, dat hij te Rolduc gewerkt heeft.

In 1897 werd hij, nog diaken zijnde, benoemd tot leeraar te Rolduc en bleek al heel gauw een goed leeraar te zijn, met ijver voor zijn werk en ontzag over zijne leerlingen; hij beschikte over fijnen smaak voor kunst en poëzie en wist daarvoor liefde op te wekken bij zijn jonge toehoorders. Toen in 1910 provisor Scheepers benoemd werd tot pastoor te Waubach, werd de Z. E. Heer Hilgers zijn opvolger. In zijn nieuwe positie toonde hij zich de ware man op de ware plaats en dank

zijn goeden smaak werden weldra uitstekende verbeteringen in het huis aangebracht. Van hem werd algemeen verwacht, dat hij het oude Rolduc op menig gebied zou gaan verjongen. Zijn zwakke gezondheid deed hem evenwel spoedig een lichter werkkring zoeken. Bij zijn vertrek naar Eysden, waar hij tot rector benoemd werd, schreef de toenmalige Rolducsche annalist (April 1913); *Multum doleo quod R. D. Hilgers, provisor noster, Rodam reliquerit et relinquere debuerit propter debilem suam valetudinem. Erat administrator accuratus, diligens dispensator, quem propter suam indolem benevolam et sedulam et officiosam in confratres multum diligebam. Ik betreur het zeer, dat onze provisor, de eerw. Heer Hilgers Rolduc heeft moeten verlaten wegens zijn zwakke gezondheid; hij was een nauwlettend beheerder, een ijverig leider, dien ik om zijn goedaardige inborst, wegens zijn toewijding en dienstvaardigheid tegenover de collega's zeer liefhad.*

In Eysden heeft rector Hilgers 9 jaren gewerkt en aller harten gewonnen door zijn vriendelijken omgang en zijn dienstvaardigheid. Toen hij in 1922 verplaatst werd naar St. Odiliënborg, om daar herder te zijn van een kleine kudde, was het de meening van allen, die hem kenden, dat dit de plaats was, die dezen kunstzinnigen priester geheel pas-

te: Odiliënberg, zoo schilderachtig gelegen aan de boorden van de Roer, met zijn mooie oude historie, met zijn lieve vaderlandsche heiligen, met zijn prachtige monumentale, romaansche kerk. Inderdaad hij voelde zich daar gelukkig en gaf zich geheel aan zijn belangrijke taak. Gods wegen zijn onnaspeur-

lijk; 14 Maart 1923 werd hij plotseling opgeroepen naar het andere leven. Zijn parochianen houden zijn nagedachtenis dankbaar in eere. Pastoor Hilgers was Rolducien gebleven. Een drietal schilderijen in olieverf, die hij voor Rolduc bestemde, houden er de erkentelijke gedachtenis aan hem levendig.

P. VAESSEN. †

Joseph, Petrus, Hubertus Vaessen werd geboren te Klimmen, 7 Aug. 1900. Hij studeerde aan het Bisschoppelijk College te Weert, en daarna te Rolduc, waar hij in 1920 het eind-examen Gymnasium aflegde. Sinds dat jaar studeerde hij te Utrecht in de medicijnen. Op 3 Mei 1923 verloor hij door een noodlottig ongeval nabij zijn geboorteplaats Klimmen het leven.

EEN BEGRAFENIS IN DE MEI!

Nog heugt de dag mij, dat wij vriendschap sloten
voor ons leven;
De zon scheen blank en blij, en lachend was
de Mei;
Ik zag een donkere spin haar zwarte netten weven;
Maar lachend stond zijn trouw gelaat, en lachend
was de Mei.

Nauw is een jaar vervlogen in de wenteling der
dagen,
De zon schijnt blank en blij en lachend is de
Mei;...
Nu moet ik weenen alle dagen, en om een dooden
makker klagen,
Geen vriend meer aan mijn zij. Hoe treurig is
de Mei;...

Nu wil ik blanke bloemen strooien op den doode,
En roode roos en tulp gaan planten op zijn graf,
Het trouw vergeet-mij-nietje zaaien op de groene
zode:

En biddend zal ik knielen op den droeven
doodenakker
En met geloken oogen luisteren naar zijn lispelend
vriendenwoord,
En droeve tranen moet ik schreien om mijn
vroeggestorven makker.

Uit naam van al mijn Utrechtsche vrienden,
Utrecht, 7 Mei 1923. P. BOIJENS.

Mr. A. M. A. SMITS. †

Den 8sten Juli 1922, toen ons vorig Jaarboek reeds ter perse was, overleed te Nijmegen Mr. A. M. A. Smits. Het past ons, om aan dezen „Rolducien pur sang”, zooals de Directeur hem eens noemde, een kort „In memoriam” te wijden.

Geboren te Amsterdam den 21 Juni 1854, begon hij zijn studie te Rolduc in 1866 en zette, na aan de Universiteit te Amsterdam gepromoveerd te zijn in de rechten, de handelszaak zijns vaders aldaar voort, totdat hij zich in 1914 te Nijmegen vestigde. Rolduc beminde hij als een tweede vaderhuis; niets deed hij liever dan zijn jeugdherinneringen van Rolduc op te halen; met Rolduc's geschiedenis leefde hij mee; door weinige oude leerlingen zal het verschijnen van Rolduc's Jaarboek met zooveel vreugde begroet zijn

als door hem. Naast zijn eenvoudig, krachtig geloof had deze moderne middeleeuwer van zijn studietijd af een innig-kinderlijke devotie tot O. L. Vrouw, die hem dan ook op een Zaterdag tot haar goddelijken Zoon voerde. Zijn oprechtheid en rechtschapenheid dwongen ieders achting af. Zijn weldadigheid strekte zich bij voorkeur uit tot hen, die zich voorbereidden tot het H. Priesterschap. Van zijn gulle en onbaatzuchtige gastvrijheid zouden nog velen kunnen getuigen. Man van breede ontwikkeling, stelde hij belang in alles, wat belangwekkend was. Voor 't vele goede, dat hij in stilte aan Rolduc bewezen heeft, zal hij hier steeds in dankbare herinnering blijven. In hem daalde een echte Rolducien, in wien „Aelberts hooge geest” leefde, ten grave. Hij ruste in vrede!

ÇA ET LÀ.

.....

Niet alleen ter aanduiding van den greep, dien ik me voorstel weer hier en daar te doen in de vast weg-brokkelende Rolduc-herinneringen van een student uit de jaren 60—65, maar ook als een opwekkend terugdenken aan het heerlijke „Ça et Là” van Louis Veuillot, dat ik in Roda leerde kennen en genieten, werd bovenstaand opschrift door mij gekozen. Veuillot — o, hij stond er in hooge eere. Wij hoorden in den refter zijn „Pélerinages de Suisse” en „Rome et Lorette” voorlezen, van verscheidene Heeren was „L’Univers” het geliefkoosde blad en de vereering van den oudprofessor P. v. d. Goor voor den man, „wiens naam een karakter was,”¹⁾ dagteekende van zijn studententijd te Rolduc.²⁾ Brengen we hier den afgestreden Ultramontaan nog even onzen dankbaren huldegroet met dit, zijn geloofsmoed volmaakt typeerend kwatrijn van zijn „Epitaphe”:

„Je crois en Jésus; sur la terre
Je n’ai pas rougi de sa loi:
Au dernier jour devant son Père
Il ne rougira pas de moi.”

Het eerste „ça” dan geldt ons vorig Jaarboek zelf. Sterk door het axioom dat, zoo goed als een filosoof voor een thesis en een philoloog voor een woord, een historicus resp. een annalist goed, bloed en leven veil moet hebben voor een feit, waag ik een bescheiden kanteekeningetje bij een paar plaatsen van dien jaarbundel. Vooreerst bij bl. 15, waar de legende dreigt bestendig te worden, dat de „Jour des Jeux” van het Directeursfeest zou zijn ingevoerd ter vergoeding van het door ’t overlijden der Comtesse d’Oultremont in 1864 vervallen uitstapje naar haar landgoed Rah bij Aken. Hoe gelukkig ben ik, met de hand op het hart nog te kunnen getuigen, dat beide ontspanningsdagen zeer broederlijk, niet na, maar *naast* elkander

hebben bestaan: het Directeursfeest werd door ons steeds gevierd twee dagen lang, en bovendien had te zijner tijd in dienzelfden zomer de „visite à la noble Dame” plaats. Deze is echter meer dan eens uitgevallen.

En dan, mag ik bij bl. 64, waar we de schitterende improvisatie-toeren van Mons. Besse bewonderen, dank de opteekeningen van den toen 13-jarigen Dr. Jan Sterck, dezen mijn hooggeschaten vriend erop wijzen, hoe met den „Matthieu” in no. 8 niet de portier, die immers Martin heette, maar de onvergetelijke „Matthes”, de knecht, wien de zorg der Infirmerie was opgedragen, zeer stellig is bedoeld?

Een feit, waaraan niet alleen in de Rolducsche annalen, maar ook in die van ’t Katholiek onderwijs in Nederland een eereplaats toekomt, is dat voor reeds c. 60 jaar geleden in 1864, door Rolduc de eerste en uitstekend geslaagde proef genomen werd, leerlingen eener Katholieke inrichting van onderwijs aan de vuurproef van een examen-middelbaar bloot te stellen; in die dagen nog gevoeld als een soort „paepsche stouticheyt.” Die stoute papen dan waren de latere Rolducsche leeraren Henri Claassen en Peter v. d. Goor. Toch komt de stoutheid van ’t bestaan als zoodanig vooral op rekening van Mgr. W. Everts, toen nog „brillant professeur de rhétorique”, onder wiens vertrouwd geleide zij, de reis naar „Holland”, d. i. den Haag, volbrachten.

Beide candidaten haalden in ’t zelfde schooljaar achtereenvolgens de acten middelbaar Fransch en Nederlandsch. Dank hun bescheidenheid, misschien ook voorzichtigheid bij ’t nog ongewone gebeuren, kwamen we van ’t eigenlijk examen-verloop niet zoo veel te hooren. Alleen verhaalden ze, hoe door een der examinatoren, den Franschen Zwitser M. Piaget, hun kennis der synonymiek werd gepeild met de vraag: „Qu’ aimez-vous mieux être: un savant, un homme docte ou un érudit?” — Tot de zeer „goede koppen” van datzelfde studiejaar, waarvan

¹⁾ Woord van Dr. Schaepman.

²⁾ Verg. het „In Memoriam P. v. d. Goor” van Prof. Geurts in „De Tijd” van 3 Febr. 1923.

Prof. Geurts t. a. p. gewaagt, behoorden ook ongetwijfeld Reinier Corten, Rolduc's toekomstige, gevierde Directeur, toen reeds vooral als declamator uitmuntend, en de later als degelijk historicus opgetreden oud-pastoor van Breust-Eysden, Leonard Mullers. Aan 't hoofd van den voorafgaanden cursus schitterde als onverdringbare primus Frans Spijkers van Nuth, die als priester de eerste „getoogde” zou wezen, ingeschreven op de studentenrol eener Noordnederlandse rijksuniversiteit.

Ons studiejaar volgde op dat van „Claassen en van den Goor”. Het bood het abnormale verschijnsel, dat van de negen studenten, die het op de rhetorica telde, geen enkele tot de oorspronkelijke 6me had behoord. Van ons negental maakten o.a. deel uit de vrij jong overleden Rolducsche leeraar Jozef Lienaerts, die eenige jaren later te Leuven natuurkunde bestudeerde o. a. onder den toen vermaarden profesor Van Beneden; en het later zoo bekend geworden Centrumslid en redacteur der „Kölnische Volkszeitung” Dr. Julius Baschem. Deze litterair rijk begaafde zoon van Mühlheim a. Ruhr was van de „3e allemande” naar „3me latine”¹⁾ overgegaan. Op de poësis had onze hoogstaande professor P. Marres, van aanleg wel meer geleerde dan literator, maar zeer degelijk hellenist en uitstekend docent, ons eens opgelegd het geluk onzer kinderjaren in latijnsche disticha uit te jubelen. In hoever dat van harte ging, kan ik onmogelijk meer uitmaken, maar altijd is me Julius' aardige versregel bijgebleven:

„Ipse que papilio gaudebam papilione.”

Ook Hofdijk's bekende ballade *Hoogste troost* (al. De Jonker van Oisterwijk) gaf hij

¹⁾ Men bedenke, dat in het tijdperk, waarvan hier sprake is, de school van Rolduc in 3 groote afdeelingen was gesplitst, n.l. 1e het Seminarie met 8, 2e het Hollandsch Instituut met 4, en 3e het Duitsch Instituut met 4 klassen — de „préparatoires” buiten rekening gelaten. Beide laatstgen. afdeelingen waren een soort Handelsschool met 4-jarigen cursus. De klassen werden, in tegenstelling met thans, in afgaande reeks genoemd, zoodat de laagste de 6e heette en op de beide Handelscholen de 2e en 1e ontbraken, dus de 3e de hoogste was. De Deutsche afdeeling is later opgeheven, de Hollandsche uitgegroeid tot de thans zoo bloeiende H. B. S. en H. H. S.

in een „sehr gelungene” Deutsche vertaling weer, met de aanvangsverzen:

„Die Glocken läuteten durchs Land
Und riefen zum Altar;”

en Prof. Pothast deed ons in zijn toonzetting der hollandsche ballade die Kennemer klokken hooren in een volmaakte nabootsing der klokketonen, die telken morgen uit het naburige Herzogenrath tot ons overklonken. Prof. Pothast, Rolduc's muzikale glorie in die dagen! Heeft hij 't niet aangedurfd met zijn studentenkoor de „Joseph en Egypte” van Méhul en de nog veel zwaardere, in „Lionello” herdoopte „Fidelio” van Beethoven uit te voeren? Zeker, het orkest, waarvan ook verschillende professoren deel uitmaakten, werd van uit Aken gesteund en het waren de beide leeken-leeraren Giebels en Pülinckx, die in de „Joseph” resp. de rollen van Joseph en Jacob vervulden, maar toch, 't was volgens allen, een stout, maar schitterend geslaagd stuk. De leiding van den gewonen, dagelijkschen zang bij Mis en Lof berustte echter bij den mathesis-professor — in herinnering aan Pythagoras? — H. van Buren, met de mooie, zware kerkstem. We gebruikten het Luiksche Graduale en Vesperale, behalve den gelithografeerden bundel, die in gewoon notenschrift de meest voorkomende Gregoriaansche zangen, de welbekende, vierstemmige motetten en de onvergetelijke „Cantiques” bevatte. De studenten-zangers, groot en klein, bezetten de koorstoelen: rechts de sopranen en tenors, links alten en bassen, op het hooge priesterkoor. Van dat priesterkoor in zijn oude, weliswaar gelukkig verdwenen, maar toen in zijn oude, lichte gestalte zijn ons nog de levendigste indrukken bijgebleven. Daar, vlak naast de breede middeltrap, die er heen leidde — terwijl men tot de crypte alleen ter linkerzijde langs vrij smalle treden uit de kerk kon afdalen — zaten aan weerszijden de „enfants de chœur,” van wie het beste, glasheldere sopraantje²⁾ ons iederen avond bij 't gebed het treffend „In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum!” vóór zong; daar in de koorstoelen onder de

²⁾ Toen achtereenvolgens Wilh. Südkemper, Louis Baetings, Jacques v. Wersch.

oudere zangers bevonden zich in den zomer van '60 ook de vier laatste filosofen, die op den cours supérieur de toog gedragen hebben²⁾; daar aanschouwden wij, arme „Hollanders”, voor 't eerst kerkelijke plechtigheden, waarvan wij nooit gedroomd hadden: cantoren in koorkap, vier of zes wierookers, die op den wenk van den ceremoniaris, twee aan twee, in gelijken cadans hun vaten heen en weer bewogen; daar zagen we in 't Lof op Driekoningen en het Zoete-Naamfeest achter het altaar in talloze lichtjes de Ster en den Naam Jesus oprijzen en blijven staan flikkeren; van daaraf hoorden wij op Zon- en feestdagen onze leeraren, afwisselend in Fransch, Duitsch en Hollandsch, ons Gods woord verkondigen; van daar ook iedere maand des Zondagsmiddags onzen innig vromen Direc-

²⁾ N.l. H. Beija, J. H. Wijnen, H. Grooten, A. Wetzels.

teur Ant. Jansen, den kruisweg zoo hartelijk voorbidden, met dat slot:

„Heil'ges Kreuz, sei hoch verehrt,
Harte Ruhstätt' unsres Herrn,
Einstmal seh'n wir Dich verklärt,
Strahlend gleich der Morgenstern':
Sei mit Mund und Herz verehrt,
Kreuzstamm' Christi unsres Herrn!”

Van daaraf — moge ik 't hier vol dankbaarheid herinneren — is mij in een Aloysiuspreek het woord toegeklonken, dat, bevrucht door Gods genade, over mijn levenskeuze heeft beslist.

Laat mij ditmaal met die herinnering eindigen. Zij geldt het kostbaarste wat Gods liefde mij te Rolduc geschonken heeft. Zij doet mij de onnaspeurlijke wegen dier liefde vol bewondering aanbidden; zij zal, durf ik hopen, tot de schoonste stof behooren van een eeuwig danklied hierboven.

J. ALB. THIJM, S. J.

M'N REIS NAAR ROLDUC.

(Een blik in on-uitgegeven Mémoires.)

's-Gravenhage, 16 Mei 1922.

Nu de zon in blijde stralen m'n kamer binnenvalt, hinderlijk fonkelend in den nikelen dop van m'n inktkoker en een scherpe licht-en-schaduw-scheiding tekenend op den energieken gipsen Demostheneskop vóór me, —

nu ze in volle middaghitte de cahiers op m'n bureau te stoven staat, dat het blauw van de kaften grijs wordt en de hoeken krullen, —

nu de wuivende lindetak-voor-het-raam kleine ovale schaduwplekjes tooverd op m'n boekenkast, glijdend en deinend in speelsche darteling over glanzend-leeren ruggen en vergulde titeltjes, —

wil ik me neerzetten, om vast te leggen, zoo juist en keurig mogelijk, de vele en mooie indrukken der twee voorbijgane dagen...

Opdat ik dit later nog eens lezen kan en herlezen; opdat ik, opteekenend vooral kleinere impressies en onbenullig schijnende gebeurtenisjes, des te beter den totaal-indruk in dankbaar-blijde herinnering houde....

Vroeg, zóó vroeg, dat de trams nog niet rijden en de sluiers van den ochtendnevel nog hangen om de grauwe ronde torens van het Binnenhof, stap ik door de stille straten naar 't station.

Vreemd, dat uitgestorvene, waar men zoo gewend is aan drukdoende verkeersagenten en een eindeloozen stoet van auto's, aan gedaver van vrachtwagens en trams, aan zonderophouden-zeurende IJscobellen en overal doorheens-slingerende slagiersfietsen.

Vreemd, dat vrij en onbelemmerd lopen, waar je anders in constante botsing bent met

links houdende en voor étalages staande menschen.

Nu zijn ze te tellen, de levende wezens....

Een électricien, op weg naar 't karwei. 'n Paar ijzeren buizen onder den arm, het opgerolde blauwe werkpak en een klos draad aan een riem op den rug, stapt-ie genoegelijk voort, trekt om de tien stappen aan z'n morgenpijpje.

Op het Plein, in de goot van het Ministerie van Koloniën, een loodgieter, die vast z'n houtskoolvuurtje aanmaakt. Sicut passer solitarius....

De Lange Poten inslaand, ontdek ik den derde, een ouden nachtwaker, die huiswaarts sjokt en den vierde, een politie-agent, die op den trottoirband aan de overzijde loopt te ijsbeeren en me in het voorbijgaan met een tikje aan z'n helm een „goeie morge” toeroept. Het echte gemoedelijke type van den Haagschen bobby, zooals ie daar staat, het zwart gelakte riempje tegen de gladgeschooren kin bengelend en de breedgeplooiden cape om z'n atletengestalte. Goeie morge!

Een taxi komt plots den hoek om suizen,.... zeker ook naar den vroegtrein.

Verder niets.

Stilte, alleen onderbroken door mijn gehaasten stap, stilte, totdat ik, naar den grond ziend en de steentjes van den Stationsweg tellend, opeens nóg een stap hoor en een licht gepiep, en opkijkend een juffrouw naderen zie met — amabile et incredible dictu — een kinderwagen! 's Morgens 6.50 u.!!!

* *

Dikwijls al is het mij opgevallen, dat 's morgens heel vroeg de menschen zoo vriendelijk zijn. Nu weer het stelletje nog-niet-bezige witkielen aan den ingang, de juffrouw aan 't loket en de conducteur aan de contrôle. Of was de laatste misschien zoo beleefd en voorkomend, wyl hij ochtendbladen te koop aanbood?

Ook in de hooge stationshal niet veel drukte. 'n Paar zongebruinde huzaren verdwijnen door de contrôle, het zwarte kistje met de witte nummers op den éénen schouder, de grauwe kwartiermuts scheef op het rechteroor, sporenrinkelend.

Bij den oranje perronkaarten-automaat een handelsreiziger, die — karakteristieke geste van den commis-voyageur — z'n zakboekje staat in te kijken. Van zijn glunderend gezicht leest men het aantal opgenomen leveranties. Uit z'n oogen stralen de goede zaken der voorbije week. Benijdenswaardige exceptie in deez' malaisetijd.

'n Oud baasje met 'n H. IJ. S. M. pet is conscientieus de donkere tunnelgangen aan 't dweilen. Eigenaardig-hol klinkt door de kille, mufte ruimten het geplons van den dweil in den emmer.

Donderend rijdt boven me de trein het perron binnen, ik haast me de trap op.

* *

Onmerkbaar zet de lange sleep zich in beweging en langzaam, langzaam schuiven we het station uit, voorbij een jongen met hopjes en een jongen met tijdschriften, voorbij de leege perrons en de leege wachtkamers, sneller voorbij een Ranja-reclame, voorbij den chef, dan opeens onder de overkapping uit in het volle licht van een stralenden Lente-morgen, tusschen een ploeg wegwerkers door, die de ligging der rails controleeren, langs seinhuizen, rom-bom-bom over wissels en kruisingen, sneller langs witte bier-, langs lange hout- en langs groezelig-gele bananewagens, voorbij puffend klaar staande locaalspoortjes en tenslotte in volle vaart langs eindeloze slierten wagens steenkool en door dampige weiden....

Even stoppen in Delft, de stad van het blauwe porcelein, de stille lange waters en de heeren technici, even ook in Schiedam, het Schiedam van den alcohol, den veelgeprezenen, den veelgesmaden.

Rotterdam.... Ver reeds zijn zichtbaar de rookende fabrieksschoorsteenen, de silhouetten van giganteske kranen, loodsen en silo's.

Rotterdam.... De trein davert over de viaducten, onder ons de drukte van vrachtauto's en trams en sleeperswagens, onder ons de bedrijvigheid van het Beursplein en verrassend-onverwacht soms een netwerk van pittoreske binnengrachtjes, die alle weer in de drukte der havens monden en ons, reizigers op het viaduct, menigen interessanten doorkijk bieden.

Stil liggen de stumperig-vale huisjes te droomen langs den grachtkant, eventjes spiegel en ze in het groenige water, waarin nog een enkele rimpel ligt van een pas doorgeboomde zolderschuit. En steeds weer steekt op den achtergrond de Groote St. Laurenskerk z'n stompen toren boven alles uit.

Tenslotte — apotheose van handeldrijvend Rotterdam — de Maas, de zon=overgoten Maas met de beide zware bruggen, met haar in rook en stoom gehulde sleepbootjes en lange, ranke, rustig drijvende Rijn=aken.

En in de verte, hoog boven alles uit, de loodsen van de Holland—Amerikalijn, en nóg hooger de gele pijpen met de groen=wit=groene band, Rotterdam's kleuren....

Juist vaart vlak voor de brug een turfbeladen zeilschip, bezig den mast te strijken.... Wit spat het schuim tegen den plompen boeg en de gezonde, fiksche schippersknullen met d'r blauwe kielen, d'r bruine koppen en d'r zongebleeft vlashaar wuiven en lachen naar den trein, die daar boven hen over de bruggevaarten dondert.

Nog even smaak ik de knusse geneugten van een binnenpretje over het feit, dat je bijna geen stad per trein passeeren kunt zonder op den aanblik van een achterbuurt vergast te worden, krottige étage=woninkjes met wrakkige veranda'tjes als vogelkooien er tegen aan gehangen, zelfgetimmerde kippen=rennetjes en aan spijkers bengelende waschteilen en dan — o mijn eeuwige ergernis — touwen en aan die touwen houten klemmen en aan die houten klemmen fladderende en drogende, soms niet drogende wasch....

Regelmatig dan weer de cadans der wielen en het lichte snorken van m'n ingeslapen vis=à=vis.

Heerlijk snel glijden we door frissche boomgaarden, reuzenbouquetten van witte en rose bloesems. Een veulen staat slaperig den nek te wrijven tegen den gewitten stam van een eenzaam=en=alleen=staand kersenboompje. 'n Eind verder, onder aan den spoordijk, graast in alle vreedzaamheid mama.

Kraakheldere melkkarren rijden door de laagliggende weiden, door haar dagelijkschen gang in het dauw=vochtige grasland diepe zwarte voren trekkend.... Hier een kleurige

boerderij te midden van slanke populieren, zwiepend de zilverig=glanzende toppen, — daar een rank torentje, dat oprijst tusschen een groep kastanje's in eersten witten bloesemtooi. Roode en blauwe pannendaken schein meren heel even door het helle groen der jonge bladeren.

Meer en meer riet in de slooten en de slooten breeder, waterlelie's nu en dan, waartusschen 'n reiger wijsgeerig te staren staat en het roodgesnaveld waterhoentje, druk doend en nerveus het kopje knikkend, langs den rietkant roeit....

De trein mindert de vaart. „Moerdijk al??” prevelt m'n buurman.

En vóór ons strekt zich uit het Hollandsch Diep.... 't Is of het nog wijder en breeder lijkt, nu de zon op elk onooglijk kabbelgolfje een gulden schittering legt, dat men niet tot den einder turen kan en slechts ziet in een zee, een oneindigheid=bijna van licht, dat langzaam=aan vervloeit in het azuurblauw van den hemelkoepel....

Dan torst ons op zijn breeden rug het meesterwerk van Hollandsch bruggenbouw. Beneden ons wriemelt het water in honderden draaikolken langs de pijlerkolossen....

En terwijl nog onophoudelijk de zware binten langs het open coupé=raam slaan, komt er wat leven in m'n slapenden overbuurman. Hij opent z'n kleine olifantsoogjes, geeuwt, kijkt eens verwonderd in de coupé rond, diept uit z'n actentasch een sigaren=enveloppe op, bijt 'n puntje af en vraagt, over z'n so=easy kijkend en tot niemand persoonlijk zich richtend om „bijgeval 'n vlammetje”. Waarop aanstonds ettelijke doosjes lucifers gediensig worden aangereikt....

De gewone loop der dingen eischt nu een gesprek en ik zit me al stiekum te verkneukelen, dat 't wel over 't mooie weer zal zijn. Maar nee, de tabaksbelasting is het slachtoffer en via den kringloop over andere belasting, malaise, moordende Deutsche markenkoers komt men weer op de sigarenbranche terug, van welke gelegenheid m'n overbuur gebruik maakt, om z'n eigen sigaar, de pas ontstokene eenige kwaliteiten, goede kwaliteiten aan te wrijven, die mijns bescheiden inziens absoluut denkbeeldig zijn!

De stilte keert terug. Krantengeritsel slechts en de driekwartsmaat der wielen.

De linksbuiten aan den overkant leest, scheef in z'n hoekje gedoken, de „Vrijzinnig-Democraat". Pijpenwalm stijgt blauwig op van achter het wijd uitgevouwen blad.

Ieder oogenblik een discussie over de voor de deur staande verkiezingen verwachtend, kijk ik weer naar buiten, zie nog even het Brabantsche landschap, zie nog te Breda een geestelijke instappen met „A Christmas Carol" in z'n hand, herinner me weer de Engelsche lessen onzer Rhetorica en de lectuur van dat eenige Dickensproza, zie dan niets meer, slaap....

Slaap, om voorloopig niet meer wakker te worden.

Tot Sittard interesseert de reis me toch niet meer, de medereizigers slapen ook of lezen tenslotte: half zes is een wel wat abnormaal opstaansuur voor een nieuwbakken iuris candidatus....

* * *

„Gode zij dank! Eindelijk Sittard!" Na die ellendige overstapperij in Eindhoven heb ik me niet bijster geamuseerd. Het landschap bijna niets dan heide, saaie, grauwe, wazige heide. M'n eenige coupégenoot een zonderling exemplaar van den homo sapiens met een dom gezicht en een Lord Lister.

„Heerlen, Kerkrade-Rolduc overstappel!" Dat hoef je me niet te vertellen conducteur. Moet je m'n aardrijkskunde-cijfers 'ns zien op m'n oude bulletins! En bovendien heb ik dit zijpaadje wel veertig keer afgelegd! 'k Stap uit, loop over het Sittardsch speelgoedstationnetje, netjes achter 't klaarstaand locaaltje om naar het eerste perron en dan zit ik weer in de zongestooftde kussens van dat ouwe, trouwe treintje....

Puf, pf, pf doet het knusse locomotiefje met z'n blinkend koper, puf, pf, pf. Ja, vrind, wij kennen mekaar! Zoo pufte je al bij onze eerste kennismaking, in Juni '14, vóór ik nog Rolducien was en vóór nog die verwenschte oorlog je verboden had, vránk en vrij over de grens te hobbelen met je sleep van vijf, zes, zeven wagentjes.

Zoo pufte je, als je ons, Rolduckenaren,

terugbracht na een mooie vacantie, zoo pufte je, als je ons halen kwam, 's morgens heel vroeg aan het Kerkraadsch stationnetje of de halte-Rolduc.

Je bent één onzer beste vrienden.... Heb je die blikken nooit opgemerkt, die er naar je geworpen worden, als er toevallig 'n Rolducsche promenade langs het stationnetje komt en jij op het emplacement aan 't rangeeren bent, pf, puf, puf....? Verlangende blikken....?

Lastertongen hebben me wel eens willen wijsmaken, dat je soms de hellingen niet op kunt en dat dan één van je collega's uit Sittard of Heerlen moet komen helpen duwen. Ik geloof dat niet. Je hebt m'n volle vertrouwen, want vrienden vertrouwen elkaar, niet waar?

Breng me dan ook nu weer naar Rolduc, Rolducsch locaaltje....

Een sein van den chef en we rollen.... Zonder een fluitstootje, zonder veel lawaai, gelaten trekt-ie ons door Zuid-Limburg's heuvelandschap.

't Gepuf alleen gaat over in gejaagder hysgen, in een reeks rhythmisch en snel achter elkander uitgestooten h's.

Geknars van remmen, langzamer, langzamer, stop.... Geleen....

Ook die reeks van dorpen roept sluimerende herinneringen in mij wakker, Spaubeek en Nuth en Schinnen. Kwam niet die leeraar hier, die klasgenoot of vriend of kennis daarvandaan? En knoopten zich ook aan dien leeraar, dien klasgenoot weer geen herinneringen vast?

Heerlen.... 't Is er nu zoo kalm aan het station, heel anders, dan wanneer vroeger de extra-trein voorbij kwam stoomen. Dat was altijd een evenement, waarbij de lange persoons volstroonden van de Heerlenaren. En als dan de trein op punt van vertrekken stond met aan elk raampje groepjes levenslustige jeugd, dan was daar een gewuif en een gejoel, onvergetelijk!

Twee heeren stappen in, een oudere, een jongere.

De oudere blijkt gepensionneerd kolonel of majoor te zijn. Althans hij is geridderd en begint, wanneer het locaaltje zich weer in be-

weging zet, gebeurtenissen en ervaringen te vertellen uit den mobilisatietijd, 'n beetje heel erg overdreven en tot potsierlijk worden toe aangedikt.

Stil zit ik te hopen, dat-ie gauw zal zijn uitgepraat. . . . Dat-ie me ongestoord zal laten teruggaan in het verleden, want hier is het eigenlijk pas, dat de streek begint, die rijk is aan herinneringen, steeds rijker wordt, naarmate ons treintje vordert.

Aan de linkerzijde herken ik het kleine Maria-kapelletje van Schaesberg en ik kan den geheelen weg volgen, dien Rolduc's bedevaart jaarlijks neemt, tegen den steilen heuvel op, naar die sparrebosschen daarboven, weggekapt gedeeltelijk, zoodat het grauwe gele heiligdom met z'n blauwig-glanzende leien vanaf de spoorbaan zichtbaar is.

Het blakert in de zon, gelijk het telken jare blakert, wanneer Rolduc erom ligt neergeknield op mos en dennenaalden, wanneer slechts een bescheiden tintelend belletje het verloop van de H. Mis daarbinnen aanduidt, wanneer onophoudelijk de Weesgegroeten klinken en het Onze Vader. . . .

Zouden ze er dit jaar al geweest zijn? Zouden ze misschien niet juist vandaag zijn opgetrokken? Midden-Mei en Zaterdag, Mariadag?

Opletten, of ik niet ergens tusschen den matten glans der korenvelden een grauwe stoet van verre stippen zie!.. Half één???

Neen, dan moeten ze al weer terug zijn te Rolduc, stoffig en bezweet, dan heeft juist op dit oogenblik de jaarlijksche run plaats naar de lavoirs en is het op de lange slaapzalen een geklets en geplas van water, een snuiven en proesten van honderden jongenskoppen onder talloze koperen kraantjes en boven talloze geëmailleerde waschkommen. . . . —

Kort is ons oponthoud aan het stationnetje te Schaesberg; het plaatsje is dan ook geen wereldstad. Doch niet minder waardigheid-bewust zwaait de chef den scepter, in casu den seinstok. . . . we rollen.

Rechts onderaan den hoogen spoordijk loopt de kleiweg, waarlangs we ieder jaar huiswaarts togen, zingend de meesten en

bloemengesmukt, die met een korenbloem, met een klapproos die.

Hooger nog, langer en breeder zijn geworden de steenkoolpyramiden der Laura's mijn. Kalm en statig glijden, electrisch bewogen, af en aan, de kolenbakken, om, boven bij den top gekomen, plotseling om te wippen, waarna de zwarte gruismassa's langs de wanden naar onder schuiven, verspreid en geordend door een ploeg arbeiders, stippen gelijk.

Nog steeds kronkelt zich aan den voet het snelstroomend watertje, niet glashelder, helaas, doch koelte en vocht verspreidend tusschen het lage groen, waarin de kleiweg schuilgaat en waarin ook ieder jaar op den terugweg het Rolduc'sche heir verdween.

Voor de zooveelste maal remmengeknars en voor de zooveelste maal stoppen. . . . Halte Eygelshoven.

De reisgezel van den kolonel stapt uit, verdwijnt tusschen wachtende mijnwerkers.

Nu zal z'n zware commando-stem me niet meer afleiden, nu hij alleen zit, de rakker met z'n martialen snor en z'n lorgnette-koord, à la Monsieur Latiers.

Ja, vrind, doe dat, pak je krantje, steek een sigaar op en zwijg. . . .

Zóó.. nu nog een eindje, een heel klein eindje. . . .

Aan de rechterzijde, op Hollandsch gebied is er al spoedig geen weg, geen wegeltje, geen beekje en geen bruggetje, geen huizengroep en geen torenspits meer, of ze doen me denken aan Dinsdag of Donderdagwandelingen, aan mooie congé-middagen of aan knusse Rhetorica-tochtjes, 's Zondags na de Hoogmis.

'k Ga maar vast staan; 't kan geen minuut meer duren. — Hè, dat doet je goed na zóó'n zit van zes à zeven uur! . . . M'n regenjas en m'n stok en m'n koffertje tronen nu op het fluweel en terwijl ik me vasthoud aan de ijzeren steunsels van het bagage-rek, tuur ik nog wat aan den Hollandschen kant naar buiten, ontdek een geliefkoosd repos-plekje, fantaseer daaromheen het oud tooneeltje van 'n paar honderd rustende Rolduciens.

Eén — zouden het er niet meer zijn? — rookt stiekum een sigaret.

Jongen, pas op, dat je niet gesnapt wordt! Ont fumé des cigarettes, is een noot van zwaar, steeds zwaarder wordend kaliber.

En jij daar, die een pas uitgetrokken koren-aar je mouw zit in te werken, ook dat is Rolduc-rechterlijk een strafbaar feit. Behoort tot de categorie: ont arraché. Een bijzonder geval van damnum iniuria datum. —

Een schok doet me bijna het evenwicht verliezen.

Kerkrade-Rolduc. Last van douane soms? Goddank niet! Eén of ander vehikel aan 't station? Neen? Dan maar lopen....

Ver, heel ver zie ik boven het glooiende landschap, boven een groepje boomen den goeden ouden toren oprijzen, 'n scherpe silhouette tegen dien wit-grijzen achtergrond van bolle wolken.

Gestadig stap ik voort over den geleidelijk hellenden weg. Om den hoek verdwijnen al de eerste huizen van Chèvremont. We schieten op!

En eindelijk dan Kerkrade, Hôtel de Kroon, eindelijk iets stevigs in mijn maag, eindelijk een potje schuimend, ijskoud bier!

Met je coquette, wel wat opgedirkte Raadshuisje, je statig H. Hart-beeld, je kleine winkeltjes, je lange hoofdstraat naar den Holz en je logge paarden met d'r groote halsters en d'r beng-bang-bengelende bellen ben je nog steeds de oude, dezelfde, Stadt meiner Träume!

Een groote auto komt in de verte aanbrommen, remt voor de tafeltjes en de rieten stoeltjes, buiten vóór de Kroon.

„Gerard, allemachtig, Gerard, ik had je zoo gauw nog niet gezien, ik dacht, dat je op den beenewagen van den Holz zou komen. Hoe kom je aan die kar? Hoe gaat 't? Heb je al gegeten? Goeie reis gehad? Geen last aan de grenzen en in Aken nog valuta-koopjes gedaan?”

En als al die vragen beantwoord zijn en van zijn kant al weer tallooze nieuwe gesteld, als we elkander verteld hebben van onze tegenwoordige bezigheden, hij te Leuven in de medicijnen, ik te Leiden in het recht, als we beiden een kort verslag hebben afgelegd over onze bijna tweejarige strubbelingen en „Strapazen” op het vaak maar al te hobbelige

pad der wetenschap en als ook Gérard ondertusschen het een en ander, vast en vloeibaar, besteld en verorberd heeft, — nemen we onze weinige bagage en wandelen den weg op naar Rolduc.

Scherp afstekend tegen het lichte, jonge groen van de heg-om-de-boomgaarden ontdekken we al van verre twee zwarte stippen met iets wits van een boord.

„de Guasco!” „Nee, man, die zit al weer 'n tijdje in Obbicht. Pastoor!”

„De provisor??” „Ja en die andere is, geloof ik, mijnheer Nijsen.” Ze loopen er te bidden. We maken 'n praatje. In niets zijn ze veranderd; Rolduc en wat Rolducsch is, verandert niet.

We gaan verder, moeten toch beslist eens bij hen komen langs loopen. De kamernummers zullen we nog wel weten.

Mijnheer Nijsen haalt den rozenkrans te voorschijn en gaat verder het paadje af langs de oprijlaan, de provisor opent weer z'n brevier, waar nog de wijsvinger zit tusschenge-stoken en met een knikje, het oude bekende knikje, waarmede hij 's Zaterdags na het diner, onder het nieuwe-servetten-halen altijd bij de refter-deur stond, verdiept hij zich weer in het al oud wordend gebedenboek.

„Gerard, herinner je je nog? Ici. 20 Juni 1920. Toen de prefect ons om vijf uur 's morgens in de wereld zette.”

Ja, ook de poort, waar we twee jaar geleden ons afscheid namen van den prefect en van Rolduc, de poort, waardoor Rolduc reeds zooveel jaren z'n studenten in de wereld zendt tot een groot, een dadenrijk leven, de poort met het beeld der Onbevleete Ontvangenis en het Latijnsche chronicum, ook zij is nog onveranderd.

Even in de aula kijken en in de gymnas-tiekzaal.... Vader Stessen is er niet. Dat spijt ons, we hadden hem zoo graag nog eens gesproken.

Maar 't is Zaterdagmiddag en dan gaat-ie altijd naar huis, naar Gulpen.

Wèl is er het goede oude paard, waarop Gérard en ik zoo'n helden waren, een Sancho Panza en een Don Quichotte. Wèl zijn er de brug en de ringen. En de brits, waarop we met de halsters werkten.

En de rekstok, waar je, in de meest onmogelijke standen hangend, de onverstaanbaar-snel achter elkander uitgesproken vaktermen door je brein liet werken en het dan toch steeds weer verkeerd deed.

„Nee, met je rechterbeen erover en zwaaien. Strekken. Rug achterover.... Pas op, val niet.... Ja.... ja.... jj.j.... nee, dat is je linkerbeen.... maar weer terug en op nieuw beginnen!”

Gérard loopt nog eens extra de aula in, waar hij zijn triomphen vierde op de Turkse, de dikke trom. Wat kon-ie dan toch altijd dood-laconiek staan kijken bij La Dame Blanche of Si j'étais roi of La Muette de Portici! Tellen, man, tellen met je voet op den grond! Eén, twee, drie, vier, één, twee, drie, vier,....!

Met alle respect voor de tegenwoordige functionarissen, — een dikketrommist, die zóó ernstig zijn taak opvat en die zoo punctueel en keurig het ezelsvel beukt, zal Rolduc bezwaarlijk nog kunnen vinden. —

We komen bij den hoofdingang, zien een onbekende juist den hoek omschieten naar de basse-cour, zeker een pas van Roermond gekomen surveillant.

„Nu de joyeuse entrée bij Sjang, Gérard!”

Sjang is druk in de weer en ziet ons niet dadelijk. Dan kijkt-ie op van de papieren, die hij bezig is in te vullen.

„Kinger Jôtts, dao hubste dê Gérard und dê Macaire!”

En dan kruipen we boven op het tafeltje, waar we vroeger altijd pakketjes en waschmandjes ter verzending deponeerden en zetten een boom op met den Rolducschen Cerberus.

’n Heel gemoedelijke, leuke Cerberus die Sjang en ’n model-portier....

Keurig weet-ie ons in te lichten.

Veel heeren zullen we niet op d'r kamers treffen. Eerstens is het nog les en dan nog Zaterdagmiddag. De filosofen?.... ja, de filosofen zullen wel op de cour te vinden zijn. Of in het piano=zaaltje.

„Verder geen bijzonder nieuws meer op Rolduc, Sjang?”

„Nuus! Ach nieë, Kinger, niks nuus. Alles nog zooals voor twee jaar, toen jullie hier

vertrokken. Op Rolduc verandert maar zoo bitter weinig! O Ja, nog wat! Ik moest jullie van Mijnheer Cuypers zeggen, dat er twee kamertjes in de infirmerie voor jullie gereserveerd zijn en dat-ie jullie na het lof op z'n kamer wacht. Je weet, het is biechthooren vandaag.”

Zóó zet Rolduc de gastvrijheid voort, waar van de middeleeuwsche annalen der monniken gewagen, zóó bewijst het die gastvrijheid heden, den 13den Mei A. D. 1922 ook aan ons, z'n oud-leerlingen, zwervers uit Vlaanderland en van de duinige Noordzeekust.

Zoo zullen we dezen nacht weer eens doorbrengen onder het zoo welbekend, beschutend dak, gâsten nu van de door daden en traditie groote stichting, die ons zes jaar lang een Heimat was.

„Zeg, hoe denk je er over? Zullen we Max en Kel en Pöpke maar eens op gaan zoeken?” onderbreekt Gérard mijn gepeinzen.

Z'n hart trekt naar de drie nog overgebleven klasgenooten, statige filosofen nu, waartegen je vroeger met een weinig ontzag zou hebben opgezien....

We gaan verder het gebouw in, onder de monumentale trappen door, die naar de Directeursvertrekken leiden en naar die van den provisor, door het kleurige, stemmige carré en de corridors, de cour op.

Stil en verlaten ligt ze er.... Zooals vroeger, waneer onder de studie door het open raam een zuchtje over je boeken streelen kwam en je dan even opkeek van je Horatiusvertaling of je wiskunde=kladje....

Ver over het wijde geteerde vlak reikend de schaduw van den Oostgevel. Een zonnige streep over de afvoergoot van het regenwater, dan weer schaduw, dichte, donkere schaduw der kastanjes.

Op sommige banken of op den rand van een beugelbaan een filosoof, tegen een boom geleund met een boek. Enkelen ook langs het hek van den ijzeren weg. Allen blokkend.

Onder onwelluidend gekwetter vliegt een spreek uit een gat in den muur, slierend en fladderend zonder de minste vogel-élégance, naar den basse-courkant.

Wat rook van de bakkerij drijft langzaam aan, blijft blauwig zweven....

Uit één der klassen langs de courzijde galmt het forsche stemgeluid van 'n doceerenden leeraar. Komt het uit de Poësis of uit de Troisième der H. B. S.? Echoot het tegen het rookzaaltje of tegen den uitbouw bij de slachterij? Wiens stem is het eigenlijk? Ik kan hem niet thuisbrengen....

In den tuin, onder de kersenbloesems, loopt een Heer te brevieren en vóóran tusschen het jonge aardappellood is de oude tuinier met z'n hark de aarde wat aan 't losmaken. Zou hij regen verwachten? Dat mag niet.... neen, nu niet?!?.....

Sprakeloos en stilbewonderend staan we op het bordes dat alles gade te slaan. We zijn weer ras-echte Rolduckenaars, voelen weer zoo intens-heerlijk de mooie rust van het studieleven tusschen deze muren.

„Halló-ó-ó!! Zijn jullie toch nog 'ns gekomen?!“ Dat is Max, ik durf het zweren! Ja, achter ons is-ie naar buiten gekomen, uit het filosofhen-studiezaaltje. Vijf vóór half vijf. „Maxie, jonge, je bent te vroeg, over vijf minuten gaat de bel pas. Hoe kan je dat als wijsgeer verantwoorden?“

Ik weet nog precies de verschillende tijden van de dagorde.

En dan gaan we met Max op zoek naar Pöpke, dien we in één der piano-celletjes vinden en met Max en Pöpke halen we Kel uit de studiezaal.

Daar zijn we nu met z'n vijven, vijf van de dertien uit ons onvergetelijk Rhetoricaklasje, drie toekomstige priesters, een medicijnman uit Leuven en een Leidschen jurist-in-spe.

En al dadelijk is het, alsof we nog vóór het eindexamen zaten, 't is niet te gelooven, dat we elkander in twee volle jaren niet gezien hebben, gescheiden dien twintigsten Juni door onze uiteenlopende idealen!

Dát was de mijlpaal, waar de tot-nog-toe gezamenlijk afgelegde levensweg zich splitste. Ieder ging vol hoop, doch ook wel met een beetje scheidenspijn voortaan z'n eigen, moeitevol te banen pad.

Waar zijn de andere acht gebleven? Waar zit die en wat doet die?

We vullen elkanders kennis aan en we weten het: aan universiteiten, in een Missie-huis of elders. En dank zij de nauwkeurig-

heid, waarmede de Rolducsche filosoof des morgens na 't ontbijt z'n krantje en meer speciaal de examenrubriekjes leest, zijn we ook weldra volledig op de hoogte van de wetenschappelijke faits et gestes onzer studiemakkers.

Onderwijl is de groote bel aan het luiden gegaan ten teeken, dat de laatste les der week voorbij is. Langzaam-aan stroomt de straks zoo stille cour vol van jong leven. Allen dalen de bordestrappen af, de één kalm en bezadigd, de ander dol-overmoedig. Door de open studiezaalramen klinkt geklep van pupiterdeksels en neerploffon van stapeltjes boeken.

Eén zie ik er naar de voetbalkast achter de beugelbaan wippen. Hij maakt een hangslot open en gaat een spinternieuwen bal op-pompen en dichtrijgen, waaruit ik met een Sherlock-Holmes-onfeilbaarheid concludeer, dat er morgen een kampioenwedstrijd zijn zal of een wisselbeker-finale.

En als dan Gérard en ik en de drie klasgenooten onderaan de trappen zijn gaan staan, dan is het opeens een drukte om je heen, een groeten en handjes geven, een vragen en antwoorden, eindeloos!

„Kijk, de prefect, Gérard, de prefect met de post. Daar moeten we even heen!“

„Ja, ja, één oogenblikkie?! Daar heb je Leo!“

„Hè-è-è! Piet?! jij ook nog altijd hier?!?“

„Ja, man, ben een keer gezakt, op de Seconde!“

„Vroeg eindexamen dit jaar, is niet?“

„Nog al een geschikte commissie?“

„Alle machtig, meneer Kurris, hoe maakt U het?“

Met Sallustius en Cicero goed? Of we al examen gedaan hebben! Nou, hoor, en of. Gérard begint al aan z'n tweedel!“

„Dank u, dank u, dank u!“

„Hé, Macaire, Gérard, wie geit 't? Good?“

„Ah Joep! Pas op, jong, je krijgt een noot van meneer Kurris. Ont parlé patois.“

„Ja, ja, Jüppche, dat Kerkraadsch patois.“

„Zal wel losloopen, hoor! Een beste surveillant, die meneer Kurris!“

„Ja, ja, Jüppche, dat Kerkraadsch leeren we je toch niet af.“

„Nou Gérard, nou even naar den prefect, daar achter staat-ie brieven uit te deelen, en dan den ijzeren weg op. Hier wordt je gek

van de drukte, dag meneer Kurris, ga mee, lui?"

Eér weer de bel roept voor 't goûter, maken we nog eenige rondjes. Gérard steekt een sigaret op, wat ik een beetje ondeugend uitdagend vind. Ik houd het bij mijn pijpje.

Wacht even, daar komt een balletje aan schuiven. Van wie is het? O, van jullie daar?! Pang, daar gaat-ie! Jonge, jonge, contre la façade, misschien wel een gebroken ruitje?! Nee, goddank niet, wel een secure bons tegen het glas. Een surveillant kijkt met Argusoogen in mijn richting, 'k geneer me dood, moet toch even lachen!

Tingelingelingeling! komt 't weer over de cour galmen en allen verdwijnen naar binnen, ook de drie wijsgeerige klasgenooten. Wie zou ook z'n vijf-uursch broodje willen missen!

* *

Alleen achtergebleven, zittend op den rand van één der massieve fonteinbakken-naast het-bordes, ieder aan 'n kant van het kraantje, maken we ons plan-de-campagne.

Op de eerste plaats een lijstje van de H. H., die we beslist bezoeken moeten...

Enfin, over vandaag valt er eigenlijk niet veel te redeneeren, we beginnen natuurlijk met den Directeur. Ab Iove principium.... Is die niet op z'n appartementen of is hij bezet, dan zullen we verder zien.

De Directeur is bezet. Overstelt met allerlei werk in verband met eindexamens, enz. Of we morgenmiddag maar eens willen terugkomen. Dan kan hij wel een uurtje voor ons vrij maken.

Opnieuw dus krijgsraad. We besluiten linea recta, door de kapel naar Klein-Rolduc te gaan, naar onzen ex-rookzaalbibliotheek-patroon, den E. H. L. Linssen. Daarna, tegen den tijd ongeveer, dat lof en biechthooren ten einde zijn, naar den E. H. J. Cuypers, onzen Rhetorica-hoofdprofessor.

En dan volgen uurtjes van gezellig praten, onder een sigaartje en een goed glas wijn, ons vergetelijke uurtjes, waarin je vertelt van je eigen wedervaren en informeert naar velerlei dingen, nietigheden soms, maar die je toch zoo machtig interesseeren. Want ze zijn

Rolducsch en een goed oud-leerling stelt belang in wat Rolducsch is.

Je hoort bijzonderheden over verbouwingsplannen, die in je eigen tijd al zulk een geliefkoosd onderwerp van gesprek uitmaakten, wanneer je op den ijzeren weg of onder de winteravondrecreatie in de lange corridors te praten liep met je vrienden, bijzonderheden over de een of andere gebeurtenis van nog recenten datum, over gemeenschappelijke oude kennissen of over een leeraar, dien je zoo goed gekend hebt, van wien je nog les hebt gehad en die nu de eindelijke rust smaakt van het kalme pastoorleven in een kleine Limburgsche boerenparochie.

Dan weer vertelt Gérard van Vlaanderen, van de laatste activisten-processen, waarin het Belgische recht tot een caricatuur werd... die de Vlamingen nog hechter tezsamen-smeedden en tot nog koppiger strijd aanzetten voor hun rechtvaardig ideaal. En hij vertelt van Leuven, van den heropbouw der bibliotheek en van de steeds grootere uitbreiding van het studentendom, waaruit weer als logisch posterius voortvloeit een steeds groeiend aantal door Leuvens straten rijdende bierwagens.

Gevallen verhaalt hij van studenten, die als echte bier-pallieters records op hun naam wisten te brengen van zooveel of zooveel potjes, gevallen ook van noodlottige collisie's met Waalsche landgenooten, waarbij naar de oude Vlamenleuze van „Wat Walsch is, valsch is" met stokken en knuppels werd gewerkt.

Ongemerkt vliegt de tijd voorbij, cheu fuxgax!

Ongemerkt hebben al keer op keer de Klein-Rolducsch en in de verte met anderen mooieren klank de Groot-Rolducsch bel het Lof, de studie, de onderbreking en de tweede studie ingeluid.

We hebben hoegenaamd geen notie van den tijd, totdat opeens uit den grooten toren weer die oude, lang niet meer gehoorde Zaterdag-avondsche klankenweelde over de gebouwen vallen komt.

En meteen valt in onze kamer de stilte.

Ik denk aan vroeger.... Op de laatste rij

van de groote studiezaal, waar ik tegen den muur dat knusse hoekplaatsje had.

Om kwart-over-zeven, tien-voor-half-acht, als ik dien eersten zwaren klokke-toon maar hoorde, borg ik altijd m'n boeken weg, trostseerde den verwonderd-verwijtenden scheijenu-al-uit-blik van den surveillant, bleef met m'n hoofd tusschen de twee opgeslagen pupiterkleppen dralen en quasi-zoeken naar een boek en genoot van dien heerlijken, over cour en tuin en carré vibreerenden klank, tot-ie langzaam, langzaam, met nog een enkel, een heel enkel schuchter na-galmpje wegstierf....

En ook daarna werkte ik niet meer, maar wachtte.

Wachtte, totdat de gewone, de dagelijksche, nu zoo nijdig en bitsig klinkende bel met korte, afgebroken slaagjes het Angelus luiden ging en er in de studiezaal een geschuifel en lawaai ontstond van opstaan en boeken bergen. —

Hoor, daar komt de filosoof-sonneur den corridor al af. Ting-ting-ting.... en aan het andere einde van Rolduc teng-teng-teng....

Ook wij bidden den Engel des Heeren en gaan daarna soupeeren, onze gastheer bij z'n collega's op de groote, wij op de kleine Treize.

Als we door de openstaande, op de cour uitzierende ramen de jongens weer naar buiten zien komen voor de laatste recreatie, gaan we naar beneden, reserveeren vast een bank onder de kastanje's en wachten, tot de drie klasgenooten komen, uit de kerk, van de avond-adoratie. Dan begint weer opnieuw dat rondtrekken en zoeken in het mooie, kleurige land onzer herinneringen, telkens onderbroken door een praatje met den een of ander, die onder z'n spel of op z'n rondgang om den ijzeren weg toevallig langs ons groepje komt of met een surveillant, dien we nog niet gezien en gesproken hebben in de vorige recreatie of boven, op den Heerencorridor.

Weer roept de groote bel, nu voor het avondgebed.

Weldra klinkt uit honderden jongenskelen het imposante „Salut, o vierge immaculée". Door de open kerkvensters zwelt het naar buiten, ruischt door de bladerkruinen van

het Klein-Rolducsche carré, waar we aan één der gang-ramen te luisteren staan. En wanneer we weer op de gezellige kamer van den E. H. Cuypers zijn, wanneer ook hier weer de genoegelijke kout begonnen is, hooren we nog gedempt het „In manus tuas, Domine", dat we eertijds zelf zoo dikwijls zongen.

Even later gestommel op de trappen. De bewoners van dortoir V en VI gaan ter ruste. Enkele malen nog een paar belklanken. Op de gang een stap. Waarschijnlijk een surveillant, die na gedane dagtaak naar z'n kamer terugkeert. Stilte dan, weldoende stilte over de wijde gebouwen. Hoog aan de lucht, boven de aula en de boomen van het voorplein wat maanbeschenen schapewolkjes.

Tot over twaalfen praten we door, over verleden, heden en toekomst.... Tenslotte zoeken ook wij onze kwartieren op in de infirmerie.

En terwijl we dan in het middernachtelijk uur over de lange gangen gaan, klinkt tusschen het bladergeritsel van den binnentuin opeens het krassen van een uil en merkwaardig! opeens-ook staat voor m'n geest het beeld van m'n eerste Rolducsche chambrette op dortoir V, waar op m'n in kronkels hangende witte, neteldoeksche gordijnen altijd twee filosofhenbeenen in even zoovele kronkels stonden afgeschaduwd. Ook daar krasten dikwijls de uilen, in den tuin van Deutz, die onder de open dortoir-ramen lag.

Sjang heeft goed gezorgd. Onze baggage staat netjes op de kamertjes. En ook Léonard heeft goed gezorgd. Laag-gedraaid gloeit boven de waschtabel het gas-kousje, gezellig suist het op den langen, opvouwbaren licht-arm.

In den hoek een hoog, patriarchaal bed. Dat bed ken ik niet, want ik was nooit ziek te Rolduc, althans niet infirmerie-ziek.

Maar in zóó'n bed, na zóó'n dag puik te slapen, zal wel geen opus Herculeum zijn!!! En ik heb puik geslapen.

Van de Zondagsche, half-zevensche opstaansbel schrik ik wakker. Maar ik draai me nog eens lekker om, blijf er nog minstens een klein uurtje behagelijk in. Neen, beste bel, houd nu maar op met dat luiden. Mij krijg je er tóch niet uit. Zes lange jaren

heb ik geluisterd naar je bevelen, altijd prompt en stipt. Nu luister ik niet. Ik sta geheel buiten je machtssfeer, al was het alleen maar door het feit, dat ik in de infirmerie lig, het terrein, waar je bevelen niet geldend zijn.

Ik doezel nog wat in, sta op, als Gérard op het andere kamertje tegen den muur begint te bonzen.

En we zijn op de cour, als daar het kleine grut al weer aan het balletje trappen is en als langzaam, één voor één, ook de onder-het-jubée-zittenden van de communic-dankzegging uit de kerk komen.

Dan volgt een mooie Rolducsche, zomersch-zonnige Zondag, dan herhaalt zich op de cour, in carré en corridors het spelletje van gisteren weer: oude kennissen ontdekken en met een „Hé, dien ken ik! Hoe heet-ie ook weer?!” eensklaps opzichschieten en een praatje aanknoopen over een onbelangrijk ditje of datje.

Maar laat ik, opdat ik nóg niet uitvoeriger worde, van dien Zondag slechts memoreeren de Hoogmis, het sterrentorentje, het diner en het vertrek.

„Vidi aquam” klinkt het van het altaar, waar de celebrierende priester in hagelwitte albe met een enkelen acoliet neerknielt.

Eerlijk wil ik bekennen, dat ik vroeger wel eens wat ontstemd was tijdens den beginzang. De bel voor de Hoogmis had je dan soms zoo dwingend, zoo totaal geen rekening houdend met je eigen verlangens, uit je spel gerukt of resoluut en plotseling het met spanning steeds verbeid vervolg-verhaal der Katholieke Illustratie afgebroken.

Nu zijn we in de geheele andere, blijdere stemming, waarin een herinneren je brengen kan.

Op de eerste bank onder het jubée een plaats gevonden hebbend, leenen we 'n Elève chrétien, bidden en peinzen....

Peinzen over het vele wonderbaar-mooie, dat we hier in de zon-doorspeelde Kerk hebben meegemaakt.

Ik denk aan de jaarlijks terugkeerende feesten en plechtigheden, aan het devootstemmend Veertig-Uregebed, de Sacramentsprocessie in de gloeiende zon naar

Kerkrade, het unieke, imposant-gezongen Passie-verhaal op Palm-Zondag en zoo talloze andere.

Ik denk aan de Kruisdagen, die altijd een grooten indruk op mij maakten. Mooi in hun eenvoud waren die ommegangen door moestuin en gebouwen, wanneer door de ochtendstilte, over het opkomend gewas en onder de dauwnatte boomen van het bosquet, een tonig en altijd weer herhaald het „exaudi nos, Domine” galmde voor de vruchten der aarde.

Ik denk aan die ochtenden, dat je uit de studie gehaald werd, om de H. Mis te diezen. Dan ging je met de ampullen en met het kleine wasvlammetje boven aan den domperstok de half-duistere crypte in, om een nog onbezet altaar te zoeken. Onverrichterzake keerde je dan veelal terug, je besteege weer de trap naar de kerk en belandde tenslotte in de nog donkere apsis aan de epistelzijde, bij het H. Hart-altaar. Het kleine vlammetje, waarmede je uit de sacristie vertrok, was intusschen een groote, lastig uit te blazen vlam geworden en bij je terugkomst in de sacristie stond de te dienen Heer al op je te wachten.

Dan ging je langzaam, de handen eerbiedig gevouwen, den Priester vóór naar het gereedstaand altaar en je zat een half uur lang geknield op de onderste steenen trede. Donker was het nog in de apsis. Slechts wat flauw-dansend licht van de twee altaarkaarsen. De derde kandelaar, die ter bijlichting naast het missaal stond, wierp slechts een gouden schijn over de zwarte en roode letters en over de mooi-verluchte initialen.

'n Geur van uitgedoofde waskaarsen hing in de kerk. Nu eens hoorde je in 'n ander deel der kerk een stap of het zachte brommen van een Confiteor, dan weer het bescheiden belletje op het priesterkoor.

En door het roosvenster kwam dan allengskens het eerste licht gloren. —

De Hoogmis loopt ten einde. Domine salvam fac reginam nostram. En hier in de oude abdij, waar een harer voorvaderen, Walram, de eeuwige rust geniet, op het verste puntje van haar rijksgebied, bidden we als trouwe onderdanen voor de vorstin, die Holland wijz

selijk wist en weet te sturen door moeilijkheden en gevaren.

De filosoof slaat met z'n zwaar Caeleste Palmetum op de bank, de Directeur komt, brevierend, achter in de kerk staan, zwaar dreunt het orgel een naspel, de celebranten dalen de trappen af, voorafgegaan door den wierooker, en rij voor rij stroomt de kerk leeg....

Door de lange, lichte corridors, waar de felle, schuin in het carré staande zon de heele reeks van vensters in diepe slagschaduwen op de gewitte muren schetst, rennen ze de trappen op naar de dortoirs. Il est permis de fumer un cigare. De reden daarvan kan ik met al m'n Rolducscheid niet achterhalen en ik besluit dan ook maar: omdat de Directeur door het bijzonder mooie weer bijzonder goeden zin heeft....

We wandelen 'n uurtje met Max en Kel en Pöpke door 't bladstille bosquet. In de vijvers glinsteren nog de goudvisschen en langs den kant zitten nog de zwarte zwanen, den kop tusschen de vlerken en den langen nek gekromd. Op de primitieve bank langs het grenspadje, waar je dat eenige panorama voor je hebt op Herzogenrath en op de andere dorpjes, die op en tegen de hoogten gebouwd liggen met hun schoorsteen, hoogovens en ijzeren mijngevaarten, op dat stille, mooie plekje komt Gérard op 'n geniaal idee. We zullen aan den prefect een passe-partout gaan vragen en eens gaan zien, of boven, op den sterretoren, onze op den eindexamendag daar in de leien gegrifte namen nog bestaan.

'n Heele wandeling! Wat is Rolduc toch uitgestrekt!

We komen er. Veel zon, veel vliegen, nijdig-tegen-de-ruiten-op-botsende kleintjes en groote rustig-rondzeilende brommers.

Op het balconnetje bewonderen we de pracht der onder ons liggende, in de zon glanzende dakencomplexen. In het midden de oude mergelsteen kerk, daaromheen de verschillende vleugelgebouwen en dan heel in de diepte, langs Ooster- en Zuidergevel de kleine Klein- en de groote Groot-Rolducsche cour. Vanaf den ijzeren weg zie je door de kastanje's blauwe sigarenrook opstijgen.... Of die heertjes ook dampen!

Achter het verre voetbalveld nog wat aardappelvelden, achter de cour nog wat moestuinen en de hortus botanicus. Dan 'n wijsch vergezicht over glooiende akkerland-mozaïeken, over dorpjes met bonte dakenmengeling, over den historischen, pittoresken burcht van Herzogenrath....

Ja, onze handteekening staat er nog. Met de jaartallen van ons verblijf. Temidden van tientallen andere. In de leien gegrift, blijven ze er eeuwig; in de verf der balconbalustrade gekrast, worden ze weggebrand en weggestreken bij de eerste de beste sterretoren-ververij....

Weer naar beneden! Je sjouwt in zulke dagen heel wat af!

Bij de dortoir-étage gaan de drie filosofen de gang af en een eindje verder weer het smalle trapje op naar de sacrosancte hoogten van hun Goudsche-pijpen-en-koperen-koffiekannen-en-beduimelde-kaarten-heerlijkheid.

Gérard en ik dalen nog een verdieping lager, gaan in de donkerte van den Heeren-corridor naar diverse kamernummers zoeken, want er staan nog eenige visite's op het programma.... Bij gisteren misgelopen professoren.

En als om half één de groote torenklok en de twee bellen in door elkander vloeiende hoogere en lagere tonen den Angelus — en daarmede den diner-tijd melden, aanvaarden we met mijnheer Cuypers, waar we tenslotte weer beland zijn, de reis naar den refter.

Onder aan den grooten trap staat het heele leerarencorps te wachten, tot de twee lange rijen van de cour komende jongens door de eetzaal zijn opgeslokt. Dan maken ook wij onze entrée en vinden de twee van ouds bekende plaatsjes gereserveerd naast den Directeur, die ons al staat op te wachten met z'n deftig, witgerand befje en mooie, Zondagsche zwart-zijden sjerp.

Eén van de jongens van de nabije provisorstafel — een modeltafel, dat herinner ik me nog — pakt gediensig onze hoeden aan en hangt ze op 'n koperen vensterknop. Hoe dikwijls heb ik dat zelf gedaan, toen ik naast Directeur Geurts zat en naast den provisor.

Na het Onze Vader en het „Benedic, Do-

mine, nos et haec tua dona" brengt de prefect z'n notenboekje. Op Zondag? Zeker extra-noten.

Jawel, tingeling. Ont été trop tard aux prières du matin....

En dan volgt er een reeks van deels bekende, deels onbekende, nieuwe namen, zóó lang, dat ik me verwonderd afvraag, waarom de Directeur niet voorleest, wie er niet te laat kwamen. Die abnormale, schandelijke lengte der lijst is het dan ook, die hem afwijzend doet beschikken op ons verzoek, het voor vandaag maar kwijt te schelden. Enfin, jongens, 't is maar een demi-heure! Na het diner nog wat naar het voetbalveld en dan, vóór we weer vertrekken, nog 'n uurtje naar den Directeur....

Waaratje! 't is een bekermatch. Minor is al één goal vóór, als we op 't terrein, in den hoek bij 't bosquet afscheid van de klasgenooten nemen. We zweren 'n plechtigen eed, 'n tweeden Rütlichswur, dat de Rhetorica 1919—1920 één zal blijven, gelijk ze altijd één was. En voorwaar, dat zal ons gemakkelijker afgaan dan den trouwen wapenbroeders van Wilhelm Tell, dat kan al bereikt worden door een geregelde correspondentie. Op dat punt al zijn we, gezien de prachtorganisatie van het Nederlandsche postwezen, dien Zwitsers vóór. Bovendien vinden we elkander jaarlijks terug in het Rolducsche annuarium, in de examenlijst, in een bijdrage of elders.

En wie weet? misschien wordt één der drie huidige filosofen nog wel eens leeraar benoemd te Rolduc. Kan best zijn! Dan zijn Gérard en ik de eersten, die hem komen opzoeken!

Glück auf dan, klasgenooten, het beste!

* * *

Het leuke uurtje bij den Directeur, het afscheid van de gastvrije leeraren, van klasgenooten en vrienden, van Sjang, den portier en van de oude, ons dierbaar geworden gebouwen ligt achter ons.

Voorzichtig voor de uitstekende boomstronken, dalen we de met een dikke dorrebladeren-laag bedekte bosquet-helling af. Vorüber sind die schönen Tage....

En straks, onderaan den Rolducschen berg,

bij den Hoek van Holland, het kleine café-tje, waar jarenlang soldaten stonden en een schildwachthuis, eerst in de Duitsche, toen in de Fransche, tenslotte in de Belgische kleuren, — gaat ook Gérard zijns weegs.... Van Herzogenrath naar Aken en van daar met den avondtrein naar Leuven. Binnenkort moet hij weer examen doen, dus morgen-vroeg weer college trappen en morgenavond vossen.

Het houten hekje in de bosquet-omrastering is gesloten. Geen nood. Zonder kleerscheuren komen we er toch wel uit. Als we maar eventjes elkaars bagage vasthouden....

„Nu, Gérard, ik wensch je alle succes met je candidaats, je laat me wel gauw den uitslag weten, hè?” We blijven nog wat praten, dan scheiden onze wegen ten tweeden male. 'k Wuif met m'n hoed, tot-ie bij een bocht van den weg verdwijnt. „Rijksambtenaar.” „Ik kom van Rolduc.” 't Schijnt een tooverwoord te zijn. „In orde.” En 'n tik aan de blauwe pet.

Ik wandel verder.... Langs in-Zondags-rust-stille boerderijen, langs arbeidershuisjes, waar de menschen uit de ramen hangen. 't Is warm, als je loopt!

Uit een nabije „Restauration” komt harmonica-gejank, gerol van kegelballen en een weeë lucht van bier.

Hitte op het stoftig-droge grint van het perronnetje, hitte in het locaaltje, dat blijkbaar lang in de zon heeft staan wachten.

Ik gooi het raam open, maak m'n handen vuil, schuif de gordijntjes toe, puf....

En dan —als geheel niet passend slot — een lange, warme, ellendige treinreis. Gedeeltelijk met 'n domineesfamilie, waarvan de geaffecteerde zoon alles „verbijsterend” vindt. Ik vind hem verbijsterend! 'n Ander deel met van een Eindhovenschen zangersfeest terugkeerende, wel wat érg lollige Brabanders en weer 'n ander deel met over zomer-voetbal en kampioenschappen oreerende, sigaretten verslindende jongelingen. Ik denk aan de voetballers van daarstraks te Rolduc. Die liggen nu in hun kleine chambrettes goddelijk te snorken! Zou Minor nog gewonnen hebben?....

De laatste étape slapend, tot ik, op de

hoogte van Voorburg wakker wordend, vast aanstalten maken ga, om direct en zonder treuzelen uit te kunnen stappen....

Den Haag.... Hoera! we leven nog! Wat zijn die twee dagen omgevlogen!

Weer stap ik door de stille straten, stil als gisterenochtend bij m'n vertrek.

't Is over twaalfen en de volle maan, die 'n paar uur geleden al boven de Brabantsche hei te blinken stond, schijnt nu in zilverblanke pracht over de stad en teekent dak- en schoorsteensilhouetten tegen den indigo-blauwen achtergrond der nacht-lucht.

Het carillon van den grooten Sint Jacob strooit z'n ritsje kwartier-klanken in de ronde. Zacht komen ze aanglijden over het spiegelende water van den Hofvijver.

In de verte, heel aan het eind van het Voorhout, schiet een late, helverlichte tram met typisch-zoemend motorgeluid en in-de-railsbocht piepende-wielen de Parkstraat in.

En terwijl ik, thuisgekomen, den sleutel in het Yale-slot peuter, terwijl ik, de deur met 'n paar extra nachtgrendels weer gesloten hebbend, naar het knopje van het vestibule-licht te zoeken sta, terwijl ik langzaam, hier een electrisch licht opdraaiend, daar het weer uitdoend, door het trappenhuis ga en tenslotte op m'n kamer beland, — rijpt m'n besluit en dadelijk staat het al bij mij vast: deze twee dagen dienen uitvoerig te worden vastgelegd in m'n boek met herinneringen.

.....

Hetgeen bij deze geschied is.

Gisterenmiddag, toen ik mij te schrijven zette, had ik niet kunnen, niet durven denken, dat dit zóóveel tijd en zóóveel vellen

papiers zou vergen. Maar op dit oogenblik, nu de koekoek van m'n Schwarzwalders klokje elf keer z'n grooten, rooden snavel spert, elf keer ook, onder geknars van het zakkend gewicht en de radertjes, z'n eentonigen roep door de kamer trillen doet, ga ik toch zinnen op een slot.

He egaal-blauwe waas van pijpewalm, dat onder m'n lamp hangt, gaat langzaam-aan vervluchtigen en op de straat, onder m'n open raam, komt gesnor van auto's en geratel van rijtuigen, die uit de opera of van een bioscoop huiswaarts keeren.

Ik lees deze vellen nog eens na en neen, ik betreur het niet, dat ik wat lang van stof was.

Deels uit m'n onderbewustzijn, deels uit een citaten-cahier duikt plotseling een tekst op, een gezegde van Horatius, den dichter der levenswijsheid, waarin we op de Rhetorica zoo vaak en zoo gaarne grasduinden: *brevis esse laboro, obscurus fio*: ik tracht beknopt te zijn en ik word vaag in m'n uitbeelding.

Laat ik dan hopen, dat ik — om den drommel niet kort geweest zijnd en de dingen één voor één uitvoerig beschreven hebbend — ook de conclusie trekken mag, duidelijk en in m'n uitbeelding gelukkig geweest te zijn. Laat ik hopen ook, dat ik, den lof zingend van Rolduc en alle die doux souvenirs de ma jeunesse oprakelend, bepeinzend, weer uitspinnend en in dit kleine boekje schrijvend, iets gemaakt heb, dat mij later, bij herlezing, nog 'ns vreugde bereiden zal, de echte, onvervalschte, Rolduc'sche vreugde!

MAC. M. J. VAN ROOY.

Iur. Cand. 's-Hage.

ROEPING.

.....

Het kleine, knusse kantoorkamertje van de tantes van den Assenburg, Neen, 't wordt geen ridderroman: de Assenburg is een bescheiden heerenhuis in de groote dorpsstraat van Bommel en zijn burchtnaam het denkbare volmaakste voorbeeld van de woordafleiding *lucus a non lucendo*.

Rudolf lag op den grond te lezen. Lezen en op den grond liggen waren de groote hartstochten van zijn twaalf jaren en de combinatie van die twee: op den grond liggen lezen, dat was het toppunt.

Boven hem zaten tante Grada en tante Drika onder een kopje thee — die heerlijke thee van den Assenburg! — te keuvelen met den aardigen muziekmeester van het Kuilenburgsche Seminarie, die het hart der reeds bejaarde dames met zijn pianospel had versoverd.

„En wat moet er van hem worden?”

„Hij gaat in het najaar naar Kuilenburg.” ¹⁾

„O, die zullen de patertjes gauw gelokt en gelijmd hebben!”

Kleine potjes hebben óók ooren. Deze on-aardigheid wekte in Rudolf

der dunklen Gefühle Gewalt,
Die im Herzen ganz wunderbar schliefen”

en van zijn ligplaats antwoordde hij geluidloos: „Hoeft niet. Ze hebben me al.”

Dit was de eerste bewuste, louter inwendige maar duidelijke formuleering van het oude, vage, nooit uitgesproken voornemen: ik word Jezuiet.

Hoe kwam hij er eigenlijk aan? 't Is waar, één keer in zijn leven had hij een lid van de „Zwarte Internationale” gezien, maar 't is niet erg waarschijnlijk, dat die verschijning blijvenden indruk op hem had gemaakt, want hij lag toen nog in de luren. Of was het misschien toch de geheimzinnige invloed van Heerroom Jan, die voor zijn vertrek naar „den Oost” zich over het wiegje boog en den kleinen kleuter zijn zegen gaf? . . . Och, wat

zullen we Daarboven verbaasd opzien, verbaasd en verschrikt, over de verdragende gevolgen van een klein gebedje of een kleinen misstap.

In October ging Rudolf dan naar . . . Rolduc. Hij was al aangenomen te Kuilenburg en had zijn nummer al, maar toen broer Willem met vakantie uit Utrecht thuis kwam, liet moeder Mijntje — vader leefde niet meer — zich door dien verstokten oud-Rolduckenaar merkwaardig gauw ompraten. Was de angst voor dat lokken en lijmen haar om het hart geslagen? Dat haar jongste lieveling zich aan den dienst van het altaar wilde wijden, was voor de brave vrouw een onuitsprekelijke troost, maar zij meende zijn roeping met O. L. Heer tot wederzijdsche voldoening in alle bijzonderheden geregeld te hebben. Klein Seminarie, groot Seminarie en „korte broek” — haar eerste illusie! — kapelaan, pastoor zooals Heerbroer Martinus of professor zooals Heerbroer Koos, en zij zelf op haar ouden dag naast hem levend, misschien bij hem inwonend . . . Kortom: hij zou héélemaal voor O. L. Heer zijn en dan ook nog een stukje voor haar. Hoe groot haar vereering was voor de beide Jezuiten, Heerbroer Jan, den Missionaris, en vooral voor Kris, den in geur van heiligheid gestorven Broeder, het wreede woord van den zachtmoedigen Meester: „Wie zijn moeder niet haat, is Mijner niet waard” wilde maar niet passen in haar moederlijke droomen. Lief, braaf moedertje, hoe kon je dan zoo onnoozel zijn, juist Sint Aloysius dagelijks te bidden voor de roeping van Ruudje? Later zou ze het den Heilige met grappige gemeenzaamheid verwijten: „Die leelijkheid! Dat hij zoo misbruik moest maken van mijn dom gebed! Hij wist heel goed, dat ik het zóó niet bedoelde.”

Rudolf begon met de *Cinquième*, zooals het toen heette; de *sixième* had hij thuis bij Mijnheer Kapelaan zoowat afgemaakt. Ja, zoowat: hoe dankbaar hij zijn uitstekenden leermeester ook is gebleven, 't was toch maar half werk, dat thuis studeeren en heel zijn leven

¹⁾ Het aartsbisschoppelijk Klein Seminarie Kuilenburg werd destijds bestuurd door de paters Jezuiten.

lang moest hij ondervinden, dat de allereerste beginselen er niet zoo vast inzaten als een geregelde Rolducsche Sixième ze er zou hebben ingestampt. Op *Quatrième* b.v. was hij onder de eersten van zijn klas, maar toen de felle Thyssen eens met bliksemende verontwaardiging de gruwelen van een compositie-thema opsomde en met bijzonder bitter sarkasme siste, dat er een in plaats van *dedissem* had geschreven *dassem!* — Heere, Heere, bleek, rood, paarsch herinnerde hij zich op eens: ja, dat had hij bedreven! Ware destijds het door den grond zinken in het dagelijksch leven zoo in de mode geweest als in de letterkunde, hij zou nooit meer boven aarde zijn gekomen: nu, na meer dan vijftig jaar, is die schrik er nog niet uit. In de misdaad *dassem* is hij niet meer hervallen.

Drie en een half jaar gingen zoo in veel jongenszaligheid en weinig jongensleed voorbij. En ontrolt zich thans voor zijn blikken de lange film van edele, beminnelijke mannen, die de leeraars, de leiders, de onbaatzuchtige vrienden waren van zijn jeugd, — ach, zijn oude oogen kunnen niet meer tegen dat turen en beginnen te tranen....

De roeping hield zich intusschen, alsof ze sliep en hij wachtte zich wel de schoone slaapster te wekken. Nooit sprak hij er over met anderen, noch met zich zelf: 't viel hem ondragelijk hard, den droom van zijn moeder te storen. Wel schreef hij haar eens: „Als God, lieve moeder, u misschien een offer mocht vragen....”, maar ze ging daar niet op in, ze begreep het niet en bekende later: „Ik dacht, dat je voor de theologie naar Rome wilde en dat vond ik al erg genoeg.”

Toen, in den zomer van de *Poésie*, kwam de eerste schok, die zijn streeven wil eindelijk over het doode punt heen stiet. Kort te voren was de nieuwe regeling ingevoerd, dat we voor de declamatieles allemaal in de groote aula bijeenkwamen. Dit bracht lust en leven in de vroeger zoo hartelijk verfoeide oefening: luid geklap van honderden handen na een mooie, koele stilte na een middelmatige, gegrinnik na een onbeholpen voordracht, dat werkte nog prikkelender dan de bekwame leiding van mijnheer Corten. Maar

„Duren is een mooie stad”. In dien slechten ouden tijd waren de Rolducsche vlegels geboren meesters in de kunst om van alles misbruik te maken. Weldra had de nuttige instelling zich onder hùn leiding zoo voorspoedig ontwikkeld, dat na de afschuwelijkste hakkelpartij het luidruchtigst werd geapplaudiseerd. Afdoend recept: „Mag niet meer geklapt worden, tenzij Mr. Corten het signaal geeft.” Voortaan ging het ordelijk, maar 't werd weer een dooie boel. — Daar verschijnt Zondagmiddag een filosoof op de planken, de lange Jules uit Luik. „Vocation!” klonk het beslist. Reeds bij den titel alleen viel kerkstilte in de wriemelende zaal. In schitterend Fransch, met blakende geestdrift schilderde hij de roeping van Ignatius van Loyola. Als een dierentemmer in de leeuwenkooi, zoo bedwong, zoo overdonderde hij de wilde bende, niet één ontsnapte ook maar één seconde aan den greep van zijn welsprekendheid en toen hij ophield, — een oogenblik nog bleef alles nazwijgen onder de betoovering, maar dan, eer Mr. Corten het sein kon geven, barstte spontaan, onbetoonbaar, oorverdoovend, de toejuiching los.

Stond op Rudolfs bleek gezicht geschreven, wat er in hem omging? Toen de joelende troep onmiddellijk na de les als kalveren in de Meiswei door de korridors holden, totdat ze aan den trap van de slaapzaal in hun vaart werden gestuit, kwam Emile, de zwarte krullebol van de Rhetorica,¹⁾ hem toefluisteren: „Willen we eens wedden, dat jij ook Jezuiet wordt?”

De lange Jules was surveillant van zijn slaapzaal „in den toren”, maar ze hadden samen nog nooit een woord gewisseld. Een der eerstvolgende avonden lag Rudolf op bed te lezen — zijn oude passie: alleen de lektuur was anders geworden — met hoofd en boek buiten het gordijntje om beter te kunnen zien. Als de logeergasten zich maar heel koest hielden, liet Jules de lamp wel een poosje branden na het reglementaire uur. Zelf leunde hij, met gekruiste armen, zwaar peinzend tegen het groote, witte Aloysius-

¹⁾ Emile Batta, priester gewijd 1879, leeraar Rolduc 1879—1890, overleden te Maastricht 1903.

beeld. Rudolf even opkijkend van zijn boek zag hem daar staan en proestte het uit van 't lachen: „Je lijkt wel een lange Napoleon!” Dit was de schertsende inleiding van een gesprek, dat na twee minuten hoogernstig en wonderbaar intiem werd.

„Wat wil je eigenlijk worden?”

Alsof het de natuurlijkste zaak van de wereld was, flapte Rudolf zijn jarenlang verzwezen hartsgeheim plotseling er uit: „Je zuiet, maar ik durf het moeder niet zeggen.”

„Ik ook, maar papa geeft geen permissie.”

Het heele onderhoud duurde geen tien, misschien geen vijf minuten en toen gingen ze beiden slapen als vrienden voor heel het leven en met het vaste voornemen: Jules om een nieuwen aanval op zijn ouders te doen, Rudolf om den volgenden dag naar zijn biechtvader te gaan.

Jules viel inderdaad opnieuw aan en verzoverde de vesting: hij kreeg de lang geweigerde toestemming. Ook Rudolf hield woord en trok 's morgens naar Mijnheer Menten.

„Wel Dolf, wat kom je me vertellen?”

„Ja — ziet u Mijnheer — ik wou — ik wou naar Mariendaal.”

„Nou, dat is geen nieuws voor me. (Voor Rudolf was het wel nieuws, dat dit voor z'n biechtvader geen nieuws was.) Maar wanneer zou je dan willen gaan?”

„Liefst dadelijk, na de Poesis.”

„Weet mama het al?”

„Nee en ik durf het haar ook niet schrijven.”

„Wil ik het voor je doen, Dolf?”

O, hij had den reddenden Engel wel om den hals willen vallen. Als een vader had hij vroeger voor broer Willem gezorgd, als een vader de laatste jaren voor hemzelf: en nu dit aanbod! God hebbe zijn ziel!

Nu zijn biechtvader maar voor hem schreef, nu was de zaak gezond, meende Rudolf en hij begon er alles op in te richten, alsof hij na de vacantie niet meer terugkwam. Maar zóó van een leien dakje zou het toch niet gaan.

Na eenige dagen werd hij bij Mr. Menten geroepen.

„Dolf, ik heb antwoord van je mama. Kom

eens hier, dicht bij me, dan zal ik het je voorlezen, of we zullen het samen lezen.”

Zeereerwaarde Heer, Toen ik uw schrijven ontving, ben ik als een steen geworden...

Luid snikkend wierp Rudolf zich aan de borst van zijn vaderlijken vriend.

„Moet ik nog verder lezen, Dolf?” zeide deze zachtjes.

„Nee! nee! nee!”

Nooit heeft hij geweten, heeft hij willen weten, wat er nog meer in dien verschrikkelijken brief stond, behalve dat zijn moeder — die in vrome Roomsche vrouw! — hem geen permissie gaf en in der eeuwigheid niet zou geven.

„En nu verbied ik je, Dolf, — hoor je? ik **verbied** je — er in de vacantie over te beginnen.”

Was dit krasse verbod zoet of zuur voor hem? Dat wist hij zelf niet. Waarschijnlijk zuurzoet.

Als een vuurtje liep het nieuws door de Geldersche en Brabantsche familie en het regende welgemeende uitroepen van verbazing, verontwaardiging en medelijden: „Die wilde rakker naar het klooster?” „Dat schoothondje van Tante Mijntje z'n moeder in de steek laten?” „Zoo'n kind! Nog geen zeventien!” „Er zijn toch ook pastoors en kapelaans noodig!” „Alsof men O. L. H. in de wereld niet kon dienen!” enz. enz. De drie volwassen broers vooral hadden de p. in, zooals men zich toen uitdrukte. Ze hingen met hun viereen aan elkaar als klissen en al konden ze „de Kneu” — spotnaam van den „nestdot” of Benjamin — gloeiend plagen, nog veel gloeiender hadden ze hem lief. De Akademiëvrienden wisten er wel raad op „Als ik zoo'n broer had — zei er een in vrij verstaanbare studententaal — dan verzoop ik hem.” Een ander: „Haal hem een poosje naar Amsterdam: we ontgroenen dat er wel uit.” Maar al waren George, Willem en Bernard in hun wilde jaren precies geen heilige boontjes, voor dergelijke aanslagen lieten zij zich toch niet vinden, en een derde, die aanried: „Neem hem onder de vacantie maar eens eenige keeren mee naar een aardige opera”, kreeg te hooren: „Denk je dat

ik den jongen voor ons wil behouden door hem te bederven?" God zal 't je loonen, Willem! Hij heeft het je al geloond. — Lijdelijk toezien wilden ze nochtans evenmin. Plotseling verluidde, dat Willem naar Rolduc kwam. Onder andere omstandigheden zou dit bezoek, het eerste in de vier jaren, voor Rudolf een heerlijkheid zijn geweest: nu was hij er bang voor. Hij vreesde Wim's welsprekendheid, nog meer z'n ironie, meest van al z'n hartelijkheid en zijn eigen zwak voor dien lievelingsbroer. Willem werd ontvangen, zooals Rolduc zijn gasten, in 't bijzonder zijn oud-leerlingen, pleegt te ontvangen: echte feestdagen waren het. En, wonder boven wonder, van Mariendaal werd niet gerept. Den laatsten dag gingen de twee broers samen wandelen in die heerlijke Zuid-Limburgsche omgeving. „Nu zal 't komen" dacht Rudolf: ze waren eigenlijk voor het eerst alleen. Maar neen: geen woord! 't Was warm, ze hadden lang geloopt en leuk gebabbeld, de smaak van het „aait" — onze taal heeft geen klinkers genoeg om de aaiende uitspraak van het Limburgsch oud bier te schilderen — hing Willem nog van vroeger in den mond en ze stapten dus een eenzame landelijke herberg binnen. Daar, in de koele, leeg gelagkamer brak het broeiend onweer los. Ach, was het maar een onweer geweest!

„En jij wilt Jezuiet worden, Rudolf?"

„Ja, Willem."

„Dat je het voor óns niet laat, kan ik nog begrijpen, maar dat je het niet laat voor je moeder!" 't Was een dubbele dolksteek, kort, scherp, midden in het hart. En op dat oogensblik trof hem de eerste helft van het verwijt nog pijnlijker dan de tweede. Dat hem wreedsheid tegenover moeder voorgeworpen zou worden, daarop had hij gerekend, maar Willem, Willem tenminste, moest toch weten, hoe zwaar het hem viel ook zijn broers vaarwel te zeggen. Of kleedde hij het zoo in, juist omdat hij dit zoo goed wist?

Een vloed van tranen was het antwoord. O Wimpie, wat heb je toen je rol van bekoorder slecht gespeeld! Hoeveel beter had je het vroeger gedaan in den „Joseph" van Méhul. Maar op het tooneel kan ook de

onnoozelste ziel den booswicht uithangen, in de werkelijkheid is het, God zij dank, niet zoo gemakkelijk z'n aard te verloochenen en is gehuichelde boosheid nog moeilijker dan gehuichelde deugd. — In een ommezien was de verleider tot trooster geworden: kindstranen hadden gezegevierd over mannenlaag en er werd verder geen woord meer over de zaak gesproken.

Bleef nog de groote slag met moeder zelf in de vacantie. Want al mocht hij er niet over beginnen, zij zou er zeker niet over zwijgen.

Daar staan ze dan tegenover elkander, alleen in de huiskamer. Rudolf voelt de moederlijke kussen nog op de wang. Ze zitten nog niet.

„En wil je dus werkelijk naar de Jezuiten, mijn jongen?"

„Ja, moeder.... En dat zal ook wel altijd zoo blijven."

„Dan moet je ook maar dadelijk gaan, kind, waar O. L. Heer je roept."

.....

Gewonnen zonder slag of stoot! Dienzelfden dag nog ging de aanvraag naar Mariendaal. Wat was er gebeurd? De groote Veldheer, die de lafheid van dezen rekrut kende en het toch met hem in zijn Compagnie wilde wagen, had voor hem gevochten tijdens zijn afwezigheid. Kort voor de vacantie zat moeder op reis tegenover een haar onbekende dame. Twee vrouwen zitten zoo niet lang zwijgend tegenover elkaar en twee moeders praten samen niet lang, zonder over de kinderen te praten.

„En nu wil de jongste Jezuiet worden — maar ik geef nooit toestemming."

„Och, mevrouw, dat doet u tóch. 't Is mij juist zoo gegaan met mijn oudste en ik dank God, dat ik tenslotte heb toegegeven: van geen van mijn kinderen heb ik zooveel plezier beleefd als van mijn Jezuiet."

Dit was het stramiën, waarop de genade verder haar werk borduurde en 't heldhaftig besluit lag kant en klaar in moeders vrome ziel, toen Rudolf thuis kwam.

Alle overige moeilijkheden waren kinderspel. Bij elk bezoek moest hij opnieuw hoo-

ren, hoe ondankbaar en wreed hij was; na elk bezoek herhaalde moeder: „Jongen, als ik mijn toestemming nog niet had gegeven....” Neef Vaalman besloot zijn verzeefsche boetpredikatie met een schitterend aanbod: „Vent, beloof me tenminste, dat je me terstond zult schrijven, als je heimwee krijgt: met vier paarden kom ik je terughalen.” Met handslag werd de afspraak bezegeld.

Einde September bracht Bernard den kandidaat naar Mariendaal. Van de broers had hij het minste er tegen gesproken en was er misschien het allermeeeste tegen, maar dacht in zijn hart, dat de wildzang het in de „mooie kooi” wel niet zou uithouden. Tante Monica, de heilige Brigittines, vreesde hetzelfde met zoo groote vreeze, dat ze in den eersten tijd elken avond in haar Udensche cel het schietgebed zonder aflat slaakte: „Goddank, al-

weer een dag voorbij en nog geen bericht, dat hij er uit is!” Maar het vierspan is nooit voorgereden. Al slaagde kapitein Inigo er, helaas, niet in, den weeken knaap tot held te harden, deserteeren liet hij hem toch niet: dit jaar nog hopen de twee Rolducsche vrienden hun 50e dienstjaar te voltooien, de lange Jules in België ¹⁾ en Rudolf te Rome.

En moeder Mijntje? Voor haar dood — och, de beide nog overlevende 75-jarige broers zullen niet jaloersch worden, wanneer ze dit lezen — voor haar dood heeft ze bekend: „Wat Mama Schaepman me voorspelde, is uitgekomen: van geen van mijn kinderen heb ik zooveel vreugde en zooveel troost gehad als van jou, mijn jongen.”

R. VAN OPPENRAAIJ, S. J.

Rome, feest van St. Monica 1923.

¹⁾ P. Jules Neys, van Luik, is thans Minister domus in het Retraitenhuis te Fayt-Lez-Manage.

AAN ZEE. ¹⁾

Altijd de zee en altijd de hemel,
heel eene wereld vol gouden gewemel,
overal golven en overal blauw,
zon boven afgrond van perlenden dauw.

Altijd het ruischen en altijd die donder,
nu aan den hemel, dan diep daaronder,
altijd de zang van de rust'looze zee,
hemel en aarde in strijd en in vree.

Maar in het midden gouden paleizen,
gouden fonteinen, die eindeloos rijzen,
eindeloos ruischen en eindeloos stralen!....
diepten, die stijgen en hemels, die dalen.

CHR. MERTZ, pr.

¹⁾ Getoonzet door Philip Loots, G. Alsbach en Co., Amsterdam.

Oud en Nieuw in de Rolducsche Sport.

.....

HET VOETBALSPEL.

I.

Waarde Voetballers!

Voetballers? Nu ja. Uw eertitel. Ad cap-tandam benevolentiam, noem ik U zoo, want Uwe welwillendheid zal ik hoog noodig hebben.

Ik moet U n.l. het verzoek doen uw sportblad even opzij te leggen, het „Leer” even te laten rusten en mij voor de geliefkoosde sport uwer vaderen, t.w. de schutterij met hare schitterende parades, voor eenige oogenblikken uwe welwillende aandacht te schenken.

Maar wat ik U dáár vraag, ik ben er mij van bewust, is geen kleinigheid.

Denk maar eens aan iets anders, als ge u nog pas verdiept hebt in de schitterende overwinningen van onze kranige hollandsche elftallen in Constantinopel of Philadelphia! Of, als ge nog onder den indruk zijt van het eigen laatste reuzensucces tegen Ajax, waarbij uw doelverdediger (hoeden af!) door 'n sterk uitmiddelpuntigen rechts achterwaarschen hoogsprong nog juist op het kritieke moment 't „Leer” wist af te schouderen en u zoo'n schitterende overwinning bracht. Subliem! 'n Kerel met ruggegraat!

Maar laat ik voorzichtig zijn. Ik voel 't, ik raak zelf onder de betoovering van 't „Leer”. Zoo'n doelmaan neemt heel je denkvermogen in beslag.

Ik begrijp dan ook volkomen, wat een reuzenspanning 't u kosten moet om mij de gevraagde aandacht te schenken.

Maar juist dit, geeft mij moed en hoop op succes.

Ik heb te doen met mannen van 't „Leer”.

Stel hun 'n doel voor oogen, dat alleen met uiterste krachtsinspanning te bereiken is, en onmiddellijk denken ze aan „doelpunten”, zetten zich schrap, ballen de vuisten, spannen en rekken pezen en spieren en vliegen er op af.

Het woord „reuzensinspanning” alléén heeft op een voetballer 'n effect als een roode lap op een stier. Hij stormt er onmiddellijk op los.

Zoo'n vaart zal 't met uw aandacht voor mijn parade nu wel niet nemen. Aandacht is nu eenmaal geen „Leer” en een parade geen goal.

Laat ik daarom behoedzaam te werk gaan en, als geleidelijke overgang van het sportveld naar de paradeplaats, beginnen met 'n entrée en matière naar uw smaak, t.w. mijne waardeering voor het u zoo dierbare voetbalspel.

Wat ik erin zie? Meer dan gij wellicht vermoedt, n.l. een *voortreffelijke oefenschool*. Ik zou ze willen noemen:

DE GROOTE „LEER”-SCHOOL DES LEVENS,

waar de mensch al spelende alle eigenschappen, alle strijd- en verdedigingsmiddelen opdoet, die hem voor den strijd des levens onontbeerlijk zijn. Een school, die hem gelegenheid biedt, om zich in alle eerlijkheid, op een *onschuldige buffelhuid*, te oefenen in de strijdwijze, die hij later tegen tal van moeilijkheden en ongerechtigheden en tegen tal van oneerlijke concurrenten en brutale aandrangers zal te voeren hebben.

Inderdaad, wat *energie* en *inspanning*, wat taaie volharding is er, vooral in onzen tijd met zijn geweldigen „struggle for life” niet

noodig, om door de wereld te komen, en een „fatsoenlijke en eervolle positie” te veroveren. Welnu, wie zal 't op dat gebied van den voetballer winnen?

Physieke en moreele spankracht in elk stadium: *inspanning*, *hoogspanning*, *overspanning*, in één woord, hoe vreemd de cli-
max ook moge klinken, *ontspanning* is heel zijn spel, is heel zijn leven.

Wie zal zich in die worsteling om het bestaan met den voetballer durven meten?

De bokser? Nu ja! Maar welk voetballer, die zichzelf respecteert en zijn spel in eere houdt, wenscht met zoo'n bruijt in aanraking te komen? Met zoo'n knuistbonk, die maling heeft aan „*hands*” en „*strafschop*”! Trouwens, het gaat om een fatsoenlijke en eervolle positie in de wereld. Verbeeld je, een fatsoenlijke positie! Zoo'n vuistboffer! Eerst staat hij zijn evenmensch met zijn geweldsknuisten een tijdlang toe te takelen, dan doet hij hem door een buikbof tegelijk met den adem het evenwicht verliezen, patst hem eindelijk overhoop en staat dan ten aanschouwe van duizenden *liefhebbers* voor zijn apegapend slachtoffer te poseeren en te grinsken van plezier!!! Neen, voor zoo'n vuistmensch kan er van 'n fatsoenlijke, laat staan 'n eervolle positie nooit sprake zijn. Zoo'n dorschvlegel blijve dus uitgeschakeld!

Elke andere concurrent in den levensstrijd is den voetballer welkom. Toegerust met de strijdmiddelen zijner „Leer”-school *staat hij zijn man*. Elke nietvoetballer zal het tegen hem moeten afleggen. Want, wees er zeker van, hij zal niet rusten, alvorens hij z'n doel bereikt en de positie veroverd heeft. Geen wonder! *Posities veroveren* en *doel bereiken* is z'n dagelijksch werk, z'n *specialiteit*. Streven naar het doel is het doel van al zijn streven.

De theorie en praktijk van zijn „Leer”-school geven hem vanzelf op al z'n mededingers een grooten *voorsprong*. Natuurlijk! Ook springen moet geleerd, en wie dagelijks over het sport-terrein springt en vliegt, nu links, dan rechts, nu vóór dan achterwaarts, is vanzelf met alle soorten van sprongen vertrouwd. Dus ook met den voorsprong. Deze

komt hem dus rechtmatig toe. Maar met den voorsprong is de heele baan nog niet afgelegd. De strijd is vaak hard en loopt niet altijd van een leien dakje, het heeft vaak heel wat *voeten in de aarde*, alvorens de eindpaal bereikt is. Maar wat maalt 'n voetballer om wat *voeten in de aarde*? Wie er dagelijks, om een enkel doelpunt en vaak op een drassig terrein, bij duizenden zet, zal zich om wat *voeten in de aarde* minder of meer, niet van zijn doel laten afbrengen.

De voetballer ontveinst zich de moeilijkheden des levens niet. Uit ervaring weet hij, wat *hoofdbrekens* het soms kost, om in kritieke omstandigheden steeds het *doeltreffende middel* te vinden en aan al die tegenheden *het hoofd te bieden*. Maar de man van het „Leer” is op alles voorbereid. Het sportveld leerde hem op elken *tegenslag* met een *tegenbof* te reageeren en het „Leer” steeds zoo te schoppen en te trappen, dat het *doel treft*. Hoe meesterlijk weet hij aan het „bruine monster” zijn stoeren, krachtigen *kop te bieden* en het vijandelijk schot met zijn *hoofd te breken*.

Op alle moeilijkheden voorbereid, zal hij ze gewoon volgens de theorie van z'n „Leer”-school behandelen: hij ruimt ze *voetstoots* op, *trapt* of *schopt* of *schoudert* ze van zich af, of laat ze, beuzelarijen als ze voor hem zijn, langs z'n *koude* kleeren — en dat zijn ze — afglijden. O zeker, in dien strijd moet men een *stootje* kunnen verdragen en niet bang zijn om eventueel 'n *blauwtje te loopen*. Maar wie op het veld aan *stooten* en *stompen*, aan *builen* en *schrammen*, en aan *blauwe plekken* over heel z'n lichaam gewend raakte, zal ook in de scrimmage des levens wel tegen wat *stootjes* en *blauwtjes* bestand zijn. En al moge er in die worsteling ook niemand zonder kleerscheuren afkomen, voor den man van 't „Leer” wordt die gebeurlijkheid door zijn costuum tot een minimum gereduceerd.

Maar helaas, in dit ondermaansche heeft de mensch nu eenmaal te rekenen met onvoorziene omstandigheden. Nu ja! Maar, zoo iemand, dan weet de man van het „Leer” daarvan mee te praten, b.v. als een boogschot, dat je met je kop wil afweren, juist

een handbreed lager dan je voorzag, in je volle facie terecht komt, dan is dat zeker een onvoorziene omstandigheid. Maar de balschopper hield er rekening mee: de verbandkist staat klaar.

Wie echter den voetbalman in z'n volle kracht en strijdvaardigheid en de voortreffelijkheid van zijn oefenschool in heel haar volle waarde wil leeren kennen, moet hem zien, wanneer hij den strijd aanbindt tegen oneerlijke tegenstanders. Zoo'n strijd is hem een kolfje naar de hand — „hands” — pardon, ik vergis me, naar den voet! Dan raakt hij in hoogspanning en is in z'n element. Alle oneerlijkheid is hem een gruwel. Het fluitje en het afkeurende en brandmerkende „hands” van het sportterrein beheerscht al zijn doen en laten en blijft hem heel z'n leven waarschuwend in de ooren klinken. De theorie en praktijk van zijn „Leer”-school zijn hem vooral in zulk een strijd van onschatbare waarde. Hoe weet hij dan aanstonds, evenals op het veld, *zijn standpunt te kiezen en zijn positie te nemen*; hoe zijn tegenstander op eerbiedigen afstand te houden! Hoe zal hij zich bij een aanval weten *schrap te zetten*, hoe *van zich afslaan*, *aftrappen* en *afschoppen*, om eindelijk z'n vijand te lijf te gaan, *'n hak te zetten*, *'n beentje te lichten*, te doen tuimelen, en niet te rusten, vooraleer hij z'n unfairen tegenstander onder de knie heeft. En zoo zullen dan in de worsteling des levens de een na den ander het tegen den voetballer moeten afleggen.

Zelfs als zakenman in handel en industrie zullen hem de lessen van zijn „Leer”-school groote diensten bewijzen. Het „hands” van het sportveld heeft hem geleerd, z'n eigen handjes thuis te houden, en eerlijk te zijn in handel en wandel. Gewend op het sportveld steeds binnen de perken te blijven, zal hij zich wel wachten, deze in zijn verschillende ondernemingen te buiten te gaan.

En vooral — 'n heilige schroom is hem uit z'n voetbaltijd daarvoor bijgebleven — minder dan 'n ander zal de man van het „Leer” in verzoeking komen, om bij eventuele uit-

breiding zijner zaak **te hoog te vliegen**. Meer dan een gemist kopschot heeft hem voor heel z'n leven van alle te-hoog-vliegerij genezen.

En al mogen er dan, vooral in dezen tijd ook honderden Firma's kelderen, de „zaak” van den gewezen voetballer zal blijven, zal groeien en bloeien. En eens zal hij zijn naam geven aan en zijn stempel drukken op 'n alom bekende model-zaak, die onder den naam van

„de Firma van Leer en Co.”

nog aan het verre nageslacht zal verkondigen het devies van z'n vroegere Leer-school

„Eerlijk duurt het langst”.

En zoo zullen in 't eind alle hooge en invloedrijke posities en de soliede groothandel in de maatschappij door voetballers of gewezen voetballers bezet en met eere vervuld worden. En wanneer dan eenmaal het menschedom tot bezinning zal gekomen zijn, en de gouden tijd zal aanbreken, dat de volkeren tot ontwapening zullen overgaan, zullen de onderlinge geschillen niet meer met gif en stikgassen, niet meer met bommen en granaten worden uitgemaakt, maar zullen de mannen van het „Leer” door 'n internationalen voetbalwedstrijd aan al die oorlogsellende voor goed een einde maken. Ende er zal pays zijn en vrêe over heel het aardrijk en de volkeren zullen den balschopper als den redder van het menschedom zegenen en eensdaags zal er verrijzen 'n reuzenstandbeeld, voorstellende 'n voetballer, die met een sterk-uit-middelpuntigen, rechtsachterwaartschen hoogsprong het „Leer” afschoudert, om zoo aan het verre nageslacht...

Maar halt! halt! ik ben aan 't doordraven en raak op hol. Ik ga beslist te ver. — Die drommelsche keeper! — 't Is meer dan tijd, dat ik me aan z'n invloed ontworstel, anders komt er van heel de parade, waarover ik 't nog hebben moet, en, wat erger is, van heel uw „Leer”-club niets meer terecht.

Want, laat ik het niet vergeten: Hoogmoed komt voor den val. Ook de voetballer blijft mensch: door mijne al te waardeerende bewondering voor zijn spel zou hij

het in den *bol* kunnen krijgen en er het *hoofd* bij verliezen. De ramp ware niet te overzien.

Dan ware alles *verloren*:

Verloren, natuurlijk, de aandacht voor mijn parade.

Verloren zoo menig schitterend kopschot.

Verloren misschien voor het „Leer” — denk aan uw doelverdediger — een wereldkampioen. Ja, *verloren* ook, omdat hij aan de moeilijkheden des levens geen hoofd of alleen een dollen kop te bieden heeft, een verdienstelijk lid voor de maatschappij.

Welnu, die verantwoordelijkheid wensch ik niet te dragen.

II.

Ik herhaal dan: Onder den indruk van Uwen overwinnaar tegen Ajax ging ik beslist te ver. En daarom acht ik mij thans verplicht ook de schaduwzijde van het „Leer” even te belichten.

Waar licht is, is ook schaduw — ’n waarheid als ’n koe, zult ge zeggen. Nu ja evenals die andere: waar menschen zijn, zijn ook gebreken, en waar gebreken zijn, moeten er ook middelen bestaan, om aan die gebreken een einde te maken.

En daarom heeft uwe Alma Mater tot handhaving van hare groote les: *Eerlijkheid* en *fair play*, wijselijk bepaald, door haar *penalty*, „*hands*”, „*strafschop*”, *disqualificatie*, *schorsing* en zelfs *uitsluiting* van het eereveld, voor al degenen, die hare wetten in den *wind slaan* of met *voeten treden*.

Ter zake dus.

Het „Leer” baant U den weg tot alle ambten, betrekkingen en bedrijven. Alle deuren staan voor den voetballer open, *maar*.... vergeet het niet:

’n Bedrijf of ’n betrekking is geen *goal*.

Met *trappen*, *schoppen* en *doelpunten* kunt ge nu eenmaal geen advocaat, notaris of burgemeester worden.

Het meest schitterende *kopschot* geeft U nog geen diploma voor een Eind-examen, laat staan een brevet van bekwaamheid als landmeter of apotheker.

III.

— Nu ja — ik had het verwacht, Gij komt mij aan boord met *Uwe* gewone *op-* en *tegenwerpingen*. — Van ’n echten balwerper zijn trouwens geen andere verdedigingsmiddelen te wachten.

Eerlijkheidshalve meen ik dan ook goed te doen, met U zelf maar even aan het woord te laten.

Ik hoor U dan jammeren:

De opleiding deugt niet! Ze is niet praktisch! en.... wat gaat er met heel dien ballast ’n kostbare tijd voor het „Leer” verloren. — Ja, ballast!

Wat kan het je b.v. schelen, als de Heeren je staan te vertellen, dat de *bergen* in Holland *mannelijk*, in Frankrijk *vrouwelijk* en in Engeland, op één na *onzijdig* zijn, of omgekeerd, dat de oorlogsschepen bij den Brit *vrouwelijk*, bij den Galliër *mannelijk* en bij den Pruis.... nota bene *onzijdig* zijn. — Denk aan z’n duikbooten!

Wat geeft het je, als je nog zoo precies weet te zeggen, waar een rivier begint en waar ze ophoudt. Zul je later niet even goed pleiten, een acte opmaken, of als dokter een breuk constateeren, als je niet weet, wie het *haringkaken* en wie dat vervloekte buskruit heeft uitgevonden! En dan zou je van zoo’n vent ook nog moeten weten, *wanneer* en *waar* hij geleefd en op ’t laatst nog, *wanneer*, *waar* en *waaraan* de man gestorven is! Versbeeld je!

Verder: —

Waarom staan ze je in de klas dingen te verkoopen, die een os wel begrijpt en die, tot niets anders dienen, dan om je maar af te leiden en op hol te brengen. B.v. dat ’n inktkoker, die je in gedachten van je bank stoot, niet tegen de zoldering, maar op den vloer terecht komt, of erger nog: axioma’s, die kant noch wal raken, b.v. dat *evenwijdig* loopende lijnen, mekaar nooit raken, wat, naar ik dezer dagen van een droogstoppel vernam, volgens Einstein ook al weer falikant uitkomt. Die bewijst hun lekkertjes, dat de lijn, die ’t kortst langs de zon loopt, ’n deuk krijgt, hetzij naar binnen of naar buiten, zoo-

dat het evenwijdig loopen of het niet raken vanzelf ophoudt.

Je luistert dan ook gewoon naar geen verderen uitleg meer. — Die praatjes over *niet raken* herinneren je maar aan den een of anderen pech met het „Leer.” —

Heusch! Soms wordt het je beslist te eng tusschen de vier muren.

De luidjes zijn het dus zelf schuld, als we niet opletten en van honk raken.

Voor al die taallui leggen je het vuur aan de schenen en staan je soms te plagen en te sarren. Ze kiezen met opzet woorden en uitdrukkingen, die je gewoon naar het sportterrein jagen. Ze hebben het aanhoudend maar over *onderwerpen* en *voorwerpen*, over *voorzetsels* en *tusschenwerpsels*. Alsof er buiten het „Leer” nog een ander fatsoenlijk tusschenwerpsel bestond.

Een andermaal vergasten ze je op vergelijkende en overtreffende „trappen”. Ik zet het iemand om bij zulk ’n gesar, bij de studie te blijven.

Met opzet verhuis je dan weer naar het sportveld, en ga je vanzelf de *trappen* van Jan met die van Piet *vergelijken* en beide met den alles *overtreffenden trap* van Klaas — ’n trap, die beslist voor geen vergelijking vatbaar is. —

Onuitstaanbaar wordt het echter, wanneer ze je ’n week lang staan te oreeren over het gewicht van bepalingen: *bepalingen van tijd*, *bepalingen van plaats*, bepalingen van dit en bepalingen van dat — maar, ik vraag het U: welk voetballer zou dan niet denken aan den tijd en de plaats, die in de laatste bestuursvergadering voor den volgenden match bepaald zijn? —

Maar de maat loopt over, als ze eindelijk voor den dag komen met hun *doel-aanwijzende bepalingen*.

Dan duwen ze je gewoon met je neus tegen den goalpaal.

Verbeeld je: *doel-aanwijzende bepalingen*.

Palen dus, die het doel aanwijzen. Maar je verliest ze geen minuut uit het oog! Je heele spel draait erom!

Blijf bij zulk gesar maar eens rustig op je bank zitten. — En dan grijnzen je tot over-

maat van spot op het bord ook nog hun idiote voorbeelden aan: Ik eet *om* te leven — *opdat* ik eens ’n nuttig lid in de maatschappij enz. Met liefst de *onbenulligste woorden* onderstreept.

Ze maken je gewoon razend.

En niet te vergeten, dan verhuis je aanstonds weer naar een ander lokaal, en komen de heeren van de wiskunde opdagen. De een duwt je maar liefst dadelijk ’n grooten passer in de hand en dwingt je, — al staat je voornemen om eens goed op te letten nog zoo vast — om in den vorm van ’n cirkel, zelf je „Leer” op het bord te teekenen, en door streepen uit het middelpunt, er liefst de naden nog maar bij. Z’n collega volgt, en tracteert je urenlang op wortel-trekkerij, wat je natuurlijk ook al weer afleidt en naar het veld doet verhuizen — althans vlak in de buurt. — Je bent soms te ver van honk, en ’t spel is soms te spannend, om iets te gaan gebruiken. ’n Mensch moet zich weten te behelpen.

Neen, geen mensch ter wereld houdt dat uit! En voeg dan daarbij nog die akelige brieven van huis over malaise in zaken, dat je maar goed moet opletten en maar niet rekenen op fortuin voor later enz., enz.

Het is gewoon, om uit je vel te springen. — Je krijgt dan ook het land aan alle wetenschap en zou alle schoolmeesters naar de Mookerhei wenschen!

Kalmpjes vrienden. Bedaard, bedaard! Met opzet heb ik U niet onderbroken en vrijuit laten zeggen, al, wat U op het hart ligt.

Huldigend het groot principie van Uwe „Leer”-school: Wie den bal kaatst, moet hem terug verwachten, vorder ik thans eenzelfde voorrecht voor mij, en ga nu voetballers-gewijze al Uwe *op-* en tegenwerpingen met contra dito’s beantwoorden.

IV.

Zeker, niemand beter dan ik, begrijpt, wat het U kosten moet, om onder den indruk van het een of ander schitterend trap-succes Uwe aandacht op iets anders te vestigen.

Ik moet ’t bekennen, vooral die taallui stellen uwe aandacht op ’n harde proef.

Meer zelfs dan ik vermoedde.

Maar gij doet die heeren onrecht, waar ge beweert, dat ze met opzet die termen en uitspraken kiezen, om U te plagen en te sarren.

Wel hebben ze, ik ben er zeker van, met het oog op Uwe verstrooidheid, U met opzet onkundig gelaten van de herkomst van die woorden. En daarom acht ik mij thans verplicht, ofschoon ik vrees, dat het er met Uwe verstrooidheid niet beter op worden zal, U daaromtrent nader in te lichten.

Welnu, weet dan, dat al die termen van *onderwerpen* en *voorwerpen*, van *voorzetsels* en *tusschenwerpsels* enz. enz. niets anders zijn, dan de *sub* en *objecten*, *praeposities* en *interjecties* van de Romeinen. — Overblijfselen dus uit het bloeitijdperk van alle sport. Ze moeten U herinneren aan de bal-, spies- en schijfwerpers uit den gouden tijd der Spartaansche opvoeding. — Ge ziet het, *werpen* was er de boodschap.

Al die termen dus, inplaats van U te ergeren, moeten U dierbaar zijn. De taallui hebben ze als onverbeterlijk uit dat glorie-tijdperk overgenomen en van den ondergang gered. Die heeren dus verdienen inplaats van Uwe minachting, daarvoor Uwe hulde en Uwen dank.

En nu omtrent dien ballast.

Zeker, er is overlading. Ook ben ik het volkomen met U eens, dat er met succes, heel wat overboord kon gaan.

Gij hebt gelijk: De kennis o.m. van dat *haringkaken* en *buskruit* met al z'n af- en dependenties kunnen als curiositeit voor 'n Urker visscher en 'n kanonnier, — en die eeuwige *worteltrekkerij*, als homonieme presentatie uit een ander bedrijf, voor 'n tandtrekker en 'n wortelboer van eenig belang zijn.

Met U ben ik van meening, dat men dat wortelgetrek liefst overlate aan de luidjes van de wis-, natuur-, schei- en sterrekunde en aan anderen, die er hun brood mee moeten verdienen.

Ook houd ik het beslist met U, dat b.v. een dokter en 'n advocaat er zelfs *beter* om

zijn, wanneer ze die plaats in hun geheugen voor iets beters gereserveerd hadden.

Een mensch kan nu eenmaal niet alles weten, en weet hij alles, dan is hij voor z'n omgeving en de samenleving ongenietbaar en onmogelijk. Hij vraagt je niet eens „hoe vaar je” en „hoe maken het je vrouw en kinderen.”

Ik beklaag dan ook de toekomstige generaties, wanneer ze eens bij het examen b.v. in de Algemeene Geschiedenis rekenschap zullen te geven hebben over de gebeurtenissen der jaren 1914 tot 1924.

Wanneer ze antwoord zullen moeten geven o.m. op de vragen:

Welke vredesvoorwaarden werden er bij het verdrag van Versailles door alle mogendheden *definitief* vastgesteld en geteekend? — En onmiddellijk daarna: Welke artikelen, waar, wanneer, door wie, hoe, waarom, naar aanleiding waarvan en met welke gevolgen werden later weer gewijzigd, veranderd of voorgoed overboord geworpen?

Gelukkig zal geen van U allen aan zulk een proef onderworpen worden, om de eenvoudige reden, dat er voorshands voor zulk 'n examen nergens ter wereld 'n deskundige commissie zal te vinden zijn.

Mij dunkt, ik hoor U applaudiseeren. Dat verheugt mij. Ik zie er een bewijs in, dat ge mijne eerlijkheid op prijs stelt. Dit geeft mij moed en vertrouwen, dat ge ook mijne verdere wenken en raadgevingen zult waardeeren.

En daarom, in afwachting van het herleven van het Spartaansche systeem, moet ik U dringend aanraden: gebruikt al de zelfbeheersching en inspanning van Uw spel, om, zij het dan ook slechts bij wijze van afleiding of zelfs ontspanning, zooveel van die wetenswaardigheden in Uw geheugen op te bergen, dat er bij Uw eindexamen genoeg voorraad is, om er U met 'n „voldoende” *door te laten*. „Meer dan voldoende”, voor je latere leven, is het in ieder geval.

Gerust kome na Uw examen dit plaatsje in Uw geheugen weer voor iets beters vrij.

Zijt ge er eenmaal „door” en in 't bezit

van Uw diploma, dan zijt ge reeds een heel eind op weg.

Van 'n volbloed voetballer kan redelijker wijze niet meer verwacht worden.

V.

Maar. (Letterzetter, hier 'n reuzen-maar s.v.pl. met 'n paar dwarsleggers als gedachtestreepen).

MAAR, ——— ———

Maar dan begint voor ieder mensch en dus ook voor den man van het „Leer” de groote moeilijkheid. Dan dringt zich in al z'n urgentie de vraag op: Wat ga ik worden? En wec U, wanneer ge voor U zelve die vraag niet reeds vroeger beantwoord hebt.

Ge weet het zoo goed als ik. Een diploma voor 'n eindexamen en 'n acte van bevoegdheid en bekwaamheid geven U nog geen brevet van *geschiktheid*.

Welnu, hier ligt vooral voor U, voetballers, het groote gevaar. Gevaar te grooter, omdat het voortspruit uit de eigenaardigheden, die nu eenmaal aan het voetbalspel verbonden zijn.

Ik bedoel 'n zekere *onhandigheid* en vooral uwe *verstrooidheid*.

Wegens zijn meer dan gewone beweeglijkheid zal de voetballer zich van zelf minder aangetrokken gevoelen tot die betrekkingen, waaraan 'n zittend leven verbonden is. Urenlang onbeweeglijk op 'n kantoorkruk zitten, houdt hij op den duur niet uit.

Daarentegen maken hem juist zijne beweeglijkheid, z'n vlugheid, z'n doorzettings- en uithoudingsvermogen weer bijzonder geschikt voor 'n bedrijvig leven. Ik noem b.v. handelsreiziger, vliegenier of voor den estasfetten-dienst bij het leger.

Door het „Hands” van zijn spel zal de man van het „Leer” 'n uitgebreid en dankbaar veld van actie vinden, en zulks vooral in onzen tijd, in alle ambten, betrekkingen en bedrijven, waar het op eerlijkheid en tucht aankomt.

Wegens het gevaar echter, dat er in ligt, om bij de opsomming daarvan eene categorie over te slaan, wensch ik mij hier van elke nadere aanduiding te onthouden.

Als geknipt zal hij blijken als leerbewerker, alsmede voor alle bedrijven waarbij eenerzijds: *trappen, houwen* en *slaan* en anderzijds: *orgels, turf, steen, been* of *touw, blik* of *koper* te pas komen.

Deze bedrijven wil ik echter, hoe eervol en lucratief ze overigens mogen zijn, liefst onvermeld laten, aangezien ik hem een meer invloedrijke positie in het maatschappelijk leven toedenk.

Mochten echter omstandigheden, b.v. als eenige opvolger in 'n soliede zaak in de familie, het wenschelijk maken zoo'n bedrijf te kiezen, dan vergete de voetballer toch vooral niet, dat hij ten gevolge van het „hands” van het terrein z'n handen jarenlang op non-activiteit gesteld heeft.

't Gevolg daarvan kan niet anders zijn dan, vooral in den beginne, 'n zekere *onhandigheid* en dus minder geschiktheid voor allen handarbeid: „De handen staan hem niet naar het werk”, zooals men zegt.

Dit euvel echter zal voor den voetballer met zijn aanpassings- en doorzettingsvermogen, nogal betrekkelijk gauw te verhelpen zijn.

Alvorens het bedrijf te aanvaarden zorge hij zijn gemis aan handigheid zooveel mogelijk aan te vullen: hij legge zich b.v. 'n tijdlang toe op hands- en vingeroefeningen voor het klavier. De uitgebreide methode van Czerny kan ik hem daarvoor ten zeerste aanbevelen. In een jaartje is hij al een heel eind op streek.

Mochten de omstandigheden hem echter dwingen het bedrijf onmiddellijk te aanvaarden, dan geef ik hem in overweging, om maar zoodra mogelijk in het bekende bootje te stappen, en op die wijze zijn gemis aan handigheid aan te vullen. En aangezien hij zich bij die gelegenheid toch minstens zal dienen te *halveeren*, lette hij er bij de keuze van zijn wederhelft, vooral op dat „Zij” *bijdehand* en *handig* zij.

Het verschil zij toch niet *te* groot. „Zij” te *handig* en *bijdehand*, „hij” daarentegen *onhandig*, en als gevolg van zijn jarenlange beoefening van het „Leer”, zeer pootig, zelfs opvliegend en baloorig, zulk een dispariteit

zou tot botsingen aanleiding kunnen geven.

„Hij” zou volgens z'n vroegere gewoonten ook de best bedoelde wenken met **voeten kunnen treden**. De vingeroefeningen van Czerny zouden in dat geval verreweg te verkiezen zijn.

Enfin, hij handele naar omstandigheden.

Maar boven alles, bij de keuze van zijn levensstaat verlieze de voetballer toch vooral niet uit het oog, het groote gevaar, dat er voor zijn toekomst ligt, in z'n verstrooidheid of eventueele obsessie.

Deze is zijn gevaarlijkste vijand. Gelukt het hem niet, zich daaraan te ontworstelen, dan is hij verloren.

Zeker, iedere mensch is er min of meer aan onderhevig, maar de eene verstrooidheid is de andere niet. Wanneer b.v. een hartstochtelijk kaartspeler bij het middageten, in gedachten ook al eens uitroept: „Mistère ouvert” of „120 op en kapot”, dan heeft dat geen verdere nadeelige gevolgen.

Hij beheersche zich echter zoo mogelijk in een vergadering en legge vooral niet den nadruk op het laatste kapot. Men zou hem voor een amokmaker kunnen houden.

Niet aldus bij den voetballer, voor wien die verstrooidheid, als gevolg van z'n vroegere praktijken, steeds gecombineerd is met het *schoppen* en *trappen* van zijn spel.

De voetballer begripe toch, dat zulke dwanggedachten en voorstellingen b.v. in een porceleinzaak al heelemaal misplaatst zijn. — Of erger nog, dat aanhoudende verstrooidheid bij 'n dokter of apotheker, ook voor den evenmensch zeer fataal kan zijn. Het schrijven en klaarmaken van recepten onder zulke omstandigheden is nu juist niet geschikt, om den patient in de werking van de medicijnen vertrouwen te geven.

En, verbeeld U! een gewezen voetballer als chirurg, die b.v. onder den indruk van 'n vroeger prachtschot 'n operatie onderneemt. Dan gebeuren er ongelukken. Wee den operator en dubbel wee den geopereerde! — Met het bekende „de operatie is goed gelukt” zou het dan wel voor goed gedaan zijn.

En daarom, mijn vrienden, wat ik U bidden mag, kunt gij u aan die dwangvoorstellingen niet ontworstelen, bedenk U dan duizendmaal, alvorens ge tot zulk 'n gevaarlijke beroepskeuze overgaat.

Zoo gij nu met dit alles rekening houdt en mijn wenken en raadgevingen niet in den wind slaat — iets waaraan elk voetballer gelukkig het land heeft, — dan wacht U een schitterende toekomst.

En wanneer iemand ter wereld ooit kans heeft, om op z'n ouden dag *op grooten voet* en in weelde te kunnen leven, dan is het zeker de voetballer, dewijl zijne sterk-ontwikkelde ledematen hem daartoe niet alleen in figuurlijken, maar ook in eigenlijken zin in staat stellen.

Zeker, sterke beenen moeten het zijn, die de weelde kunnen dragen. Maar welke beenen zullen daar eerder tegen bestand zijn, dan de krachtige, gespierde beenen van den

BALSCHOPPER.

En daarom roep ik uit volle borst:

LEVE HET VOETBALSPEL!

En thans, mijn vrienden, na den tol mijner waardeering te hebben betaald aan het U geliefkoosde „Leer”, gaat 't met een reuzen-trap over den wereldoorlog en het voetbal-tijdperk heen, naar het Rolduc uwer Vadersen en naar de Parade. (p. 106)

NAKLANKEN.

AAN PIERRE ZEYEN

Met innig genoegden denk ik dikwijls terug aan verleden jaar — 't laatste te Rolduc. Dan krijg ik soms zoo'n vreemd gevoel over me, zoo'n gevoel, dat je wel eens kunt hebben, als je ergens geweest bent, waar je veel gezoten hebt, maar dat nu voorbij is en alleen nog maar voortleeft in je herinnering, als iets heel moois....

En als ik 's avonds laat, als de geheele straat donker-leeg is, geen trams en wagens meer de huizen doen dreunen, buiten alles rustig en mooi is, als ik dan m'n dagboek doorblader, dan gaat er wel eens een trilling door m'n leden, trekt m'n kleur even weg, als ik 't afgeloopen jaar overzie en 't jaar daarvoor.... Bij één bladzijde blijf ik altijd lang zitten peinzen. Dan denk ik me weer terug in de stille, mooie Rolducsche kerk, dan mijmer ik voor m'n eigen in stille verrukking al die mooie gezangen, dan denk ik steeds met grooter ontroering weer aan al die mooie oogenblikken dáár doorgebracht, dan komen me voor den geest in hun rijke verscheidenheid die Zondagavonden na 't Lof.

's Zondags — gedurende 't geheele jaar was 't als een feestdag voor me, heel de week door verlangde ik ernaar, vooral 's middags in de kerk na 't Lof.

Dan speelde 't orgel altijd zoo mooi.

Voor meer dan een was dit wel de mooiste herinnering, die hij meenam van Rolduc.

Maar een keer was 't toch bijzonder mooi geweest, o, ik geloof dat ik 't nooit zal vergeten. 't Was een Zondagmiddag in 't begin van Februari, een paar weken na de uitvoering van de „Schöpfung" in de aula.

In de les had me mijnheer Zeyen al verteld, dat hij de volgende Zondag 'n mooi stuk na zou spelen: 'n Sonate. Van wien weet ik niet meer. — Wat waren dat heerlijke half-uurtjes, die pianolessen! —

'n Zondagmiddag.

't Lof was juist afgeloopen.

De priester had het Tabernakel gesloten. De misdienaars stonden gereed naar de sacristie terug te keeren.

In de kerk stonden de jongens in de banken, klaar om op 't eerste teken naar buiten te gaan.

'k Wachtte met spanning. Anders begon 't orgel altijd dadelijk. Zou hij misschien niet kunnen spelen?

De welbekende, doffe slag met 't kerkboek — knielen — traag — voetengeschuifel — weer opstaan. Vanuit de banken 'n vlug gehol naar de deur.

En opeens boven het gestommel en voetengekras uit een blij jubelend akkoord! Hè, hoe mooi!

't Leek wel 't begin van een of ander jubellied.

Vervelend nu dat langzame-naar-buitengaan, dat rumoer en geschreeuw aan beide deuren, — juist alsof ze 't met opzet deden. Altijd als 't zoo mooi was!

Weer klonk de muziek, 't zelfde juichende thema.... 't Moest wel zoo iets beteekenen als „dem Schöpfer Lob!" Ja, hoor maar, telkens die stijgende melodie....

't Voetengeklots op de trappen wil maar niet ophouden; 'k ga naar voren, vóóran in de kerk zitten achter 'n pilaar. Hier klonk 't nog veel mooier!....

Eindelijk viel de deur dicht. Heerlijk!.... zoo warm en gelukkig voel ik me. Onhoorbaar gaat de knecht langs me heen om de lampen te dooven. En naarmate 't stiller wordt, wordt 't mooier en ruimer om me heen....

Als uit hoogen, zondoorstraalden hemel, waar Eng'lenhanden gouden harpen bespelen, schijnen de tonen neer te dalen langs de donkere gewelven, zoo teer en fijn, zoo zacht en innig.

't Schijnt een danklied van mooie, diepgevoelde woorden, zoo innig en warm zwellen de zoete klanken hoog door de kerk.

't Is een kunstenaarsziel, die zingend bidt aan 't orgel in oneindig-mooie woorden; en

soms is 't alsof hij bang is, die heilige woorden uit te spreken, zoo zachtjes, zoo he-melsch-mooi ruischten ze door 't heiligdom.

M'n God, welk 'n genot, zóó z'n ziel in liefde-vreugde te kunnen uitzingen.

Orgelspel, zooals je alleen hoort in een devoot-stemmende Kerk als hier, met haar prachtige akoustiek, die nu wegdonkert in half schemerlicht.

Maar 't spel wordt dieper en voller, de ziel wil haar vreugde uitjubelen in blijde vreugde-tonen voor het altaar van haar goddelijken Vriend, die luistert in de stilte van het donkere tabernakel.

De muziek zwelt en groeit in verrukkelijk mooie stijgingen, krachtiger en ontroerender golven de tonen door 't zwijgend-luisterend kerkgebouw....

'k Meen een vlucht van witte duiven met klepperenden vleugelslag te zien neerstrijken voor 't hoogaltaar. —

Steeds luider klinkt 't zelfde juichende „dem Schöpfer Lob!“ en dan schalt de bruisende orgelmuziek in schitterende crescendo's....

't Is als komt er klaarte in de grijze schemerte, als breken warme, glinsterende zonnebundels door de hoge gebrande boogvensters. In m'n ziel wordt 't warmer.... 'k val op m'n knieën, druk m'n handen stijf tegen m'n hoofd....

Heel even zwijgt 't orgel. Oogenblikken van ingehouden vreugde. Doodstil is 't in de kerk....

Dan barst het spel weer los in krachtige fortissimo-akkoorden. In uitbundig, hernieuwd opjuichend gejubel galmt de sonore muziek vanaf 't oksaal. Nu wil de kunstenaar geheel zijn vreugde uitzingen.

Uit den hemel komen Engelen neerdalen met goud-overglansde gewaden en zich scha-

ren rond 't tabernakel. 'n Machtig koor-gezag davert door de Kerk: „Dich beten Erd und Himmel an!“ en in wonderschoone melodieën dreunt 't orgel ter begeleiding — diep-zware bassen doorsprankeld van helder fijne koralen. Altijd nog ontroerender en krachtiger zwelt de muziek aan; 't majestueuze koorgezag wil 't orgel overstemmen....

Lichter wordt 't om me en in verblindend feestgeschitter praalt 't altaar; 'n geur van welriekende bloemen waait door de Kerk; zwoele wierookdamp kringelt omhoog....

Het koor zingt z'n hoogste vreugde uit en orgelklanken van overstelpende schoonheid galmen over me heen.

In gloedvolle crescendo's zwelt het koor aan, in 'n breed uitzettend, lang aangehouden „Amen“ eindigt het spel.... 'n koude rilling van ontroerend genot doet me beven, brengt me tot bewustzijn.

Zóó bidden: oogenblikken van heerlijk geestelijk-genieten. Alleen met Jesus....

't Is stil. — Langzaam gaan we naar buiten. Peinzend zie ik op naar 't orgel, dat in duisternis wegvaalt.

De Kerk is heel leeg. —

Voor 't altaar flikkert de kleine roode Godslamp.... en achter ons blijft de heilige wijding van 't stille Godshuis.

Als we — m'n vriend en ik — door de kruisgang naar de cour gingen, dan keken we elkaar eens aan, spreken konden we vaak niet, maar onze blikken zeiden alles....

Toch begreep ik toen nog niet zóó, zooals ik 't nu begrijp, dat ik zoo dicht bij de Schoonheid getoefd had....

CARLOS.

L. B. Juni 1923.

HERINNERING.

Baken in 's levens zee, Rolduc. Burcht van Roomsche blijdschap. Bron van lieve, neen heerlijke herinneringen op zoo verscheiden gebied. Als de valsche profeten ons op 's lands universiteiten bestormen, rijst de bekoorlijkheid der Rolducsche mystiek tot schutse op. De Walrams trekken hun zwaard, Cecilia komt te hulp. Gerlacus en Norbertus staan ons ter zijde. De valsche wetenschap lokt en lokt, maar wederom ringelden Albertus' bellen en wijzen ons de plaats van het hoogaltaar. De crypta is ons heilig. Wij willen niet. Wij blijven trouw aan de Rolducsche basiliek, wier schaduw ons blijft beschermen als in onze jeugd en geen kazerne kan ons afnemen, ook slechts iets afhandig maken van de geestelijke rijkdommen in Rolduc verzameld. Ah, de herinneringen! Hoort gij het niet Rolducenaren, nu, nu de goede week heeft ingezet, hoort gij het „attollite portas” niet? En beluistert gij niet steeds het „revertere ad dominum Deum tuum” der Jere-miaden, gevoelvol klinkend onder de schemerende Romaansche gewelven? En daverd U de machtige zang van Palmzondag niet in de ooren? Of zijt gij meer aangegrepen door het jubelend en wonderlijke Rolducsche „Te Deum”, onder donderknaal en klokgelui, uitgejuicht door vier honderd kelen, God ter eere, zoo indrukwekkend dat den vreemdeling vaak een rilling door de leden voer?

Of zijt gij nog onder de bekoring van Kerstnacht, gevierd in mystieke Crypte en eenige uren later in jubel uitgezwaaid door zwierende wieroekvaten?

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Ja, terecht, terecht is deze dagelijksche avondhymne door vele oud-studenten als het summum van sober godsvertrouwen aangemerkt, verhevener dan Kerkrade's pompeuse en toch schoone processie, lief-

lijker den Schaesberg's pelgrimage en alleen te benaderen door de korte tochten naar de Mariakapel, te midden der vruchtbare akkers in de schoone Meiavonden.

Gij prefereert de Requiem-missen? En voor U is de Duitsche Mis nog steeds een levensblijheid? En gij? Oh, de stille bidstonde in de donkere kerk, wijd uit de armen, heel dicht en heel intiem bij Hemzelf? En wederom zijn er, die de hooge Mariafeesten met de schitterende verlichtingen nog steeds voor oogen hebben. Of die de Rolducsche restraite aldoor beleven. Of die.... Hoe rijk, hoe ontzettend rijk is het Rolduc der Herinneringen. De plaats der jeugd heeft de plaats van heel ons leven veroverd.

Als het zoeklicht van het heden flikkert het Rolduc van twintig jaren her in ons veel bewogen leven. Wij staan voor de moeilijke heden van den politieken strijd. En Rolduc staat voor ons in schaterenden lach en klinkende schoonheid. Roomsche Rolduc. En wij aarzelen niet. Katholiek voorop. Roomsche voor alles.

Zes jaren hebben wij geknield en gezongen, gesmeekt en gebeden, groot en klein gezamenlijk, leeraren en leerlingen, zes jaren van Roomsche schoonheid hebben onze ziel beschilderd met onuitwischbare Roomsche kleuren.

Rolduc, mijn dank gaat dagelijks naar U uit voor alle krachten, die gij ons geschonken hebt, bewust en onbewust in den moeilijken strijd des levens. Gij hebt ons gestaald door uw scholing, betere scholing dan aan de openbare H. B. S. of Gymnasia, wijl de tijd van studie van 6 uur v.m. tot 10 uur n.m. ons ruimer dan tehuis werd toegemeten, gij hebt ons meer gegeven, door Uw godsdienstleer en apologie, door Uw declamatie en muziek,

door Uw tooneelspel en schoolsche verma-
ken. Dat alles heeft ons geharnast en strijd-
baar gemaakt op de slagvelden, maar bovenal
staalde ons Uw wondere kracht der onverge-
telijke ceremoniën te midden der aloude om-
geving, Uw onvergelykelijke schoonheid en
weergalooze geestelijke rijkdom, in één
woord Uw zegenrijke geheimnisvolle herin-
nering.

Geen is er als gij, Rolduc, die dat kan
geven.

Geen onzer zal die weldaad vergeten.

Daarom behoort gij nimmer tot het ver-
leden, maar zijt en blijft Gij ons, gij, oud
Rolduc van ons, oud-Rolducensers.

Mr. BOMANS.

Haarlem.

.....

WAT HET WATERMANNETJE TE VERTELLEN WIST

.....

't Was 'n heete dag geweest; 'n echte Juni-
dag, waarop je de heerlijke koelte van ons
bosquet weer eens volop genieten kon. Maar
tegen den avond wordt het zwoeler onder de
boomen; dan blijft er de hitte hangen van den
dag en is 't frisscher in 't open veld.

Zoo was ik op stap gegaan, den vallenden
avond tegemoet, de roode poort uit, rond-
om Herzogenrath. Terugwandeland, het oog
op de oude abdij gericht, had ik de lichten
zien opsteken, één voor één, door de open
ramen in den schemeravond.

Zij lag er zoo rustig en stil, met alleen wat
nagezoem als in een bijenkorf na honing-
rijken zonnedag. Met loomen tred ging ik 't
poortje in aan de andere zijde en liep een
eindje de laan op de vijvers langs. Over het
water lag een ragfijne sluier gespreid, die
zich altijd verder spinnend, onder de boomen
door over de weide wolkte.

't Was als bedwelvende wierook, beladen
met prikkelende geuren van bloem en kruid.
Kijkend naar de overzijde, zag ik plotseling
het lichten van een lampje, 'n klein wit schit-
terlicht door onzichtbare handen gedragen.
En nog een, en nog een, geheimzinnig op en
neer bewogen, nu eens een alleen, dan met
meerdere als in processie achter elkaar. Be-
nieuwd, wat dat beteekenen moest, ging ik
tusschen de beide onderste vijvers door recht
op de plek af. Maar aangekomen zag of vond
ik niets; daar moest ik het mijne van hebben
en ik ging zitten tegen de hoogte in het gras,
om te zien of het verschijnsel zich niet meer

vertoonen zou. Voor mij uitstarend viel mijn
oog op den grooten steen, die in dezen tijd
in den beneden-vijver boven 't water uit-
steekt. 't Was juist of er iets op zat! 'n kleine
ineen gedoken gestalte scheen het, onbeweeg-
lijk, met een rood mutsje op het hoofd en een
grijzenden baard. In zijn mond hing een groo-
te duitsche pijp, waaruit het smakelijk rookte
met korte smaktrekjes als 'n echte liefhebber.
Nu wist ik, waar die geurige mist vandaan
kwam, opstijgend uit het water. Onder zware
wenkbrauwen, half geloken, glinsterden mij
een paar kraaloogjes tegen en in plotseling
herkennen schoot het mij te binnen: het
Watermannetje. Alsof hij mijn gedachten ge-
raden had, knikte hij mij toe en zacht fluis-
terend als van verre en toch vertrouwd nabij
kwam het over het water. „Ja, ik ben terug-
gekomen en wij zijn weer goede vrienden ge-
worden. Het is goed, dat gij 't eens rechtuit
gezegd hebt verleden jaar. Oude vrienden
moeten niet blijven mokken, want zij kunnen
elkaar toch niet missen. Over en weer krijgt
en geeft men ongevraagd die kleine diensten,
waarvoor geen dank wordt uitgesproken,
maar toch wordt gevoeld, nietigheden, waar-
van men de waarde slechts begrijpt, wan-
neer men ze derven moet. Ik geloof, dat wij
beiden blij zijn, dat 't zoo is geloopt. Ik
kon niet langer boos doen, toen ik bemerkte
wat ze er voor over hadden, daar boven, om
mij terug te krijgen. Wat hebben zij fijn mijn
bed gespreid in den bovensten vijver! Al
het vuil is opgeruimd, dat mijn helder water

verontreinigde en van een stinkenden poel deed spreken. Wat heb ik ze zien zwoegen en ploeteren, die struische jongens met hun wakkeren voorwerker! En netjes als ze 't deden! Zelfs uw Minister van Buitenwerken, toeziende voogd over zijn troetelkind, het keukenvijvertje, die anders toch zulke spitse dingen langs zijn spitsen neus weet te zeggen, wist er geen aanmerking op te maken; al moest hij dan toch nog schamperen, dat zij het om de pijp deden. Dat zal er ook wel bij zijn gekomen — ze dampen er zoo lustig op los — maar ik gun het hun van harte, want ik rook ook graag mijn pijpje bij mijn zwaar werk. Nu, kijk mij maar niet zoo ongeloofig aan, om zoo'n traditie-oude muren valt er heel wat te beredderen, waar jullie menschen geen oog voor hebt. Ik weet zeer goed, waarom je nieuwsgierigheid je hierheen dreef. Maar mijn kleine vrienden, de kaboutertjes, zul je niet betrappen. Als je te dicht bij komt, doen ze hun lampje uit. Ze zijn van het goede oude ras, die ongezien en in stilte werken, zonder veel ophef, tot laat in den nacht. Met hun licht geven zij elkaar signalen of lichten zij de vrienden bij, die komen kijken naar het mooie oude huis. Mogelijk ook, dat een dolend zieltje den rechten weg niet vinden kan; want vroeg of laat keeren ze toch terug, al is 't ook na lang zoeken, die eens den vrede van deze heilige muren hebben gekend. — Zij weten echter niet altijd goed meer, hoe er binnen te geraken. Vooral bij de aanstaande afbraak komt er heel wat kijken. Daar moeten zoovele oude dingen worden opgeborgen, fouten tegen de traditie worden verbeterd, en ongemerkt door ons worden klaargemaakt, wat sterkte geeft aan het gebouw, zoodat het eeuwen trotseeren kan. Vind je niet, dat wij die monumentale stalgewelven, onder een glazen stulp moeten bewaren? Als die nieuwbouw gereed is, zullen zelfs de koeien hier een modelopvoeding krijgen. Maar of ze bij haar

product 't zonder mij zullen kunnen stellen? sprak hij met een knipoogje; van wege de kwantiteit, weet je! In de keuken kunnen ze uit melkreepen zulke heerlijke waterchocolade maken! Dit is haast nog beter dan het zuurtjeswater, waarbij ik toch ook de hoofdrol speel. Maar zeg eens, ben je al op visite geweest bij Mijnheer en Mevrouw van der Zwaan aan den Bovenvijver? Deftige heerschappen, hoor! Je mag wel eerst belet vragen. De Directeur schijnt reeds huisvriend te zijn en zal je wellicht een introductiekaartje bezorgen in den vorm van een snee fijn wittebrood. — Toch betwijfel ik, of je gelegen komt, want naar ik hoorde zal mevrouw binnen kort kraamvisite hebben af te wachten. Dat zal me een gesnater geven; ik verheug er mij reeds op, want ik houdol veel van dat kleine grut. Zij kunnen wel wat rumoerig druk doen, net als jullie volkje, maar neem 't die schattige, levenslustige dingen eens kwalijk. Het gaat anders best hé, daarboven. Ik wil 't wel gelooven, als directeur en heeren in één schuifje varen! hi, hi," lachte het oudje om zijn grapje.

Hoor! morrelde er niemand aan den ketting van het nieuwe roeibootje? 'n Plons in het water en weg was ie. Omkijkend zag ik niets meer dan een dikke wolk, welke er opdampde uit den vijver. Hooger op klonk er gerucht van stemmen. Blijkbaar heeren, die wat gingen spelevaren!

'n Oogenblik later klonk het plets, plets op het water en zij zwalkten rond op het ruime sop. Rechts houden! meer links trekken! stuur dan toch recht! Zoo klonk het telkens van den oever. Ja! jij hebt goed praten, klonk het terug. Hier zooals elders staan de beste stuurlui aan wal en hebben honderd en één in te brengen. Gelukkig dat de nieuwe aanlegplaats den klassieken misstap van een groot man voorkomt. Mij was het koel geworden en voetje voor voetje ging ik den berg op naar binnen.

SCHAESBERG.

.....

Vereenzaamd in het immer-groen
Der tempel-stille sparreboschen,
Wier schachten-rijen ruwe, rosse
Portieken alom opendoen,

Staat in verreind gemediteer,
Als op den knie van 't land geheven,
De bergkapel, — er boven 't leven
Gebeurd in een doorzongen sfeer,

Beneden tegen 't einder-blauw
Beweegt de weemlende karbonkel
Der luide stad, in staag gefonkel
Van rood door zwart van schouw aan
schouw,

Waar 't leven, ronkend en gejaagd,
Den jammerlijken dag door tuimelt,
En 't stralend scherm der lucht beduimelt
Met rookend roet dat walmend vlaagt. —

Van onder 't huivend puntdak tuurt
De boschkapel naar 't weemlend neevlen...
Maar dicht in 't rond de boomen preevlen
Er van een vree die eeuwig duurt.

Diep uit het warrelend gewoel
Der jachtende beslommeringen,
Verzuchten mijn bekommeringen
Naar vrede als die, — zoo klaar, zoo koel;

En 't is me bij 't gedenken wel
Der dagen, toen wij kindren waren,
Of 't oud geluk dier kinderjaren
Op 't altaar rust dier boschkapel...

30. 4. '23.

FELIX RUTTEN.

EEN TIP-TOP.

.....

Opeens trof 't mij, zooals je iets lang onopgemerkt kunt laten en plotseling mist, wat je gewoon was te zien. Wat mocht er toch geworden zijn van het Stumpkesmenke.¹⁾ Zoo noemden wij hem, wanneer wij hem tegenkwamen bij onze dagelijksche wandeling rondom 't huis. We kenden hem niet anders. Jaren reeds, elken middag, zoowat op den zelfden tijd, zagen wij hem opduiken in 't bosket. Dan kwam hij aangetippeld van onder op uit de olifantslaan, oude manneke op zijn stokje, met zijn dribbelpasjes langzaam voortschuivend, knikkend met het hoofd. Hij moest eens even stilstaan onderweg; want het was 'n heele klim voor den ouden man en als hij boven was, dan zette hij zich te rusten, een oogenblik slechts, op de eerste bank;

¹⁾ „Stumpke” is de Limburgsche naam voor 'n eindje sigaar — vroeger en wellicht nu nog liepen de Roermondsche bedeljongens de studenten op wandeling na om een „Stumpke”.

net van pas, als was zij voor hem gemaakt. Wanneer hij onder het voorbijgaan, de oude pet ten groet lichtte van zijn grijs hoofd, dan leek hij van nabij toch niet zoo oud en de gedachte kwam bij u op: oud geworden vóór zijn tijd. Het waren dan ook wat harde jaren voor zulke oudere mensen, die oorlogsjaren. Zijn geschiedenis ken ik niet, maar hij zal het zeker niet breed hebben gehad hier over de grens. Het was met een stillen groet en 'n lach in de oogen van: „hier ben ik weer,” dat hij ons voorbijging, — wij wisten wel waarheen. — Hij had zijn vast program, dat alleen 'n weinig verschildte naar den dag der week. Blijkbaar had hij zich ingeleefd in de weekindeeling van ons huis. Eerst ging hij naar het voetbalveld, doch alleen na Zon- en Feestdagen, recht op de banken af langs den muur. Zijn spiedende oogjes hadden het gauw gemerkt of er iets van zijn gading was, en twijfelde hij, of er nog iets verborgen lag

onder een stuk papier, dan gaf een tik met zijn stok hem zekerheid. Hij zocht sigareneindjes en vlug bukkend stopte hij ze in zijn zak. Hij was er gauw mee klaar en verder ging 't over de bassecour naar den voorgevel, de pui voorbij, onder de ramen van de Heeren door, tot heelemaal in den hoek. 't Was, alsof hij wist waar de rookers woonden. Was er bezoek geweest, dan gebeurde 't, dat hij een heele verzameling vond en hij griste eens zoo snel in begeerig verlangen tusschen dien overvloed. Vooral als er studenten waren geweest, 's avonds in 't halve uurtje na 't souper, dat te kort was, om de sigaar heel op te rooken, had hij een goeden buit. Vandaar liep hij nog een eindje op langs de aula, tot aan de deur — rooken met repetitie, weet je —. Weer terug, den portier voorbij, waar de verwoede rookers hun laatste trekje hadden gedaan, en dan had hij de rondte gemaakt. In eens door ging 't nu naar 't bosket. Ik heb hem daar op een bank zien zitten, zijn schatten te voorschijn halend en uitspreidend, voor zich op zijn knieën. De grootste stukjes werden er uit genomen en afzonderlijk in den linkersak gestopt. Zij konden zoo nog gebruikt worden. De overblijvende werden bij elkaar gelegd en met een groot zakmes, opgedolven uit zijn diepen broekzak, werden zij fijn gesneden, heel handig als een vakman. In een tabaksbuidel, 'n echte varkensblaas met rood lint, scharrelde hij 't samen. Vast in zijn vuist geklemd, tot waar het zakje bolde, hield hij 't voor zich uit, om te schatten voor hoelang de voorraad strekken zou. Nu werd 't oude pijpje uitgehaald, met zorg gestopt en aangestoken met een lucifer uit zijn vestzakje, voorzichtig, hij mocht eens uitwaaien, gehouden tegen de binnenzijde van zijn open jaspand. Eenige korte rekjes met smakkende lippen tot ze goed aan was, met machtigen haal een dikke wolk uitgeblazen, en hij stapte op, stoomend dat hem de rook om de ooren vloog met zichtbare voldaanheid.

Waarom hij niet terugkomt? Vertrokken? Voorgoed heengegaan? Ik weet 't niet. Er is zoo weinig noodig om een ouden, half

verganen kreupelstam te ontfouten! De griep heeft ook weer gewoed en dat is een verraderlijke ziekte voor ouden van dagen. Of zou 't misschien ook kunnen zijn, dat hij het niet meer de moeite waard achtte? Want ook voor hem is er een malaise gekomen en hij is de ongewilde dupe geworden van omwentelingen binnenshuis. De beste bronnen hebben opgehouden te vloeien. Daar is gekomen de oorlog met zijn rantsoeneringen; de deftigste heeren rookten de proletarische pijp. Zoo vond ons manneke veel asch en een illusie in rook opgegaan. Daarbij kwam, dat hij op zekeren dag door zijn besten klant heelemaal in het hoekje werd teleurgesteld. Hij dacht eerst aan een toeval, maar de volgende keer was het weer mis. Opziende naar het venster bemerkte hij tot zijn verbazing achter de ruiten in plaats van het goedige vollemaan gezicht, de scherp getekende trekken van een ascetenkop. Met een flitste het door zijn brein: die rookt zeker niet veel! Meewarig schudde hij den grijzen kop: 't kunnen hebben en niet rooken, dat wilde er bij hem niet in.

Ook aan de aula — muzikanten hebben nog al eens een royale bui — was de klad er in gekomen. Hij vond er geen sigareneindjes, maar 'n enkel sigarettenpukje. Nijdig trapt hij op dat vieze papieren ding, daar moest hij niets van hebben, dan rookte hij nog liever niet. — Ofschoon aan een heel anderen kant wonend, heb ik hem toch nog eens een buitenkansje bezorgd. Als ik een te hardhandig behandelde sigaar in mijn koker vond, heb ik ze bewaard en ze gelegd langs den drempel der deur, vlak na het eten, wanneer wij onze wandeling begonnen. Wanneer wij onze rondgang om het huis hadden gemaakt, was zij telkens verdwenen en het manneke had een goeden dag. Ik heb dan wel eens gedacht: Wat zijn er toch stakkers in de wereld en wat weten wij toch weinig te waardeeren, waar wij er met volle handen in grijpen kunnen. Wat is er toch weinig noodig en wat kost het ons om iemand gelukkig te maken voor een dag.

SNELKIEK.

AILBERTUS, STICHTER VAN ROLDUC.

1122

— 19 SEPTEMBER

— 1922

Op 19 September 1922 waren er acht eeuwen voorbijgegaan, sinds Ailbert van Antoing, de stichter der abdij van Rolduc, te Sechtem bij Bonn overleden is. De naam van den eenvoudigen kloosterling moge voor velen onbekend klinken, zijn roem leeft voort in zijn stichting, na de wisseling der eeuwen en menigvuldigheid van schokkende lotgevalen nog voortbestaand.

Het is een merkwaardig fatum voor Ailbertus geweest, dat hij in vreemde aarde een laatste rustplaats moest vinden, en dat eerst na meer dan zeven eeuwen zijn gebeente zou worden teruggevoerd naar de plek van zijn liefste en Godgeheiligde verlangens.

De levensbeschrijving van den gelukzaligen Ailbertus danken wij aan een tijdgenoot, den eersten schrijver der beroemde *Annales Rodenses*, een der gedenkwaardigste gedenkstukken onzer vaderlandsche geschiedbeschrijving, door een ongelukkig misverstand voor Rolduc verloren gegaan, en thans berustend in het Pruisisch Staatsarchief te Berlijn.¹⁾

Wij lezen er, hoe Ailbertus, zoon van Amoricus, te Antoing in Vlaanderen geboren, aan de Domschool te Doornik de letteren onderwees, en door God werd aangespoord, een heiligdom te gaan stichten op een plaats, hem herhaaldelijk in droomgezichten getoond. Hij vertrok uit zijn vaderland met twee zijner broeders en kwam na lang zwerven in het gebied van den graaf van Saphenberg, die zijn zetel hield op den burcht van Rode, het tegenwoordige Herzogenrath. Hier meende hij de door God gewilde plek te moeten vinden. En inderdaad, zoo verhaalt de annalist, maakten wondere teekenen hem duidelijk, dat op deze streek Gods uitverkiezing gevallen was.

De plaats was overigens welgelegen, er was hout in overvloed, een beek tot het aan-

leggen van vischvijvers in de nabijheid, steengroeven op korten afstand, en rondom een vruchtbare grond ter bebouwing. De landsheer stond aan den vromen vreemdeling den grond, God ter eere, in eigendom af, en terstond — 't was in 1104 — bouwde deze daarop een houten kapel, al spoedig vervangen door een steenen koor, waar de H. Mis gelezen werd, en de broeders gemeenschappelijk het koorgebed verrichtten. In 1108 bouwde Ailbert naar eigen plannen de beroemde crypte, die, in klaverbladvorm, getuigenis zou geven van 's meesters vereering voor de H. Drievuldigheid. Den 13en December van hetzelfde jaar, op den feestdag van de H. Lucia, werden crypte en altaar door Otbert, bisschop van Luik, plechtig gewijd.

Ailbertus' klooster was een vrije stichting, niet afhankelijk van eenige ordesorganisatie, en alleen onderworpen aan den bisschop der plaats. Aanleg en opvoeding van den stichter brachten hem ertoe zijn leven te willen wijden aan de zielzorg, en zoo hij Doornik met kerk en school verlaten had, dan was dit mede hieraan te wijten, dat hij in den geest van de pas gehouden Lateraansche synode van 1059 in beschouwing en gemeenschappelijk leven den hechten grond voor zijn apostolaat wenschte te zoeken. Het lag dan ook voor de hand, dat hij voor zijn nieuwgesticht klooster den regel koos van St. Augustinus, en bijna zeven eeuwen zouden de reguliere kanunniken onder dien regel terzelfder plaats een leven leiden, wel niet van groote gestrengheid, dan toch haast zonder uitzondering van welgeordende en welverbonden beschouwing en activiteit.²⁾

Ailbertus bleef te Rolduc tot 1111. Doch een verschil van meening met zijn medebroeders over het al of niet verplaatsen van het aangebouwde zustersklooster naar Kerkrade deed hem besluiten ter wille van den vrede

¹⁾ Dr. J. van Gils, *Annales Rodenses*. Rolduc's Jaarboek I (1921). Blz. 5—7.

²⁾ W. Nolet. De vroegere bewoners van Rolduc. Rolduc's Jaarboek II (1922), blz. 75—78.

zijn geliefde abdij te verlaten en in vreemde landen nieuw werk te zoeken. Te Claire-Fontaine bij Laon stichtte hij een nieuw klooster, maar het verlangen dreef hem, nog vóór zijn dood de plek terug te zien, waar hij het beste van zijn hart aan gegeven had. Toch mocht hij Rolduc niet bereiken. Te Sechtem bij Bonn overviel hem de dood. In vreemden bodem bleef zijn gebeente rusten, al deden de graven van Saphenberg alle moeite, de kostbare overblijfselen naar hun gebied terug te voeren. Op 15 October 1771 werden, in tegenwoordigheid van den abt van Rolduc, J. J. Haghen, de beenderen, wonderbaar bewaard, in de oorspronkelijke begraafplaats teruggevonden. Het authentieke verslag van deze ontdekking berust in het archief van Rolduc. En in een brief door abt Haghen kort nadien gericht tot de Bollandisten, besluit de schrijver: „Misschien ligt het in Gods raadsbesluiten, niet eerder de heiligheid van zijn dienaar door nieuwe en meer klaarblijkelijke wonderen te openbaren, dan wanneer zijn vriend teruggebracht worde hier op de plaats, die hij met zooveel godsvrucht stichtte, en die hij voor ongeveer zeven eeuwen, toen hij nog als pelgrim leefde, tot zijn begraafplaats heeft uitgekozen.”³⁾

De wensch van den voorlaatsten abt van Rolduc is niet vervuld mogen worden, eer de storm der revolutie over zijn huis was neergestreken, eer in die heilige plaats de gruwel der verwoesting geheerscht had, eer in de oude gebouwen, en in Ailbertus' kerk een nieuw Rolduc was ontstaan, en de oude Augustijnerabdij veranderd was in het Kleinseminarie met Gymnasium, H. B. S. en H. H. S. van het bisdom Roermond.

In 1895 eindelijk mocht het directeur Corten gegeven zijn, het eerbiedwaardig gebeente uit Duitschland naar Rolduc over te brengen en twee jaar later werd het door Mgr. van de Wetering geplaatst in een beeldhouwd steenen monument in de crypte, thans naar het oude plan van Ailbertus, door de piëteit van Dr. Cuypers hersteld.⁴⁾

Daar slaapt Ailbertus nu zijn zaalgen vrede. Verhoord is zijne en Rolduc's hartebeet: Ja, de eigen crypta werd zijn grafgesteente. En 't sprekend grafscript van den meester mee.”⁵⁾

Wonderen zijn bij het graf van Ailbertus in de kerk van Rolduc niet geschied. Maar zou 't aan zijn voorbede vreemd zijn, dat door zooveel wondere beschikkingen, in tal van moeilijke tijden, in plundering en brandstichting en innerlijk verval, de abdij bewaard bleef tot haar tegenwoordige bestemming? „Gottes Segen ruhet über diesem Hause”, is van Rolduc gezegd en geschreven. Maar wat onder dien zegen Rolduc voor Limburg en Nederland beteekend heeft, zal wel nooit beschreven kunnen worden, tenzij in het boek, dat alleen op den uitersten dag zal worden geopend.

Geestelijk en stoffelijk heeft de Abbatia Rodensis eeuwen lang geheel de omliggende streek beheerscht. Geestelijk door de uitoefening van de zielzorg in niet minder dan 17 parochies, stoffelijk door de exploitatie van de oudste kolenmijnen in Europa, en door het grootgrondbezit, waardoor heel het economisch leven in verren omtrek van haar afhing.

Door haar hooge ligging van verre zichtbaar,
„een steenen kroon gelijk
den top der groene bergen omgeslagen”

is „felix Roda” zeven eeuwen het natuurlijk middelpunt geweest van de geheele omgeving. Als mausoleum van de Hertogen van Limburg heeft 't nu nog nationale beteekenis. Van lieflijke legenden omzongen is 't door zijn historie geworden en gebleven een van de eerbiedwaardigste plaatsen van ons maar al te zeer geschonden vaderland.

„Van God gezegend oord,
door heiligen gesticht, door heiligen
betreden”

mocht Pater J. Alberdingk Thijm S. J. dichtten.⁶⁾ Al wordt Ailbertus geen openbare

³⁾ Dr. R. Corten. Rolduc in woord en beeld. 1904, bl. 7—10.

⁴⁾ t.z.p. blz. 11—12.

⁵⁾ H. W(ismans). Schetsen en Herinneringen, door H. van Rode, Amsterdam. 1916, blz. 78.

⁶⁾ t.z.p. blz. 71.

vereering gegeven, zijn naam leeft voort als van een eerbiedwaardig dienaar Gods en de Bollandisten gaan hem dan ook niet stilzwijgend voorbij. Bernardus predikte te Rolduc den kruistocht. Norbertus kwam er zich stichten aan de levenswijze der kloosterlingen. En hoeveel honderden hebben niet dat huis bevolkt, voor wie Rolduc geworden is de weg naar den hemel! Zoo is Rolduc van den beginne af geweest „een echte cultuurhaard”. En dat niet 't minst door de inrichting van onderwijs, die Ailbertus reeds aanstonds met zijn stichting heeft willen verbinden. ⁷⁾ Al den tijd der abdij is Rolduc een belangrijke vormschool geweest voor clerus en volk van Limburg. De *Catalogus Rodensis*, de catalogoog der middeleeuwsche boekerij van Rolduc, thans in handschrift bewaard in het Rijksarchief te Maastricht, geeft blijk van den wijden omvang der studies, daar bedreven. ⁸⁾

Dat die onderwijsinrichting door alle veranderingen van tijd heeft mogen voortbestaan en nu zeker de oudste in heel ons vaderland mag heeten, is zonder twijfel aan Ailbertus' bescherming te danken.

„Nog vindt ge er Aelberts hoogen geest”, dicht Rolduc's derde directeur, Mgr. Everts, in 1860. ⁹⁾ En die geest van Ailbertus, die geest van geloof en vroomheid en harden moed, die „Rolduc's geest” ¹⁰⁾ geworden is, is 't geheim van Rolduc's eeuwige jeugd.

Het oude, nooit verouderende Rolduc, zich altijd verjongend. Toorop heeft het zoo zinnig verbeeld, toen hij op den omslag van H. van Rode's *Schetsen en Herinneringen* de beide torens van Rolduc teekende in gestyleerd lijnenrythme van takken in lente-gewaad. Een nieuwe jeugd heeft Rolduc beleefd als Klein-Seminarie, als Gymnasium, als eerste en bijna 30 jaar eenige Kath. H. B.

⁷⁾ W. Nolet. Iets uit de middeleeuwsche school te Rolduc. *Rolduc's Jaarboek I* (1921). blz. 74—77.

⁸⁾ De *Catalogus Rodensis* is gedrukt in Rolduc in woord en beeld blz. 104—106 en is uitgegeven met verklaring van Dr. van Gils in de *Handelingen* van het 5e Ned. Philologencongres (1907). Een nieuwe uitgave bezorgd door Dr. Ferd. Sassen, is binnenkort te verwachten.

⁹⁾ *Schetsen en Herinneringen*, bl. 12.

¹⁰⁾ Prof. Dr. A. van Rooy, *Rolduc's geest*, *Rolduc's Jaarboek I* (1921). blz. 61—62.

S. in Nederland. Nog eens is 't een bron van zegen geworden voor ons land, toen een hooggezinde directeur er de grondslagen legde van de Vereeniging Voor Eer en Deugd, die thans in machtige organisatie zich uitstrekt over de elf provinciën.

Honderden heeft 't „moederlijk Rolduc” zien komen en gaan, evenveel heeft 't gevormd voor Kerk en Maatschappij, van den eenvoudigen dorpsschoolmeester tot den priester-kabinetsformateur, van den handelman of rechter tot den hoogleeraar of bisschop. Wat 't meest is misschien, 't heeft, om met Prof. Schrijnen te spreken, in Roomsche kringen dat gemis aan waardeering van hogere en academische studie helpen wegruimen, dat daar uit de eeuwen van verdrukking maar al te lang was overgebleven, en dat een van de ergste beletselen was voor onze algeheele emancipatie. Prof. Schrijnen gaat verder. Hij schrijft in *Rolduc's Jaarboek I*, blz. 60): „wanneer straks de Katholieken van Nederland zich sterk genoeg voelen om de lijn van het bijzonder onderwijs door te trekken, zooals 'n Rolducsche oudleeraar het treffend uitdrukte, van de bewaarschool naar de universiteit, en zich een eigen synthese van Roomsche geestes-kultuur zullen hebben opgetrokken, dan zal met alle recht kunnen getuigd worden, dat door de rehabilitatie van het akademisch onderwijs Rolduc den eersten, niet onbelangrijksten stoot gegeven heeft, en dat dus van Rolduc ging uit de viktorie”.

Zal Rolduc bij de nakende gelijkstelling van het bijzonder middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs een nieuwe lente zien aanbreken? Soms zien de hoeders der traditie ook voor het nieuwe Rolduc donkere tijden dreigen. Maar het zegenrijk bestuur van den energieke 7en directeur A. van de Venne brengt 't straks met nieuwe uitbreiding een onbegrensde toekomst. En Ailberts bescherming blijft rusten op 't Roda, door hem in volle vertrouwen aan de H. Drievaldigheid gewijd.

F. VAN RODE. ¹¹⁾

¹¹⁾ Wij nemen hier, met een enkele wijziging, het artikel over, dat onze medewerker op den vooravond van het eeuwfeest in de „Tijd” en het „Centrum” heeft doen verschijnen,

IN DE CRYPT.

.....

Dikwijls had ik oud-leerlingen hooren spreken over de vroegere Kerstviering in de crypta. En telkens als ze er over spraken, was ik getroffen geweest door den toon van echtgevoelde bewondering en stille herinneringsvreugde, die even aan hun woord een warme innigheid gegeven had. En als ze er dan op lieten volgen, dat ze het zoo jammer vonden, dat Kerstmis niet meer op de traditioneele wijze kon gevierd worden — de Zondagsdienst bij de Spoorwegen op den tweeden Kerstdag scheen het onmogelijk te maken — kreeg ik altijd een gevoel van spijt, ja, van beschaming, dat ik de schoonheid van Rolduc's crypta niet besepte en daarom niet waardeeren kon.

Wel had ik dikwijls gehoord en gelezen, en ik geloofde dit ook wel, dat het een monument, een juweeltje van bouwkunst was, maar gevoeld had ik het niet. Haar volle schoonheid was mij nooit geopenbaard. Ik herinnerde me nog levendig, welken indruk zij bij mijn eerste binnentreden, eenige dagen na mijn aankomst te Rolduc, op mij als „nieuweling” gemaakt had. Het sombere, half-duistere, koude, kelderachtige had zich het eerst en het sterkst aan mij opgedrongen en was door het mooie en kunstvolle, dat ik er ook toen reeds in vermoedde, niet geheel en al weggenomen. Met een halfbewust gevoel van teleurstelling was ik er uitgegaan en ik was blij geweest en herademde toen ik weer boven kwam.

Een maand later had ik er de heilige Mis gediend. De afzondering hier, de afscheiding van al de andere jongens in de bovenkerk, had me een gevoel van alleen-zijn, van nauwere vereeniging gegeven met den priester en de heilige Hostie daar vóór mij. Toen ik er een heele week achtereen gediend had, was ik mij meer op mijn gemak gaan gevoelen, was ik vertrouwd geworden met de grijze zuilen en de kleine ronde vensters, had mijn eigen stem niet meer zoo vreemd, mijn voetstap niet meer zoo hol geklonken als den eersten morgen.

Met Maria Lichtmis had ik er de plechtige

opdracht gedaan voor de Maria-congregatie. Weer een geheel anderen indruk had de crypta toen op mij gemaakt. Bij het hoofdaltaar hingen roode en witte wimpels; de twee vandedel der beide congregaties kleurden warm met hun geborduurde donkerroode zijde tegen de grijze muren. Het heldere middagslicht — want het was na de hoogmis — viel door de ramen en streed tegen de flauwgele gasvlam van een paar aangestoken lampen, en harmonieerde er niet mede. Ja, het licht was valsch, felwit bij de ramen, grauwschermerend in het midden en bij de trap aan den ingang. En het was een wirwar van jongens, grootere en kleine door elkaar, die geen middenpad open lieten. Wel was dwars in het midden een groote leegte, tusschen de professoren vooraan op de bidbankjes en de jongens, die op eerbiedigen afstand eenige passen terug stonden. Ik voelde, dat er iets ontbrak. We waren slechts met half Rolduc hier bij elkaar; bijna de helft was daarbuiten op de speelplaatsen. De professoren waren ook slechts schaars vertegenwoordigd; velen van hen hadden andere bezigheden of surveilleerden op de cour. Maar ik besepte vooral, dat er aan de crypta zelf iets ontbrak. Ik had me voorgesteld, ze nu op haar best te zullen zien, en ik voelde dat het niet zoo was. Wat er eigenlijk aan haperde, wist ik zelf niet.

Onder de preek had ik nog eens rondgezien en omhoog gekeken naar de schildering, maar ik had ze niet kunnen ontcijferen. Na den afloop van de plechtigheid was ik onvoldaan. Op de congregatiekapel had me altijd gehinderd het zolderachtige. En het kelderachtige, dat me hier bij het eerste binnentreden steeds koud op het lijf viel, was ook nu, onder de plechtigheid van de opdracht, niet geheel verdwenen. Ik hoopte maar weer op de toekomst.

Het volgend jaar en het jaar daarna was alles hetzelfde gebleven. Wel had ik eens bezoek gehad, en een der professoren, die mijn familie kende en ons begeleidde, had in de crypta verteld over de legende van den

heiligen Norbertus, die in het vensterraam boven het hoogaltaar was afgebeeld, en had met een brandende lucifer het gebeente van Ailbertus, die Rolduc gesticht had, even voor ons belicht. Ik had door de glazen ruitjes iets van het geraamte kunnen onderscheiden, dat in blauwe zijde gewikkeld was. Mama had het griezelig gevonden. En een indruk van diepere wijding had dit alles niet voor mij aan de crypt gegeven.

Na de groote vakantie was ik teruggekeerd. De retraite was voorbij en het gewone schoolleven was weer begonnen met zijn alledaagse eentonigheid, nog versomberd door kille regenbuien, die aanhielden dagen achtereens, alsof het geen September maar November was. En toen ik op een morgen in de klas zat te rillen op de bank en, me omdraaiend, naar buiten keek, of het nog doorregende, zag ik een paar knechten bezig met emmer, dwaal en veger bij het standbeeld van Ailbertus op het voorplein. Alsof die door den regen nog niet genoeg was „schoongemaakt!” Had het personeel dan niets anders te doen? Of was het voor straf vanwege den provisor of den meesterknecht, dat ze daar in den regen stonden te plassen en te wrijven?

Toen des avonds onder het souper de directeur ons verraste met het bericht, dat het den volgende dag achthonderd jaar zou geleden zijn, dat de stichter van Rolduc gestorven was, dacht ik op de eerste plaats niet aan de congé, die ons werd aangekondigd, noch aan het uitslapen dat ons werd toegezegd, maar aan het beeld van Ailbertus daarbuiten in den regen en vertelde ik onmiddellijk over de heele tafel, wat ik dien morgen wel gezien had.

Onder de hoogmis luisterde ik goed naar alles wat ons verteld werd over Ailbertus' leven. En de Zuid-Limburger, die ons een paar dagen later de feestrede in druk bracht, heb ik zorgvuldig bewaard. Wat me er vooral in trof was het persoonlijke van het volgende:

„De heugenis van Ailbertus heilig leven en sterven leeft nog voort in de overlevering.

Eenmaal heb ik me daarvan zelf mogen overtuigen. Jaren geleden vertoefde ik enkele dagen te Sehtem, bij Bonn, de plaats, waar Ailbertus eenmaal had gerust. Nog steeds

bejammerden de eenvoudige, vrome landlieden het verlies van hun geliefden Ailbertus. Met hem meenden zij hun beschermer, hun vader verloren te hebben en zij toonden zich pas getroost, toen ik hun vertelde, dat Ailbertus nu eindelijk de rustplaats gevonden had, die hij wenschte, dat hij nu eindelijk rustte in een graf, zijner waardig, in de monumentale crypta, door hem zelf gebouwd.”

Het graf van Ailbertus, altijd zichtbaar van uit het middenpad der kerk, was dien dag versierd met groen en bloemen. Een lamp en kaarsen brandden er boven gedurende de hoogmis, een zachtgeel licht werpend op het trapgewelf en over den ingang van de crypt. Na den middag, zoo besloot ik bij mijzelf, zou ik dat alles van nabij gaan bezien, want ik voelde me tot het graf van Rolduc's stichter getrokken, meer dan ooit te voren.

De feeststemming werd niet weinig verhoogd door de zon, die zich na dagen van regen weer vertoonde in haar volle herfstpracht. Wat speelde ze een vroolijk en toch eerbiedig spel van licht en schaduw met de voorbijjagende wolken door de zuidelijke zijvensters van het priesterkoor. Hoe schoot ze hare stralen „als balken” door de ramen, gelijk Gezelle zoo treffend juist zegt. Hoe dwarrelde de wierook nu eens lichtwazig dan weer donkergrijs voor ons omhoog. En hoe gloeiden de roode toogen der acolythen in de zon onder het heldere wit der rokkelijnen. Nu begreep ik eerst voorgoed, waarom onze kerken georiënteerd, met het koor naar het Oosten gebouwd waren. Hoe zou de zon anders zoo heerlijk van terzijde de liturgische plechtigheden kunnen belichten en overglanzen?

Bij het middageten bracht Ailbertus ons een nieuwe verrassing. Niet zoozeer door het feestmaal met de extra porties, maar door de onverwachte aankondiging, dat dien avond vóór het souper een plechtig lof zou gezongen worden in de crypt. Eindelijk, dacht ik bij mijzelf, zou Rolduc de crypt in hare rechten herstellen. Waarvoor had Ailbertus haar anders gebouwd? Waarlijk niet alleen om uitkomst te brengen, wanneer met een hoogmis in de bovenkerk toevallig een andere dienst samenviel. Sedert de stichter zelf

in zijn crypta rustte, scheen men haar al-
lengs meer en meer te hebben vergeten.
Dat moest hem smarten, niet zoozeer voor
hemzelf, maar voor Rolduc.

Ik was benieuwd. Zou ik nu haar volle
schoonheid leeren kennen? Mijn voorgenomen
bezoek aan het graf besloot ik tot den
avond uit te stellen.

Zoodra het belde, was ik een der eersten
in de kerk. Toen ik de trappen afdaalde naar
de crypt, voelde ik me warm worden van
welligheid en licht van vreugde. Hoe lag ze
daar zacht en stil vóór mij te stralen in het
blanke licht. Hoe geheel anders was ze nu.
Over de koude muren lag een warme glans.
Geen schelle belichting van felle zon, maar
een zachte maneglans van kaarsen en lam-
pen. Neen, het was niet meer dezelfde crypt.
Haar verborgen schoonheid — haar naam zel-
ve ook beteekende verborgenheid — werd nu
met één blik voor mij ontsluitend. Het was als
een wondere bloem, die slechts eens per jaar,
slechts eens na vele jaren, bloeide in den
nacht. Haar zuivere kelk lag nu voor mij
open en ik schouwde in haar hart. En dat
hart was het hart van Rolduc. Daar schuilde
zijn diepste, zijn innerlijkste wezen. Vandaar
was zijn leven uitgegaan. En als dat hart ging
breken, als de crypt van Rolduc bezweek,
dan was het met Rolduc gedaan, dan zou ook
Rolduc ineensinken en vergaan. Doch dat
zou Ailbertus, die in haar midden rustte,
verhoeden met de hulpe Gods.

Alle somberheid en duisternis was nu ge-
weken, en toch lag er nog iets geheimzinnigs
in het lage gewelf, in de witgrijze wanden,
in de vreemde symboliek der schildering en
vooral in de gedachte dat nu, geheel anders
dan gewoonlijk, hierbinnen alles licht, daar-
buiten alles donker was. Het was als in een
nieuwe woning, waar voor de eerste maal het
warmgezellige haardvuur brandt.

Toen de crypt zich meer en meer begon te
vullen en we allen dichtaaneengesloten bij
elkander stonden, voelde ik me een stuk van
Rolduc, een deel van de gemeenschap. Zooals
op het kleine kerkhof, waar ons dan de
droefheid nog inniger verbond. De crypt vat-
te ons allen samen tusschen haar nauwe mu-
ren en haar lage gewelven, en goot zoo een

band om ons heen, die ons in onze herinne-
ring zou blijven verbinden met elkander, met
Rolduc zelf. Haar warme innigheid versmolt
ons tot één ziel. De „genius loci” werd over
ons vaardig en nam ons op in zichzelf. Ik
voelde dat ik nu eerst voorgoed Rolducien
geworden was, nu eerst den vollen doop ont-
ving in de Rolducsche catacombe, waar Ail-
bertus zijn geest over mij uitstortte: den geest
van schoonheidsvreugde, van liefde en geloof
en blijmoedig optimisme. Want de man en de
stichting, die zulk een crypt gebouwd had,
zulk een crypt had durven bouwen en kunnen
bouwen, zou he zonder deze gaven Gods
nooit hebben tot stand gebracht.

Maar stil! Daarboven bij het hoofdaltaar
klinken zilveren bellen. Ze naderen dichter
en dichter en dalen de trappen af. We zinken
op de knieën en buigen het hoofd. Alle an-
dere gedachten moeten wijken. . . . voor God.
Had Ailbertus ook zijne crypt niet voor Hem
gebouwd? Aan de heilige Drievuldigheid had
hij haar toegewijd: haar vorm van het trifo-
lium getuigde het.

Het lof begon. Zuivere kinderstemmen
zongen het Adoro Te. En nooit klonk het
zoet-latijnsche „devote”, dat er op volgde, zoo
toepasselijk en zoo waar als hier in deze om-
geving, in deze stilte, waar zelfs de steenen
zuilen en bogen biddend stonden en zich
welfden even devoot als de gebogen hoofden
en knieën van de menschen. Het waren de-
zelfde gezangen, die wij iedere week hoor-
den onder het Lof, maar hoeveel ijler, fijner,
ja hemelscher klonken zij hier, waar alle ge-
luid gedempt, verinnigd en zuiverder gestemd
werd door onze zielestemming en de teere
sfeer, die het heiligdom vervulde.

Jammer dat het zoo spoedig eindigen
moest. De zegen werd gegeven, vertrouwelijk
en nabij, en weer vielen we op de knieën.
De bellen bleven schellen en de priester
schreed met zijn wijde, gouden koorkap
door de nauwe middenrij der zuilen, midden
tusschen ons door. Het harmonium neuriede
nog een laatste mijmering, een laatste groet.
Ik hief het hoofd. Wat rankten de zuilen nu
sierlijk omhoog uit de knielende schare. Veel
rijziger en slanker dan tevoren, toen wij recht

stonden, en de mooie verhoudingen gebroken waren.

De eerste jongens gingen heen. Koel klappen en schoven de voetstappen over de steenen trappen. Maar de kleineren waren bij het voorbijgaan niet weg te krijgen van het graf. Met de oogen tegen de looden ruitjes gedrukt, tuurden ze naar het gebeente. En een

kinderlijke nieuwsgierigheid — hierin blijven we allen kinderen — deed zelfs de grooteren dralen.

Allen wisten, allen voelden nu, wie Ailbertus was. Dat had de dag van heden geleerd. En dat was meer waard dan de vijf lessen, die we gemist hadden.

BOOTJE.

Groen-~~effen~~ de vijver in 't steil-groene dal,
Op 't eiland in 't midden witbloeiende vlier
En teer-roode rozen in 't wild. Langs den wal
Goudbloeiende brem. Aan den oever, in 't

wier,
Riet en lisch. Stoer daarboven de stammen
der eiken.

Wit-zilvrig een esch. Populier rank en licht.
In 't water zich spieglen zachtglooiende
dijken

En toppen van torens, naar onder gericht. —

'k Sta stil en staar even langs water en bosch.
Met één sprong in de boot. Hoe hij wiegelt
en plast.

De sleutel in 't slot: en de ketting klinkt los.
Fluks de riemen gerept en de vuisten nu vast.
Met buigende armen en wiegelend lijf,

In rhythmischen maatslag ik 't vaartuig nu
drijf.

Bij iederen plons dof watergeplas
En kringegegolf, waar 't effen eerst was.
Opklotsend geklater aan voorplecht en boeg,
Luchtbellen in 't water, waar mijn riemslag
sloeg.

Zoo roei ik, en roei ik, en roei ik mijn boot
In een kalmte, een rust, als ik nimmer genoot.
Uit 't loover op 't eiland luid merelgelach;
Klaar klinkt uit de dorenhag nachtegaal-
slag.

Goudvischje spartlend naar boven springt,
Het roodwitte staartje blij dartelend blinkt.
Alles stil nu. Laat rusten de riemen een poos,
En drijven uw bootje in de koers, die het
koos.

Was dat horenmuziek? Ja, het klinkt van de
cour.

Weer de straatmuzikanten op jaarlijkschen
toer;

Duitsche volksmuziek spelend, romantisch en
zoet,

Die mijn vijver in „Rijn” als veranderen doet.
'k Zie rotsen en burchten oprijzen voor mij,
En ik zelf word de schipper van 't lied
„Lorelei”.

Ach, het handengeklap van de jongens ver-
stoort

Droef mijn droom. — Weer de riemen gegre-
pen en... Voort!

Voort, tot de maan door de avondwolk
dringt,

En in 't boschje rondom mij geen vogel
meer zingt.

Ook de merel verstomt. Maar de nachtegaal
niet:

Steeds klaarder en klagender klinkt nu zijn
lied.

Het klatert en klettert door bosch en door
dreef,

Waar hij, reeds zooveel Meinachten door,
zingen bleef.

Louter liefde en lust, louter lijden en leed;
Maar zoo schoon, dat het zingend zichzelf
vergeet.

Nu eens zacht, als de tintlende droppels, die
Ik onder mijn riemen needruppelen zie.

Dan helder en krachtig en vol als het lied
Van de bron, die daarginds in de vijver vliet.

De avond valt. Maar het duister niet.
Want de maan daarboven haar stralen giet.
Het groen van water en bosch en land
Wordt nu zilverwit als mijn esch aan den
rand;

Verzilverd de toppen der beide torens,
Maar van zilver zelf zijn de manehorens.

'k Ga heen. En ik zie in het riet de zwaan
Naar haar nest verglijden, bij 't henengaan.

DE PARADE.

.....

„In 't gelid! —

„Rechts richt U! —

„Geeft acht! —

„Op schouder geweer!!!

„Presenteert geweer!!!

„Met verdubbelde rotte. — Marsch!!!

„Qu'il vive!!! Hoera!!! Qu'il vive!!!

„Vive notre protecteur Monsieur R.

En die evviva's, driemaal herhaald en aangezongen door de noodige hiep-hiep-hoera's, — hoe werden ze uitgedalmd en uitgedaasd door de lucht tegen heuvelen en gebouwen. — En de echo van Rolduc, nabauwend, mengde zich jubelend in 't koor en riep telkens op z'n beurt: „Qu'il vive!!! Hoera!!! Qu'il vive!!! —

Neen, aan Napoleon na Austerlitz, aan Joffre en Foch, na den slag aan de Marne werd geen geestdriftiger....

...Maar basta, anders komt de letterzetter beslist uitroepetekens tekort. —

Ik wilde alleen doen uitkomen, dat er bij Uwe vaderen in 't vóórvoetbaltijdperk der wereldgeschiedenis zoo iets als enthousiasme bestaan heeft, en... dat de bedoelde protecteurs zeer populaire mensen waren.

— Dat die populariteit absoluut niets te maken had met hunne bevoegdheid „de leur accorder de temps à autre le cigare", zou ik niet durven beweren.

Genoeg, ze waren populair, en de Evviva's echt gemeend, en schrijver van deze schets, zelf oud- en thans oude protecteur, zou dan ook geneigd zijn z'n taai bestaan aan al die „Langzal-hij-leven-wensen" toe te schrijven, zoo niet al zijne voorgangers en opvolgers, op collega Baert na, aan wie toch 'n even geestdriftig „Qu'il vive" te beurt viel, reeds lang ter ziele waren.

We zijn in den grooten corridor.

Hoe nu, een ontploffing!!!

Geen nood! 't Is de gewone bijvalsbetuyging van de studenten in onzen tijd, als de Directeur 'n buitengewoon congé of een parade aankondigde.

O, zoo!

De deuren vliegen open. — Een oorverdovend lawaai.

Hoe jammer, dat we destijds niet het flauwste begrip hadden van wat nu werkelijkheid is, anders had onze leeraar in de natuurkunde, voor wien de natuur toch al zoo weinig geheimen had, stellig reeds in zijn tijd, 'n gramfoon, 'n bioscoop uitgevonden en waren geluid en beweging voor 't nageslacht bewaard gebleven.

En als ik U nu ga vertellen, dat Uwe vaderen toen netjes en ordelijk in twee rijen naar de slaapzalen gingen, om zich van het noodige rook- en parade-materiaal te voorzien, dan is dat de grootste leugen, die er sedert het ontstaan der leugenaars in de wereldgeschiedenis heeft plaats gegrepen.

Hoe het dan wel in z'n werk ging? — Niet te beschrijven! —

Niet bij machte dus om U een flauw begrip te geven van wat er gebeurde, blijft me niets anders over dan te zeggen, dat de studenten op het zien van het regimentsvaandel, het officieele teeken eener parade, naar de speelzaal, naar hunne respectieve slaapzalen en naar de bogenkamer gingen, om al datgene te halen, wat voor de parade noodig is, zooals daar zijn: bogen, pijlkoekers, vlaggen, vendels, banieren, sabels, trommen en trompetten, en wat dies meer zij en daarmee trokken door de corridors naar de speelplaats, waar de parade zou gehouden worden.

Ge voelt het onnatuurlijke en saaie van m'n voorstelling. Maar het gaat niet anders.

Het verdere verloop der praeparatieven binnenshuis, zal ik U dan ook maar sparen en zelfs geen poging aanwenden, om U te doen zien, hoe al dat parademateriaal, uit alle richtingen aangesjord, eindelijk en ten langen leste op de speelplaats terecht kwam.

Om U echter een klein denkbeeld te geven, van wat er gebeurde, wil ik U alleen even zeggen, wat er *niet gebeurde*:

Er gebeurden geen ongelukken, en ver-

der hadden de heeren surveillanten de gewoonte, om onder zulke omstandigheden, omvalligheden en gelegenheden niet in te grijpen.

Ze zagen wijselijk in, dat er op eenige kans van succes niet te rekenen viel.

Misschien ook, omdat zoo'n parade 'n eenige gelegenheid bood, om te doen zien, hoe hoog zij de disciplinaire tucht hadden opgevoerd. — Hoe in 'n oogwenk, op een enkel commando de grootst mogelijke wanorde kon plaats maken voor de meest volmaakte en onberispelijke orde. — 'n Schouwspel voor 'n surveillant om van te watertanden. —

Genoeg! Hoe en op welke wijze dan ook, het parade-materiaal, — het levende en het doode, — kwam op de speelplaats terecht.

Daar stond het: Eén onuitwarbaar kluwen van roodgepette, oranje-besjerpte, krioelende en joelende knapen, die met onbedwingbaren rooklust, trappelend van ongeduld het begin der parade staan af te wachten.

Hoort! 'n Trompetstoot!

Aller oogen richten zich naar de balcondeur.

Voorafgegaan van 'n heraut, geflankeerd door twee vaandrags, omgeven van zijn étatsmajor en gevolgd door den Toean Bazaar en den protecteur, verschijnt in vol parade-uniform, sabel opzij, het breede oranjelint over schouder en borst en voorzien van alle teekenen zijner waardigheid, de *opperbevelhebber*

GENERAAL BRUNE.

Met jubel begroet, neemt hij met z'n staf positie in het midden van het balcon.

Met veldheersblik overschouwt hij het materiaal, waarmee hij zal moeten paradeeren.

Hij overziet en begrijpt onmiddellijk de hachelijke situatie.

Elk ander zou er het hoofd bij verliezen en wanhopen.

Bij hem geen teeken van wankelmoed. Uit honderden commando's weet hij onmiddellijk het eenige te kiezen, dat de situatie redt. — Hij doet 'n stap vooruit en, met 'n stenstomstem, daveret het over de speelplaats:

„In 't gelid!!!”

En... het onmogelijke gebeurt!

Als bij tooverslag begint zich het menschenkluwen te ontwarren en staat heel het leger in dubbel gelid, behoorlijk genummerd, man aan man, schouder aan schouder, in onberispelijke orde voor z'n veldheer.

Eerst 'n paar ovaties, dan een kort bevel: „Staf voor!”

De étatsmajor treedt voor z'n chef, brengt met gestreken sabel het militair saluut en neemt z'n nadere instructies in ontvangst.

Nog altijd staat met gepresenteerd geweer het leger onbeweeglijk en wacht met stijgend ongeduld het verlossend commando. —

Maar de opperbevelhebber houdt spiedend het oog strak gericht naar „De roode poort”. Alsof hij van dien kant 'n vijandelijken aanval ducht.

Hoort! Gerammel en gestommel.

Daar ontsluit zich de poort en verschijnt, gezeten op 'n sierlijk opgetuigden witgeplumden prijshengst van de hoeve,

DE GENERALISSIMUS

in buitengewonen dienst, H. Vorstermans, oud-sergeant der infanterie, die om zijne groote verdienste als instructeur van het leger als vanzelf voor deze hooge waardigheid was aangewezen.

'n Stevige boerenknecht voert het dier bij den teugel.

Met onbedaarlijke hoera's begroet, posteert zich zijne Excellentie voor het front van de troepen. De étatsmajor daalt de trappen af.

De sabels vliegen uit de schede. Onder tromgeroffel en trompetgeschal brengen de hoofdofficieren met gestrekt zwaard den generalissimus het eeresaluut. —

Onder den kundigen dirigeerstok van Mr. Hanöver zet de harmonie het „Wien Neerlandsch Bloed” in. —

Maar ziet! Inplaats van met fier opgeheven kop te deelen in de hulde van z'n berijder, begint de viervoeter, wars van alle militaire vertoon, op de eerste klanken van het volkslied op zoo onrustbarende wijze zijne antimuzikale en antimilitaristische gezindheid aan den dag te leggen, dat de generalissimus zich nog juist op tijd weet te herinneren, dat

hij vroeger *niet* bij de *cavallerie* maar alleen bij de *infanterie* gediend had.

Aan de eer van z'n wapen meent hij dan ook verschuldigd te zijn, om bij deze plechtige gelegenheid van zijn *hooge* positie afstand te moeten doen, en de wapenschouwing als chef van de *infanterie* te houden.

En dewijl hij z'n verlangen daarnaar door heel buitenmodelsche commando's en met zoo dringende en onmisduiddbare klanken en gebaren van ongeduld te kennen geeft, meent het bekroonde dier zijn wensch te moeten voorkomen.

Beurtelings begint het niet alleen op z'n achter- maar ook op z'n voorpooten te steigeren, totdat het opeens z'n achterdeel met uitslaande pooten zóó hoog in de lucht werpt, dat zijn berijder niet „hals over kop”, maar in letterlijken zin over hals en kop van het dier, als infanterist op de speelplaats terecht komt.

Ietwat zenuwachtig, maar gelukkig ongeleed, begeeft hij zich thans, volgens zijn wensch, *te voet* naar het balcon, bestijgt de breede trappen, neemt de felicitaties van z'n collega's en verdere autoriteiten in ontvangst..., maar meent, om redenen van persoonlijk aard, voor ditmaal van de wapenschouwing te moeten afzien, en verdwijnt.

Trouwens geen hoera's voor het lijfsbehoud van den generalissimus.

Helaas neen!

De speelplaats is leeg. De troepen zijn verdwenen!!!

Het instinkt van zelfbehoud — zoo'n prijshengst is nooit te vertrouwen — had hen in allerijl 'n veiliger standplaats doen kiezen.

Onder gesuis en gesoebat van den knecht, werd heel voorzichtig en behoedzaam de viervoeter weer ter poort uitgeleid. *)

Generaal Brune commandeert: „Staf voor” en overlegt met z'n generalen staf, wat in dit critieke moment te doen.

De parade afgelasten?

Elk ander zou er als wanhopig toe overgaan. Niet alzo de opperbevelhebber Brune. In een oogwenk overziet hij den toestand en andermaal weet hij door z'n tegenwoordigheid van geest het eenige commando te kiezen, dat redding brengt. Daar komt het uit zijn mond en schalt over de leege speelplaats:

„Herstelt de gelederen!”

En ziet, op dat bevel komen uit alle hoeken en kanten, van achter het balcon en uit de „Buts”, van achter heggen en struiken, van achter en van uit de boomen aan den „IJzeren Weg”, zelfs vanuit de „proemerie” en aangrenzende perceelen, de schutters opdagen, nadat ze zich vanuit hunne schuilplaatsen nog eerst met 'n schuwen blik hadden overtuigd, dat de „Roode Poort” achter den prijshengst wel degelijk gegrendeld en geslagboomd was.

En zoo staat dan eindelijk na enkele oogenschikkingen elke schutter weer juist op de plek, die hij voor het incident had ingenomen.

Weer staan de troepen in dubbele rotte, en thans met niet meer te bedwingen ongeduld — (de promenade à vapeur moest er eens bij inschieten) — het verlossend commando af te wachten.

Heel het leger hangt aan de lippen van den opperbevelhebber. — Daar dondert het over de vlakte:

„Rechtsom! Tweemaal zwenken rechts!” Voorwaarts... Marsch!!!

En nu dreunt en davert de grond onder de honderden van voeten, die zich met onbespreeklijk-regelmatigen voetslag over het paradeveld voortbewegen.

't Is alsof de geweldige zevenmijlslaarzenreus uit het sprookje ergens in de buurt „den pas staat te markeeren”.

En zoo gaat het dan met vliegende vlaggen, onder het spelen van den parademarsch, afgewisseld met trompetgeschal en trommelslag, tweemaal de speelplaats op en neer.

Een klarenstoot vanaf het balcon, geeft het sein, dat de opperbevelhebber thans de positie van het leger geschikt acht om te

DEFILEREN.

Een krachtig „bataljon — halt!” brengt de

*) Het bovengenoemde incident gaf natuurlijk aanleiding, dat het paradepaard na deze eerste proef voor goed van het feestprogramma verdween.

troepen, als met een enkelen rechter voetslag tegen den linker hiel, oogenblikkelijk tot staan, om zich op het commando: „In secties opmarcheeren — Voorwaarts — Marsch!” oprukkend, met 'n kwartcirkelzwenking om den vleugelman, in zes gelijke secties te verdeelen en zich op het bevel „om te defileeren op 20 pas rechts en links opent U — *Marsch!*” in twee rijen van zes gelijke afdeelingen achter elkander op te stellen.

Daar echter de troepen op zoo'n afstand, van wege het geschetter der trompetten en het geroffel der trommen, vanaf het balcon, zelfs door een Brune niet meer te overschreeuwen zijn, nemen thans de sectiecommandanten, elk voor zijn divisie het commando van den opperbevelhebber over.

Als eerste sectiecommandant opent de martiale Souren de rij en commandeert: „Om te defileeren op 20 pas rechts en links, sluit U! — Voorwaarts — Marsch!” waarop zijne compagnie, het ontplooid regimentsvaandel en de tamboer-majoor met zijn staf voorop, onder de tonen van parademarsch No. 16, door de overige secties heen begint te defileeren.

Met z'n tweede divisie defileert nu, op dezelfde wijze, de kranige von Bönninghausen, gevolgd op z'n beurt door den stoeren Hermens met zijn derde compagnie.

En zoo defileeren achtereenvolgens, elk onder zijn eigen chef, de overige divisies, om, aan de „Buts” gekomen met 'n „Rechts omkeert” 'dezelfde evolutie nog eens te herhalen.

Gekomen aan het einde van het paradeveld, ongeveer aan de plaats, welke haar naam ontleent, aan zekeren Mathias E., ondert het bevel: „Bataljon rechtsomkeert” en... „Halt!” —

Eén voetploff, — het leger staat.

Uit den weg! het *offensief* begint: *Het stormloopen, het aanvallen.*

Voor de jeugd heeft het offensief, juist om zijn meerdere afstootgelegenheid, nu eenmaal de grootste aantrekkingskracht.

Daar schalt het commando over de vlakte: „Velt geweer.” „In stormpas opmarcheeren.”

„Voorwaarts — Marsch!!!”

Het Marsch werd bij deze evolutie maar zelden afgewacht.

En ziet! Daar komen ze nu aanrennen met gevelde bajonetten, met opgeheven vliegende vlaggen en stormen en stormen, als gold het 'n veroveren van zijn laatste veste, met woest getier en krijgsgeschrei in dolle vaart op den vijand los.

Aangezien er echter geen vestingen te veroveren en geen vijanden waren neer te vellen, werden de ruggen van de voormannen als aanvalspunten gekozen en hadden het hard te verantwoorden. Het gevolg was dan ook, dat het stormloopen niet alleen aan alle regels maat van pas en gelid, maar ook aan het heele spiegelgevecht, en wel buiten elk commando, een einde maakte, nog eer het midden van de speelplaats bereikt was.

Trouwens het „Halt” was overbodig en een „Herstelt de gelederen” zou in dit *geval* 'n paskwil geweest zijn en de opperbevelhebber Brune, hoe onuitputtelijk ook zijn voorraad, kon evenmin als z'n groote voorgangers Beckers en Hippolyte van Haeff, voor zoo'n gelegenheid een passend commando vinden.¹⁾

Gelukkig, de natuur, vooral onder gunstige omstandigheden — herstelt zich van zelf, en zoo stond dan weer na enkele oogenblikken het heele leger, ofschoon thans met „afgezet geweer” en „op de plaats rust” in behoorlijk gelid voor den veldheer. Op het „staf voor” van hun chef bestijgen nu de sectiecommandanten de trappen van het balcon en nemen de nadere instructies in ontvangst tot

HET FORMEEREN VAN HET CARRÉ.

Na het militair saluut vervoegen zij zich weer bij hunne divisie's en verspreiden zich de verschillende sectie's over de speelplaats, om elk afzonderlijk onder leiding van haar eigen chef, de noodige vooroefeningen

¹⁾ De vleugelman Poels, 'n geboren aanvoerder had er allicht raad op geweten, door b.v. opstaan! niet vechten! kepi's, pijlkokers enz. oprapen en herstellen! in één commando te vereenigen. — Hij was in dien tijd tot het aanvaarden van een oppercommando niet te bewegen. Vermoedde hij toen reeds, dat hij heel zijn aanvoerderstalent en al z'n commando's voor een gewichtiger strijd moest reserveeren?

te houden voor het carré, de clou van de heele parade.

En nu wordt uw gehoor op een harde proef gesteld: Honderden van commando's, en soms de meest tegenstrijdige tegelijk, welke door de zes commandanten naast, voor en door elkander opereerende, om het hardst worden uitgeschreeuwd en uitgebulderd, doordaveren de lucht. Het is 'n zwenken en keeren naar rechts en naar links — 'n opmarcheeren en pas markeeren — 'n inspringen en aansluiten — 'n aanrukken in front en in de flank — men commandeert schouderen en vellen van 't geweer — 'n uitvallen en aanvalen. Het „Marsch”, het „Halt” en „Herstelt” vooral, is niet van de lucht. En al die commando's en al die bevelen worden door de respectieve chefs om het hardst en alle door elkaar, zóó geweldig uitgegalmd, dat de echo van Rolduc er zelfs geen raad mee weet en ze wrevelig als een verward dondergeluid nagrommelt.

Meer dan eens zelfs wordt het commando van den hardst roepende tot ergernis van den eigen chef, door alle overige divisie's uitgevoerd.

Geen wonder dus, dat niemand het voor mogelijk hield, dat er uit zulk een chaos van evolutie's en commando's op één enkel bevel ooit een fatsoenlijk carré kon te voorschijn komen. Alleen de veldheer die met krijgsmansblik en trots al die operatie's van zijn troepen had gevolgd, had in die verschillende evolutie's, niettegenstaande de enkele gebreken, slechts doelbewuste en wel berekende vooroefeningen gezien voor zijn carré.

Wel had de toeschouwer bij het zien en hooren van al dat krijgsgedoe bij uit- en aanvallen en bestorming zich een denkbeeld kunnen maken hoe het er vroeger op de slagvelden moet hebben toegegaan. Let wel, ik zeg op de slagvelden van vroeger, want thans, — we hebben het nog pas doorleefd — zijn er noch slagvelden noch veldslagen meer.

Slachtvelden zijn het — 'n veldslachten is het, anders niet.

De veldheer, die met voldoening de vooroefeningen had gevolgd, acht eindelijk het oogenblik gekomen, om over te gaan tot for-

matie van het carré.

De Trompetter-Majoor blaast „Verzamelen”. En na eenige oogenblikken staat andermaal het gansche leger in volmaakte orde en in dubbel gelid voor zijn generaal.

Voorafgegaan van den regimentsvaandrig daalt hij de trappen af, stelt zich op, omgeven van zijn état-major, in front van de troepen, zet op een hooge borst, en dan schalt er over de vlakte en tot ver over de grens een

„FORMEERT CARRÉ”,

zóó krachtig, dat de echo er zich over verheugt en als dubbel commando heel duidelijk nabauwt

Formeert Carré.

En nu is het, als gaat er 'n electrische schok door al de gelederen. Heel het leger is in rep en roer. 't Zijn flank- en frontbewegingen naar alle zijden; halve en heele zwenkingen, „lijnrecht” naar links en naar rechts. Eén oprukken en inspringen, één stand houden en pas markeeren, één voorschuiwen en aansluiten. Alles wel berekende evolutie's, die zoo snel en meesterlijk worden uitgevoerd, dat ze U in een oogwenk te aanschouwen geven, een vast aaneengesloten en onneembaar carré.

Een carré, door de schutters in liggende, knielende, gebogen en recht staande houding met gevelde bajonetten den generalen staf in hun midden zoo krachtig beschermend en verdedigend, dat het in een fatsoenlijken oorlog elken vijandelijken aanval kan tartten en braveeren.

Onwillekeurig krijgt ge de illusie van een getergd monsterstekelvarken, dat met opgezette, venijnige pennen z'n vijand staat af te wachten.

Door 't menschelijk geluid echter, dat er uit z'n buik opstijgt: tromgeroffel, trompetgeschal, luide hoera's en vooral, door het „Wien Neerlands bloed” dat, ingezet vanaf het balcon, door het geheele corps wordt meegezongen, wordt U de schoone illusie weldra ontnomen.

En wie dan eindelijk nog getuige was, hoe op het enkel „Herstelt” van den chef, het stekeldier z'n pennen weer introk, zich weer

oprichtte en de schutters in een minimum van tijd weer als keur-phalanx, schouder aan schouder en behoorlijk in gelid, voor het balcon en den opperbevelhebber stond, die ze met 'n laatste commando „Zet af geweer” — op de plaats rust, ingerukt”.... Marsch!” van de parade verlostte....

Wie, zeg ik, van dit alles getuige was, zal zich niet verwonderen over de volgende feiten:

Ten eerste, dat de vroegere Minister Heemskerk, toen Z.E. bij gelegenheid van een bezoek aan Rolduc, zoo'n parade bijwoonde, na het defilé der troepen en de carré-formatie — („het stormloopen, meende men, nam te veel tijd in beslag?”) — het gansche corps met z'n kranige bevelhebbers complimenteerde en in den persoon van den regimentsvaandrig van Alphen, de hand kwam drukken, met de verzekering dat menig garnizoen hun die manoeuvres niet zou verbeteren.

Ten tweede: zoo Nederland in 1914 buiten den oorlog is gebleven, zulks niet in geringe mate te danken is, aan de vroegere Rolducsche schutterij.

Ongetwijfeld hebben de oude bewoners van Herzogenrath, die zoo menig maal op eigen bodem de manoeuvres van onze troepen hadden bijgewoond, reeds in hun tijd aan Berlijn 'n wenk gegeven om bij den eerst volgenden oorlog met Frankrijk, dat stekelvarken Holland, maar stilletjes links (in casu rechts) te laten liggen. En zoo geschiedde.

En daarom tenslotte een wensch: herstelt zoodra mogelijk de Rolducsche schutterij en zorgt vooral aan de grens, tegen de eerstvolgende ruzie, voor 'n krachtig en machtig Hollandsch stekelvarken.

Maar, hoor ik U klagen „Met dat al moeten we U eerlijk bekennen, dat we teleurgesteld zijn en van al die commando's en evoluties, geen steek begrepen hebben.

Wij hebben geen voorstelling van wat er eigenlijk gebeurd is”. Welnu, mijn vrienden, ronduit gezegd, die teleurstelling had ik verwacht.

Intusschen dank ik U voor Uwe oprechtheid en stel destemeer op prijs de aandacht,

waarmede gij mij tot het einde toe gevolgd zijt.

Uwe vaderen, ik verzeker het U, hadden geen verklaringen noodig. Ze hebben alle evoluties duidelijk gezien, in den geest weer meegemaakt en alles doorleefd.

Uwe klacht, dat gij van al die commando's en evoluties geen steek begrijpt, acht ik als leszins gewettigd. Maar, vrienden, herinnert U de groote les Uwer „Leer”-school: weest eerlijk in uw oordeel en vergeet niet, dat het voor ons niet-voetballers nu ook niet heel duidelijk is, wanneer we onder de rubriek „voetbal” lezen over: *voorzetten* — *schuivers* — *rollers* — *corners* — *free-kicks* — krachtige pillen en keiharde, welke overgenomen door spillen — linkerhalven — centervoreen of door rechts- en links- *binnen* of *buitenlui*, met 'n schitterenden *schuiver* als *gelijkmaker* in *goalen* worden omgezet.

Of als we lezen van den *middenhalf*, die zuiver naar den *linksbinnen* plaatst, zoodat deze het „Leer” overneemt, er mee langs het lijntje rent en scherp voorzet naar den *rechtsbinnen* die inkomt.

Evenmin kunnen wij ons 'n juiste voorstelling maken van wat er gebeurt als uw *captain*, na zijn *off-day* van gisteren, vandaag gewoon subliem op het „Leer” zit, en geprikkeld door de annuleering van 'n *lat-scherend* prachtschot, na het forceeren van 'n *corner*, de *roller* van den *rechtshalf* overneemt en juist onder de *lat* doorschiet, terwijl de vijandelijke *backs* op de doellijn liggen.

Neen, m'n vrienden, dergelijke evoluties om er een duidelijke voorstelling van te hebben, moet men herhaaldelijk zien en.... MEEMAKEN en daarom eindig ik andersmaal met den wensch:

LEVE HET VOETBALSPEL!

en.....

LEVE EN HERLEVE
DE ROLDUCSCHE SCHUTTERIJ!

Roermond.

H. Reighard.

INHOUD.

Mgr. Dr. Corten. (Dr. P. J. van Gils)	3
Kroniek	7
Prijsuitdeeling	15
Jaarverslagen:	
De Maria-Congregaties	25
De Derde Orde	27
Kruisverbond St. Gerlachus	28
Missievereeniging Rolduc	29
Academie „Sanctus Augustinus”	31
Academie „Alberdingk Thijm”	32
Tooneel, Muziek en Zang	33
Kerkmuziek te Rolduc. (M. K.)	37
Die Jahreszeiten te Rolduc. (P. Zoetmulder)	39
Sport en Spel:	
Voetbal	41
Hockey	45
Leerarencorps	46
Lijst van Leerlingen	47
Personalia	52
Prof. R. R. Welschen, O.P. (Prof. Dr. A. van Rooy)	54
Dr. R. van Oppenraay, S.J. (Prof. Dr. A. Slijpen, S.J.)	55
In Memoriam:	
P. van den Goor	58
H. van Haeff	60
J. Hilgers	61
P. Vaessen	62
Mr. A. M. A. Smits	62
Ça et là. (J. Alberdingk Thijm, S. J.)	63
M'n reis naar Rolduc. (M. van Rooy)	65
Roeping. (Dr. R. van Oppenraay, S. J.)	79
Aan zee. (Chr. Mertz, Pr.)	83
Oud en nieuw in de Rolducsche sport: Het Voetbalspel (H. Reighard, Pr.)	84
Naklanken. (Carlos)	92
Herinnering. (Mr. J. Bomans)	94
Wat het watermannetje vertelt.	95
Schaesberg. (Dr. Felix Rutten)	97
Tiptop	97
Ailbertus, stichter van Rolduc 1122—1922. (F. van Rode)	99
In de crypt	102
Bootje	105
De parade. (H. Reighard, Pr.)	106